योहन

योहन लिहि कीता चोकोट्ना कबुर

इद पुस्तकुन बारेता गोस्टि

लिहि कीतोना पोरोलः येसु किरिस्तुनोर सिस्यल आय्वल योहन.

लिहि कीता साल: किरिस्तु सकम मोदोडा पिडितगा लिहि किय्वल जर्ग्ता.

मुके गोस्टि: येसुये बगवंतनोर मिर आंदुर. वोरे बगवंतना आत्मा सक्तिते, इद दुनियतुरकुन वूरा पापनल बचि किय्ले, माय्नना रूप्ने वातोर आंदुर. सिरिप वोर येसुन पोरो बाव-बक्तिते बरोसा इर्वलिरे, बगवंतल मंचल स्वर्गनगा सोंदा प्रंतर.

इव पोरो वेह्ता तीर निरुपन किय्ले, लेका सेलेड अचोड मय्मतड काम्क कीतोर. नमुनत येतुन आडुर रसतुन दात मार्युस्वल, तीसा आट (38) साल्कनल रोगिते मंवन चोकोट किय्वल, पुटि-गुड्डिन नदुर सिय्वल, सातोर लाजरतुन नेंडुस्वल, सियुङ हजर्क मांदितुन जेवुन दोस्वल, सम्दुर्ता येतुन पोरो ताक्वल. अनि "नावा पोरोल सूड्सि आयो बति, इव कामकुन सूड्सि तेर ना पोरो बरोसा इरट. अहन इर्किट्ते बस्केट जीवते स्वर्गनगा

యోహన్

యోహన్ లిహి కీత చొకొట్న కబుర్

ఇద్ పుస్తకున్ బారెత గొస్టి

లిహి కీతొన పొరొల్: యేసు కిరిస్తునొర్ సిస్యల్ ఆయ్పల్ యోహన్.

లిహి కీత సాల్: కిరిస్తు సకమ్ మొదొడ పిడితగ లిహి కియ్వల్ జర్త్**త**.

ముకె గొస్టి: యేసుయె బగవంతనొర్ మరి ఆందుర్. వోరె బగవంతన ఆత్మ సక్తితె, ఇద్ దునియతుర్కున్ వూర పాష్నల్ బచి కియ్లే, మాయ్నన రూప్నె వాతొర్ ఆందుర్. సిరిప్ వోర్ యేసున్ పొరొ బావ్–బక్తితె బరొస ఇర్వరిరె, బగవంతల్ మన్వల్ స్పర్గ్నగ సొంద పరంతెర్.

ఇవ్ పారొ వెహ్త తీర్ నిరుపన్ కియ్లే, లెక సెలెంగ్ అచొంగ్ మయ్మతంగ్ కామ్క్ కీతార్. నమునత్ యేతున్ ఆంగుర్ రసతున్ దాత్ మార్యుస్వల్, తీస ఆట్ (38) సాల్క్ నల్ రోగితె మన్వన్ చౌకాట్ కియ్వల్, పుటి–గుడ్డిన్ నదుర్ సియ్వల్, సాతార్ లాజర్తున్ నేండుస్వల్, సియుంగ్ హజర్క్ మాందితున్ జేవున్ దొస్వల్, సమ్మర్ తేయేతున్ పారొ తాక్వల్. అని "నావ పారొల్ సూడ్సి ఆయొ బతి, ఇవ్ కామ్కున్ సూడ్సి తెర్ నా పారొ బరొస ఇరట్. అహన్ ఇర్కిట్ తె బస్కెట్ జీవతె

స్పర్గ్ నగ బగవంతన్ సంగ మందంతిట్" ఇంజెర్ బోద వెహ్తార్. ఇవ్ గొస్టిన్ బారెతె ఇదెనగ లిహి కీసి మంత.

బగవంతన వచన్ మాయ్నన రూప్ యేత్వల్

1 కలి గడె మాయ్పక్ మునెనె వచన్ ఇన్ఫల్* మత్తార్. బగవంతన్ సంగ వోర్ వచన్ ఇన్ఫల్ మత్తార్. వోర్ వచన్ బగవంతలె ఆందుర్. 2 వోర్ వచన్ ఇన్ఫల్ మొదొడలె బగవంతన్ సంగ మత్తార్. 3 కలిత సమ్మెతున్ బగవంతల్ వోర్ వచన్మన్ హిందలె గడి కీతార్. వోర్ సెల్వ ఉంది గిర్ వస్తు గడె మాయ్మికి. 4 వోన్గ జీవ మంత. అద్ జీవ సమ్దిర్కున్ వేడ్చి సీత. 5 వేడ్చి సికటితగ బహనై పారంతయు, అహ్మె పర్హతంగ్ దిల్కొనగ వోర్ వేడ్చి సీసెర్ మంతొర్. బతి బస్కెట్ కె అద్ వేడ్చితున్ సికటి* పిహ పరొ.

 6 బగవంతల్ వొరొర్ మాయ్నన్ సారి కీతొర్. వోన పొరొల్ బాప్తిస్ సియ్వల్ యోహన్.* 7 అద్ వేడ్చితున్ బారెతె తన వెహ్వల్ గవతున్ కేంచి, సమ్దిర్ వోర్ వేడ్చితున్ దాత్నొన్ పొరొ బరొస ఇరనిర్ ఇంజెర్ వాతొర్. 8 అద్ వేడ్చి సియ్పల్ యోహన్ ఆయొర్. బతి వేడ్చితున్ దాత్నొన్ బారెతె, వెహ్లె వాతొర్ వోర్, సిరిప్ గవదారల్ ఆందుర్. 9 ఇద్

बगवंतन सङा मंदंतिट" इन्जेर बोदा वेह्तोर. इव गोस्टिन बारेते इदेनगा लिहि कीसि मंता.

बगवंतना वचन माय्नना रूप येत्वल

किल गडे माय्वक म्नेने वचन इंवल* 1 मत्तोर. बगवंतन सङा वोर वचन इंवल मत्तोर. वोर वचन बगवंतले आंद्र. ² वोर वचन इंवल मोदोडले बगवंतन सङा मत्तोर. ³कलिता सम्दोतुन बगवंतल वोर वचंतुन हिंदले गडि कीतोर. वोर सेल्वा उंदि गिर वस्त् गडे माय्मकि. ⁴ वोन्गा जीवा मंता. अद जीवा सम्दिरकुन वेड्चि सीता. ⁵ वेड्चि सिकटितगा बहंते पारंतयो, अह्ने पर्जतङ दिल्क्नगा वोर वेड्चि सीसेर मंतोर. बति बस्केट्के अद वेड्चितुन सिकटि* पिहा परो. 6 बगवंतल वोरोर माय्नन सारि कीतोर. वोना पोरोल बाप्तिस्मा सिय्वल योहन.* ⁷ अद वेड्चितुन बारेते तना वेह्वल गवतुन केन्चि, सम्दिर वोर वेड्चितुन दात्नोन पोरो बरोसा इरनिर इन्जेर वातोर. 8 अद वेड्चि सिय्वल योहन आयोर. बति वेड्चित्न दात्नोन बारेते, वेह्ले वातोर वोर, सिरिप गवदारल आंद्र. 9इद द्नियत्रकुन, बोर्ते

^{* 1:1-2} వచన్ ఇన్ఫల్: ఇత్తెకె యేసు కిరిస్తు ఇంజెర్ అర్తమ్. * 1:5 బగవంతన సరి-మారగ్ బూలె మాసి పాష్పంగ్ కామ్క్ నె నించి మన్ఫల్ దునియ. * 1:6 వేర్ అపొస్తుల్ యోహన్ ఆయొర్.

^{* 1:1-2} वचन इंवल: इत्तेके येसु किरिस्तु इन्जेर अर्तम. * 1:5 बगवंतना सिर-मारग बूले मासि पाप्नङ काम्क्ने निन्चि मंवल दुनिया. * 1:6 वेर अपोस्तुल योहन आयोर.

जीवता सते वेड्चि सीसेर मंतोरो, वोर वासेर मंतोर.

¹⁰ वोर वचन इंवल इद दुनियते वातोर. वोना केय्देने बगवंतल सम्दो गडि कियुस्तोर. बित इद दुनियतुर वोर करल बोर आंदुर इंवल वोड्कि किय्मिक. ¹¹ वोर तंवुर्गा वातोर, बित वूर इज्रयेल लोकुर* वोन वोप्मिक. ¹² तेर बित, बोर-बोर्त तंवा पोरो बरोसा इर्तेरो, वूर सम्दिरकुन बगवंतनुर मिर-मियड आय्ले अदिकार सीतोर. ¹³ आड-माड्सोन मिर-मियड जल्मा आत्पिनय मेंदोल अनि नेतुडे वूर जल्मा आय्मिक. बित बगवंतल वूरकुन नेमि कीततुन* हिंदले वोनुर मिर-मियड आतेर.

14-15 वोर वचन मायनल आसि, दर्तुरित पोरो वासि, मा नड्डुम पिस्तोर. बाप्तिस्मा सिय्वल योहन वोर वचंतुन बारेते, "'ना पेजेटल बोर्त वांतोर' इन्जि वेह्तोनो, वोर वेरे आंदुर. वेर नाकुन तेर मोदोडले पिसि मत्ता काड्कि, नाकुन तेर डगुर आंदुर" इन्जेर जोर्ते गवा वेह्तोर. वोर वचन माकुन बगवंतना बर्पुर सतेमुन अनि बर्पुर पेर्मता-दयतुन तोह्तोर. इद सत अनि पेर्मता-दयतुन सूड्सि, बगवंतना मय्मतुन करि कीतट. बगवंतल तंवोर वोरोरे मंवल मिरन सीता मय्मा इदे आंद. 16 वोना बर्पुर पेर्मता-दयतुन हिंदल,

దునియతుర్కున్, బోర్తె జీవత సతె వేడ్చి సీసెర్ మంతొరొ, వోర్ వాసెర్ మంతొర్.

 10 బోర్ వచస్ ఇన్ఫల్ ఇద్ దునియతె వాతొర్. బోన కెయ్దెనె బగవంతల్ సమ్మొ గడి కియుస్తార్. బతి ఇద్ దునియతుర్ బోర్ కరల్ బోర్ ఆందుర్ ఇన్ఫల్ వొడ్కి కియ్మకి. 11 బోర్ తన్ఫుర్గ వాతొర్, బతి పూర్ ఇజయేల్ లోకుర్* పోస్ వొప్మకి. 12 తెర్ బతి, బోర్-బోర్తె తన్ఫ పొరొ బరొస ఇర్తెరా, పూర్ సమ్దిర్కున్ బగవంతనుర్ మరి-మియడ్ ఆయ్లె అదికార్ సీతార్. 13 ఆడ్-మాడ్సొన్ మరి-మియడ్ జల్మ ఆతపినయ్ మేందొల్ అని నెతుడె పూర్ జల్మ ఆయ్మకి. బతి బగవంతల్ పూర్కున్ నేమి కీతతున్* హిందలె పోనుర్ మరి-మియడ్ ఆలెర్.

 $^{14-15}$ పోర్ వచన్ మాయ్నల్ ఆసి, దర్తురిత్ పొరొ వాసి, మా నడ్డుమ్ పిస్తూర్. బాప్తిస్ మ సియ్ఫల్ యోహన్ పోర్ వచన్తున్ బారెతె, "నా పెజెటల్ బోర్తె వాంతొర్' ఇంజి వెహ్హూనొ, పోర్ వేరె ఆందుర్. వేర్ నాకున్ తెర్ మొదొడలె పిసి మత్త కాడ్కి, నాకున్ తెర్ డగుర్ ఆందుర్" ఇంజెర్ జోర్తె గవ వెహ్హొర్. పోర్ వచన్ మాకున్ బగవంతన బర్పుర్ సతెమున్ అని బర్పుర్ పెర్మత-దయతున్ తొహ్హోర్. ఇద్ సత్ అని పెర్మత-దయతున్ హహ్హోర్. బగవంతన మయ్మతున్ కరి కీతట్. బగవంతర తన్పొర్ వొరొరె మన్ఫల్ మరిన్ సీత మయ్మ ఇదె ఆంద్. 16 పోన బర్పుర్ పేతన్న సీత మయ్మ ఇదె ఆంద్. 16 పోన బర్పుర్

^{* 1:11} यूदुल्क इन्जेर गिर केयंतेर. * 1:13 बगवंतल तंवा आत्मा वूर्गा इर्ततुन हिंदल मरि-मियड आतेर.

^{* 1:11} యూదుల్క్ ఇంజెర్ గిర్ కేయంతెర్.

^{*} 1:13 బగవంతల్ తన్వ ఆత్మ వూర్గ ఇర్తతున్ హిందల్ మరి–మియడ్ ఆతెర్.

పర్మత-దయతున్ హిందల్, మరట్ సమ్దిర్ ఆసిర్వాదున్ పెజెయ్ ఆసిర్వాద్ యేచ్చెర్ మంతట్. 17 అవ్ బవ్ ఇత్తెకె, మొదొడ ఆసిర్వాద్ తన్వ ఇచ తీర్ పర్థ పిసనిర్ ఇంజెర్ బగవంతల్ మోసెన కెయ్దె, దర్మత కానున్ సీసి మత్తొర్. బతి ఇంకె, రెండవ ఆసిర్వాద్ యేసు కిరిస్తున కెయ్దె అద్ కానున్తున్ తెర్ చొకొట్నంగ్ పెర్మత-దయ అని సతెమ్ ఇన్ఫలికున్ సీతొర్. 18 బోరె బస్కెనె బగవంతన్ సూడ్మకి. బతి బస్కెట్ బాబొన్ సంగ మన్వల్ * పొరొరె మరి ఆయ్పల్, మాకున్ బగవంతన్ బారెతె వెహ్సి తొహొంర్.

బాప్తిస్ మ సియ్వల్ యోహన్త గవ

(మత్తయి 3:1–12; మార్క్ 1:1–8; లూక 3:1–9,15–17)

 19 యెరుసలెమ్నల్ యూదుల్క్ నుర్ అదికారిర్, మోక వేర్ కిరిస్తు మందర్ ఇంజెర్ పూసి కియ్లె, కటొడలిర్కుస్ అని లేవియుల్కుస్ * యోహన్లగ సారి కీతెర్. 20 తె యోహన్, "నన కిరిస్తున ఆయొన్" ఇంజెర్ మకుస్పక్ వూర్కుస్ గవ వెహ్తూర్. 21 అెప్కె వూర్, "తె నిమె

मरट सम्दिर आसिर्वादुन पेजेय आसिर्वाद येच्चेर मंतट. ¹⁷ अव बव इत्तेके, मोदोडा आसिर्वाद तंवा इचा तीर पर्जा पिसनिर इन्जेर बगवंतल मोसेना केय्दे, दर्मता कानुन सीसि मत्तोर. बित इंके, रेंडवा आसिर्वाद येसु किरिस्तुना केय्दे अद कानुंतुन तेर चोकोट्नङ पेर्मता-दया अनि सतेम इंवलिकुन सीतोर. ¹⁸ बोरे बस्केने बगवंतन सूड्मिक. बित बस्केट बाबोन सङा मंवल* वोरोरे मिर आय्वल, माकुन बगवंतन बारेते वेह्चि तोहतोर.

बाप्तिस्मा सिय्वल योहंता गवा

(मत्तयि 3:1-12; मार्क 1:1-8; लूका 3:1-9,15-17)

¹⁹ येरुसलेमनल यूदुल्क्नुर अदिकारिर, मोका वेर किरिस्तु मंदर इन्जेर पूसि किय्ले, कटोडलिरकुन अनि लेवियुल्कुन^{*} योहंतगा सारि कीतेर. ²⁰ते योहन, "नना किरिस्तुना आयोन" इन्जेर मकुस्वक वूरकुन गवा वेह्तोर. ²¹ अस्के वूर, "ते निमे बोनि आंदि? येलिया^{*} पर्वक्तिन कि?" इन्जेर पूसि कीतेर.

* 1:18 इत्तेके बाबो बगवंतल अनि मिर येसु वोरोरे इन्जेर अर्तम.
* 1:19 लेवियुल्क इंवलिर लेविना कांदांतुर आंदिर. वीर बगवंतना मंदिरतुन बिच कीसेर, कटोडलिर किय्वलिक काम्क्नगा मदत किय्वलिर आंदिर.
* 1:21 येते बाप्तिस्मा सिय्वल योहंतुन तेर तोत्तोर पर्वक्तल आंदुर. किरिस्तु वायन मुने वोर पर्वक्तल मल्सि वांतोर इन्जेर यूदुल्क बरोसा कींतेर.

^{*} 1:18 ఇత్తెకె బాబొ బగవంతల్ అని మరి యేసు వొరొరె ఇంజెర్ అర్తమ్. * 1:19 లేవియుల్క్ ఇన్ఫలిర్ లేవిన కాన్దాన్తుర్ ఆందిర్. వీర్ బగవంతన మందిర్తున్ బచి కీసెర్, కటొడలిర్ కియ్ఫలిక్ కామ్క్ నగ మదత్ కియ్ఫలిర్ ఆందిర్.

ते, "नना आयोन" इन्जेर इत्तोर. "मन्जे बिवसत्ने वांतोर इन्जि वेह्तर वोर पर्वक्तिन कि?" इन्जेर वूर पूसि कीतेर. बित योहन "नना आयोन" इन्जेर वेह्तोर. ²² अस्के वूर, "असल निमे बोनि आंदि? माकुन सारि कीतुरकुन ममोट जवब सिया लागर. नी बारेते बतल वेहना इंतियो अद माकुन वेहा" इन्जेर योहंतुन पूसि कीतेर. ²³ते योहन, "येसया पर्वक्तल मोदोल वेह्तपिनय, 'बगवंतल* वायन साटि सिर सुद्रि कीम्ट्' इन्जेर बोडि गुटनगा किलिवल लेङ्ना ननय आंदुन" इन्जेर वूरकुन वेह्तोर.

24-25 अस्के सवल्क पूसि किय्ले वातुर्गटल कितुर परिसयुल्क, "निमे किरिस्तुनि आय्वि, येलियनि आय्वि, बिवसत्ने वाय्वल पर्वक्तनि गिर आय्वि. ते निमे बद अदिकार्दे बाप्तिस्मा सीसेर मंति?" इन्जेर योहंतुन पूसि कीतेर. ²⁶ ते योहन, "नना येते बाप्तिस्मा सीसेर मंतोन. बित ना पेजेटल वाय्वल मी नड्डुम मंतोर. मिरट वोन वोड्कि किय्विट. ²⁷ना पेजेटल वाय्वल नाकुन तेर डगुर सिक्तवंतल आंदुर. वोनङ चेपुल्क्ना पिट रेह्ले गिर नना कामि सियोन^{*}" इन्जेर वेह्तोर. ²⁸ इव गटुनङ

బోని ఆంది? యేలియ* పర్వక్తని కి?" ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. తె, "నన ఆయొన్" ఇంజెర్ ఇత్తార్. "మంజె బవిసత్సై వాంతొర్ ఇంజి వెహ్తార్ హోర్ పర్వక్తని కి?" ఇంజెర్ వూర్ పూసి కీతెర్. బతి యోహన్ "నన ಆಯು5" ಇಂ22 ಅಪ್ಪು 22 ಅಪ್ಪು వూర్, "అసల్ నిమె బోని ఆంది? మాకున్ సారి కీతుర్కున్ మమొట్ జవబ్ సియ లాగర్. నీ బారెతె బతల్ వెహన ఇంతియొ అద్ మాకున్ వెహ" ఇంజెర్ యోహన్తున్ పూసి కీతెర్. 23 తె యోహన్, "యెసయ పర్వక్తల్ మొదొల్ వెహ్హపినయ్, 'బగవంతల్ \star వాయన్ సాటి సరి సుద్రి కీమ్ట్ ఇంజెర్ బోడి గుటనగ కిలివల్ లేంగ్న ననయ్ ఆందుస్" ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తార్.

 $^{24-25}$ అస్కె సవల్క్ పూసి కియ్లె వాతుర్గటల్ కహితుర్ పరిసయుల్క్, "నిమె కిరిస్తుని ఆయ్వి, యేలియని ఆయ్వి, బవిసత్నె వాయ్పల్ పర్వక్షని గిర్ ఆయ్వి. తె నిమె బద్ అదికార్దె బాప్తిస్టమ సీసెర్ మంతి?" ఇంజెర్ యోహన్షన్ పూసి కీతెర్. 26 తె యోహన్, "నన యేతె బాప్తిస్టమ సీసెర్ మంతొన్. బతి నా పెజెటల్ వాయ్పల్ మీ నడ్డుమ్ మంతొర్. మీరట్ వోస్ వొడ్కి కియ్పెట్. 27 నా పెజెటల్ వాయ్పల్ నాకున్ తెర్ డగుర్ సక్తివంతల్ ఆందుర్. వోనంగ్ చెపుల్కొన పటి రెహ్లె

^{* 1:23} बगवंतल: सेलेते पर्बु. * 1:27 वोर बेय डगुर माल्कल आंदुर. नना वोनोर दासिना आसि मंले गिर कामि सियोन.

^{*} 1:21 యేతె బాప్తిస్ మసియ్పల్ యోహన్షన్ తెర్ తొత్తార్ పర్వక్తల్ ఆందుర్. కిరిస్తు వాయన్ మునె పోర్ పర్వక్తల్ మల్సి వాంతొర్ ఇంజెర్ యూదుల్క్ బరొస కీంతెర్. * 1:23 బగవంతల్: సెలెతె పర్పు.

గిర్ నన కామి సియొస్ \star " ఇంజెర్ వెహ్తార్. 28 ఇవ్ గట్నంగ్ యోహస్ బాప్తిస్ మీసేర్ మత్తొర్ అద్ యోర్దస్ లవిడుస్ సిడయింగ్ బాజ్ మన్పల్ బెతనియ ఇన్పల్ చహర్తగ జర్తీతంగ్.

యేసుయె బగవంతనొర్ మరి ఇంజెర్ వెహ్చి తొహ్వల్

 29 దుస్రా నేటి యోహన్ తన్గ వాయ్పల్ యేసున్ సూడ్పి,

"ఇచుల! వేరె దునియతురంగ్ పాప్కున్ కాంచి వోయ్యల్ బగవంతన గొరె పిల ఆందుర్. 30 ఇదెన్ మునె, 'నా పెజెటల్ బోరై వాంతొర్ ఇంజి వెహ్హానా, వోర్ వేరె ఆందుర్. వేర్ నాకున్ తెర్ మొదొడలె పిసి మత్త కాడ్కి,* నాకున్ తెర్ డగుర్ ఆందుర్ ఇంజెర్ వేస్ బారెతెస్ వెహ్సి మతాన్. 31 అసల్ వోర్ బోర్ ఆందుర్ ఇన్ఫల్ నన వోన్ వొడ్కి కీసి మనొన్. బతి ఇజ్రయేల్ లోకుర్కున్ వోర్ తన్న వొడ్కి అరుసీనుర్ ఇంజి బాప్తిస్ సీతాన్. 32 అస్కెనె హాబర్ కోలె మాసి, బగవంతన పవిత్ర ఆత్మ ఉంది పారెవత్ దాత్ యేసున్ పారొ రెయ్యల్ సూడ్డాన్. 33 యేతె బాప్తిస్ మ సియ్లే నాకున్ సారి योहन बाप्तिस्मा सीसेर मत्तोर अद योर्दन लविडुन सिडियिङ बाज मंवल बेतिनया इंवल चहरतगा जर्ग्तङ.

येसुये बगवंतनोर मिर इन्जेर वेहिच तोहवल

²⁹ दुस्रो नेटि योहन तन्गा वाय्वल येसुन सूड्सि,

"इचुला! वेरे दुनियतुरङ पापकुन कान्चि वोय्वल बगवंतना गोरे पिला आंद्र. ³⁰ इदेन मुने, 'ना पेजेटल बोर्ते वांतोर इन्जि वेह्तोनो, वोर वेरे आंदुर. वेर नाकुन तेर मोदोडले पिसि मत्ता काङ्कि, * नाकुन तेर डगुर आंदुर' इन्जेर वेन बारेतेन वेहिच मत्तोन. ³¹ असल वोर बोर आंदुर इंवल नना वोन वोड़िक कीसि मनोन. बति इज्रयेल लोकुरकुन वोर तंवा वोड्कि अरुसीनुर इन्जि बाप्तिस्मा सीतोन. 32 अस्केने हाबर कोले मासि, बगवंतना पवित्रा आत्मा उंदि पारेवत दात येसुन पोरो रेय्वल सूड्तोन. 33 येते बाप्तिस्मा सिय्ले नाकुन सारि कीतोर वोर बगवंतले, 'बोन पोरो पवित्रा आत्मा पारेवत दात रेग्सि उद्गल

^{*} 1:27 వోర్ బెయ్ డగుర్ మాల్కల్ ఆందుర్. నన వోనొర్ దాసిన ఆసి మన్లై గిర్ కామి సియొన్. * 1:30 కలి గడె మాయన్ మొదొలె వచన్త రూప్పె పిసి మన్వల్ యేసు ఆందుర్.

^{* 1:30} किल गर्ड मायन मोदोले वचंता रूप्ने पिसि मंवल येसु आंदुर.

सूडंतियो, वोरे लोकुरकुन पवित्रा आत्मते बाप्तिस्मा सिय्वल* आंदुर' इन्जेर वेह्तोर. अहन वेह्वक इत्तेके, वोन नना वोड्कि कीसि मनोन. ³⁴ इद सम्दो सूड्सिने, 'वेरे बगवंतनोर मिर आंदुर*'"

इन्जेर बाप्तिस्मा सिय्वल योहन येसुन बारेते गवा वेह्तोर.

येसुनुर मोदोडुर सिस्यलिर

35 दुस्रो नेटि दुपरिता नालुङ नेक्नेके योहन अनि वोनुर इविर सिस्यलिर गिरे अगने निल्स मत्तेर. 36 अदे वकत्ने येसु अगटल वीड्सेर मत्तोर. वोन सूड्सि, "इचुला! बगवंतना गोरे पिला" इन्जेर योहन सिस्यलिरकुन वेह्तोर. 37 अद केन्चि वूर इविर सिस्यलिर, येसुन पेजेय सोत्तेर. 38 ते अस्के वूर तंवा पेजेय वाय्वल सूड्सि, येसु पेजे मल्सि, "मीकुन बतल पह्जे?" इन्जेर पूसि कीतोर. ते वूर "गुरुजि*! निमे बगा मंदंति?" इन्जेर पूसि कीतेर. 39 ते येसु, "वासि सुडट" इन्जेर इत्तोर. अस्के लग-बग

కీతార్ వోర్ బగవంతలె, 'బోన్ పొరొ పవిత ఆత్మ పారెవత్ దాత్ రెయ్సి ఉద్వల్ సూడంతియొ, వోరె లోకుర్కున్ పవిత ఆత్మతె బాప్తిస్ సియ్వల్* ఆందుర్ ఇంజెర్ వెహ్తార్. అహన్ వెహ్వక్ ఇత్తెకె, వోన్ నన వొడ్కి కీసి మనొన్. ³⁴ ఇద్ సమ్మె సూడ్సినె, 'వేరె బగవంతనొర్ మరి ఆందుర్*"

ఇంజెర్ బాప్తిస్ సియ్పల్ యోహన్ యేసున్ బారెతె గవ వెహ్తూర్.

యేసునుర్ మొదొడుర్ సిస్యలిర్

 35 దుస్రా నేటి దుపరిత నాలుంగ్ నేక్నెకె యోహన్ అని వోనుర్ ఇవిర్ సిస్కలిర్ గిరె అగనె నిల్సి మత్తెర్. 36 అదె వకత్నె యేసు అగటల్ వీడ్సెర్ మత్తార్. వోన్ సూడ్సి, "ఇచుల! బగవంతన గొరె పిల" ఇంజెర్ యోహన్ సిస్కలిర్కున్ వెహ్తార్. 37 అద్ కేంచి వూర్ ఇవిర్ సిస్కలిర్, యేసున్ పెజెయ్ సాత్తెర్. 38 తె అస్కె వూర్ తన్వ పెజెయ్ వాయ్పల్ సూడ్సి, యేసు పెజె మల్సి, "మీకున్ బతల్ పహ్హె?" ఇంజెర్ పూసి కీతార్. తె వూర్ "గురుజి*! నిమె బగ మందంతి?" ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. 39 తె యేసు, "వాసి సూడట్" ఇంజెర్ ఇత్తార్. అస్కె లగ్—బగ్ పోద్రెక్ నాలుంగ్ నేక్సెర్

^{*1:33} पाप्ने ताक्वलिर लोकुरङ दिलकुन आत्मा सक्तिते पवित्रा किय्वल इन्जेर अर्तम. *1:34 बगवंतल नेमि कीतोर वोर. *1:38 गुरुजि: सेलेते 'रबि'.

^{*} 1:33 పాప్పె $\overline{\text{ers}}_3$ లర్ లోకురంగ్ దిల్కున్ ఆత్మ సక్తితె పవిత్ర కియ్పల్ ఇంజెర్ ఆర్తమ్.

^{* 1:34} బగవంతల్ నేమి కీతార్ హోర్.

^{* 1:38} గురుజి: సెలెతె 'రబి'.

మత్త. తె వోర్ మన్వల్ జాగతగ సొంజి, అంటిత్క్ అగన్ మత్తెర్. 40 యోహన్ల గొస్టి కేంచి యేసున్ పెజెయ్ సొత్తుర్ ఇవిర్గటల్ వొరొన పొరొల్ ఆంద్రెయల్. 35 సీమొన్—పేతుర్తొర్ తముర్ ఆందుర్. 41 వేర్ ఆంద్రెయల్ తన్వొర్ తాదల్ సీమొన్—పేతుర్తున్ బేటె మాసి, "దాద! కిరిస్తున్* సూడ్తొమ్" ఇంజెర్ వెహ్తొర్. 42 అని వోన్ యేసునగ పియ్సీ వాతొర్. తెయేసు వోన్ సూడ్సీ, "నిమె యోహన్తొర్. తేయేసు వోన్ సూడ్సీ, "నిమె యోహన్తొర్* మరి సీమొన్తి ఆంది. బతి ఇంగెడల్ నీకున్ కెపా* ఇంజి కేయనిర్" ఇంజెర్ ఇత్తార్. వేన్ పేతురు గిర్ ఇంతెర్ $^{\#}$.

యేసు పిలిపున్ అని నతనియేల్తున్ కేయ్పల్

 43 దుస్రా నేటి యేసు గలిలయ యేరియతె సాన్లై నిర్నయ్ కీతొర్. తె నడ్డుమ్ పిలిపున్ సూడ్సి, "నా సంగ వర" ఇంజెర్ యేసు కేయ్తోర్. 44 వేర్ పిలిష్, ఆంద్రియల్ అని పేతురు మువిరై బెత్సయిద చహర్తుర్ అందిర్. 45 పిలిష్ నతనియేల్తున్ మహ్కాలె సొత్తొర్. వోర్ బేటె మాత పెజె, "మోసెన దర్మత కానున్లగ అని దుసుర్ పర్వక్తలిర్ లిహి కీతనగ బోస్ బారెతె లిహి కీతెరొ, వోర్ మాకున్ బేటె మాతొర్. వోరె నజరేత్ చహర్తొర్

येसु पिलिपुन अनि नतनियेलतुन केय्वल

43 दुस्रो नेटि येसु गलिलया येरियते सोंले निर्नय कीतोर. ते नड्डुम पिलिपुन सूड्सि, "ना सङा वरा" इन्जेर येसु केय्तोर. 44 वेर पिलिप, आंद्रेयल अनि पेतुरु मुविर्ते बेत्सियदा चहर्तुर आंदिर. 45 पिलिप नतियेलतुन मह्क्ले सोत्तोर. वोर बेटे माता पेजे, "मोसेना दर्मता कानुंतगा अनि दुसुर पर्वक्तिलर लिहि कीतनगा बोन बारेते लिहि कीतेरो, वोर माकुन बेटे मातोर. वोरे नजरेत

पोद्रेक नालुङ नेक्सेर मत्ता. ते वोर मंवल जागतगा सोन्जि, अंटित्क अगन मत्तेर. ⁴⁰ योहंता गोस्टि केन्चि येसुन पेजेय सोतुर इविर्गटल वोरोना पोरोल आंद्रेयल. वेर सीमोन-पेतुर्तोर तमुर आंदुर. ⁴¹ वेर आंद्रेयल तंवोर तादल सीमोन-पेतुरतुन बेटे मासि, "दादा! किरिस्तुन" सूड्तोम" इन्जेर वेह्तोर. ⁴² अनि वोन येसुनगा पिय्सि वातोर. ते येसु वोन सूड्सि, "निमे योहंतोर" मिर सीमोंति आंदि. बित इङेडल नीकुन केपा" इन्जेर केयनिर" इन्जेर इत्तोर. वेन पेतुरु गिर इंतेर#.

^{*} 1:41 కేరిస్తున్: హెబ్రి బాసతె మెసయల్ ఇంతెర్. ఇదెన అర్తమ్ పర్ణతున్ బచి కియ్లె, బగవంతల్ నేమి కీసి, సారి కియ్పాల్ రాజుల్. వేన్ సాటి యూదుల్క్ సూడ్సెర్ మత్తెర్. * 1:42 వేర్ యేతె బాప్తిస్మమిర్పుల్ యోహన్ ఆయొర్. * 1:42 ఇవ్ రండుతె పొరొల్క్ న అర్తమ్ బండ.

^{# 1:42} మత్తయి 16:18

^{* 1:41} किरिसतुनः हेब्रि बासते मेसयल इंतेर. इदेना अर्तम पर्जतुन बचि किय्ले, बगवंतल नेमि कीसि, सारि किय्वल राजल. वेन साटि यूदुल्क सूड्सेर मत्तेर.

^{* 1:42} वेर येते बाप्तिस्मा सिय्वल योहन आयोर.

^{* 1:42} इव रंडुते पोरोल्क्ना अर्तम बंडा.

[#] **1:42** मत्तयि 16:18

चहर्तोर योसेप्नोर मरि येसु आंदुर" इन्जेर पिलिप वेह्तोर. 46 अद केन्चि नतनियेल, "एहे! नजरेतनल बतय चोकोट्ना प्टरिय?" इन्जेर पिलिपुन पूसि कीतोर. ते "वासि सूडा" इन्जेर पिलिपु इत्तोर. 47 ते नतनियेल येसुनगा वासेर मनेके वोन सूड्सि, "इचुलट! वेर करल इज्रयेल जातितोर आंदुर. वेन्गा कपट बतय सेले" इन्जेर वोन बारेते येस् वेह्तोर. 48 ते नतनियेल, "ना बारेते नीकुन बहन टावा?" इन्जेर पृसि कीतोर. ते येसु, "पिलिपु, नीकुन केय्वक मुने, निमे अन्जुरि मरत बूड मनेकेन नीकुन सूड्तोन" इन्जेर वेह्तोर. ⁴⁹ अस्के नतनियेल, "ये गुरुजि! निमे बगवंतनोर मरिनि अनि इज्रयेल लोकुरोर राजनि आंदि!" इन्जेर जवब सीतोर. 50 ते येसु, "नीकुन अन्जुरि मरत बूड मनेकेन सूड्तोन इन्जेर वेहततुन हिंदले, बरोसा इर्सेर मंति कि बतल? इवेन तेर डगुक काम्क सूडंति. ⁵¹ अव बव इत्तेके, हाबर कोले माय्वल, स्वर्गनल बगवंतनुर दूतलिर स्वर्गोर माय्ननगा* बूड रेय्वल, वर्वल मिरट सुड्किट.# इद सतेम आंद" इन्जेर वेह्तोर.

యోసెప్సార్ మరి యేసు ఆందుర్" ఇంజెర్ పిలిప్ వెహ్మార్. 46 అద్ కేంచి నతనియేల్, "ఎహె! నజరేత్సల్ బతయ్ చొకొట్స పుటరియ్?" ఇంజెర్ పిలిపున్ పూసి కీతొర్. తె "వాసి సూడ" ఇంజెర్ పిలిపు ఇత్తొర్. 47 తె నతనియేల్ యేసునగ వాసెర్ మనెకె వోన్ సూడ్పి, "ఇచులట్! බ්ර් **ජර**ව් තුසු ක්වේ සාම මේ වී පරකර්. వేన కపట్ బతయ్ సెలె" ఇంజెర్ వోన్ ಬ್ರಾರತ ಮೆಸು ವರ್ಚ್ ಕಿ. ⁴⁸ ತ ನತನಿಮೆಲ್, "నా బారెతె నీకున్ బహన్ టావ?" ఇంజెర్ ఫూసి కీతొర్. తె యేసు, "పిలిపు, నీకున్ కేయ్యక్ మునె, నిమె అంజురి మరత్ బూడ్ మనెకెన్ నీకున్ సూడ్తాన్" ఇంజెర్ వెహ్తార్. 49 అెస్కై నతనియేల్, "యే గురుజి! నిమె బగవంతనొర్ మరిని అని ఇజయేల్ లోకురొర్ రాజని ఆంది!" ఇంజెర్ జవబ్ సీతొర్. 50 తె యేసు, "నీకున్ అంజురి మరత్ బూడ్ మనెకెన్ సూడొన్ ఇంజెర్ వెహ్హతున్ హిందలె, బరొస ఇర్చెర్ మంతి కి బతల్? ఇవెన్ తెర్ డగుక్ కామ్క్ సూడంతి. 51 అవ్ బవ్ ఇత్తెకె, హాబర్ కోలె మాయ్పల్, స్వర్గ్నల్ బగవంతనుర్ దూతలిర్ స్పర్గ్న్ మాయ్ననగ* బూడ్ రెయ్యల్, వర్యల్ మీరట్ సూడ్క్రిట్.# ఇద్ సతెమ్ ఆంద్" ఇంజెర్ వెహ్స్ ర్.

^{* 1:51} माय्नना रूप्ने वातोर वोर बगवंतनोर मरि.

[#] **1:51** पुट्गड्मि 28:12

^{* 1:51} మాయ్నన రూప్నె వాతార్ వోర్ బగవంతనొర్ మరి.

[#] **1:51** పుట్గడ్మి 28:12

యేతున్ ఆంగుర్క్ న రస కియ్పల్

2 ఇద్ జర్గ్ రండ్ రోజ్క్ \star ఆత పెజె, గలిలయ యేరియత, కాన ఇన్ఫల్ చహర్తె, ఉంది మర్మి–పొరొల్ జర్గ్ త. యేసున అవల్ అగ మత్త. 2 అవ్ మర్శినగ యేసున్ అని వోనుర్ సిస్యలిర్కున్ గిర్ కేయ్చి మత్తెర్. తె అగ వూర్ సొత్తెర్. 3 అద్ జేవున్తగ ఆంగుర్క్ న రస మార్త. తె అవల్, "వూర్గ ఆంగుర్ రస మార్త" ಇಂಔರ್ ಮೆಸು $\bar{\lambda}$ ವಿಜ್ಞಾ. 4 ತ ಮೆಸು, "నాకున్ బారి వెహంతి వో? నన బోన ఆందున్ ఇన్వల్ వొడ్కి అరుస్వల్ వకత్ అజున్ వాయొయే" ఇంజెర్ అవన్ వెహ్తూర్. 5 అస్కె అవల్ సర్బరెయ్ కియ్వలిర్ సంగ, "వోర్ వెహ్త తీర్ కీమ్ట్" ఇంజెర్ వెహ్హ. $_{-}^{6}$ యూదుల్క్ సుదుడ్ కియ్సల్ కామున్ సాటి, అగ నారితంగ్ బండనంగ్ సారుంగ్ సోరంగ్ మతంగ్. ఉంది ఉంది సోర యేడుంగ్-ఆట్ బిందెన యేర్ పియ్పేదుంగ్. 7 యేసు, "అవ్ సోరన్ యేతె నిహట్" ఇంజెర్ సర్భరెయ్ కియ్పలిర్కున్ వెహొర్. తె వూర్ అవ్ సోరంగ్ సిగ ಸಿಗ ನಿಪ್ತಾರ್. 8 ಅಸ್ಗು ಯೆಸು, "ಇಂಗ మీరట్! ఇచుసి ముడుసి జేవున్ల ఇంతజమ్ కియుస్వనగ వోమ్ల్," ఇంజెర్ వెహ్తూర్. తె వూర్ వోతెర్. $^{-9-10}$ వోర్ ఇంతజమ్ కియుస్సల్ యేతల్ మారిత అద్ ఆంగుర్ రసతున్ సవద్ సూడ్తొర్. అద్ రస బగటల్ వాత అని బహన్ తయర్ ఆత ఇన్వల్ వూర్ సర్బరెయ్ కియ్సలిర్కున్ టావ.

येतुन आङुर्क्ना रसा किय्वल

2 इद जिर्म्स रंड रोज्क* आता पेजे, गिललया येरियता, काना इंवल चहर्ते, उंदि मर्मि-पोरोल जर्ग्ता. येसुना अवल अगा मत्ता. ²अव मर्मिनगा येसुन अनि वोनुर सिस्यलिरकुन गिर केय्सि मत्तेर. ते अगा वूर सोत्तेर. 3 अद जेवुंतगा आङ्क्नी रसा मार्ता. ते अवल, "वूर्गा आङुर रसा मार्ता" इन्जेर येसुन वेह्ता. 4ते येसु, "नाकुन बारि वेहंति वो? नना बोना आंदुन इंवल वोड्कि अरुस्वल वकत अजुन वायोये" इन्जेर अवन वेह्तोर. 5 अस्के अवल सर्बरेय किय्वलिर सङा, "वोर वेहता तीर कीम्ट" इन्जेर वेहता. 6यूद्ल्क सुद्ड किय्वल कामुन साटि, अगा नारितङ बंडनङ सारुङ सोरङ मत्तङ. उंदि उंदि सोरा येडुङ-आट बिंदेना येर पिय्ंदुङ. ⁷येसु, "अव सोरन येते निहट" इन्जेर सर्बरेय किय्वलिरकुन वेह्तोर. ते वूर अव सोरङ सिगा सिगा निह्तेर. 8 अस्के येस्, "इङे मिरट! इचुसि मुडुसि जेवुंता इंतजम कियुस्वनगा वोम्ट" इन्जेर वेह्तोर. ते वूर वोतेर. 9-10 वोर इंतजम कियुस्वल येतल मारिता अद आङुर रसतुन सवद सूड्तोर. अद रसा बगटल वाता अनि बहन तयर आता इंवल वूर सर्बरेय किय्वलिरकुन टावा. बति वोर इंतजम कियुस्वन टावा सेले. ते

^{* 2:1} కహి జాగంగ్ మూంద్ రోజ్క్ ఇంజెర్ మంత.

^{* 2:1} कहि जागङ मूंद रोज्क इन्जेर मंता.

वोर मायनल नोव्रन केय्सि, "दुसुर सिन्दर मोदोल चोकोट्ना रसा^{*} वेडिसि, मांदितुन निसा वर्ता पेजे, चिष्ड आङुर रसा वेडियंतेर. बित निमे आक्रि वेरि गिर बेय चोकोट्ना रसा वेडचुसीति" इन्जेर इत्तोर. ¹¹ इहिन येसु गलिलया येरियता काना इंवल नाटे अद मय्मता काम कीसि, तंवा सित्ततुन तोह्तोर. अदेन साटि वोनुर सिस्यलिर वोन्गा बरोसा इर्तेर.

12 अद आता पेजे येसु, वोना अवल, तमुक अनि सिस्यलिर मीरे मासि कपेर्नहोम इंवल चहर्ते सोत्तेर. अनि किह रोज्क वूर अगन मत्तेर.

येसु मंदिरतगा सोंवल

(मत्तयि 21:12-13; मार्क 11:15-17; लूका 19:45-46)

13-14 यूदुल्क्ना पस्का इंवल सड करुम वाता. ते येसु येरुसलेम सोत्तोर. अगा येव्ता पेजे, बगवंतना मंदिर्तगा येसु सोत्तोर. अद मंदिर्ता आव्रतगा बिलदान सिय्ले कोंदन, गोरेन अनि पारेवन वोम्विलर बेपरिदार्क अनि दुस्रो देस्रङ कोतन बद्लि किय्विलर गिर अगा उच्चि मत्तेर. 15 अद सूड्सि, येसु नोडेने चाटुन मोडि कीसि गोरेन, कोंदन బతి వోర్ ఇంతజమ్ కియుస్పన్ టావ సెలె. తె వోర్ మాయ్నల్ నొడ్డన్ కేయ్సు, "దుసుర్ సమ్దిర్ మొదొల్ చొకొట్న రస* వెడిసి, మాందితున్ నిస వర్త పెజె, చెప్డి ఆంగుర్ రస వెడియంతెర్. బతి నిమె ఆక్రి వేరి గిర్ బెయ్ చొకొట్న రస వెడ్యుసీతి" ఇంజెర్ ఇత్తార్. ¹¹ ఇహిన్ యేసు గలిలయ యేరియత కాన ఇన్వల్ నాటె ఆద్ మయ్మత కామ్ కీసి, తన్వ సక్తితున్ తొహ్తార్. అదెన్ సాటి వోనుర్ సిస్యలిర్ వోన్ల బరొస ఇర్తెర్.

 12 అద్ ఆత పెజె యేసు, వోన అవల్, తముక్ అని సిస్యలిర్ మీరె మాసి కపెర్నహోమ్ ఇన్వల్ చహరై సొత్తెర్. అని కహి రోజ్క్ వూర్ అగన్ మత్తెర్.

యేసు మందిర్తగ సొన్వల్

(మత్తయి 21:12-13; మార్క్ 11:15-17; లూక 19:45-46)

 $^{13-14}$ యూదుల్స్ న పస్క ఇన్ఫల్ సడ్ కరుమ్ వాత. తె యేసు యెరుసలెమ్ సొత్తొర్. అగ యెవ్త పెజె, బగవంతన మందిర్తగ యేసు సొత్తొర్. అద్ మందిర్త ఆద్రతగ బలిదాన్ సియ్లె కోందన్, గొరెస్ అని పారెవన్ వొమ్ఫలిర్ బేపరిదార్క్ అని దుస్రొ దేస్పంగ్ కొతన్ బద్ది కియ్ఫలిర్ గిర్ అగ ఉచ్చి మత్తెర్. 15 అద్ సూడ్సి, యేసు నోడెనె చాటున్ మోడి కీసి గొరెస్, కోందన్

^{* 2:9-10} यूदुल्क आङुर्कनल रसा तेंड्सि, वेले रोज्क इर्सि, सोवुसंतेर. अद कलदुन दात मारिता पेजे उंटेर.

^{* 2:9–10} యూదుల్క్ ఆంగుర్క్ నల్ రస తెండ్సి. వెలె రోజ్క్ ఇర్సి, సొవుసంతెర్. అద్ కల్దున్ దాత్ మారిత పెజె ఉంటెర్.

అని సమ్దిర్ కున్ మందిర్తల్ పూడి సీతొర్. వూర్ కొతంగ్ బద్ది కియ్పలిరంగ్ కొతన్ రీక్సి, వూరంగ్ టేబల్కున్ ఉల్టి కీతొర్. 16 వూర్ పారెవంగ్ వొమ్పలిర్ సంగ యేసు, "నావొర్ బాబొన రోతున్ హాటుమున్ దాత్ కియ్మట్. ఇవ్ సమ్దిన్ ఇగెటల్ బట్టూ వోమ్ట్" ఇంజెర్ వెహ్మార్.

 17 అద్ సూడ్సి, "నీవ రోతున్ పర్జ వెలె మాని కియన ఇంజెర్ ఆస కీత కాడ్కి, దుస్టుర్ నాకున్ బెయ్ ఉల్ల ఆసెర్ మంతెర్ $^{\#}$ " ఇంజెర్ దర్మ $^{-}$ గ్గంత్నగ లిహి కీసి మంత ఇంజి, సిస్యలిర్ యాది కీతెర్.

 18 బతి యూదుల్క్ నుర్ అదికారిర్ యేసునగ వాసి, "నీకుస్ బగవంతల్ అదికార్ సీసి మత్తెకె, మాకుస్ ఉంది నిపని తొహ?" ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. 19 తె యేసు, "ఇద్ మందిర్తుస్ ఉల్టి కీమ్ట్. తేస్ నన తిరిసి మూంద్ రోజ్క్ నె దొహంతొన్" ఇంజెర్ వెహ్మార్.

 20 అద్ కేంచి యూదుల్క్ గుల్ ఆసి, "ఇద్ మందిర్తున్ దొహ్లె చాలిస్ సారుంగ్ (46) సాల్క్ పియ్త. నిమె మూంద్ రోజ్క్ నె దొహ పరంతియ్?" ఇంజెర్ యేసున్ ఇత్తెర్. 21 బతి యేసు తన్వ మేందొడ మందిర్తున్ బారెతె ఇద్ గొస్టి వెహ్తార్. 22 సిస్యలిర్, యేసు సాసి–నేండ్ల పెజె, ఇదెన్ హేతు కీసి, దర్మ $^-$ గ్రంత్నగ లిహి కీసి మన్వడున్ అని యేసు వెహ్తా గొస్టితున్ పొరొ బరొస ఇర్తెర్.

अनि सम्दिरकुन मंदिर्तल पूडि सीतोर. वूर कोतङ बद्लि किय्वलिरङ कोतन रीक्सि, वूरङ टेबलकुन उल्टि कीतोर. ¹⁶ वूर पारेवङ वोम्वलिर सङा येसु, "नावोर बाबोना रोतुन हाटुमुन दात किय्मट. इव सम्दिन इगेटल बहिर वोम्ट" इन्जेर वेह्तोर.

¹⁷ अद सूड्सि, "नीवा रोतुन पर्जा वेले मानि कियना इन्जेर आसा कीता काड्कि, दुसुर नाकुन बेय उल्टा आसेर मंतेर[#]" इन्जेर दर्मा-ग्रंत्नगा लिहि कीसि मंता इन्जि, सिस्यलिर यादि कीतेर.

¹⁸ बित यूदुल्क्नुर अदिकारिर येसुनगा वासि, "नीकुन बगवंतल अदिकार सीसि मत्तेके, माकुन उंदि निसनि तोहा?" इन्जेर पूसि कीतेर. ¹⁹ ते येसु, "इद मंदिरतुन उल्टि कीम्ट. तेन नना तिरिसि मूंद रोज्क्ने दोहंतोन" इन्जेर वेह्तोर.

²⁰ अद केन्चि यूदुल्क गुल आसि, "इद मंदिरतुन दोह्ले चालिस सारुङ (46) साल्क पिय्ता. निमे मूंद रोज्क्ने दोहा परंतिय?" इन्जेर येसुन इत्तेर. ²¹ बित येसु तंवा मेंदोडा मंदिरतुन बारेते इद गोस्टि वेह्तोर. ²² सिस्यलिर, येसु सासि-नेंड्ता पेजे, इदेन हेतु कीसि, दर्मा-ग्रंत्नगा लिहि कीसि मंवडुन अनि येसु वेह्ता गोस्टितुन पोरो बरोसा इर्तेर.

[#] **2:17** कीर्तन्क्ना 69:9

माय्नना दिलतगा मंवल येसुन टावा

²³ पस्का सड्दङ दिवोसकुन रोपो येरुसलेम्नगा, वोर येसु कीतङ मय्मतङ कामकुन सूड्सि, वेलेटिर वोन्गा बरोसा इर्तेर. ^{24–25} बति येसु वूरकुन नंमिक. बारितेके सम्दिरङ दिलकुन तना करि किय्वल आता काड्कि, दुसुर बारेते येसुन बोरे गवा वेहा लागो.

निमे उंडे मला जल्मा येता लागर

3 परिसयुल्क्ना बाज्नोर निकोदेम इंवल यूदुल्क्नोर मुके अदिकारि मत्तोर. वेवार उंदि रात्ना येलते येसुनगा सोन्जि, "गुरुजि, 'निमे बगवंतनगटल वातोनि आंदि' इन्जेर माकुन टावये. बारितेके, निमे किय्वलिक मय्मतङ काम्क बगवंतना सात सेल्वा बोरे किया परोर" इन्जेर वेहतोर. अस्के येसु, "वोरोर पूना जल्मा येता बीगर, बगवंतना राज्नगा ईसा येता परोर. इद गोस्टि सतेम आंद" इन्जेर निकोदेमुन वेहतोर. 4अस्के निकोदेम, "बुडियल आतोर मायनल बहन जल्मा येता परनुर? उंडे उंदि जोका अवना पीटे नेङ्सि जल्मा येता परनुर कि बतल?" इन्जेर येसुन पूसि

* 3:3 ग्रीकु बासतगा, "बगवंतना राज सूडा परोर" इन्जेर मंदंता.

మాయ్నన దిల్తగ మన్వల్ యేసున్ టావ

 23 పస్క సడ్దంగ్ దివొస్కున్ రొపా యొరుసలెమ్మగ, వోర్ యేసు కీతంగ్ మయ్మతంగ్ కామ్కున్ సూడ్సి, వెలెటిర్ వోన్గ బరొస ఇర్తెర్. $^{24-25}$ బతి యేసు వూర్కున్ నమ్మేమకి. బారితెకె సమ్దిరంగ్ దిల్కున్ తన కరి కియ్పల్ ఆత కాడ్కి, దుస్టుర్ బారెతె యేసున్ బోరె గవ వెహ లాగొ.

నిమె ఉండె మల జల్మ యేత లాగర్

😦 పరిసయుల్క్ న బాజ్నొర్ నికొదేమ్ **3** ఇన్వల్ యూదుల్క్ నొర్ ముకె అదికార $^{-}$ మత్తార్. 2 వోర $^{-}$ ఉంది రాత్స ಯೆಲತ ಯೆಸುನಗ ನಿಾಂಜಿ, "ಗುರುಜಿ, 'నిమె బగవంతనగటల్ వాతొని ఆంది' ఇంజెర్ మాకున్ టావయె. బారితెకె, నిమె కియ్వలిక్ మయ్మతంగ్ కామ్క్ బగవంతన సాత్ సెల్ల బోరె కియ పరొర్" ఇంజెర్ వెహ్తార్. $\overline{^3}$ అస్కె యేసు, "వొరొర్ పూన జల్మ యేత బీగర్, బగవంతన రాజ్నగ ఈస యేత పరొర్.* ఇద్ గొస్టి సతెమ్ ఆంద్" ఇంజెర్ నికొదేమున్ వెహ్తార్. 4 అస్కె నికొదేమ్, "బుడియల్ ఆతొర్ మాయ్నల్ బహన్ జల్మ యేత పరనుర్? ఉండె ఉంది జోక అవన పీటె నేంగ్స్ జల్మ యేత పరనుర్ కి బతల్?" ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతొర్. 5 తె యేసు, "వొరొర్ యేతె అని

^{*} 3:3 గ్రీకు బాసతగ, "బగవంతన రాజ్ సూడ పరొర్" ఇంజెర్ మందంత.

ఆత్మతే $^{\#}$ జల్మ ఆయ బీగర్, బగవంతన రాజ్నగ నేంగ పరొర్. ఇద్ గొస్టి సతెమ్ ఆంద్" ఇంజెర్ వెహ్తూర్. 6 "అవల్ –బాబొ మేందొడున్ జల్మ సియ పరంతెర్. బతి ఆత్మతున్ బగవంతన ఆత్మ జల్మ సియ పరంత. 7 అదెన్ సాటి, 'పూన జల్మ యేత లాగర్' ఇత్తెకె నిమో గుల్ ఆయ్మ. 8 వడి తనకున్ ఇస్టమ్ వాత అద్ బాజ్నల్ వాంత. మీరట్ అద్ వడిత ఆవజ్ కేంజంతిట్ బతి, అద్ వడి బగటల్ వాంతయు, బేకె దాంతయు ఇన్వల్ మీకున్ టావ సెలె. అహ్నె బగవంతన ఆత్మతె జల్మ ఆయ్పల్ గిర్ మందంత" ఇంజెర్ యేసు వెహ్తూర్.

 9 తె నికొదేమ్, "ఇద్ బహన్ జర్మడ్ మందర్?" ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతొర్. $^{10}\,$ అస్కె యేసు, "ఇజయేల్క్ నొర్ డగుర్ గురుని ఆంది. ఇదెన్ బారెతె నీకున్ కరె మాయొ కి?" ఇంజెర్ ఇత్తార్. 11 "మాకున్ కరె మాత అదెన్ బారెతె అని సూడ్తతున్ బారెతె వెహంతొమ్. ఇద్ గొస్టి సతెమ్ ఆంద్. బతి మావ గవతున్ మిరట్ నమ్విట్. 12 నన మీకున్ ఇద్ దునియతంగ్ గొస్టిన్ బారెతె వెహ్నెకెన్ బరొస కియ్పిట్. తె స్వర్గ్ నంగ్ గొస్టిన్ బారెతె వెప్తాెకె బహన్ బరొస కీకిట్?" ఇంజెర్ వెహ్చార్. 13 "స్పర్గ్ నల్ రెయ్స్ట్ర్ వార్పుల్ స్పర్గ్ నొర్ మాయ్నల్ ఆయ్వల్ నాకున్ తపుసి, దుస్రార్ బోరె పొరొ స్వర్గ్ నగ సాన్మకి. 14 మోసె బోడి గుటనగ పితుడ ఉంది తరస్ కీసి, డంగల్ కటెతగ బహనె कीतोर. ⁵ ते येसु, "वोरोर येते अनि आत्मते" जल्मा आया बीगर, बगवंतना राज्नगा नेङा परोर. इद गोस्टि सतेम आंद" इन्जेर वेहतोर. ⁶"अवल-बाबो मेंदोडुन जल्मा सिया परंतेर. बित आत्मतुन बगवंतना आत्मा जल्मा सिया परंता. ⁷ अदेन साटि, 'पूना जल्मा येता लागर' इत्तेके निमे गुल आय्मा. ⁸ विड तनकुन इस्टम वाता अद बाजनल वांता. मिरट अद विडता आवज केन्जंतिट बित, अद विड बगटल वांतयो, बेके दांतयो इंवल मीकुन टावा सेले. अहने बगवंतना आत्मते जल्मा आय्वल गिर मंदंता" इन्जेर येसु वेहतोर.

⁹ते निकोदेम, "इद बहन जर्ग्मड मंदर?" इन्जेर येसुन पूसि कीतोर. ¹⁰ अस्के येसु, "इज्रयेल्क्नोर डगुर गुरुनि आंदि. इदेन बारेते नीकुन करे मायो कि?" इन्जेर इत्तोर. ¹¹ "माकुन करे माता अदेन बारेते अनि सूड्ततुन बारेते वेहंतोम. इद गोस्टि सतेम आंद. बित मावा गवतुन मिरट निवट. ¹² नना मीकुन इद दुनियतङ गोस्टिन बारेते वेहनेकेन बरोसा किय्वट. ते स्वर्ग्नङ गोस्टिन बारेते वेहतेके बहन बरोसा कीकिट?" इन्जेर वेहतोर. ¹³ "स्वर्गनल रेय्सि वाय्वल स्वर्ग्नीर माय्नल आय्वल नाकुन तपुसि, दुस्नोर बोरे पोरो स्वर्ग्ना सोन्मिक. ¹⁴ मोसे बोडि गुटनगा पितुडा

^{# 3:5} ಮೆ ಪಾಷ್ಕ್ರಾಲ್ 36:25-28

[#] **3:5** येहेज्केल 36:25-28

उंदि तरस कीसि, डङल कटेतगा बहंते लिम-लोम कीतोरो, अह्ने स्वर्गोर मायनल आय्वल नाकुन गिर मोद्नगा टाङि किया लागर. 15 अहन कीतेकेन, ना पोरो बरोसा इर्वलिरकुन बस्केट पिस्वल जीवा पुटंता.

¹⁶ "बगवंतल दुनियतुरकुन बेय लाड कीता काड्कि, तंवोर वोरोरे मंवल मिरन इद दर्तुरितगा सारि कीतोर. वोन पोरो बरोसा इर्वल हर वोरोर नासेडम आय्वक्ने, वूरकुन बस्केट गिर पिस्वल जीवा पुटना इन्जेरंते इहिन कीतोर. ¹⁷ दुनियतेरकुन सिक्सा वाट्ले बगवंतल वोर मिरन सारि किय्मिक बित, बिच किय्लेने सारि कीतोर.

18 "वोन्गा बरोसा इर्वन सिक्सता तस्वा मनो. बित बरोसा कियोर वोन, बगवंतनोर वोरोरे मंवल मिरन बरोसा किय्वा काड्कि, इदेन मुनेने वोना सिक्सता तस्वा आता. 19 बारितेके वोर दुनियतुर सिद्धिर्गा वेड्चितुन पिय्सि वातोर. बित लोकुर तम्वङ काम्क करब्नङ कीनेके, सिकिटिते मंलेने पसंद कीतेर. अद तस्वता कारन इदे आंद. 20 करब काम किय्वल हर मायनल वेड्चितुन पसंद कियोर. तंवङ करब कामकुन मकुसि इरन साटि, वोर वेड्चितगा वायोर. 21 बित सत्ने ताक्वल तंवङ काम्क बगवंतना केय्दे जर्ग्सर मंतङ

లిమ్-లొమ్ కీతొరొ,# అహ్నె స్పర్గ్ నొర్ మాయ్నల్ ఆయ్పల్ నాకున్ గిర్ మొద్దగ టాంగి కియ లాగర్. 15 అహన్ కీతెకెన్, నా పొరొ బరొస ఇర్పలిర్కున్ బస్కెట్ పిస్పల్ జీవ పుటంత.

16 "బగవంతల్ దునియతుర్కున్ బెయ్ లాడ్ కీత కాడ్కి, తన్పొర్ వొరొరె మన్వల్ మరిస్ ఇద్ దర్తురితగ సారి కీతార్. వోస్ పొరొ బరొస ఇర్వల్ హర్ వొరొర్ నాసెడమ్ ఆయ్పక్ నె, వూర్కున్ బస్కెట్ గిర్ పిస్పల్ జీవ పుటన ఇంజెరెస్ లె ఇహిస్ కీతార్. 17 దునియతెర్కున్ సిక్స వాట్లె బగవంతల్ వోర్ మరిస్ సారి కియ్మకి బతి, బచి కియ్లెనె సారి కీతార్.

 18 "వోన్గ బరొస ఇర్వన్ సిక్సత తస్వ మనా. బతి బరాస కియొర్ వోన్, బగవంతనొర్ వొరొరె మన్యల్ మరిస్ బరొస కియ్ప కాడ్కి, ఇదెన్ మునెనె వోన సిక్సత తస్వ ఆత. 19 బారితెకె వోర్ దునియతుర్ సమ్దిర్గ వేడ్చితున్ పియ్ప వాతొర్. బతి లోకుర్ తమ్వంగ్ కామ్క్ కరబ్బంగ్ కీనెకె, సికటితె మన్లైనె పసంద్ కీతెర్. అద్ తస్వత కారన్ ఇదె ఆంద్. $\frac{20}{5}$ కరబ్తామ్ కియ్పల్హార్ మాయ్పల్ వేడ్చితున్ పసంద్ కియొర్. తన్వంగ్ కరబ్ కామ్కున్ మకుసి ఇరన్ సాటి, వోర్ ವೆಷ್ಪಿತಗ ವಾಯುರ್ 21 ಬಲಿ ಸತ್ನು ತಾಕ್ಸಲ್ తన్వంగ్ కామ్క్ బగవంతన కెయ్దె జర్గ్ సెర్ మంతంగ్ ఇంజి, అవెన్ బట్టా తొహ్హె, వేడ్చితె వాంతొర్" ఇంజెర్ వెహ్తూర్.

[#] **3:14** इसोब्ना 21:9

యేసున్ బారెతె యోహన్ గవ వెహ్వల్

 22 అద్ ఆత పెజె, యేసు అని వోనుర్ సిస్యలిర్ యూదయ యేరియతగ సొంజి, పర్లతున్ బాప్తిస్ట్ పియుసెర్, కహీ రోజ్క్ అగనె మత్తొర్. 23 సలిమున్ కరుమృ అయ్నొన్ ఇన్వల్ జాగతగ కూబ్ యేర్ మత్త కాడ్కి, అగ యోహన్ బాప్తిస్మమ సీసెర్ మత్తార్. 24 లే లోకుర్ సొంజి బాప్తిస్ మ యేచ్చెర్ మత్తెర్. ఇద్ గట్స యోహన్ జేల్తగ అర్వక్ మునెన్ జర్త్ త. 25 ఉంది దియ యోహన్మర్ సిస్యలిర్కున్ అని యూదుల్క్ న జాతితొన్ నడ్డుమ్ సుదుడ్ ఆయ్వల్ రివజున్ బారెతె జట్ – పట్ లాగ్త. 26 లె వూర్ సిస్యలిర్ ಮೌ್ಜನ್ಗ ವಾಸಿ, "ಗುರುಜಿ! ಮೌರ್ಡನ್ లవిడున్ హంద బాజ్, నీ సంగ బోరె మత్తారొ అని నిమె బోన్ బారెతె గవ వెహ్మియు, వోర్ ఇంకె బాప్తిస్ట్ సీసెర్ మంతొర్. సమ్తిర్ వోన్షన్ సొంజెర్ మంతెర్" ఇంజెర్ వెహ్రెర్. 27 తే యోహన్, "స్వర్సర్ బగవంతల్ సీతెకెన్ తప బోరె బతయ్ యేత పరొర్. ²⁸ నన కిరిస్తున ఆయొన్. బతి వోన్ మునె సారి కీతొర్ వోర్ క్షబియన ఆందున్' ఇన్వడున్ మీరటె గవ మంతిట్. 29 నమునతున్ మర్మినగ నొద్దల్ ముకె ఆందుర్ ఇంట్. వోరె నొబ్టినొర్ మాల్కల్ ఆందుర్. వోర్ నొద్దన్ కరుమ్, వోనౌర్ సోప్తల్ నిల్పి మన్లై, అని నొద్దల్ వెహ్త తీర్ కియ్లే, వోన్ వెలె ఆనంద్ లాగంత. అదె తరికతె నన వెలె కుసితె మంతొన్. నావ

इन्जि, अवेन बहिर तोहले, वेड्चिते वांतोर" इन्जेर वेहतोर.

येसुन बारेते योहन गवा वेह्वल

22 अद आता पेजे, येसु अनि वोनुर सिस्यलिर यूदया येरियतगा सोन्जि, पर्जतुन बाप्तिस्मा सियुसेर, किि रोज्क अगने मत्तोर. 23 सलिम्न करुम्ना अय्नोन इंवल जागतगा कूब येर मत्ता काड्कि, अगा योहन बाप्तिस्मा . सीसेर मत्तोर. ²⁴ते लोकुर सोन्जि बाप्तिस्मा येच्चेर मत्तेर. इद गट्ना योहन जेलतगा अर्वक मुनेन जर्गा. ²⁵ उंदि दिया योहंतुर सिस्यलिरकुन अनि यूदुल्क्ना जातितोन नड्डुम सुदुड आय्वल रिवजुन बारेते जट-पट लाग्ता. ²⁶ ते वूर सिस्यलिर योहंतगा वासि, "गुरुजि! योर्दन लविडुन हंदा बाज, नी सङा बोर्ते मत्तोरो अनि निमे बोन बारेते गवा वेह्तियो, वोर इंके बाप्तिस्मा सीसेर मंतोर. सम्दिर वोन्गन सोन्जेर मंतेर" इन्जेर वेह्तेर. ²⁷ ते योहन, "स्वर्गनल बगवंतल सीतेकेन तपा बोरे बतय येता परोर. 28 'नना किरिस्तुना आयोन. बति वोन मुने सारि कीतोर वोर कब्रियना आंदुन' इंवडुन मिरटे गवा मंतिट. ²⁹ नमुनतुन मर्मिनगा नोव्रल मुके आंदुर इंट. वोरे नोव्रिनोर माल्कल आंद्र. वोर नोव्रन करुम, वोनोर सोप्तल निल्सि मंले, अनि नोव्रल वेहता तीर किय्ले, वोन वेले आनंद लागंता. अदे तरिकते नना वेले कसिते मंतोन.

नावा आनंद बर्पुर आता. ³⁰ बारितेके नाकुन चुडुर-पान वायना अनि वोर येसुन डगुर-पान वायना.

³¹ "स्वर्गनल वातोर वोर सम्दिरकुन पोरोडोर आंतोर. मरट दर्नुरित पोरोडुर आंदट अनि दर्तुरित पोरो जर्ग्वलिक गोस्टिन बारेतेन वड्कंतट. बोरेय्ते स्वर्गनल वातोरो, वोर सम्दिरकुन पोरोडोर आंतोर. ³² वोर अगा सूड्ततुन केन्ज्ततुन बारेते गवा वेहंतोर. बति वोना गवतुन बोरे वोपुर. 33-35 बगवंतल तंवोर मरिन लाड कीता काड़िक, सम्दो अदिकार वोना केय्देन हिंक्ल कीतोर. वोन्गा तंवा आत्मतुन बर्पुर सीता काड़िक, वोर सिरिप बगवंतनङे गोस्टिङ वेहंतोर. बोर्ते वोना गवत्न वोपंतोरो वोर, बगवंतन बारेतङ येस् वेह्तङ गोस्टिङ सतेम इन्जि तोहंतोर. 36 बोर्ते बगवंतनोर मरिन पोरो बरोसा कींतोरो, वोन बस्केट पिस्वल जीवा पुटंता. बोर्ते वोन पोरो बरोसा कियोरो, वोन बस्केट पिस्वल जीवा पुटो. बति बगवंतना सोङ वोन पोरो निल्सि मंदंता" इन्जेर बाप्तिस्मा सिय्वल योहन वेह्तोर.

कुहितगा येसु वेय्लोन सङा वड्क्वल

4 योहंतुन तेर अदिक सिस्यलिरकुन येसु तयर कीसि, वूरकुन बाप्तिस्मा सीसेर मंतोर इन्जेर परिसयुल्क केन्ज्तेर. ²(करल ఆనంద్ బర్పుర్ ఆత. 30 బారితెకె నాకున్ చుడుర్–పాస్ వాయన అని వోర్ యేసున్ డగుర్–పాస్ వాయన.

 31 "స్వర్గ్ వాతార్ వోర్ సమ్దిర్కున్ పారొడొర్ ఆంతొర్. మరట్ దర్శరిత్ పొరొడుర్ ఆందట్ అని దర్తురిత్ పొరొ జర్గ్ మారితెన్ వడ్కంతట్. బోరెయ్తై స్వర్గ్ వల్లో వాతారా, వోర్ సమ్దిర్కున్ పొరొడొర్ ఆంతొర్. 32 వోర్ అగే సూడ్తతున్ కేంజ్తతున్ బారెతె గవ వెహంతొర్. బతి వోన గవతున్ బోరె వొప్పర్. 33-35 బగవంతల్ మరిస్ లాడ్ కీత కాడ్కి, సమ్నె అదికార్ వోన కెయ్దెస్ హచ్లి కీతొర్. వోన్గ తన్వ ఆత్మతున్ బర్పుర్ సీత కాడ్కి, వోర్ సిరిప్ బగవంతనంగె గొస్టింగ్ వెహంతార్. బోర్తె వోన గవతున్ వొపంతొరా వోర్, బగవంతన్ బారెతంగ్ యేసు వెహ్తంగ్ గొస్టింగ్ సతెమ్ ఇంజి తొహంతార్. 36 బోరై బగవంతనొర్ మరిన్ పొరొ బరొస కీంతొరొ, వోన్ బస్కెట్ పిస్పల్ జీవ పుటంత. బోర్తె వోన్ పారా బరాస కియొరా, వోన్ బస్కెట్ పిస్సల్ జీవ పుటొ. బతి బగవంతన సోంగ్ వోన్ పొరొ నిల్సి మందంత" ఇంజెర్ బాప్తిస్ మ సియ్వల్ యోహన్ వెహ్తోర్.

కుహితగ యేసు వెయ్లోన్ సంగ వడ్క్వేల్

ఇత్తెకె, యేసు బాప్తిస్ సిస్ముకి. బతి వోనుర్ సిస్బలిర్ సీసెర్ మత్తెర్.) ³ ఇద్ గొస్టితున్ యేసు కేంజ్త పెజె, యూదయ యేరియతున్ సుటి కీసి, గలిలయ యేరియతె సొన్లె పెసితొర్.

 4 బతి ఇంకె సమరయ యేరియతున్ వీడ్సి సొంద లాగర్. 5 అహన్ అద్ సమరయ యేరియతల్ వీడ్సి సొంజెర్ మనెకె, యూకొబ్ తన్పొర్ మరి యోసెప్పన్ పీత, ఈసత బొమిత్ $^\#$ కరుమ్ మన్వల్ సుకరు ఇన్వల్ చహర్తగ యెప్తొర్. 6 అగ యాకొబ్ కాచుస్త కుహి మత్త. లంగ్నల్ తాక్సెర్ వాత కాడ్కి, యేసు అవిసి దుపరిత యేలతె ఆద్ కుహిత్ బగ్ల ఉచ్చి మత్తార్. $^{7-8}$ అద్ వకత్నె, హానుర్ సిస్బలిర్ కానె యేత్లె చహర్తె సొత్తెర్. అద్ గట్కుతెన్ సమరయ జాతిత ఉంది వెయ్లో యేర్ వోయ్లె, కుహితగ వాత. తె యేసు, "బాయి, నాకున్ ఉండన్ సాటి యేర్ సీమ్" ఇంజెర్ అద్ వెయ్లొన్ తల్కొతార్.

9 యూదుల్క్ అని సమరయ జాతితుర్ అలగ్ పిసెర్ మందిర్. అదెన్ సాటి యేసున గొస్టి కేంచి అద్ వెయ్లో గుల్ ఆసి, "యెయా! నిమె యూదుల్క్ న జాతితొని ఆంది. నన సమరయ జాతితొన ఆందున్. ఉన్లె యేర్ సీమ్ ఇంజి, నాకున్ బహన్ తల్కంతి?" ఇంజెర్ యేసున్ ఇత్త. ¹⁰ అద్ కేంచి యేసు, "'ఉన్లె యేర్ సీమ్' ఇంజెర్ తల్క్ వన్ బారెతెన్ ఆయి అని బగవంతన వరమున్ బారెతెన్ ఆయి నీకున్ టావ సెలె. ఇవ్ టావ మన్మడ్ ఇత్తెకె, నిమెయ్ ఉల్ట ⁴ बित इंके समरया येरियतुन वीड्सि सोंदा लागर. ⁵ अहन अद समरया येरियतल वीड्सि सोन्जेर मनेके, याकोब तंवोर मिर योसेपुन सीता, ईसता बोमित करुम मंवल सुकरु इंवल चहरतगा येव्तोर. ⁶ अगा याकोब काचुस्ता कुहि मत्ता. लङनल ताक्सेर वाता काड्कि, येसु अविसि दुपरिता येलते अद कुहित बग्ला उच्चि मत्तोर. ^{7–8} अद वकत्ने, वोनुर सिस्यलिर काने येत्ले चहर्ते सोत्तेर. अद गट्कतेन समरया जातिता उंदि वेय्लो येर वोय्ले, कुहितगा वाता. ते येसु, "बािय, नाकुन उंडन सािट येर सीम" इन्जेर अद वेय्लोन तल्कोर.

⁹ यूदुल्क अनि समरया जातितुर अलग पिसेर मंदिर. अदेन साटि येसुना गोस्टि केन्चि अद वेय्लो गुल आसि, "येया! निमे यूदुल्क्ना जातितोनि आंदि. नना समरया जातितोना आंदुन. उंले येर सीम इन्जि, नाकुन बहन तल्कंति?" इन्जेर येसुन इत्ता. ¹⁰ अद केन्चि येसु, "'उंले येर सीम' इन्जेर तल्क्वन बारेतेन आयि अनि बगवंतना वरमुन बारेतेन आयि नीकुन टावा सेले. इव टावा मन्मड इत्तेके,

बतल इत्तेके, येसु बाप्तिस्मा सिय्मिक. बित वोनुर सिस्यिलिर सीसेर मत्तेर.) ³ इद गोस्टितुन येसु केन्ज्ता पेजे, यूदया येरियतुन सुटि कीसि, गलिलया येरियते सोंले पेसितोर.

[#] **4:5** పుట్గడ్మి 33:19; యెహోసువ 24:32

[#] **4:5** पुट्गड्मि 33:19; येहोसुवा 24:32

निमेय उल्टा अदेन नाकुन तल्कंदि अनि नीकुन जीवा वाले येर सींदुन" इन्जेर तान सङा वेह्तोर. 11 अस्के अद वेय्लो, "साब! निह्गा येर चेंदि किय्ले पोहरय आयि नोडेय आयि सेले. इद कुहि बेय कोल मंता. अद जीवा वाले येर नीकुन बगटल पुटर? ¹²मा तोत्तोर बाबो याकोब इद कुहि माकुन सीतोर. इद कुहिता येर तना, तंवुर मर्क उटेर अनि वूरङ पियङ-काल्क गिर उट्टङ. निमे याकोबुन तेर डगुनि कि बतल?" इन्जेर येसुन पूसि कीता. 13 ते येसु, "इद येर उंवल हर वोरोर उंडे वट्कंतोर. 14 बति नना सिय्वल येर उंवन बस्केट्के वट्का वसो. नना सिय्वल येर बस्केट जीवते मंदन साटि, वोन रोपो बस्केट गिर पोङ्सेर मंवल जलत दात मंदंता" इन्जेर वेह्तोर.

¹⁵ते अद वेय्लो, "साब! बस्केट येर वट्क्वक्ने अनि चेंदि किय्ले वाय्वक्ने, अद येर नाकुन सीम" इन्जेर येसुन तल्का. ¹⁶ अस्के येसु, "निमे सोन्जि, नी माड्सोन केय्सि, तरा" इन्जेर वेह्तोर. ¹⁷ते अद वेय्लो, "नाकुन माड्सो सेलोर" इन्जेर वेह्ता. अद केन्चि येसु, "हो करले, ¹⁸ मोदोल नीकुन सिय्विर माड्सुर मत्तेर. इंके नी सङा मंतोर वोर, नीवोर माड्सो आयोर. बायि, निमे मत्ता अदेन करल वेह्ति" इन्जेर अद वेय्लोन इत्तोर.

అదెన్ నాకున్ తల్క్ న్ ది అని నీకున్ జీవ వాలె యేర్ సీందున్" ఇంజెర్ తాన్ సంగ వెహ్తూర్. 11 అస్కె అద్ వెయ్లై, "సాబ్! నిహ్గ యేర్ చేంది కియ్లె పొర్టూయ్ ఆయి నోడెయ్ ఆయి సెలె. ఇద్ కుహి బెయ్ కోల్ మంత. అద్ జీవ వాలె యేర్ నీకున్ బగటల్ ఫుటర్? 12 మా తొతొర్ బాబొ యాకొబ్ ఇద్ కుహి మాకున్ సీతొర్. ఇద్ కుహిత యేర్ తన, తన్సుర్ మర్క్ ఉటెర్ అని వూరంగ్ పియంగ్-కాల్స్ గిర్ ఉట్టంగ్. నిమె యాకొబున్ తెర్ డగుని కి బతల్?" ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీత. 13 తె యేసు, "ఇద్ యేర్ ఉన్నల్ హర్ వొరొర్ ఉండె వట్కుంతొర్. 14 బతి నన సియ్వల్ యేర్ ఉన్వన్ బస్కెట్ కె వట్క వసా. నన సియ్పల్ యేర్ బస్కెట్ జీవతె మందన్ సాటి, వోన్ రొపా బెస్కెట్ గిర్ పోంగ్ఫెర్ మన్వల్ జలత్ దాత్ మందంత" ఇంజెర్ వెహ్తార్.

15 తె అద్ వెయ్లో, "సాబ్! బెస్కెట్ యేర్ వట్క్ వక్నే అని చేంది కియ్లో వాయ్పక్నే, అద్ యేర్ నాకున్ సీమ్" ఇంజెర్ యేసున్ తల్క్ త. 16 అస్కె యేసు, "నిమె సొంజి, నీ మాడ్సొన్ కేయ్సీ, తర" ఇంజెర్ వెహ్హార్. 17 తె అద్ వెయ్లో, "నాకున్ మాడ్సొ సెలొర్" ఇంజెర్ వెహ్హా. అద్ కేంచి యేసు, "హో కరలె, 18 మొదొల్ నీకున్ సియ్పర్ మాడ్సుర్ మత్తెర్. ఇంకె నీ సంగ మంతార్ వోర్, నీవొర్ మాడ్స్లో ఆయొర్. బాయి, నిమె మత్త అదెన్ కరల్ వెహ్తి" ఇంజెర్ అద్ వెయ్లోన్ ఇత్తార్.

 19 అెస్కె అద్ వెయ్లె, "సాబ్! నిమె పర్వక్తని ఆంది ఇంజెర్ సమ్జె మాసెర్ మంతొన్. 20 తె నాకున్ ఇద్ గొస్టి వెహ: మమొట్ ఇద్ గెరాజిమ్ గుటత్ పొరొ పార్తన-వింతి కీంతొమ్. ఇగెనె మా తొత్తుర్ గిర్ పార్తన-వింతి కీతెర్. బతి మీ యూదుల్క్ సిరిప్ యెరుసలెమె కరల్ పార్తన-వింతి కియ్వల్ జాగ ఇంజెర్ బారి వెహంతిట్?" ఇంజెర్ యేసున్ సంగ ఇత్త. $^{21-23}$ తె యేసు, "బాయి! బోన పార్తన-వింతి కీంతిట్ ఇన్వల్, మీ సమరయతుర్కున్ టావ సెలె. బతి బోన పార్తన–వింతి కీంతొమ్ ఇన్వల్ మాకున్ టావ. బారితెకె మా యూదుల్క్ నగటలె బచె మాయ్పల్ కార్య వాయ్పల్ మంత. అద్ వకత్పై ఇద్ గుటత్ పొరొన్ ఆయి, యెరుసలెమ్సగన్ ఆయి, మిరట్ బాబొ బగవంతన పార్తన-వింతి కియ్విట్. బతి కరల్ పార్తన-వింతి కియ్పలిర్ తమ్వ ఆత్మతగ సత్నె పార్తన-వింతి కీంతెర్. అద్ వకత్ ఇంకె వాసిస్ మంత. ఇద్ నన వెహ్త గొస్టిత్ పొరొ బరొస ఇర. తనకున్ పార్తన-వింతి కియ్పలిర్ ఆతుర్ మందన ఇంజెర్, బాబొ బగవంతల్ సూడ్సెర్ మంతొర్. 24 బగవంతల్ ఆత్మ రూప్నె మన్వల్ ఆత కాడ్కి, పార్తన–వింతి కియ్పలిర్ తమ్ప ఆత్మతగ సత్నె వోన పార్తన–వింతి కియన" ఇంజెర్ అద్ ವಿಯ್ಲಾನ್ ವರ್ಜ್ತ್ ಕೆ. 25 ಅಸ್ಕ್ಕು ಅದ್ ವಿಯ್ಲಾ,

¹⁹ अस्के अद वेय्लो, "साब! निमे पर्वक्तनि आंदि इन्जेर सम्जे मासेर मंतोन. 20 ते नाकुन इद गोस्टि वेहा: ममोट इद गेराजिम ग्टत पोरो पार्तना-विंति कींतोम. इगेने मा तोत्त्र गिर पार्तना-विंति कीतेर. बति मी यूदुल्क सिरिप येरुसलेमे करल पार्तना-विंति किय्वल जागा इन्जेर बारि वेहंतिट?" इन्जेर येसुन सङा इत्ता. 21-23 ते येसु, "बायि! बोना पार्तना-विंति कींतिट इंवल, मी समरयतुरकुन टावा सेले. बति बोना पार्तना-विंति कींतोम इंवल माकुन टावा. बारितेके मा यूदुल्क्नगटले बचे माय्वल कार्या वाय्वल मंता. अद वकत्ने इद गुटत पोरोन आयि, येरुसलेम्नगन आयि, मिरट बाबो बगवंतना पार्तना-विंति किय्विट. बति करल पार्तना-विंति किय्वलिर तम्वा आत्मतगा सत्ने पार्तना-विंति अद वकत इंके वासिन मंता. इद नना वेह्ता गोस्टित पोरो बरोसा इरा. तनकुन पार्तना-विंति किय्वलिर आतुर इन्जेर, बाबो बगवंतल सूड्सेर ²⁴ बगवंतल आत्मा रूप्ने मंवल आता काड़िक, पार्तना-विंति किय्वलिर तम्वा आत्मतगा सत्ने वोना पार्तना-विंति कियना" इन्जेर अद वेय्लोन वेह्तोर. ²⁵ अस्के अद

वेथ्लो, "किरिस्तु" वांतोर इंवल नाकुन टावा. वोर वाता पेजे, सम्दिरकुन सम्दो कुला कुला वेहंतोर बेरे" इन्जेर येसुन वेहता. ²⁶ ते, "ननय वोना आंदुन" इन्जेर येसु तान वेहतोर.

²⁷ अदे वकत्ने वोनुर सिस्यलिर अगा वातेर. वोर येसु उंदि वेय्लोन सङा वड्क्वल सूड्सि, बेय गुल आतेर. बित, 'नीकुन बतल पह्जे?' इन्जेर अद वेय्लोने आयि, 'निमे अद वेय्लोन सङा बारि वड्कि?' इन्जेर वोर येसुने आयि, वूर्गटल वोरोर गिर पूसि किय्मिक.

²⁸ अद वेग्लो बुड्डितुन अगने सुटि कीसि, चहर्ते सोत्ता. ²⁹ अनि पर्जतुन सङा, "इंके वेरि नना कीता सम्दोतुन बारेते वेह्तोर. वोरे मायनल मोका किरिस्तु आंदुरेय बतलो? मिरट वासि सूडट" इन्जेर वेह्ता. ³⁰ ते वूर चहर्तल पेसिसि येसु मंवल जागतगा वासेर मत्तेर.

³¹ अद गट्कते वूर सिस्यिलर, "गुरुजि! जरतेर तिन" इन्जेर येसुन जुल्मा कीतेर. ³² बित येसु, "मीकुन टावा सेले अद चंदि तिंदन साटि, नह्गा मंता" इन्जेर वेह्तोर. ³³ ते सिस्यिलर, "गुरुजिन तिंदन साटि, बोरे चंदि ततेरेय बतलो?" इन्जेर तम्वा तमा "కిరిస్తు* వాంతొర్ ఇన్వల్ నాకున్ టావ. వోర్ వాత పెజె, సమ్దిర్కున్ సమ్దె కుల కుల వెహంతొర్ బెరె" ఇంజెర్ యేసున్ వెహ్తా. ²⁶ తె, "ననయ్ వోన ఆందున్" ఇంజెర్ యేసు తాన్ వెహ్తార్.

²⁷ అదె వకత్నె వోనుర్ సిస్యలిర్ అగ వాతెర్. వోర్ యేసు ఉంది వెయ్లెన్ సంగ వడ్క్ వల్ సూడ్సి, బెయ్ గుల్ ఆతెర్. బతి, 'నీకున్ బతల్ పహ్జె?' ఇంజెర్ అద్ వెయ్లెనె ఆయి, 'నిమె అద్ వెయ్లెన్ సంగ బారి వడ్క్ తి?' ఇంజెర్ వోర్ యేసునె ఆయి, వూర్గటల్ వొరొర్ గిర్ పూసి కియ్మకి.

 28 అద్ వెయ్లో బుడ్డితున్ అగనె సుటి కీసి, చహర్తె సొత్త. 29 అని పర్జతున్ సంగ, "ఇంకె వేరి నన కీత సమ్దొతున్ బారెతె వెహ్తూర్. వోరె మాయ్నల్ మోక కిరిస్తు ఆందురెయ్ బతలొ? మీరట్ వాసి సూడట్" ఇంజెర్ వెహ్తా. 30 తె వూర్ చహర్తల్ పెసిసి యేసు మన్వల్ జాగతగ వాసెర్ మతెర్.

 31 అద్ గట్కతె వూర్ సిస్యలిర్, "గురుజి! జరతెర్ తిన్" ఇంజెర్ యేసున్ జుల్మ కీతెర్. 32 బతి యేసు, "మీకున్ టావ సెలె అద్ చంది తిందన్ సాటి, నహ్మ మంత" ఇంజెర్ వెహ్తూర్. 33 తె సిస్యలిర్, "గురుజిన్ తిందన్ సాటి, బోరె చంది తతెరెయ్ బతలొ?" ఇంజెర్ తమ్య తమ ఇత్తెర్.

^{* 4:25} किरिस्तुः हेब्रि बासते मेसयल इंतेर. इदेना अर्तम पर्जतुन बचि किय्ले, बगवंतल नेमि कीसि, सारि किय्वल राजल. वेन साटि यूदुल्क सूड्सेर मत्तेर.

^{* 4:25} కిరిస్తు: హెబ్రి బాపతె మెసయల్ ఇంతెర్. ఇదెన ఆర్తమ్ పర్జతున్ బచి కియ్లె, బగవంతల్ నేమి కీసి, సారి కియ్పుల్ రాజల్. వేన్ సాటి యూదుల్క్ సూడ్చెర్ మత్తెర్.

 34 అస్కె యేసు, "నాకున్ సారి కీతొర్ బగవంతన ఇచ పియ్స్తి తాక్వల్ అని వోన కామున్ బర్సుర్ కియ్వలె నావ చంది ఆసి మంత. 35 నమునతున్ మీరట్, 'వావై విజ వీత్త పెజె, ఉండె నాలుంగ్ మహిననె పంట కొయ్లె వాంత' ఇంతిట్. బతి వహుక్సెకె సూడట్. ఇంకె అద్ పంట కొయ్తెన్ తయర్ మంత*" ఇంజెర్ మీకున్ వెహ్చెర్ మంతొన్. 36 "పంట కొయ్పలిర్కున్ ఇంకె బూతి పుట్పెరెస్ మంత. బస్కెట్ పిస్వల్ జీవతగ లోకుర్కున్ తర్వలె, అద్ పంట కొయ్యలిర్కున్ పుట్వల్ పండి. ఇదెన్ హిందల్, విజ వీత్వలిర్ అని పంట కొయ్పలిర్ ఆనంద్నె మంద పరంతెర్. ³⁷ ఏజ వీత్వల్ వొరొర్ అని పంట కొయ్యల్ ఉండె వొరొర్' ఇన్వల్ సాస్తుర్ కరల్ ఆంద్. 38 మిరట్ కస్టమ్ కీసి వీత్మకి అద్ పంట కొయ్లె, మీకున్ సారి కీతాన్. అద్ విజ వీత్లె దుస్సుర్ కస్టమ్ కీతెర్. వూర కస్టమ్న పండితున్ మీరట్ యేచ్చెర్ మంతిట్" ఇంజెర్ ఇత్తార్.

 39 "నన కీత సమ్దాతున్ బారెతె, నన వెహ్వక్ మనెకెన్ నాకున్ వెహ్తార్" ఇంజెర్ అద్ వెయ్లో వెహ్తా. తె అద్ గవతున్ పియ్స్, సమరయ యేరియత చహర్తుర్ వెలెటిర్ లోకుర్ యేసున్ పొరొ బరొస ఇర్తెర్. 40 వూర్ సమరయుతుర్ వోన్గ వాసి, "గురుజి! నిమె మహ్గ వాసి, మందయ్

इत्तेर. 34 अस्के येस्, "नाकुन सारि कीतोर बगवंतना इचा पिय्सि ताक्वल अनि वोना काम्न बर्प्र किय्वले नावा चंदि आसि मंता. ³⁵ नमुनतुन मिरट, 'वाव्टे विजा वीत्ता पेजे, उंडे नालुङ महिनने पंटा कोय्ले वांता' इंतिट. बित वहुक्नेके सूडट. इंके अद पंटा कोय्लेन तयर मंता*" इन्जेर मीकुन वेह्चेर मंतोन. ³⁶"पंटा कोय्वलिरकुन इंके बूति पुट्सेरेन मंता. बस्केट पिस्वल जीवतगा लोकुरकुन तर्वले, अद पंटा कोय्वलिरकुन पुट्वल पंडि. इदेन हिंदल, विजा वीत्वलिर अनि पंटा कोय्वलिर आनंदुने मंदा परंतेर. ³⁷ 'विजा वीत्वल वोरोर अनि पंटा कोय्वल उंडे वोरोर' इंवल सास्तुर करल आंद. ³⁸ मिरट कस्टम कीसि वीत्मिक अद पंटा कोय्ले, मीकुन सारि कीतोन. अद विजा वीत्ले दुसुर कस्टम कीतेर. वूरा कस्टम्ना पंडित्न मिरट येच्चेर मंतिट" इन्जेर इत्तोर.

³⁹ "नना कीता सम्दोतुन बारेते, नना वेह्वक मनेकेन नाकुन वेह्तोर" इन्जेर अद वेय्लो वेह्ता. ते अद गवतुन पिय्सि, समरया येरियता चहर्तुर वेलेटिर लोकुर येसुन पोरो बरोसा इर्तेर. ⁴⁰ वूर समरयतुर वोन्गा वासि, "गुरुजि! निमे मह्गा वासि, मंदय लागर"

^{* 4:35} లోకుర్కున్ బగవంతన చర్నతె తర్వల్ పంట. బహన్ ఇత్తెకె సమరయ జాతితుర్ వెలెటిర్ యేసునగ వాసెర్ మత్తెర్. వూర్కున్ బగవంతన సరి–మారగున్ బారెతె వెహ్వలె కానె ఆసి మంత ఇత్తార్.

^{* 4:35} लोकुरकुन बगवंतना चर्नते तर्वल पंटा. बहन इत्तेके समरया जातितुर वेलेटिर येसुनगा वासेर मत्तेर. वूरकुन बगवंतना सरि-मारगुन बारेते वेह्वले काने आसि मंता इत्तोर.

इन्जेर जुल्मा कीतेर. ते येसु वूर्गा रंड रोज्क मत्तोर. ⁴¹ येसु वेह्तङ गोस्टिङ कुद केन्चि, उंडे वेलेटिर बक्तलिर आतेर. ⁴² "निमे वेह्ता गोस्टि पिय्सिन आयो बित, ममोट वोनङ गोस्टिङ कुद केन्चि, वेरे दुनियतुन बचि किय्वल किरिस्तु इन्जेर किर कीसि, नम्तोम" इन्जि वेय्लोन वेह्तेर.

येसु अदिकारिनोर मरिन चोकोट किय्वल

(मत्तियि 8:5-13; लूका 7:1-10)

⁴³रंड रोज्क आता पेजे, येसु गलिलया येरियते सोंले पेसितोर. 44 (अस्के येसु, 'पर्वक्तन तंवा सोंता येरियतगा मान पुटो' इन्जेर मुनेने वेह्चि मत्तोर.) ⁴⁵ तेर बति वोर गलिलया येव्ता पेजे, अगदुर लोकुर चोकोट मान सीसि, वोन करुम कीतेर. बारितेके पस्का सड जर्ग्नेके, वूर येरुसलेम्नगा सोन्जि मत्तेर अनि येसु कीतङ मय्मतङ काम्क सूड्सि मत्तेर. 46 अहन सोनेके सोनेके, इदेन मुने येतुन आङुक्ना रसत दात मार्यसीतोर अद, गलिलयता काना चहर्दे येव्तोर. कपेर्नहोम इंवल चहर्ते राजनोर वोरोर अदिकारि मत्तोर, वोनोर मरि बेमरिते सानल मींड्सि मत्तोर. 47 ते वोर अदिकारि, यूदयतल गलिलया येरियते येसु वातोर इन्जेर केन्चि, येसुनगा सोत्तोर. अनि, "ना मरि बेमरिते सानल मींड्सि मंतोर. निमे

లాగర్" ఇంజెర్ జుల్మ కీలెర్. తె యేసు వూర్గ రండ్ రోజ్క్ మత్తార్. 41 యేసు వెహ్తంగ్ గొస్టింగ్ కుద్ కేంచి, ఉండె వెలెటిర్ బక్తలిర్ ఆలెర్. 42 "నిమె వెహ్త గొస్టి పియ్సిన్ ఆయొ బతి, మమొట్ వోనంగ్ గొస్టింగ్ కుద్ కేంచి, వేరె దునియతున్ బచి కియ్పల్ కిరిస్తు ఇంజెర్ కరి కీసి, నమ్మెమ్" ఇంజి వెయ్లెన్ వెహ్తెర్.

యేసు అదికారినొర్ మరిన్ చొకొట్ కియ్సల్

(మత్తయి 8:5-13; లూక 7:1-10)

 43 రండ్ రోజ్క్ ఆత పెజె, యేసు గలిలయ యేరియతె సొన్లె పెసితొర్. $^{44}($ అస్కె యేసు, 'పర్వక్తన్ తన్వ సొంత యేరియతగ మాన్ పుటా' ఇంజెర్ మునెనె వెహ్చి మత్తొర్.) 45 తెర్ బతి వోర్ గలిలయ యెవ్త పెజె, అగటుర్ లోకుర్ చొకొట్ మాన్ సీస్కి వోన్ కరుమ్ కీతెర్. బారితెకె పస్క సడ్ జర్గ్నేకె, వూర్ యెరుసలెమ్నగ సొంజి మత్తెర్ అని యేసు కీతంగ్ మయ్మతంగ్ కామ్క్ సూడ్పి మత్తెర్. 46 అహన్ సొనెకె సొనెకె, ఇదెన్ మునె యేతున్ ఆంగుర్క్ న రసత్ దాత్ మార్యుసీతొర్ అద్, గలిలయత కాన చహర్దె యెవ్తొర్. కపెర్నహోమ్ ఇన్వల్ చహర్తె రాజనొర్ వొరొర్ అదికారి మత్సార్. వోనొర్ మరి బేమరితె సానల్ మీండ్స్ మత్తార్. 47 తె వోర్ అదికారి, గలిలయ యేరియతె యేసు వాతొర్ ఇంజెర్ కేంచి, యేసునగ సొత్తార్. అని, "నా మరి బేమరితె సానల్

మీండ్పి మంతొర్. నిమె వాసి, చొకొట్ కియయ్ లాగర్" ఇంజెర్ యేసున్ వినంతి కీతొర్. 48 తె యేసు, "చమత్ కార్క్ అని మయ్మతంగ్ కామ్క్ సూడ బీగర్, నా పారా బరొస కియ్పిట్ సెలెయ్?" ఇంజెర్ අණුරි. 49 මිරි బම් කී්රි అదికారి, "పర్సు! నా మరిన పరన్ సొన్వక్ మనెకెన్ వర" ఇంజెర్ ఇత్తార్. $50 \, \mathrm{will}^{-1}$, "నిమె రోన్ సాన్. నీ మరి పిసంతొర్" ఇంజెర్ యేసు వెహొర్. తె వోర్ అదికారి, యేసున గొస్తిత్ పారా_ బరొస ఇర్సి పెసితార్. 51 హోర్ అహన్ సరియ్ సొంజెర్ మనెకెన్, వోనుర్ సేవ్కలిర్ మునెత్క్ వాసి, "నీవొర్ మరి చాకాట్ ఆతార్" ఇంజెర్ వెహ్తార్. 52 తె వోర్ అదికారి, "బద్ వకత్నే చొకొట్ ఆతొర్?" ఇంజెర్ సేవ్కలిర్కున్ పూసి కీతార్. అస్కె వూర్, "నినె దుపరి ఉంది నేక్నెకె, చొకొట్ ఆతొర్" ఇంజెర్ వెహ్తార్. $^{53}\,\mathrm{n}$ రొబర్ అదె వకత్నె యేసు తనకున్, 'నీవొర్ మరి పిసంతొర్' ఇన్వల్ గొస్ట వెహ్తూర్ ఇంజెర్ సమ్జె మాస్త్రి, వోర్ అదికారి అని వోన రోతుర్ యేసున్ పౌరా బరాస අදීර්. 54 యూదయ බා්රියාతව් గలిలయ వాసి, యేసు కీత రెండవ మయ్మత కామ్ ఇద్ ఆంద్.

కెయ్–కాల్క్ అర్సి సొత్తాన్ చొకొట్ కియ్పల్

5 అద్ ఆత పెజె, యూదుల్క్ న ఉంది సడ్ కరుమ్ వాత కాడ్కి, యేసు యొరుసలెమ్ నగుడె, వర్సి సొత్తార్. 2 యెరుసలెమ్మ గొరెన పాటక్ ఇన్సల్

वासि, चोकोट कियय लागर" इन्जेर येसुन विनंति कीतोर. ⁴⁸ते येसु, "चमत्कार्क अनि मय्मतङ काम्क सूडा बीगर, ना पोरो बरोसा किय्विट सेलेय?" इन्जेर इत्तोर. ⁴⁹ तेर बति वोर अदिकारि, "पर्बु! ना मरिना परन सोंवक मनेकेन वरा" इन्जेर इत्तोर. ⁵⁰ अस्के, "निमे रोन सोन. नी मरि पिसंतोर" इन्जेर येसु वेह्तोर. ते वोर अदिकारि, येसुना गोस्टित पोरो बरोसा इर्सि पेसितोर. ⁵¹ वोर अहन सरिय सोन्जेर मनेकेन, वोनुर सेव्कलिर मुनेत्क वासि, "नीवोर मरि चोकोट आतोर" इन्जेर वेह्तेर. 52 ते वोर अदिकारि, "बद वकत्ने चोकोट आतोर?" इन्जेर सेव्कलिरकुन पूसि कीतोर. अस्के वूर, "निने दुपरि उंदि नेक्नेके, चोकोट आतोर" इन्जेर वेह्तेर. 53 बरोबर अदे वकत्ने येसु तनकुन, 'नीवोर मरि पिसंतोर्' इंवल गोस्टि वेह्तोर इन्जेर सम्जे मासि, वोर अदिकारि अनि वोना रोतुर येसुन पोरो बरोसा इर्तेर. ⁵⁴यूदया येरियतल गलिलया वासि, येसु कीता रेंडवा मय्मता काम इद आंद.

केय-काल्क अर्सि सोत्तोन चोकोट किय्वल

5 अद आता पेजे, यूदुल्क्ना उंदि सड करुम वाता काड्कि, येसु येरुसलेम नगुडे, वर्सि सोत्तोर. ²येरुसलेम्ना गोरेना पाटक इंवल जागतुन करुम हेब्रि बासते बेतेस्ता इंवल कोनेर मत्ता. अद कोनेरतगा सियुङ मंडोप्क मत्तङ. 3-4*[अद कोनेरतगा कहि येलने बगवंतनोर दुतल रेग्सि येत्न हालि कींदुर. अस्के बोर मुने रेयंतोरो वोर बातल बेमरि मत्तेके गिर चोकोट आंदुर.] अव मंडोप्क्नगा गुड्डिर, लेङ्डल-तुङ्डलिर अनि केय-काल्क अर्सि सोत्तुर, सम्दि तीर्क्नङ बेमरिङ वालिर जागा पिय्सि मंदिर. 5 वूर रोपो तीसा आट (38) साल्कनल बेमरिते मंवल वोरोर मायनल मत्तोर. 6 वोर माय्नन येसु सूड्सि, वेले साल्कनल बेमरिते मंतोर इंवल करि कीसि, "चोकोट आयना इंति कि?" इन्जेर वोन पूसि कीतोर. ⁷ते वोर मायनल, "पर्बु! अद कोनेर्ता येर हाले मानेके, नाकुन अगा रेह्वलिर बोरे सेल्र. अदेन साटि नना रेय्ले वानेकेते, नाकुन तेर मुनेन दुस्रोर बोर्तेर अगा रेयंतोर" इन्जेर जवब सीतोर. ⁸ अस्के येसु, "तेदा! अनि नीवा चाप्रतुन पिय्सि रोन सोन" इन्जेर इत्तोर. 9 अहन इत्ता बरोबर, वोर चोकोट आसि, तंवा चाप्रतुन पिय्सि ताक्सेर सोत्तोर.

इद गट्ना यूदुल्क्ना आरम्ना दिवोसुन नेटि जर्ग्ता. ¹⁰ ते यूदुल्क्नुर अदिकारिर, "नीवा चाप्रा पिय्सि ताक्वल, नेंड आरम्ना दिवोस आता काड्कि, दर्मता कानुंतुन उल्टा ताक्तप జాగతున్ కరుమ్ హెబ్రి బాసతె బెతెస్త ఇన్వల్ కోనెర్ మత్త. అద్ కోనెర్తగ సియుంగ్ మండొప్క్ మత్తంగ్. ^{3−4} *[అద్ కోనెర్తగ కహి యేలనె బగవంతనొర్ దూతల్ రెయ్పి యేతున్ హాలి కీందుర్. అస్కె బోర్ మునె రెయంతొరొ వోర్ బాతల్ బేమరి మత్తెకె గిర్ చొకొట్ ఆందుర్.] అవ్ మండొప్క్ నగ గుడ్డిర్, లెంగ్లల్ -తుంగ్లలిర్ అని కెయ్-కాల్స్ అర్పి సొత్తుర్, సమ్ది తీర్క్ నంగ్ బేమరింగ్ వాలిర్ జాగ పియ్స్ మందిర్. 5 వూర్ రొపా తీస ఆట్ (38) సాల్క్ నల్ బేమరితె మన్వల్ వొరొర్ మాయ్నల్ మత్తార్. 6 వోర్ మాయ్నన్ యేసు సూడ్సి, వెలె సాల్క్ నల్ బేమరితే మంతొర్ ఇన్వల్ కరి కీసి, "చొకొట్ ఆయన ఇంతి కి?" ఇంజెర్ వోన్ పూసి కీతొర్. 7 తె వోర్ మాయ్నల్, "పర్సు! అద్ కోనెర్త యేర్ హాలె మానెకె, నాకున్ అగ రెహ్వలిర్ బోరె సెలుర్. అదెన్ సాటి నన రెయ్లై వానెకెతె, నాకున్ తెర్ మునెన్ దుస్రార్ బోర్తెర్ అగ రెయంతొర్" ఇంజెర్ జవబ్ సీతొర్. 8 అస్కె యేసు, "తేద! అని నీవ చాప్రతున్ పియ్స్ రోన్ సొన్" ఇంజెర్ ఇత్తార్. 9 అహన్ ఇత్త బరొబర్, వోర్ చొకొట్ ఆసీ, తన్య చాడ్రతున్ పియ్పి తాక్సెర్ సొత్తార్.

ఇద్ గట్న యూదుల్క్ న ఆరమ్మ దివాసున్ నేటి జర్గ్ త. 10 తె యూదుల్క్ నుర్ అదికారిర్, "నీవ చాడ్ర పియ్స్ తాక్వల్, నేండ్ ఆరమ్మ దివాస్ ఆత కాడ్కి, దర్మత కానున్తున్ ఉల్ల తాక్తప్

^{*} **5:3-4** तोलेतङ कहितङ ग्रीकु ग्रंत्क्नगा इव गोस्टिङ सेलेङ.

^{*} 5:3-4 తొలెతంగ్ కహితంగ్ గ్రీకు గ్రంత్క్ నగ ఇవ్ గొస్టింగ్ పెలెంగ్.

ఆంత" ఇంజెర్ చొకొట్ ఆతొన్ సంగ ఇత్తెర్. 11 బతి వోర్, "నాకున్ చొకొట్ కియ్వల్, 'నీవ చాడ్ర పియ్పి సొన్ ఇత్తార్" ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తార్. 12 తె వూర్, "'నీకున్ చాడ్ర పియ్సి స్టాన్' ఇంజెర్ బోర్ వెహ్తూర్?" ఇంజి పూసి కీతెర్. 13 బతి వోర్ వెహ పర్మకి. బారితెకె అగ వెలె మాంది మత్తెర్ అని యేసు మాందితగ మిస్తె మాసి సొత్తార్. 14 అద్ ఆత పెజె యేసు, వోన్ మందిర్త ఆవ్రతగ సూడ్సి, "ఇచుల కేంజ! నిమె చొకొట్ ఆతి. ఉండె వెలె దుక్స వాయ్పక్ నె మన్లె, పాప్పంగ్ కామ్క్ కియ్మ" ఇంజెర్ వెహ్తార్. 15 అస్కె, వోర్ మాయ్నల్ యూదుల్క్ నుర్ అదికారిర్గ సాంజి, "నాకున్ చొకొట్ కియ్వల్ యేసు ఆందుర్" ఇంజెర్ వెహ్తార్.

16 యేసు ఆరమ్న దివొసున్ నేటి ఈతంగ్ కామ్క్ కీతతున్ హిందల్, వూర్ యూదుల్క్ నుర్ అదికారిర్ యేసున్ దుక్స సియ్పల్ మొదొల్ కీతెర్. 17 బతి యేసు, "నా బాబొ హర్ గట్క కామ్ కీసెర్ మత్త కాడ్కి, నన గిర్ కామ్ కీసెర్ మత్త కాడ్కి, నన గిర్ కామ్ కీసెర్ మంతొన్" ఇంజెర్ వెహ్తూర్. 18 ఇద్ కారన్తున్ హిందల్, యూదుల్క్ నుర్ అదికారిర్, "వేర్ సిరిప్ ఆరమ్న దివొస్న మా నేకితున్ బహ్కా మాయ్పలె ఆయ్య, బగవంతన్ తన్పొర్ బాబొ ఇంజెర్ వెహ్పి, తనకున్ బగవంతన్ బరొబర్ బడి కీసెర్ మంతొర్" ఇంజి, ఇవ్ రండ్ కారన్కున్ హిందల్, యేసున్ జకన ఇంజెర్ వూర్ నిర్నయ్ కీతెర్.

आंता" इन्जेर चोकोट आतोन सङा इत्तेर. ¹¹ बित वोर, "नाकुन चोकोट किय्वल, 'नीवा चाप्रा पिय्सि सोन इत्तोर" इन्जेर वूरकुन वेह्तोर. ¹²ते वूर, "'नीकुन चाप्रा पिय्सि सोन' इन्जेर बोर वेह्तोर?" इन्जि पूसि कीतेर. ¹³ बित वोर वेहा पर्मिक. बारितेके अगा वेले मांदि मत्तेर अनि येसु मांदितगा मिस्डे मासि सोत्तोर. ¹⁴ अद आता पेजे येसु, वोन मंदिर्ता आव्रतगा सूड्सि, "इचुला केन्जा! निमे चोकोट आति. उंडे वेले दुक्सा वाय्वक्ने मंले, पाप्नङ काम्क किय्मा" इन्जेर वेह्तोर. ¹⁵ अस्के, वोर मायनल यूदुल्क्नुर अदिकारिर्गा सोन्जि, "नाकुन चोकोट किय्वल येसु आंदुर" इन्जेर वेह्तोर.

16 येसु आरम्ना दिवोसुन नेटि ईतङ काम्क कीततुन हिंदल, वूर यूदुल्क्नुर अदिकारिर येसुन दुक्सा सिय्वल मोदोल कीतेर. 17 बति येसु, "ना बाबो हर गट्का काम कीसेर मत्ता काड्कि, नना गिर काम कीसेर मंतोन" इन्जेर वेह्तोर. 18 इद कारंतुन हिंदल, यूदुल्क्नुर अदिकारिर, "वेर सिरिप आरम्ना दिवोस्ना मा नेकितुन बह्के माय्वले आय्वा, बगवंतन तंवोर बाबो इन्जेर वेह्चि, तनकुन बगवंतन बरोबर बडि कीसेर मंतोर" इन्जि, इव रंड कारनकुन हिंदल, येसुन जकना इन्जेर वूर निर्नय कीतेर.

बगवंतना अदिकार येसुनगा मंता

¹⁹ ते येसु इहिन पोडि कीसि वेह्तोर: "इद सतेम आंद. बगवंतनोर मरि तंवा तना बतय किया परोर. बाबो बतल कींतोरो. सिरिप अदेने सूड्सि मरि कींतोर. बाबो बगवंतल बतङ बहन कींतोरो, अवेन मरि अह्ने कींतोर. 20 बाबो मरिन लाड कीता काड़िक, तना किय्वलिक सम्दो कामकुन मरिन तोहचेर मंतोर. उंडे वेले डगुक काम्क म्ने बविसत्ने मरिन सङा बाबो कियुस्वल सूड्सि, बेय गुल आकिट. ²¹ बाबो सातुरकुन बहन नेंड्संतोरो, अहने मिर गिर तना नेमि कीतुरकुन पिसुसंतोर. ²² बाबो बोने तस्वा कियोर. बति तस्वा किय्ले बर्प्र अदिकार तंवोर मरिन सीतोर. ²³तनकृन बहंते सम्दिर मानि कींतेरो, अह्ने मरिन गिर मानि कियना इन्जेरेन, अद अदिकार मरिना केय्दे बगवंतल सीतोर. बोरे आयि मरिन मानि किय्वेके, मरिन सारि कीतोर बाबोन गिर मानि कीता लेकतगा वायोर. 24 नावा गोस्टि केन्चि, नाकुन सारि कीतोनगा बरोसा इर्वन, बस्केट पिस्वल जीवा पुटंता. आतोन पापकुन हिंदल, वाय्वल सिक्सा तपंता. मरंतल तप्सि, वोन बस्केट पिस्वल जीवा पुट्ता.

²⁵"इद सतेम आंद. सानलिर बगवंतनोर मरिना गोस्टि केन्ज्वल वकत वासेर

బగవంతన అదికార్ యేసునగ మంత

 19 తె యేసు ఇహిన్ పోడి కీసి వెహ్నార్: "ఇద్ సతెమ్ ఆంద్. బగవంతనొర్ మరి తన్య తన బతయ్ కియ పరొర్. బాబొ బతల్ కీంతొరొ, సిరిప్ అదెనె సూడ్పి మరి కీంతొర్. బాబొ బగవంతల్ బతంగ్ బహన్ కీంతొరొ, అవెన్ మరి అహ్బె కీంతొర్. 20 బాబొ మరిన్ లాడ్ కీత కాడ్కి, తన కియ్వలిక్ సమ్దే కామ్కున్ మరిస్ తొహ్చెర్ మంతొర్. ఉండె వెలె డగుక్ కామ్క్ మునె బవిసత్నె మరిన్ సంగ బాబొ కియుస్పల్ సూడ్సి, బెయ్ గుల్ ఆకిట్. 21 బాబొ సాతుర్కున్ బహన్ నేండుసంతొరొ, అహ్నె మరి గిర్ తన నేమి కీతుర్కున్ పిసుసంతార్. 22 బాబొ బోనె తస్వ కియొర్. బతి తస్వ కియ్లె బర్పుర్ అదికార్ తన్స్టార్ మరిన్ సీతార్. 23 తనకున్ బహన్తై సమ్దిర్ మాని కీంతెరొ, అప్పై మరిన్ గిర్ మాని కియన ఇంజెరెన్, అద్ అదికార్ మరిన కెయె బగవంతల్ సీతొర్. బోరె ఆయి మరిన్ మాని కియ్వెకె, మరిన్ సారి కీతొర్ బాబొన్ గిర్ మాని కీత లెకతగ వాయొర్. 24 నావ గొసి కేంచి, నాకున్ సారి కీతొనగ బరొస ఇర్వన్, బెస్కెట్ పిస్వల్ జీవ పుటంత. ఆతౌన్ పాప్కున్ హిందల్, వాయ్పల్ సిక్స తపంత. మరన్తల్ తప్పి, వోన్ బెస్కెట్ పిస్వల్ జీవ పుట్ల.

 25 "ఇద్ సతెమ్ ఆంద్. సానలిర్ బగవంతనొర్ మరిన గొస్టి కేంజ్వల్ వకత్ వాసెర్ మంత. అద్ ఇంకె వాసిస్ మంత. అద్ గొస్టి కేంచి, తాక్వరిర్ బస్కెట్ పిసంతెర్. 26 బహన్గె బగవంతల్ జీవతొర్ మాల్కల్ ఆందురొ, అహ్నె బస్కెట్ పిస్పల్ జీవతున్ సియ్పల్ అదికార్ మరిస్ పీతార్. 27 వోర్ మరి స్వర్డ్ నౌర్ మాయ్నల్ ఆత కాడ్కి, లోకుర్కున్ తస్వ కియ్యల్ అదికార్ బాబొ వోన్ సీతార్. 28 మిరట్ గుల్ ఆయ్మట్! ఉంది వకత్ వాసెర్ మంత. అద్ వకత్సె వీచ్చ్ నగ మన్వలిర్ సానలిర్ సమ్గిర్ గిర్ బగవంతనొర్ మరిన గొస్టి కేంచి, నేండ్సి బట్టా వాంతెర్. 29 నేండ్స్లి బట్టా వాతుర్ సమ్దిర్కున్ వోర్ మరి తస్వ కీసీ, వూర్తటల్ పునెవంతలిర్కున్ బెస్కెట్ పిస్వల్ జీవ సీంతొర్ అని పాపెస్తలిర్కున్ సిక్స వాటంతొర్. 30 అద్ తస్వ నావ ఇచతున్ పియ్పి ఆయొ బతి, నాకున్ సారి కీతొన ఇచతున్ పియ్సిన్ కీంతొన్. నావ నన బతయ్ కియ పరొస్. బాబల్ నాకున్ వెహ తీరె, లోకుర్కున్ నాయ్ద తస్వ కీంతౌన్. నన కియ్పల్ తస్ప నాయ్ద ఆంద్.

యేసున్ బారెతంగ్ గవంగ్

 31 మాక నా బారెతె ననయ్ గవ వెహ్కాతె, నావ గవతున్ కరల్ ఇంజెర్ వొపుర్. 32 నా బారెతె గవ వెహ్లె వొరొర్ మంతొర్. వోర్ వెహ్పల్ గవ సతెమ్ ఇంజెర్ నాకున్ టావ.

 33 "మీరట్ యోహన్డగ కహితుర్కున్ రొహ్హిట్. వోన గవ సతెమె ఆంద్.

मंता. अद इंके वासिन मंता. अद गोस्टि केन्चि, ताक्वलिर बस्केट पिसंतेर. ²⁶ बहंते बगवंतल जीवतोर माल्कल आंदुरो, अह्ने बस्केट पिस्वल जीवतुन सिय्वल अदिकार मरिन सीतोर. 27 वोर मरि स्वर्गीर माय्नल आता काड्कि, लोकुरकुन तस्वा किय्वल अदिकार बाबो वोन सीतोर. ²⁸मिरट गुल आय्मट! उंदि वकत वासेर मंता. अद वकत्ने वीच्क्नगा मंवलिर सानलिर सम्दिर गिर बगवंतनोर मरिना गोस्टि केन्चि, नेंड्सि बहिर वांतेर. 29 नेंड्सि बहिर वातुर सम्दिरकुन वोर मरि तस्वा कीसि, वूर्गटल पुनेवंतलिरकुन बस्केट पिस्वल जीवा सींतोर अनि पापेस्तलिरकुन सिक्सा वाटंतोर. 30 अद तस्वा नावा इचतुन पिय्सि आयो बति, नाकुन सारि कीतोना इचतुन पिय्सिन कींतोन. नावा नना बतय किया परोन. बाबल नाकुन वेहता तीरे, लोक्रकुन नाय्दा तस्वा कींतोन, नना किय्वल तस्वा नाय्दा आंद.

येसुन बारेतङ गवङ

³¹ "मोका ना बारेते ननय गवा वेहकते, नावा गवतुन करल इन्जेर वोपुर. ³² ना बारेते गवा वेहले वोरोर मंतोर. वोर वेहवल गवा सतेम इन्जेर नाकुन टावा.

³³ "मिरट योहंतगा कहितुरकुन रोह्तिट. वोना गवा सतेमे आंद. ³⁴⁻³⁵ योहन डिवेत दात पोच्चेर वेड्चि सीसेर मत्तोर. मिरट वोना वेड्चिते जुलुक वेरि, बेय आनंद्ने मित्तट. मिरट बचे मायना इन्जेरेन इव गोस्टिङ वेह्चेर मंतोन.

"बित नाकुन निरमन्कना गवा जुरत सेले. ³⁶ बारितेके योहंतुन तेर डगुर गवा नहगा मंता. अद बतल इत्तेके: नना कीतङ मय्मतङ काम्क. इव कामकुन बगवंतल नाकुन कीम इन्जेर हिंक्ल कीतोर. इवे नाकुन बाबो सारि कीतोर इन्जेर निरुपन कींतङ. 37 वोरे बाबो ना बारेते इद गवा वेह्चेर मंतोर. बित मिरट बस्केन वोना वचन केन्जमिक अनि बस्केन वोना रूप सूड्मिक. 38 सारि किय्वन पोरो मिरट बरोसा इर्वा काङ्कि, वोना बोदा मीवङ दिल्क्नगा मनो. 39 बस्केट पिस्वल जीवा दर्मा-ग्रंत्नगा प्टंता इन्जेर सोन्च कीसि, मिरट चोकोटे मह्कंतिट. बति अवे वचनक ना बारेते गवा वेह्चेर मंतङ. ⁴⁰ तेर बति मिरट अद बस्केट पिस्वल जीवतुन साटि नहगा वाय्ले वोप्विट.

41 "नाकुन माय्निलर सिय्वल डगुर-पान लागो. 42 बारितेके मिरट बगवंतन पेर्मा किय्विट इंवल नाकुन टावये. 43 नना नावोर बाबोना पोरोडे वातोन. नाकुन मिरट वोप्मिक. बित उंडे बोरे तंवा पोरोडे तनय वातेके, वोन मिरट आनंद्ने वोपंतिट. 44 मीकुन दुसुर डगुर-पान सिय्वल इस्टम बित, वोरोरे मंवल बगवंतल सिय्वल 34-35 యోహన్ డివెత్ దాత్ పొచ్చెర్ వేడ్చి సీసెర్ మత్తార్. మీరట్ వోన వేడ్చితె జులుక్ వేరి, బెయ్ ఆనంద్నె మత్తిట్. మీరట్ బచె మాయన ఇంజెరెన్ ఇవ్ గొస్టింగ్ వెహ్చెర్ మంతొన్.

బతి నాకున్ నరిమన్కన గవ జురత్ సెలె. 36 బారితెకె యోహన్తున్ తెర్ డగుర్ గవ నహ మంత. అద్ బతల్ ఇత్తెకె: నన కీతంగ్ మయ్మతంగ్ కామ్క్. ఇవ్ కామ్కున్ బగవంతల్ నాకున్ కీమ్ ఇంజెర్ హవ్రి కీతొర్. ఇవె నాకున్ బాబొ సారి కీతొర్ ఇంజెర్ నిరుపన్ కీంతంగ్. 37 వోరె బాబొ నా బారెతె ఇద్ గవ వెహ్చెర్ మంతొర్. బతి మిరట్ బస్కెన్ వోన వచన్ కేంజ్మకి అని బస్కెన్ వోన రూప్ సూడ్మకి. 38 సారి కియ్యన్ పొరొ మిరట్ బరొస ఇర్వ కాడ్కి, వోన బోద మీవంగ్ దిల్క్ నగ మనా. 39 బస్కెట్ పిస్వల్ జీవ దర్మ-గ్రంత్నగ ఫుటంత ఇంజెర్ సోంచ్ కీసి, మిరట్ చొకొటె మహ్కాంతిట్. బతి అవె వచన్క్ నా బారెతె గవ వెహ్చెర్ మంతంగ్. 40 తెర్ బతి మిరట్ అద్ బస్కెట్ పిస్పల్ జీవతున్ సాటి నహ్గ వాయ్లే వొప్పిట్.

 41 "నాకున్ మాయ్నలిర్ సియ్వల్ డగుర్–పాన్ లాగొ. 42 బారితెకె మీరట్ బగవంతన్ పెర్మ కియ్విట్ ఇన్వల్ నాకున్ టావయె. 43 నన నావొర్ బాబొన పొరొడె వాతొన్. నాకున్ మీరట్ వొప్మకి. బతి ఉండె బోరె తన్వ పొరొడె తనయ్ వాతెకె, వోన్ మీరట్ ఆనంద్నె వొపంతిట్. 44 మీకున్ దుస్రుర్ డగుర్–పాన్ సియ్వల్ ఇస్టమ్ బతి, వొరొరె మన్వల్ బగవంతల్ సియ్వల్ డగుర్–పాన్దన్ సాటి కోసిద్

కియ్పట్. తె నా పొరొ బహన్ బరొస ఇర పర్కెట్? 45 నన బాబొనగ మీ పొరొ పిరది కీంతొన్ బతలొ ఇంజెర్ సోంచ్ కియ్మట్. బతి దర్మత కానున్తున్ లిహి కీతొర్ మోసె పర్వక్షన్ పొరొ మీరట్ ఆస ఇర్తిట్. వోర్ మోసెయ్ మీ పొరొ పిరది కీంతొర్. 46 వోర్ మోసె నా బారెతె లిహి కీత కాడ్కి, మీరట్ మోక వోన్ బరొస కీందిట్తె, నాకున్ గిర్ బరొస కీందిట్లె, నాకున్ గిర్ బరొస కీందిట్లె, నాకున్ గిర్ బరొస కీందిట్లె, నాకున్ గిర్ బరొస కీందిట్లెన మీరట్ నమ్పిట్లెత్, నావంగ్ గొస్టినె మీరట్ నమ్పిట్లెత్, నావంగ్ గొస్టిన్ బహన్ నమ పర్కిట్?" ఇంజెర్ యూదుల్క్ నుర్ అదికార్కున్ వెహ్తార్.

యేసు సియుంగ్ హజర్క్ మాందితున్ జేవున్ దొస్వల్

(మత్తయి 14:13-21; మార్క్ 6:30-44; లూక 9:10-17)

 $\mathbf{6}$ అద్ ఆత పెజె, యేసు గలిలయ సమ్దర్తున్ \star హంద బాజ్నెకె, తన్వుర్ సిప్యలిర్ సంగ సొత్తార్. 2 బేమరి వాలిర్కున్ యేసు చొకొట్ కీతంగ్ మయ్మతంగ్ కామ్కున్ సూడ్పి, వెలెటిర్ మాంది పోన్ పెజెయ్ వాసెర్ మత్తెర్. 3 తే యేసు గుట తెర్గ్ సి, తన్వుర్ సిస్యలిర్ తోడొ ఉద్తొర్. 4 అవ్ దిహెస్క్ నగ యూదుల్క్ న పస్క సడ్ కరుమ్ వాసి మత్త. 5 అద్ వకత్పె యేసు తల తహ్చి

डगुर-पांदुन साटि कोसिद किय्विट. ते ना पोरो बहन बरोसा इरा पर्किट? ⁴⁵ नना बाबोनगा मी पोरो पिरिद कींतोन बतलो इन्जेर सोन्च किय्मट. बित दर्मता कानुंतुन लिहि कीतोर मोसे पर्वक्तन पोरो पिरिद कींतोर. ⁴⁶ वोर मोसे मा बारेते लिहि कीता काड्कि, मिरट मोका वोन बरोसा कींदिटते, नाकुन गिर बरोसा कींदिट. ⁴⁷ बित मोसे लिहि कीता दर्मता कानुंतङ गोस्टिन मिरट निवट्ते, नावङ गोस्टिन बहन नमा पर्किट?" इन्जेर यूदुल्क्नुर अदिकारकुन वेह्तोर.

येसु सियुङ हजर्क मांदितुन जेवुन दोस्वल

(मत्तयि 14:13-21; मार्क 6:30-44; लूका 9:10-17)

6 अद आता पेजे, येसु गलिलया सम्दुर्तुन* हंदा बाज्नेके, तंवुर सिस्यिलर सङा सोत्तोर. ² बेमिर वालिरकुन येसु चोकोट कीतङ मय्मतङ काम्कुन सूड्सि, वेलेटिर मांदि वोन पेजेय वासेर मत्तेर. ³ते येसु गुटा तेग्सिं, तंवुर सिस्यिलर तोडो उद्तोर. ⁴अव दिवोस्क्नगा यूदुल्क्ना पस्का सड करुम वासि मत्ता. ⁵ अद वकत्ने येसु तला तिस्च सिर्मुट सूड्तोर. ते वेलेटिर मांदि तन्गा

^{*} 6:1 తిబెరియ సమ్దర్ ఇంజెర్ గిర్ కేయంతెర్.

^{* 6:1} तिबेरिया सम्दुर इन्जेर गिर केयंतेर.

वासेर दिस्तेर. "वीर सम्दिर तिंले बगटल काने येच्चि तर्कट?" इन्जेर पिलिपुन येसु पूसि कीतोर. 6 तना बतल किय्वल मंतोर इंवल तनकुन टावय. बति वोर पिलिप्ना मंदे बतल मंतयो करि कियना इन्जेरेन, येस् अहन पूसि कीतोर. 7ते पिलिप्, "रंड नुहक (200) कूरतङ बिलने चंदि येच्चि तत्तेके तेर बति, हर वोरोन जरजरा तिंले गिर येवो" इन्जेर जवब सीतोर. 8-9 अस्के वोन्र सिस्यलिर्गटल सीमोन-पेतुर्तोर तमुर आंद्रेयल, "इगे वोरोर कांडिनगा सियुङ सारिङ अनि रंड चुडुक मीन्क मंतङ. बति इचोर वेले मांदितुन इव बेकेन येवोङ" इन्जेर येसून वेह्तोर. 10 ते येसु, अगा उदनल जाडि मत्ता काङ्कि, "तान पोरो पर्जतुन उपुसट" इन्जेर वेह्तोर. ते मरि-मियड अनि वेय्लोक्न लेका किय्वके, लग-बग सियुङ हजर्क (5,000) माड्सा पङत उत्तेर. 11 अस्के येस्, अव सारिङ पिय्सि, बगवंतन दनेवाद वेह्चि, पङत उद्तुरकुन वहिड किय्ले सीतोर. अहने मीनकुन गिर सीतोर. वूर तिंदनच्चोर तित्तेर. 12 पर्जा पेटिमेन तिता पेजे, "इच्र गिर करब आय्वक्ने, मेय्तङ टुक्डेङ सम्दो मीरि कीम्ट" इन्जेर सिस्यलिरकुन येसु वेह्तोर. ¹³ ते सिस्यलिर, तित्तङ अव सियुङ सारिनल मेय्तङ ट्रक्डेन मीरि कीतेके, बारा डालङ

సిర్ముట్ సూడ్తొర్. తె వెలెటిర్ మాంది తన్త వాసెర్ దిస్తెర్. "వీర్ సమ్దిర్ తిన్లె బగటల్ కానె యేచ్చి తర్కట్?" ఇంజెర్ పిలిపున్ యేసు పూసి కీతొర్. 6 తన బతల్ కియ్వల్ మంతొర్ ఇన్వల్ తనకున్ టావయ్. బతి వోర్ పిలిప్న మన్దె బతల్ మంతయొ కరి కియన ఇంజెరెస్, యేసు అహన్ పూసి కీతొర్. 7 తె పిలిపు, "రండ్ నుహ్స్ (200) కూరతంగ్ బిలనే * చంది యేచ్చి తత్తెకె తెర్ బతి, హర్ వొరొన్ జరజర తిన్లై గిర్ యెహి" ఇంజెర్ జవబ్ సీతొర్. $^{8-9}$ అస్కై వోనుర్ సిస్యలిర్గటల్ సీమొన్–పేతుర్తార్ తముర్ ఆంద్రెయల్, "ఇగె వొరొర్ కాండినగ సియుంగ్ సారింగ్ అని రండ్ చుడుక్ మీస్క్ మంతంగ్. బతి ఇచొర్ వెలె మాందితున్ ఇవ్ బేకెన్ ಯವಿಂಗ್" ಇಂಜಾರ್ ಯೆಸುನ್ ವರ್ಚ್ 5.10 ಪ యేసు, అగ ఉద్నల్ జాడి మత్త కాడ్కి, "తాన్ పొరొ పర్తతున్ ఉపుసట్" ఇంజెర్ వెహ్తార్. తె మరి–మియడ్ అని వెయ్లెకున్ లెక కియ్యకె, లగ్-బగ్ సియుంగ్ హజర్క్ (5,000) మాడ్ప పంగత్ ఉత్తెర్. 11 అస్కె యేసు, అవ్ సారింగ్ పియ్పి, బగవంతన్ దనెవాద్ వెహ్చి, పంగత్ ఉద్తుర్కున్ వహ్మి కియ్లె సీతొర్. అహ్బె మీన్కున్ గిర్ సీతార్. వూర్ తిందనచ్చొర్ తిత్తెర్. 12 పర్ణ పెటిమెన్ తిత పెజె, "ఇచుర్ గిర్ కరబ్ ఆయ్యక్ నె, మెయ్తంగ్ టుక్రెంగ్ సమ్మె మీరి కీమ్ల్" ఇంజెర్ సిస్యలిర్కున్ యేసు వెహ్తార్. 13 తె సిస్యలిర్, తిత్తంగ్ అవ్ సియుంగ్

^{* 6:7} रंड नुह्क कूरतङ बिलना विलुवा किम जास्ता आट महिनना बूति. इवेन ग्रीकु बासते देनरङ इंतेर.

^{* 6:7} రండ్ నుహ్క్ కూరతంగ్ బిలన విలువ కమి జాస్త ఆట్ మహినన బూతి. ఇవెన్ గ్రీకు బాసతె దేనరంగ్ ఇంతెర్.

సారినల్ మెయ్తంగ్ టుక్డెస్ మీరి కీతెకె, బార డాలంగ్ నింతంగ్. 14 అద్ మయ్మత కామున్ సూడ్సి, పర్జ గుల్ ఆతెర్. అని "ఇద్ దునియతె వాయ్లె మత్తార్ హోర్ కరల్ పర్వక్తల్ వేరె ఆందుర్"# ఇంజెర్ పర్జ ఇత్తెర్. 15 తె యేసు, వూర్ పర్జ తనకున్ హటున్ రాజల్ కియ్లె ఆంతెర్ ఇన్ఫల్ కరి కీసి, అద్ గుటతెకె హొరొరె సొత్తార్.

యేసు సమ్దర్తత యేత్ పొరొ తాక్పల్

(మత్తయి 14:22–27; మార్క్ 6:45–52)

 $^{16-17}$ అద్ నేటి పోడ్డ్ యేసునుర్ సిస్బలిర్ గలిలయ సమ్మర్త డరిత్ కరుమ్ సొంజి, యేసున సరి సూడ్ఫెర్ మత్తెర్. అస్కె సికటి ఆసెర్ ಮತ್ತ ತಾರ್ದ ಬಲಿ, ಯೆಸು ವುಗ್ಗರ ವಾಯ್ದಾತ మత్తొర్. తె వూర్ సిస్యలిర్, ఉంది రూకతగ ఉచ్చి, సమ్దుర్తున్ హంద బాజున్ మన్యల్ కపెర్నహోమ్ చహర్తె సొన్లె పెసితెర్. $^{18}\,$ అదె వకత్సె డగుర్ వడి–దూందడ్ తేచ్చి, సమ్దుర్తంగ్ హెల్వంగ్ బడె మాతంగ్. 19 వూర్ లగ్-బగ్ మూంద్-నాలుంగ్ కోస్క్ లక్ రూకతున్ తాకుస్త పెజె, యేత్ పొరొ తాక్పెర్ యేసు తమ్మ రూకతగ ವಾಯ್ಸ್ಫರ್ సూడ್ಸಿ, బెయ్ వెరితెర్. 20 బతి యేసు. "వెరిమట్! ననయ్ ఆందుస్" ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తూర్. 21 అస్కె వోన్ ఆనంద్సె అద్ రూకతగ ఉపుసీతెర్. అస్కె యెంటనే వూర్ సొన్వల్ జాగతె అద్ రూక ಮಿವ್ವ.

निंतङ. ¹⁴ अद मय्मता कामुन सूड्सि, पर्जा गुल आतेर. अनि "इद दुनियते वाय्ले मत्तोर वोर करल पर्वक्तल वेरे आंदुर" इन्जेर पर्जा इत्तेर. ¹⁵ ते येसु, वूर पर्जा तनकुन हटुन राजल किय्ले आंतेर इंवल किर कीसि, अद गुटतेके वोरोरे सोत्तोर.

येसु सम्दुर्ता येत पोरो ताक्वल

(मत्तयि 14:22-27; मार्क 6:45-52)

16-17 अद नेटि पोड्द सोनेके, येसुनुर सिस्यिलर गिललया सम्दुर्ता डर्डित करुम सोन्जि, येसुना सिर सूड्सेर मत्तेर. अस्के सिकटि आसेर मत्ता तेर बित, येसु वूर्गा वाय्लेके मत्तोर. ते वूर सिस्यिलर, उंदि रूकतगा उद्यि, सम्दुरतुन हंदा बाजुन मंवल कपेर्नहोम चहर्ते सोंले पेसितेर. 18 अदे वकत्ने डगुर विड-दूंदड तेच्चि, सम्दुर्तङ हेल्वङ बडे मातङ. 19 वूर लग-बग मूंद-नालुङ कोस्क लक रूकतुन ताकुस्ता पेजे, येत पोरो ताक्सेर येसु तम्वा रूकतगा वाय्वल सूड्सि, बेय वेरितेर. 20 बित येसु, "वेरिमट! ननय आंदुन" इन्जेर वूरकुन वेह्तोर. 21 अस्के वोन आनंद्ने अद रूकतगा उपुसीतेर. अस्के येंटने वूर सोंवल जागते अद रूका येव्ता.

[#] **6:14** రెండవ ఉపదేస్ 18:15,18

^{# 6:14} रेंडवा उपदेस 18:15,18

²²⁻²³ पर्बु विंति कीसि जेवुन दोस्तोर अद जागते, दुस्रो नेटि किह रूकङ तिबेरिया नगुडल वातङ. ते सम्दुर्ता हंदा बाजुन रेहे माय्विलर लोकुर, सिस्यिलर सिरिप उंदिय रूकते सोत्तेर. बित वूर तर्सोते येसु सोन्मिक इन्जेर किर कीतेर. ²⁴ वूर मांदि येसुन अनि सिस्यिलरकुन महक्तेर बित, बोरे पुट्मिक. ते अव रूकनगा उच्चि, येसुन महक्सेर कपेर्नहोम सोत्तेर.

²⁵ सम्दुर्ता हंदा डर्डिते येसु वूरकुन दिस्ता पेजे, "गुरुजि! इगे बस्के वाति?" इन्जेर पूसि कीतेर.

जीवतुन ताकद सिय्वल काने येसुय आंदुर

26-27 ते येसु, "मय्मतङ कामकुन अर्तम किय्वडुन हिंदल आयो बित, बर्पुर काने तित्ततुन हिंदले मिरट, नाकुन महक्सेर मंतिट. सिंद्र्स करब आय्वल कानेतुन साटि पर्पेंडे माय्मट. बित स्वर्गोर माय्नल सिय्वल बस्केट पिस्वल जीवा वाले कानेतुन साटि पर्पेंडे माम्ट. अहन सियन साटिने, बगवंतल तंवा अदिकार्दा मोर ना पोरो वाड्तोर. इद सतेम आंद" इन्जेर वेह्तोर. ²⁸ अस्के वूर, "बगवंतल माकुन बतल कियना इंतोर?" इन्जेर पूसि कीतेर. ²⁹ ते येसु, "बगवंतल बोंते सारि कीतोरो, वोन्गा बरोसा इरना इन्जेर कोरंतोर" इन्जि वेह्तोर. ³⁰⁻³¹ अद केन्चि वूर, "मा तोत्तुर ईजिप्टनल वानेके, बोंडि

 $^{22-23}$ పర్పు వింతి కీసి జేవున్ దొస్తార్ అద్ జాగతె, దుస్గా నేటి కహి రూకంగ్ తిబెరియ నగుడల్ వాతంగ్. తె సమ్దర్తత హంద బాజున్ రెహె మాయ్వలిర్ లోకుర్, సిస్యలిర్ సిరిప్ ఉందియ్ రూకతె సొత్తెర్. బతి వూర్ తర్సొతె యేసు సొన్మకి ఇంజెర్ కరి కీతెర్. 24 వూర్ మాంది యేసున్ అని సిస్యలిర్కున్ మహ్కొతెర్ బతి, బోరె పుట్మకి. తె అవ్ రూకనగ ఉచ్చి, యేసున్ మహ్కొసెర్ కపెర్నహోమ్ సొత్తెర్.

 25 సమ్దుర్త హంద డర్డితె యేసు వూర్కున్ దిస్త పెజె, "గురుజి! ఇ \overline{n} బెస్కె వాతి?" ఇంజెర్ పూసి కీతెర్.

జీవతున్ తాకద్ సియ్వల్ కానె యేసుయ్ ఆందుర్

 $^{26-27}$ తె యేసు, "మయ్మతంగ్ కామ్కున్ అర్తమ్ కియ్వడున్ హిందల్ ఆయొ బతి, బర్పుర్ కానె తిత్తతున్ హిందలె మీరట్, నాకున్ మహ్క్ సెర్ మంతిట్. సవ్పి కరబ్ ఆయ్వల్ కానెతున్ సాటి పర్పెడె మాయ్మట్. బతి స్వర్డ్ నొర్ మాయ్నల్ సియ్వల్ బెస్కెట్ పిస్పల్ జీవ వాలె కానెతున్ సాటి పర్పెడె మామ్ట్. అహన్ సియన్ సాటినె, బగవంతల్ తన్న అదికార్ద మోర్ నా పొరొ వాడ్తొర్. ఇద్ సతెమ్ ఆంద్" ఇంజెర్ వెహ్తార్. 28 అెస్కు వూర్, "బగవంతల్ మాకున్ బతల్ కియన ఇంతొర్?" ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. 29 తె యేసు, "బగవంతల్ బోన్తె సారి కీతొరొ, వోన్గ బరొస ఇరన ఇంజెర్ కోరంతార్" ఇంజి వెహ్మార్. $30-31\,$ అద్

కేంచి వూర్, "మా తొత్తుర్ ఈజిప్ట్నల్ వానెకె, బోడి గుటనగ మన్న ఇన్వల్ కానె తిత్తెర్. దర్మ-గ్రంత్నగ లిహి కీత తీరె హోర్ స్వర్గ్ నల్, అద్ కానెతున్ తిన్లై సీతొర్.[#] తె మమొట్ నీ పొరొ బరొస ఇర్నల్ ఇంకె మా సాటి, బాతల్ మయ్మత కామ్ కీసి తొహంతి?" ఇంజెర్ పూసీ కీతెర్. 32 అస్కె యేసు, "అద్ కానెతున్ స్వర్ నల్ మోసె సియ్మకి బతి, నా బాబొయే సీతొర్. ఇంకె అద్ కరల్ కానెతున్, నా బాబొ స్పర్గ్ నల్ సీసెర్ మంతొర్. 33 బాబొ స్పర్గ్ 5 నల్ బతతున్ సారి కీతొరొ, అదె దునియతుర్కున్ జీవదాన్ సీంత. బగవంతల్ సారి కీత కరల్ కానె ఇదె ఆంద్" ఇంజెర్ వెహ్తార్. 34 తె వూర్, "పర్పు! అద్ కానెతున్ మాకున్ బస్కెట్ సీమ్" ఇంజెర్ కోర్తెర్. 35 అెస్కె యేసు, "ననయ్ జీవదాన్ సియ్వల్ కానెత ఆందున్. నా పొరొ బరొస ఇర్పి, నావ చర్నతె వాయ్వలిర్ బస్కెట్కె వూరంగ్ దిల్కున్ రొపా కరుసాయుర్ అని వూర్కున్ బస్కెట్కె యేర్ వట్క వసా. 36 బతి నన ఇదెన్ మునె వెహ్హపినయ్, మిరట్ నాకున్ సూడ్డ పెజె గిర్ నా పొరొ బరొస ఇర్మకి. 37 తెర్ బతి, బోన్ బోన్తె బాబొ నహ్హ సారి కీంతొరొ, వూరె నహ్ల వాంతెర్. నహ్ల వాతుర్కున్ బస్కెనె బబ్రూ డగ్లి కియొన్. 38 బారితెకె, నన నావ ఇచ తీర్ కియ్లె స్పర్గ్ నల్ రెయ్స్ట్రి వాయ్మకి. బతి నాకున్ సారి కీతొన ఇచ తీర్ కియ్లెనె వాతొన్. 39 నాకున్ సారి కీతొన ఇచ బతల్ ఇత్రెకె,

गुटनगा मंना इंवल काने तित्तेर. दर्मा-ग्रंत्नगा लिहि कीता तीरे वोर स्वर्गनल, अद कानेत्न तिंले सीतोर.# ते ममोट नी पोरो बरोसा इरनल इंके मा साटि, बातल मय्मता काम कीसि तोहंति?" इन्जेर पूसि कीतेर. 32 अस्के येसु, "अद कानेतुन स्वर्गनल मोसे सिय्मिक बति, ना बाबोये सीतोर. इंके अद करल कानेतुन, ना बाबो स्वर्गनल सीसेर मंतोर. ³³ बाबो स्वर्गनल बततुन सारि कीतोरो, अदे दुनियतुरकुन जीवदान सींता. बगवंतल सारि कीता करल काने इदे आंद" इन्जेर वेह्तोर. ³⁴ ते वूर, "पर्बु! अद कानेतुन माकुन बस्केट सीम" इन्जेर कोर्तेर. ³⁵ अस्के येसु, "ननय जीवदान सिय्वल कानेता आंदुन. ना पोरो बरोसा इर्सि, नावा चर्नते वाय्वलिर बस्केट्के वूरङ दिलकुन रोपो करुसायुर अनि वूरकुन बस्केट्के येर वट्का वसो. 36 बित नना इदेन मुने वेहतपिनय, मिरट नाकुन सूड्ता पेजे गिर ना पोरो बरोसा इर्मिक. ³⁷ तेर बित, बोन बोंते बाबो नहगा सारि कींतोरो, वूरे नहगा वांतेर. नहगा वातुरकुन बस्केने बहिर डग्लि कियोन. 38 बारितेके, नना नावा इचा तीर किय्ले स्वर्गनल रेय्सि वाय्मिक. बित नाकुन सारि कीतोना इचा तीर किय्लेने वातोन. 39 नाकुन सारि कीतोना इचा बतल इत्तेके, नहगा सारि कीतुर्गटल वोरोर गिर तप्सि सोंवक्ने नना काबाडा लागर. वूरकुन तस्वा किय्वल

^{# 6:30-31} కీర్తన్స్ న 78:24

[#] **6:30-31** कीर्तन्क्ना 78:24

दिवोसुन नेटि नना नेंडुसा लागर. 40 बारितेके, तंवोर मरिन बाज सूड्सि, बरोसा किय्वन बस्केट पिस्वल जीवा पुटना इंवले बाबोना इचा आंद. अहन बरोसा इर्वन तस्वा किय्वल दिवोसुन नेटि नेंडुसंतोन" इन्जेर वूरकुन वेह्तोर. 41-42 अस्के वूर यूदुल्क्ना जातितुर, "'नना स्वर्गनल रेय्सि वाता कानेता' इंतोर. वेर येसुते योसेप्नोरे मिर आंदुर कि रा! वेनुर अवल-बाबो माकुन टावय. 'नना स्वर्गनल रेय्सि वातोना आंदुन' इन्जेर बारि इंतोर?" इन्जि गोल्ग्तेर. ⁴³ते येसु, "मीवा मिरट गोल्ग्मट" इन्जेर वूरकुन इत्तोर. 44 "नाकुन सारि कीतोर वोर बाबो, बूरा दिलतगा इचा पुटुसंतोरो, वूरे नहगा वांतेर. दुसुर वायुर. नहगा वातुरकुन तस्वा किय्वल दिवोसुन नेटि नेंडुसंतोन" इन्जेर वेह्तोर. 45 "'बगवंतले वूरकुन करुसींतोर'# इन्जेर पर्वक्तलिर लिहि कीतेर. बूर्ते अव गोस्टिङ करिसि, अवेन पिय्सि ताकंतेरो, सिरिप व्ररे नहगा वांतेर. 46 बगवंतन सूड्तोर वोर बोरे सेलोर इन्जेर वेह्चेर मंतोन. सिरिप ननय बगवंतन सूड्सि, वातोना आंद्न. ⁴⁷ बोर्ते नहगा बरोसा इरंतोरो, वोन बस्केट पिस्वल जीवा पुटंता इंवल सतेम आंद. ⁴⁸ननय जीवदान सिय्वल कानेता आंदुन. ⁴⁹मी तोत्तुर अद बोडि गुटनगा मंना इंवल काने तित्तेर तेर बति मार्तेर. 50 बति इद

నహ్ల సారి కీతుర్గటల్ వొరొర్ గిర్ తప్పి సాన్యక్ నె నన కాబాడ లాగర్. వూర్కున్ తస్వ కియ్వల్ దివొసున్ నేటి నన నేండుస లాగర్. 40 బారితెకె, తన్పోర్ మరిస్ బాజ్ సూడ్సి, బరొస కియ్పన్ బెస్కెట్ పిస్పల్ అహన్ బరొస ఇర్వన్ తస్ప కియ్పల్ దివొసున్ నేటి నేండుసంతొన్" ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తార్. $^{41-42}$ అస్కె వూర్ యూదుల్క్ న జాతితుర్, "నన స్వర్గ్ నల్ రెయ్స్లి వాత కానెత' ఇంతొర్. పేర్ యేసుతె యోసెప్సొరె మరి ఆందుర్ కి రా! వేనుర్ అవల్-బాబొ మాకున్ టావయ్. 'నన స్పర్గ్ నల్ రెయ్స్త్రి వాతొన ఆందున్' ఇంజెర్ బారి ఇంతొర్?" ఇంజి గొల్తెర్. 43 తె యేసు, "మీవ మిరట్ గొల్డ్ మట్" ఇంజెర్ వూర్కున్ ఇత్తార్. 44 సాకున్ సారి కీతార్ వోర్ బాబొ, బూర దిల్గగ ఇచ పుటుసంతొరొ, వూరె నహ్గ వాంతెర్. దుస్టుర్ వాయుర్. నహ్హ వాతుర్కున్ తస్వ కియ్వల్ దివొసున్ నేటి నేండుసంతాన్" ఇంజెర్ వెహ్తూర్. 45 "బగవంతలె వూర్కున్ కరుసీంతొర్' $^{\#}$ ఇంజెర్ పర్వక్తలిర్ లిహి కీతెర్. బూర్తె అవ్ గొస్టింగ్ కరిసి, అవెన్ పియ్పి తాకంతెరొ, సిరిప్ వూరె నహ్ల వాంతెర్. 46 బగవంతన్ సూడ్తొర్ వోర్ బోరె సెలొర్ ఇంజెర్ వెప్పౌర్ సిరిప్ ననయ్ బగవంతన్ సూడ్పి, వాతొన ఆందున్. నహ్ల బరొస ఇరంతొరొ, వోన్ బెస్కెట్ పిస్సల్ జీవ పుటంత ఇన్సల్ సతెమ్ ఆంద్. 48 ననయ్ జీవదాన్ సియ్యల్

[#] **6:45** येसया 54:13

^{# 6:45} యెసయ 54:13

కానెత ఆందున్. 49 మీ తొత్తుర్ అద్ బోడి గుటనగ మన్న ఇన్వల్ కానె తిత్తెర్ తెర్ బతి మార్తెర్. 50 బతి ఇద్ స్వర్గ్ నల్ రెయ్పి వాత కానెతున్ బోర్తె తింతెరో, వోన్ బెస్కెట్ మరన్ మనొ. 51 స్పర్గ్ నల్ రెయ్స్ వాత జీవదాన్ సియ్పల్ కానెత ననయ్ ఆందున్. బోర్తె ఇద్ కానెతున్ తింతొరొ, వోర్ బస్కొట్ పిసంతొర్. అద్ కానె నా మేందొల్ ఆంద్. అద్ మేందొడున్ దునియతుర్కున్ బస్కెట్ పిసుసి ఇర్లె, అర్చన సీంతాన్" ఇంజెర్ వెహ్తూర్. 52 ఇద్ కేంచి వూర్ యూదుల్క్, "మరట్ తిన్లె వేర్ తన్న మేందొడున్ బహన్ సియ పరంతొర్?" ఇంజెర్ తమ్వ తమ సోంగ్నె చర్చ కీతెర్. 53 తె యేసు, "స్పర్గ్ 53 ర్ మాయ్నన మేందొల్ తిన్వెకెస్ ఆయి, వోన నెతుర్ ఉన్వెకెన్ ఆయి, మీకున్ బస్కెట్ పిస్వల్ జీవ పుట పరొ. ఇద్ సతెమ్ ఆంద్. 54 బతి బోర్తె నావ మేందొడున్ తింజి, నావ నెతుడున్ ఉంటొరొ, వోర్ బస్కెట్ జీవతె మందంతొర్. పోర్ సాతెకె గిర్, తస్వ కియ్పల్ దివొస్నె నన వోన్ నేండుసంతాన్. 55 బారితెకె నావ మేందొల్ కరల్ తిన్సల్ కానె ఆంద్ అని నావ నెతుర్ కరల్ ఉన్యల్ వీజ్ ఆంద్. 56 బోర్తె నావ మేందొడున్ తింజి, నావ నెతుడున్ ఉంటొరొ, వోన్త నన నహ్ల వోర్ ఉంది ఆస్, మందంతొమ్. 57 జీవతె మన్వల్ బాబొ నాకున్ సారి కీత కాడ్కి, నన జీవతె మంతొన్. అప్పా నావ మేందొడున్, బోర్తె తింతొరొ వోర్, నా హిందల్ జీవతె మందంతొర్. 58 స్పర్గ్ నల్ రెయ్స్లి వాత కరల్ కానెత ననయ్ ఆందున్. తొత్తుర్ మన్న ఇన్వల్ కానె తింజి గిర్ మార్తెర్. బతి ఇద్ కానెతున్

स्वर्गनल रेग्सि वाता कानेतुन बोर्ते तिंतेरो, वोन बस्केट मरन मनो. 51 स्वर्गनल रेय्सि वाता जीवदान सिय्वल कानेता ननय आंद्न. बोर्ते इद कानेतुन तिंतोरो, वोर बस्केट पिसंतोर. अद काने ना मेंदोल आंद. अद मेंदोडुन दुनियतुरकुन बस्केट पिसुसि इर्ले, अर्पना सींतोन" इन्जेर वेह्तोर. ⁵² इद केन्चि वूर यूदुल्क, "मरट तिंले वेर तंवा मेंदोड़न बहन सिया परंतोर?" इन्जेर तम्वा तमा सोङ्ने चर्चा कीतेर. 53 ते येसु, "स्वर्गीर माय्नना मेंदोल तिंवेकेन आयि, वोना नेतुर उंवेकेन आयि, मीकुन बस्केट पिस्वल जीवा पुटा परो. इद सतेम आंद. 54 बति बोर्ते नावा मेंदोडुन तिन्जि, नावा नेतुडुन उंटोरो, वोर बस्केट जीवते मंदंतोर. वोर सातेके गिर, तस्वा किय्वल दिवोस्ने नना वोन नेंड्संतोन. 55 बारितेके नावा मेंदोल करल तिंवल काने आंद अनि नावा नेतुर करल उंवल चीज आंद. ⁵⁶ बोर्ते नावा मेंदोडुन तिन्जि, नावा नेतुडुन उंटोरो, वोन्गा नना नहगा वोर उंदि आसि, मंदंतोम. ⁵⁷ जीवते मंवल बाबो नाकुन सारि कीता काड़कि, नना जीवते मंतोन. अहने नावा मेंदोडुन, बोर्ते तिंतोरो वोर, ना हिंदल जीवते मंदंतोर. 58 स्वर्गनल रेग्सि वाता करल कानेता ननय आंदुन. तोतुर मंना इंवल काने तिन्जि गिर मार्तेर. बति इद कानेत्न तित्तर बस्केट जीवतेन मंदंतर इन्जि, मीकुन वेह्चेर मंतोन" इन्जेर इत्तोर. 59 इव गोस्टिङ

कपेर्नहोम्ना सुनगोग्नगा बोदा कीनेके येसु वेहतोर.

बस्केट पिस्वल जीवतुन बारेते बोदा

60 इव गोस्टिङ केन्चि वूर बक्तलिर, "इद बोदा वेले कटिंता मंता. इद बोदतुन बोर वोपनिर?" इन्जेर गोल्ग्तेर. 61-62 ते येसु अद करि कीसि, "मिरट इद गोस्टि केन्चिन सोङुन वातेके, स्वर्गोर मायनल, वाता जागतेके ताच्चि सोंवल सूड्तेके, उंडे बहन आंतिटो?" इन्जेर बक्तलिरकुन इत्तोर. ⁶³"मेंदोल जीवतुन सिया परो. सिरिप बगवंतना आत्मतुन हिंदले, जीवते मंतिट. नना वेह्वलिक जीवा सिय्वल आत्मतङ गोस्टिङ आंदुङ. 64 बति मी रोपो कहितुर बरोसा कियुर वूर मंतेर" इन्जेर वूरकुन वेह्तोर. बारितेके, तनकुन बोर नंमोर अनि बोर पिस कींतोर इंवल येसुन मोदोडले टावा मत्ता. 65 अनि उंडे येसु, "मीकुन ना बाबो सारि कीतेके तपा, नहगा बोरे वाया पर्विट. अदेन साटिने इव गोस्टिङ मी सम्दिरकुन वेह्तोन" इन्जेर इत्तोर. 66 अस्केडल येसुन्र वेलेटिर बक्तलिर पेजे मल्सि सोत्तेर अनि वूर उंडे बस्केन वोना बक्ति पिय्मिक. ⁶⁷ अदेन साटि, येसु बारा जन्क सिस्यलिर తిత్తుర్ బస్కెట్ జీవతెన్ మందంతెర్ ఇంజి, మీకున్ వెహ్చెర్ మంతొన్" ఇంజెర్ ఇత్తొర్. 59 ఇవ్ గొస్టింగ్ కపెర్నహోమ్న సునగోగ్నగ * బోద కీనెకె యేసు వెహ్తొర్.

బస్కెట్ పిస్పల్ జీవతున్ బారెతె బోద

 60 ఇవ్ గొస్టింగ్ కేంచి వూర్ బక్తలిర్, "ఇద్ బోద వెలె కటిన్త మంత. ఇద్ బోదతున్ బోర్ వొపనిర్?" ఇంజెర్ గొల్తెర్. 61-62 తె యేసు అద్ కరి కీసి, "మీరట్ ఇద్ గొస్టి కేంచిన్ సోంగున్ వాతెకె, స్పర్గ్ నొర్ మాయ్నల్, వాత జాగతెకె తాచ్చి సొన్వల్ సూడ్తెకె, ఉండె బహన్ ఆంతిటా?" ఇంజెర్ బక్తలిర్కున్ ఇత్తార్. 63 "మేందొల్ జీవతున్ సియ పరొ. సిరిప్ బగవంతన ఆత్మతున్ హిందలె, జీవతె మంతిట్. నన వెహ్వాలిక్ జీవ సియ్పల్ ఆత్మతంగ్ ఆందుంగ్. 64 బతి మీ రాపా కహితుర్ బరొస కియుర్ వూర్ మంతెర్" ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తూర్. బారితెకె, తనకున్ బోర్ నమ్మ్మెర్ అని బోర్ పసి కీంతార్ ఇన్వల్ యేసున్ మొదొడలె టావ మత్త. 65 అని ఉండె యేసు, "మీకున్ నా బాబొ సారి కీతెకె తప, నహ్ల బోరె వాయ పర్విట్. అదెన్ సాటినె ఇవ్ గొస్టింగ్ మీ సమ్దిర్కున్ వెహ్మాన్" ఇంజెర్ ఇత్తార్. 66 అస్కెడల్ యేసునుర్ వెలెటిర్ బక్తలిర్ పెజె మల్పి సొత్తెర్ అని వూర్ ఉండె బస్కెన్ వోన బక్తి ಪಿಯ್ದುತೆ. 67 ಅದ $\overline{\Lambda}$ ನಾಟಿ, ಯೆಸು ಬಾರ జన్క్ సిస్యలిర్ బాజున్ మల్సి, "మిరట్ గిర్

^{* 6:59} सुनगोग इत्तेके यूदुल्क मीरे माय्वल रोन.

^{*} 6:59 సునగోగ్ ఇత్తెకె యూదుల్క్ మీరె మాయ్పల్ రోస్.

దాకొమ్ ఇంతిట్ కి బతల్?" ఇంజెర్ పూసి కీతొర్. 68 అస్కె సీమొన్–పేతురు, "బోన్గ ఇంజెర్ దాకొమ్ పర్బు? బస్కెట్ పిస్పల్ జీవ సియ్పలిక్ గొస్టింగ్ వెహ్హాని నిమెయ్ ఆంది. 69 'బగవంతల్ రొహ్హార్ వోర్ పవిత్ర వాలెని నిమెయ్ ఆంది' ఇంజి బరొస ఇర్స్టి కరి కీతొమ్" ఇంజెర్ వెహ్హార్. 70 తెయేసు, "మీ బార జన్కున్ ననయ్ నేమి కీతొన్ కి సెలె? బతి మిహ్గటల్ వొరొనగ సయ్తన్ద మన్ మంత" ఇంజెర్ వెహ్హార్. 71 సీమొన్తొర్ మరి ఇస్కరియోత్ నాట్ఫౌర్. 71 సీమొన్తొర్ మరి ఇస్కరియోత్ నాట్ఫౌర్. 71 సీమొన్తార్ మరి ఇస్కరియోత్ నాట్ఫొర్. మరి ఇస్కరియోత్ నాట్ఫౌర్. 71 సీమొన్తార్ మరి ఇస్కరియోత్ ఇంటెర్. బార జన్క్ సిస్బలిర్గటల్ వొరొర్ ఆసి గిర్ దోక సియ్పల్ ఆతొర్. అదెన్ సొటినె వోస్ బారెతె ఇద్ గొస్టి వెహ్హార్.

యేసు అని వోనుర్ తముక్

7 ఇద్ ఆత పెజె, యూదుల్క్ నుర్ 8 అదికారిర్ యేసున్ జక్లె సూడ్సెర్ మత్త కాడ్కి, యూదయ యేరియతగ వోర్ సొన్మకి. సిరిప్ గలిలయ యేరియతగన్ తిరిసెర్ మత్తార్. 2 బతి అద్ గట్కతె యూదుల్క్ న డేరన సడ్4 కరుమ్ వాసెర్ మత్త. 3 తె యేసునుర్ తముక్, "నిమె ఇగెటల్ యూదయ సొస్. అస్కెస్ అగటుర్ నీ బక్తలిర్ నీవంగ్ మయ్మతంగ్ కామ్క్ సూడంతెర్. 4 ఇగెన్ మత్తెకె నీకున్ డగుర్–పాన్ వాయొ. నిమె కరలెనె ఇవ్ మయ్మతంగ్ కామ్క్ కీతెకె, దునియుతుర్కున్ తొహౌ" ఇంజెర్ తాదన్

बाजुन मिल्स, "मिरट गिर दाकोम इंतिट कि बतल?" इन्जेर पूसि कीतोर. ⁶⁸ अस्के सीमोन-पेतुरु, "बोन्गा इन्जेर दाकोम पर्बु? बस्केट पिस्वल जीवा सिय्वलिक गोस्टिङ वेह्विन निमेय आंदि. ⁶⁹ 'बगवंतल रोहतोर वोर पिवत्रा वालेनि निमेय आंदि' इन्जि बरोसा इर्सि किर कीतोम" इन्जेर वेह्तोर. ⁷⁰ते येसु, "मी बारा जनकुन ननय नेमि कीतोन कि सेले? बित मिह्गटल वोरोनगा सय्तंदा मन मंता" इन्जेर वेह्तोर. ⁷¹ सीमोंतोर मिर इस्किरयोत नाट्नोर यूदल, बारा जनक सिस्यलिर्गटल वोरोर आसि गिर दोका सिय्वल आतोर. अदेन साटिने वोन बारेते इद गोस्टि वेह्तोर.

येसु अनि वोनुर तमुक

7 इद आता पेजे, यूदुल्क्नुर अदिकारिर येसुन जक्ले सूड्सेर मत्ता काड्कि, यूदया येरियतगा वोर सोन्मिके. सिरिप गिललया येरियतगन तिरिसेर मत्तोर. ² बित अद गट्कते यूदुल्क्ना डेरना सड[#] करुम वासेर मत्ता. ³ ते येसुनुर तमुक, "निमे इगेटल यूदया सोन. अस्केन अगटुर नी बक्तिलर नीवङ मय्मतङ काम्क सूडंतेर. ⁴ इगेन मत्तेके नीकुन डगुर-पान वायो. निमे करलेने इव मय्मतङ काम्क कीतेके, दुनियतुरकुन तोहा" इन्जेर तादन

[#] **7:2** డేరన సడ్: కటొడలిర 23:39–43

^{# 7:2} डेरना सड: कटोडलिरा 23:39-43

वेह्तेर. ⁵ इत्तेके, वोनुर तमुक गिर येसुनगा बरोसा इर्मकि.

⁶ते येसु, वूरकुन इत्तोर, "ना बारेते वोड्कि अरुस्वल वकत अजुन वायोये. बित मिरट बस्के गिर अगा सोंदा वचो. ⁷दुनियतुर मीकुन मेच्वक मंदा परुर. बित वूर किय्वलिक काम्क करब मंतङ इन्जेर नना वेह्ता काड्कि, नाकुन वूर मेचुर. ⁸मिरट सडदुन साटि सोंटु. नावा वाय्वल वकत निंद्वा काड्कि, नना इंके मी सङा वायोन" इन्जेर वूरकुन वेह्तोर. ⁹इहिन वेह्चि, येसु गलिलयतगन आग्तोर.

¹⁰ बित वोनुर तमुक सडदुन साटि सोत्ता पेजे, येसु गिर उजिगिरिते आय्वा, मिन्डिते अगा सोत्तोर. ¹¹ अद सड जर्ग्नेके यूदुल्क्नुर अदिकारिर, "वोर बगा मंतोर?" इन्जेर वोन साटि मह्क्तेर. ¹²ते अद मांदितल किहतुर, "येसु चोकोट्नोर मायनल आंदुर" इन्जेर अनि, उंडे किहतुर, "सेले-सेले वोर पर्जतुन पिस किय्वल आंदुर" इन्जेर कुसा कुसा चर्चा कीतेर. ¹³ बित यूदुल्क्नुर अदिकारिरा वेरेते, येसुन बारेते बोरे उजिगिर वड्क्मिक.

येसु डेरना सड जर्ग्नेके मंदिरतगा बोदा करुस्वल

¹⁴ अद सड मोदोल आसि अर्दो दिवोस्क आता पेजे, येसु मंदिर्तगा सोन्जि, बोदा करुस्वल सुरु कीतोर. ¹⁵ अद केन्चि वूर, వెహ్తార్. 5 ఇత్తెకె, వోనుర్ తముక్ గిర్ యేసునగ బరొస ఇర్మకి.

 6 తె యేసు, వూర్కుస్ ఇత్తార్, "నా బారెతె వొడ్కి అరుస్వల్ వకత్ అజుస్ వాయొయె. బతి మీరట్ బస్కె గీర్ అగ సొంద వచొ. 7 దునియతుర్ మీకుస్ మెచ్వక్ మంద పరుర్. బతి వూర్ కియ్పలిక్ కామ్క్ కరబ్ మంతంగ్ ఇంజెర్ నన వెహ్త కాడ్కి, నాకుస్ వూర్ మెచుర్. 8 మీరట్ సడ్డుస్ సాటి సొంటు. నావ వాయ్పల్ వకత్ నింద్వ కాడ్కి, నన ఇంకె మీ సంగ వాయొస్" ఇంజెర్ వూర్కుస్ వెహ్తార్. 9 ఇహిస్ వెహ్చి, యేసు గలిలయతగస్ ఆగొర్.

 10 బతి వోనుర్ తముక్ సడ్దున్ సాటి సొత్త పెజె, యేసు గిర్ ఉజగిరితే ఆయ్వ, మక్డితె అగ సొత్తార్. 11 అద్ సడ్ జర్గనెకె యూదుల్క్ నుర్ అదికారిర్, "వోర్ బగ మంతొర్?" ఇంజెర్ వోన్ సాటి మహ్క్ తెర్. 12 తె అద్ మాందితల్ కహితుర్, "యేసు చొకొట్నొర్ మాయ్నల్ ఆందుర్" ఇంజెర్ అని, ఉండె కహితుర్, "సెలె–సెలె వోర్ పర్ణతున్ పసి కియ్పల్ ఆందుర్" ఇంజెర్ కుస కుస చర్చ కీతెర్. 13 బతి యూదుల్క్ నుర్ అదికారిర వెరెతె, యేసున్ బారెతె బోరె ఉజగిరి వడ్క్ మకి.

యేసు డేరన సడ్ జర్గ్ నెకె మందిర్తగ బోద కరుస్పల్

 14 అద్ సడ్ మొదొల్ ఆసి అర్దొ దివొస్క్ ఆత పెజె, యేసు మందిర్తగ సొంజి, బోద కరుస్పల్ సురు కీతొర్. 15 అద్ కేంచి వూర్, "అసల్ వేర్ బోరె గురునగ సిక్సాన్ యేత్మకి. బతి వేస్ ఇచొర్ వెలె గియన్ బగటల్ వాత?" ఇంజెర్ వూర్ యూదుల్స్ గుల్ ఆతెర్. 16 తె యేసు, "నన వెహ్వలిక్ గొస్టింగ్ నావంగ్ ఆయొంగ్. బతి నాకున్ సారి కియ్యల్ బగవంతనంగ్ ఆందుంగ్. 17 మిహ్చటల్ బోరె ఆయి బగవంతన ఇచ తీర్ తాకన ఇందనుర్తై, ఇవ్ గొస్టింగ్ నహ్గటల్ వాసెర్ మంతంగ్ కి సెలెకె, బగవంతనల్ వాసెర్ మంతంగ్ ఇన్వల్ కరి కీంతొర్. 18 బోర్తె సొంత గొస్టింగ్ కరుసంతారా, వోర్ తన్వయ్ డగుర్-పాన్నన్ కోరంతొర్. బతి బోరే తనకున్ సారి కియ్యనె డగుర్–పాన్ వాయన ఇంతొరా, వోర్ బరాసతార్ ఆందుర్. వోన్గ కరబ్ బతయ్ సెలె. 19 మోసె దర్మత కానున్తున్ మీకున్ సీతార్. తెర్ బతి మిహటల్ వారార్ గిర్ అవెకున్ పియ్స్ తాక్సెర్ సెల్విట్. ఇదెన్ బద్ది నాకున్ జక్లె సూడ్సెర్ మంతిట్" ఇంజెర్ యేసు ఇత్తార్. 20 అద్ కేంచి దుస్గాక్ నహ్క్ నల్ వాతుర్ వూర్, "ఎహె! నీకున్ బూర్ జక్లై సూడ్ఫెర్ మంతెర్? నిహ్మ బూత్ సోటై మాసి మంత కి బతల్?" ಇಂಔರ್ ಇತ್ತರೆ. 21 ತ ಯೆಸು, "ನನ ಆರಮ್ಸ దివొసున్ నేటి, కీత మయ్మత కామున్ సూడ్సి, మీరట్ సమ్దిర్ వెలె గుల్ ఆతిట్. 22 మీ మర్కున్ తోల్ కఱి * కియన ఇంజెర్ మోసెన కానున్నగ మంత. ఇద్ రివజ్ మోసె మొదొల్ కియ్మకి. బతి తొత్తుర్గటల్ వాత. తెర్ బతి ఆరమృ దివొసున్ నేటి గిర్, మీరట్ ఇద్ కార్య

"असल वेर बोरे गुरुनगा सिक्सान येत्मिक. बति वेन इचोर वेले गियन बगटल वाता?" इन्जेर वूर यूदुल्क गुल आतेर. 16 ते येसु, "नना वेह्वलिक गोस्टिङ नावङ आयोङ. बति नाकुन सारि किय्वल बगवंतनङ आंदुङ. ¹⁷मिह्गटल बोरे आयि बगवंतना इचा तीर ताकना इंदनुर्ते, इव गोस्टिङ नहगटल वासेर मंतङ कि सेलेके, बगवंतनल वासेर मंतङ इंवल करि कींतोर. 18 बोर्ते सोंता गोस्टिङ करुसंतोरो, वोर तंवय डगुर-पांदुन कोरंतोर. बति बोर्ते तनकुन सारि किय्वने डगुर-पान वायना इंतोरो, वोर बरोसतोर आंद्र. वोन्गा करब बतय सेले. 19 मोसे दर्मता कानुंतुन मीकुन सीतोर. तेर बति मिह्गटल वोरोर गिर अवेकुन पिय्सि ताक्सेर सेल्विट. इदेन बद्लि नाकुन जक्ले सूड्सेर मंतिट" इन्जेर येसु इत्तोर. 20 अद केन्चि दुस्रोक नह्कनल वातुर वूर, "एहे! नीकुन बूर जक्ले सूड्सेर मंतेर? निह्गा बूत सोप्रे मासि मंता कि बतल?" इन्जेर इत्तेर. ²¹ ते येसु, "नना आरम्ना दिवोसुन नेटि, कीता मय्मता कामुन सूड्सि, मिरट सम्दिर वेले गुल आतिट. 22मी मरकुन तोल कत्रि* कियना इन्जेर मोसेना कानुंतगा मंता. इद रिवज मोसे मोदोल किय्मकि. बित तोत्तुर्गटल वाता. तेर बति आरम्ना दिवोसुन नेटि गिर, मिरट इद

^{* 7:22} మొడ్డలిర్ పుట్సి ఆట్ రోజ్క్ నె మోసెన కానున్నగ తోల్ కత్రి కియన ఇంజెర్ హుకుమ్ మంత.

^{* 7:22} मोड्डलिर पुट्सि आट रोज्क्ने मोसेना कानुंतगा तोल कत्रि कियना इन्जेर हुकुम मंता.

कार्या कीसेर मंतिट. ²³ ना पोरो बारि सोङुन वांतिट? मिरट वोरोर कांडिन, आरम्ना दिवोसुन नेटि तोल किन्न कीतेके, मोसेना कानुंतुन बहके मातप आयो इंतिट. बित अंटित्क वोरोर माय्नन नना चोकोट कीतेके, नाकुन बहके मातोर इंतिट. ²⁴ पोरो दिस्वडुन हिंदल, तस्वा किय्मट. बित सोन्च-विचार कीसि, बरोबर तस्वा कीम्ट" इन्जेर येसु वेह्तोर.

येसुये किरिस्तु कि बतल?

²⁵ अस्के येरुसलेम्नुर कहि जन्क, "वूर अदिकारिर जक्ले, महक्वल वेरे आंदुर सेलेय?" इंवल मोदोल कीतेर. 26"इचुला सूडट! वोर उजिंगिर वड्क्सेर मंतोर. तेर बति, बोरे बतय इन्जेर सेलुर. वेरे करल किरिस्त् इन्जेर अदिकारिर करि कीतेरो बतलो? 27 बति किरिस्त् वानेके, वोर बगटल वांतोर इंवल, बोने करे मायो. वेर्ते बगटोर इंवल माकुन टावये" इन्जेर वड्क्तेर. ²⁸ अस्के येसु मंदिरतगा बोदा करुसेर, "नना बोना आंदुन अनि बगटल वातोन इंवल माकुन टावये इन्जेर सोन्च कींतिट. बति नावा नना इगे वाय्मिक. नाकुन सारि किय्वल सतेवंतल आंदुर. वोर बोर आंदुरो मीकुन टावा सेले. 29 बित वोर नाकुन टावा. वोर सोन इन्जेर हुकुम सीता काड़िकने, इगे वातोन" इन्जेर जोर्ते वेह्तोर.

కీసెర్ మంతిట్. ²³ నా పొరొ బారి సోంగున్ వాంతిట్? మిరట్ వొరొర్ కాండిన్, ఆరమ్మ దివొసున్ నేటి తోల్ కట్రి కీతెకె, మోసెన కానున్తున్ బహ్కె మాతప్ ఆయొ ఇంతిట్. బతి అంటిత్క్ వొరొర్ మాయ్నన్ నన చొకొట్ కీతెకె, నాకున్ బహ్కె మాతొర్ ఇంతిట్. ²⁴ పొరొ దిస్పడున్ హిందల్, తస్వ కియ్మట్. బతి సోంచ్–విచార్ కీసి, బరొబర్ తస్వ కీమ్ట్" ఇంజెర్ యేసు వెహ్హోర్.

యేసుయే కిరిస్తు కి బతల్?

 25 అెస్కె యెరుసలెమ్నుర్ కహి జన్క్, "వూర్ అదికారిర్ జక్లె, మహ్క్ వల్ వేరె ఆందుర్ సెలెయ్?" ఇన్వల్ మొదొల్ కీతెర్. 26 ఇచుల సూడట్! వోర్ ఉజగిరి వడ్క్ సెర్ మంతొర్. తెర్ బతి, బోరె బతయ్ ఇంజెర్ సెలుర్. వేరె కరల్ కిరిస్తు අංజිර් అదికారిర్ కరి కీతెరొ బతలొ? 27 బతి కిరిస్తు వానెకె, వోర్ బగటల్ వాంతొర్ ఇన్వల్, బోనె కరె మాయొ. వేర్తె బగటొర్ ఇన్ఫల్ మాకున్ టావయె" ఇంజెర్ వడ్క్ తెర్. 28 అస్కె యేసు మందిర్తగ బోద కరుసెర్, "నన బోన ఆందున్ అని బగటల్ వాతొన్ ఇన్సల్ మాకున్ టావయె ఇంజెర్ సోంచ్ కీంతిట్. బతి నావ నన ఇగె వాయ్మకి. నాకున్ సారి కియ్యల్ సతెవంతల్ ఆందుర్. వోర్ బోర్ ఆందురొ మీకున్ టావ సెలె. 29 బతి వోర్ నాకున్ టావ. వోర్ సొన్ ఇంజెర్ హుకుమ్ సీత కాడ్కినె, ఇగె వాతొన్" ఇంజెర్ జోర్తె వెహ్తార్. 30 అద్ వకత్నె వూర్ అదికారిర్ వోన్ పియ్లె కోసిద్ కీతెర్.

బతి వొరొర్ గిర్ వోన్ పొరొ కెయ్ వాట పర్మకి. బారితెకె వోన వకత్ నిందైకె మత్త. 31 లెర్ బతి "కిరిస్తు వానెకె, వేస్ తెర్ అదిక్ మయ్మతంగ్ కామ్క్ కీంతొరియ్?" ఇంజి, వెలెటిర్ పర్ల వోన్ పొరొ బరొస ఇరైర్. 32 ఇవ్ కుస కుస ఇన్ఫలిక్ గొస్టింగ్ పరిసయుల్స్ * కేంజ్రెర్ అని వీర్ పరీసయుల్స్, డగుక్ కటొడలిర్ మీరె మాసి, యేసున్ పియ్లె మందిర్తగ కేష్వలిర్కున్ సారి కీతెర్. 33 అస్కె యేసు, "నన ఉండె జరసి వకత్ వేరి, మీ సంగ మందంతొన్. అద్ వకత్ నింత పెజె, నాకున్ సారి కియ్సనగ మల్పి దాంతొన్. 34 మిరట్ నాకున్ మహ్కాకిట్ బతి, నన మీకున్ పుటొన్. నన సొంజి మన్వడగ మీరట్ వాయ పర్విట్" ఇంజెర్ వెహ్తూర్. 35 యూదుల్స్ నుర్ $^{}$ అదికారిర్ $^{}$ తమ్మ తమ, "మరట్ మహ్క్ తెకె గిర్ పుట్సక్ నె వేర్ బగ సొన్మడ్ మందర్ బెహె? మోక దుస్రొక్ దేస్క్ నగ పగ్రె మాస్త్రి మన్వలిర్ యూదుల్క్ నగ సొంజి, బగవంతన్ బారెతె టావ సెలుర్ వూర్కున్* బగవంతన బోద వెహ్మడ్ మందర్ కి? 36 'మిరట్ నాకున్ మహ్కాకిట్ బతి, నన మీకున్ పుటొస్. నన సొంజి మన్వడగ మీరట్ వాయ పర్విట్'

³⁰ अद वकत्ने वूर अदिकारिर वोन पिय्ले कोसिद कीतेर. बति वोरोर गिर वोन पोरो केय वाटा पर्मिक. बारितेके वोना वकत निंद्लेक मत्ता. 31 तेर बति "किरिस्त् वानेके, वेन तेर अदिक मय्मतङ काम्क कींतोरिय?" इन्जि, वेलेटिर पर्जा वोन पोरो बरोसा इर्तेर. 32 इव कुसा कुसा इंवलिक गोस्टिङ परिसयुल्क* केन्ज्तेर अनि वीर परिसयुल्क, डगुक कटोडलिर मीरे मासि, येस्न पिय्ले मंदिरतगा केप्वलिरक्न सारि कीतेर. ³³ अस्के येसु, "नना उंडे जरसि वकत वेरि, मी सङा मंदंतोन. अद वकत निंता पेजे, नाकुन सारि किय्वनगा मल्सि दांतोन. ³⁴ मिरट नाकुन मह्ककिट बति, नना मीकुन पुटोन. नना सोन्जि मंवडगा मिरट वाया पर्विट" इन्जेर वेह्तोर. ³⁵ यूद्ल्क्न्र अदिकारिर तम्वा तमा, "मरट मह्क्तेके गिर पुट्वक्ने वेर बगा सोन्मड मंदर बेहे? मोका दुस्रोक देस्क्नगा पग्ने मासि मंवलिर यूद्ल्क्नगा सोन्जि, बगवंतन बारेते टावा सेलुर वूर्कुन* बगवंतना बोदा वेहमड मंदर कि? 36 'मिरट नाकुन मह्ककिट बति, नना

^{* 7:32} పరిసయుల్క్ యూద దర్మతెర్ పెదొల్క్ లోకుర్ ఆందిర్. బగవంతనంగ్ నేకింగ్ సమ్దిర్ పియ్సి తాకన ఇంజెర్ వెహ్నిదిర్ అని తమొ గిరె పియ్సి తాకిన్దిర్. బతి పూర్ తమకున్ మన్దె వాతంగ్ నేకింగ్ అని రీతి–రివజ్క్ వెలె తయర్ కీసి ఇవెన్ గిర్ పియ్సు తాకన ఇంజెర్ వెహ్నిదిర్. * 7:35 ఇగె గిరిక్నుర్ ఇంజెర్ మందంత. బతి యూదుల్క్ న లెకతె గిరిక్నుర్ ఇత్తెకె దుస్గా సమ్ది జాతినుర్ ఇంజెర్ అర్రమ్.

^{*7:32} परिसयुल्क यूदा दर्मतेर पेदोल्क लोकुर आंदिर. बगवंतनङ नेकिङ सम्दिर पिय्सि ताकना इन्जेर वेह्ंदिर अनि तमो गिरे पिय्सि ताकिंदिर. बित वूर तमकुन मंदे वातङ नेकिङ अनि रीति-रिवज्क वेले तयर कीसि इवेन गिर पिय्सि ताकना इन्जेर वेहंदिर. *7:35 इगे गिरिक्नुर इन्जेर मंदंता. बित यूदुल्क्ना लेकते गिरिक्नुर इतेके दुस्रो सम्दि जातिनुर इन्जेर अर्तम.

मीकुन पुटोन. नना सोन्जि मंवडगा मिरट वाया पर्विट' इंवडा अर्तम बतलेयो?" इन्जेर वड्क्तेर.

येसु जीवा निपुस्वल येता वाग्दन सिय्वल

³⁷ अद सड्दा आक्रिता दिवोस बेय मुके मंदंता. ते अद दिवोसुन नेटि येसु निल्सि, "वट्का वस्तोर वोर, नहगा वासि येर उंडना. 38 ना पोरो बरोसा इर्तीनगा, दर्मा-ग्रंत्नगा वेह्तपिनय, 'वोना पेटित रोपोडल जीवा निप्स्वल येर पोङ्सेर मंदंता'" इन्जेर वेह्तोर. 39 वोन्गा बरोसा इर्तुरकुन पुट्वल बगवंतना आत्मतुन बारेते, येसु अद जीवा निपुस्वल येर पोङ्वल गोस्टि वेह्तोर. येसु उंडे गिर सासि-नेंड्लेके मत्तोर. अदेन साटि वूर्गा अद आत्मा वाय्लेके मत्ता. ⁴⁰ इव गोस्टिङ केन्ज्तुर कहितुर, "बविसत्ने वाय्वल पर्वक्तल करलेन वेरे आंदुर" इन्जेर इत्तेर. 41 उंडे कहितुर, "वेर किरिस्तु आंदुर" इन्जेर इत्तेर. ते उंडे कहितुर, "एहे! किरिस्तु गलिलयतल बहन वांतोर? 42'किरिस्त् दाविद्ना कांदांतल पुटंतोर अनि दाविद मत्ता बेत्लेहम चहर्तले वांतोर' इन्जेर दर्मा-ग्रंत वेहंति कि?" इन्जेर इत्तेर. 43 येसुन हिंदल, पर्जतुन नड्डुम बेद-बाव पुट्ता. 44 ते कहितुर वोन पिय्कोम इन्जेर सूड्तेर. बति वोरोर गिर वोन पोरो केय वाटा पर्मकि.

ఇన్వడ అర్తమ్ బతలెయొ?["] ఇంజెర్ వడ్క్ తెర్.

యేసు జీవ నిపుస్వల్ యేత వాగ్దన్ సియ్పల్

 37 అద్ సడ్ద ఆక్రిత దివొస్ బెయ్ ముకె మందంత. తె అద్ దివొసున్ నేటి యేసు నిల్సి, "వట్క వస్తార్ వోర్, నహ్ల వాసి యేర్ ఉండన. 38 నా పొరొ బరొస ఇర్తొనగ, దర్మ-గ్రంత్నగ వెహ్తపినయ్, 'వోన పెటిత్ రాపొడల్ జీవ నిపుస్పల్ యేర్ పోంగ్సెర్ మందంత" ఇంజెర్ వెహ్హార్. 39 వోన బరొస ఇర్తుర్కున్ పుట్వల్ బగవంతన ఆత్మతున్ బారెతె, యేసు అద్ జీవ నిపుస్వల్ యేర్ పోంగ్వల్ గొస్టి వెహ్తూర్. యేసు ఉండె గిర్ సాసి-నేండ్లైకె మత్తోర్. అదెన్ సాటి వూర్గ అద్ ఆత్మ వాయ్లెకె మత్త. 40 ఇవ్ గొస్టింగ్ కేంజ్తుర్ కహితుర్, "బవిసత్నె వాయ్పల్ పర్వక్తల్ కరలెన్ ವೆರ ಆಂದುರ್" ಇಂಔರ್ ಇತ್ತರ್". 41 ఉಂ"కహితుర్, "వేర్ కిరిస్తు ఆందుర్" ఇంజెర్ ఇత్తెర్. తె ఉండె కహితుర్, "ఎహె! కిరిస్తు గలిలయతల్ బహన్ వాంతొర్? 42 'కిరిసు దావిద్న కాన్దాన్తల్ పుటంతొర్ అని దావిద్ మత్త బెల్లెహమ్ చహర్తలె వాంతొర్' ఇంజెర్ దర్శ-గ్రంత్ వెహంతి కి?" ఇంజెర్ ఇత్తెర్. 43 యేసున్ హిందల్, పర్ణతున్ నడ్డుమ్ బేద్–బావ్ పుట్త. 44 తె కహితుర్ వోన్ పియ్కుమ్ ఇంజెర్ సూడ్తెర్. బతి వొరొర్ గిర్ వోన్ పొరొ కెయ్ వాట పర్శకి.

యూదుల్క్ నుర్ అదికారిర్ యేసున్ పొరొ బరొస ఇర్లె వొప్మకి

 45 మందిర్తగ కేప్పలిర్ రికమ్ కెయ్క్ నె మల్పి వాత పెజె, "మీరట్ వోన్ బారి తర్మకి?" ఇంజెర్ డగుక్ కటొడలిర్ అని పరిసయుల్ $_{
m F}$ పూసి కీతెర్. 46 తె మందిర్తగ కేప్పలిర్, "వోర్ మాయ్నల్ వడ్క్ తప్ ఇంకె వేరి బోరె బస్కెన్ వడ్క్ మకి" ఇంజెర్ జవబ్ సీతెర్. 47 తె పరిసయుల్క్, "వోర్ మీకున్ గిర్ పసి కీతొరియ్? ⁴⁸ మా అదికారిరటలె ఆయి, సెలెతె పరిసయుల్క్ నగటలె ఆయి, వొరొర్ తెర్ వోన్ పొరొ బరొస ಇರ್ತರಿಯ್? ಸಾಪ ಬ್ ಇರ್ಬುತಿ. 49 ಬಾತಿ దర్మత కానున్ టావ సెల్వక్ నె, వీర్ పిసలిర్ లోకుర్ వోన్గ బరొస ఇర్తెర్. తె వూర్కున్ బగవంతన సాపెన లాగంత" ఇంజెర్ మందిర్తగ కేప్పలిర్కున్ వెబ్తార్. 50 ఇదెన్ ಮುನ, ಯೆಸುನಗ ನಿಾಂಜಿ, ವಾತುರಟಲ್ వొరొర్ నికొదేమ్ ఇన్వల్ వూర్ అదికారిర్ నడుమ్ మత్తార్. 51 లె నికొదేమ్, "వోన గవ కేంజ్యక్నే అని వోర్ బతల్ కీతౌర్ ఇన్ఫల్ కరీ కియ్పక్ నె, దర్మత కానున్తున్ పియ్సు, మరట్ తస్వ కియ పర్కట్ కి? తప్పక్ మరట్ కియ పర్పట్!" ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తూర్. 52 తె వూర్, "యే పిస! నిమ్ గిర్ గలిలయతాని ఆంది కి బతల్? దర్మ-గ్రంతున్ చొకొట్ వాచి కీమ్. గలిలయతల్ బోరె పర్వక్తల్ వాయొర్ ఇంజి మందంత" ఇంజెర్ చేడి కీతెర్.

यूदुल्क्नुर अदिकारिर येसुन पोरो बरोसा इर्ले वोप्मिक

45 मंदिरतगा केप्वलिर रिकम केय्क्ने मल्सि वाता पेजे, "मिरट वोन बारि तर्मिक?" इन्जेर डगुक कटोडलिर अनि परिसयुल्क पूसि कीतेर. ⁴⁶ते मंदिरतगा केप्वलिर, "वोर मायनल वड्क्प इंके वेरि बोरे बस्केन वड्क्मिक" इन्जेर जवब सीतेर. ⁴⁷ते परिसयुल्क, "वोर मीकुन गिर पसि कीतोरिय? ⁴⁸मा अदिकारिर्गटले आयि, सेलेते परिसयुल्क्नगटले आयि, वोरोर तेर वोन पोरो बरोसा इर्तेरिय? सेले बोरे इर्मिक. ⁴⁹ बति दर्मता कानुन टावा सेल्वक्ने, वीर पिसलिर लोकुर वोन्गा बरोसा इर्तेर. ते वूरकुन बगवंतना सापेना लागंता" इन्जेर मंदिरतगा केप्वलिरकुन वेह्तेर. ⁵⁰ इदेन मुने, येसुनगा सोन्जि, वातुर्गटल वोरोर निकोदेम इंवल वूर अदिकारिर नड्डुम मत्तोर. ⁵¹ ते निकोदेम, "वोना गवा केन्ज्वक्ने अनि वोर बतल कीतोर इंवल करि किय्वक्ने, दर्मता कानुंतुन पिय्सि, मरट तस्वा किया पर्कट कि? तप्वक मरट किया पर्वट!" इन्जेर वूरकुन वेह्तोर. ⁵²ते वूर, "ये पिसा! निम गिर गलिलयतोनि आंदि कि बतल? दर्मा-ग्रंतुन चोकोट वाचि कीम. गलिलयतल बोरे पर्वक्तल वायोर इन्जि मंदंता" इन्जेर चेडि कीतेर.

उंदि वेय्लो पीर कीसेर साप्डे माय्वल

⁵³*[अद आता पेजे वूर सम्दिर बोना रोन वोर सोत्तेर.

8 बित येसु ओलिवा मरक्ना गुटत पोरो सोत्तोर. ²दुस्रो नेटि बेय सक्रेन, वोर मल्सि मंदिर्तगा वातोर. अस्के वेलेटिर लोक्र वोन्गा मीरे मातेर. ते येसु, वूरकुन बोदा करुसन साटि उद्तोर. 3 अस्केने, बोदा वेहवलिर सास्तिरिर अनि परिसयुल्क पीर कीनेके साप्डे माता अद वेय्लोन तत्तेर. अनि अद वेय्लोन सम्दिर नड्डुम निपुसीसि, 4"गुरुजि! इद वेय्लो पीर कीनेके साप्डे माता. 5 ईतल वेय्लोन बंडने पासि जकना इन्जेर मोसेना कानुंतगा हुकुम मंता. ते निमे बतल इंति?" इन्जेर येसुन पूसि कीतेर. 6 वोन पोरो पिरदि किय्ले, तप्नगा पियना इन्जेर अद सवल येसुन पूसि कीतेर. बति येसु बूड वरिसि, बोमितगा लिहि कीसेर मत्तोर. ⁷ वूर तम्वा जिद सुटि किय्मकि. ते येसु तला तहिच वूर्के सूड्सेर, "मिहगटल बस्केन पाप किय्मकि, वोर मोदोल इद वेय्लोन पोरो बंडा वाटा वचो" इन्जेर वेह्तोर. 8 अनि उंडे बूड वरिसि, बोमितगा लिहि कीसेर मत्तोर. ⁹अद गोस्टि केन्चि तान तत्त्र वूर, मात्रलिर्गटल मोदोल कीसि,

ఉంది వెయ్లో పీర్ కీసెర్ సాప్డె మాయ్వల్

 53 \star [అద్ ఆత పెజె వూర్ సమ్దిర్ బోన రోన్ వోర్ సొత్తెర్.

🔾 బతి యేసు ఒలివ మరక్న గుటత్ igo పారా సొత్తార్. 2 దుస్రా నేటి బెయ్ సక్రెన్, వోర్ మల్పి మందిర్గగ వాతొర్. అస్కె వెలెటిర్ లోకుర్ వోన్గ మీరె మాతెర్. తె యేసు, వూర్కున్ బోద కరుసన్ సాటి ఉద్తొర్. 3 అస్కెనె, బోద వెహ్వలిర్ సాస్తిరిర్ అని పరిసయుల్క్ పీర్ కీనెకె సాప్లై మాత అద్ వెయ్లోన్ తత్తైర్. అని అద్ వెయ్లైన్ సమ్దిర్ నడ్డుమ్ నిపుసీసి, 4 "ಗುರುಜಿ! ಇದ್ ವಿಯ್ಲು ಪಿ \bar{b} ತೆನತ సాప్డ మాత. 5 ఈతల్ వెయ్లెస్ బండనె పాసి జకన ఇంజెర్ మోసెన కానున్గ హుకుమ్ మంత. తె నిమె బతల్ ఇంతి?" ఇంజెర్ యేసున్ ఫూసి కీతెర్. ⁶ వోన్ పొరొ పిరది కియ్లే, తప్పగ పియన ఇంజెర్ అద్ సవల్ యేసున్ పూసి కీతెర్. బతి యేసు బూడ్ వరిస్కి బొమితగ లిహి కీసెర్ మతొర్. 7 వూర్ తమ్మ జిద్ సుటి కియ్మకి. తె యేసు తల తహ్చి వూర్కె సూడ్సెర్, "మిహ్హటల్ బస్కెన్ పాప్ కియ్మకి, వోర్ మొదొల్ ఇద్ వెయ్లెన్ పొరొ బండ వాట వచొ" ఇంజెర్ వెహ్తూర్. 8 అని ఉండె బూడ్ వరిసి, బొమితగ లిహి కీసెర్ మత్తార్. 9 అద్ గొస్ట కేంచి తాన్ తత్తుర్ వూర్, మాత్రలిర్గటల్ మొదొల్ కీసి, సమ్దిరె వొరొన్ పెజెయ్ వారార్ అగటల్ సొత్తెర్. తె సిరిప్ అద్

^{* 7:53} तोलेतङ कहितङ ग्रीकु ग्रंत्क्नगा इव वचन्क सेलेङ.

^{* 7:53} తొలెతంగ్ కహితంగ్ గ్రీకు గ్రంత్స్ నగ ఇవ్ వచన్క్ సెలెంగ్.

ವಿಮ್ಲಾಯ ಮೆಸುನ್ ಮುನ ನಿಲ್ಪಿ ಮತ್ತ. 10 ತ యేసు ఉండె ఉంది జోక తల తప్పా, "బాయి! నీకున్ తత్తుర్ వూర్ బేందిర్? నీకున్ బోరె సిక్స వాట్మకియ్?" ఇంజెర్ పూసి కీతొర్. 11 లే అద్ వెయ్లే, "వాట్మకి పర్పు!" ఇంజెర్ జవబ్ సీత. అస్కె యేసు, "నన గిర్ నీకున్ సిక్స వాటొన్. ఇగెటల్ సాన్ అని ఇంగెడల్ పాప్ కియ్మ" ఇంజెర్ వెహ్మూర్.]

యేసుయె దునియత వేడ్చి ఆందుర్

 12 మర్ల యేసు, వూర్ పర్హతున్ సంగ, "నన దునియతుర్కున్ వేడ్చి ఆసి మంతొన్. నా పెజెయ్ తాక్వలిర్ సికటితగ తాకుర్. బతి వూర్కున్ జీవత సరి తొహ్లె వేడ్చి సీంతాన్" ఇంజెర్ వెహ్హార్. 13 తె పరిసయుల్క్, "నీవ నిమె గవ వెహ్చెర్ మంతి. అద్ గవ కరల్ ఇంజి వొప పరొమ్" \star ఇంజెర్ ఇత్తెర్. 14 అస్కె యేసు, "నన వెహ్వల్ గవ కరల్ ఇంజి వొపయ్ లాగర్. బారితెకె నన బగటల్ వాతొనా, బగ దాంతొనొ నాకున్ టావ. బతి అదెన్ బారెతె మీకున్ టావ సెలె. 15 సాదరన్ మాయ్పలిర్ మోడి మీరట్ బట్టా దిస్తతున్ పియ్సి, తస్వ కీంతిట్. బతి నన అహన్ బోనె తస్స కియొన్. 16 మోక తస్స కీతెకె గిర్, నావ తస్స కరలె ఆంత. బారితెకె తస్స కీనెకె, నాకున్ సారి కియ్వల్ బాబొ గిర్ నా సంగ మందంతార్. 17 ఇవిర్

सम्दिरे वोरोन पेजेय वोरोर अगटल सोत्तेर. ते सिरिप अद वेय्लोये येसुन मुने निल्सि मत्ता. ¹⁰ ते येसु उंडे उंदि जोका तला तह्चि, "बायि! नीकुन तत्तुर वूर बेंदिर? नीकुन बोरे सिक्सा वाट्मिकय?" इन्जेर पृसि कीतोर. ¹¹ ते अद वेंग्लो, "वाट्मिक पर्बु!" इन्जेर जवब सीता. अस्के येसु, "नना गिर नीकुन सिक्सा वाटोन. इगेटल सोन अनि इङेडल पाप किय्मा" इन्जेर वेह्तोर.1

येस्ये दुनियता वेड्चि आंद्र

12 मर्ला येसु, वूर पर्जतुन सङा, "नना दुनियतुरकुन वेड्चि आसि मंतोन. ना पेजेय ताक्वलिर सिकटितगा ताकुर. बति वूरकुन जीवता सरि तोह्ले वेड्चि सींतोन" इन्जेर वेह्तोर. 13 ते परिसयुल्क, "नीवा निमे गवा वेह्चेर मंति. अद गवा करल इन्जि वोपा परोम" इन्जेर इत्तेर. 14 अस्के येस्, "नना वेह्वल गवा करल इन्जि वोपय लागर. बारितेके नना बगटल वातोनो, बगा दांतोनो नाकुन टावा. बति अदेन बारेते मीकुन टावा सेले. 15 सादरन माय्नलिर मोडि मिरट बहिर दिस्तत्न पिय्सि, तस्वा कींतिट. बति नना अहन बोने तस्वा कियोन. ¹⁶मोका तस्वा कीतेके गिर, नावा तस्वा करले आंता. बारितेके तस्वा कीनेके, नाकुन

^{* 8:13} మోసెన కానున్మన్ పియ్పి ఉంది గొస్టితున్ వాపన ఇత్తెకె ఇవిర్ సెలెకె మువిరంగ్ గవంగ్ పహ్హె.

^{* 8:13} मोसेना कानुंतुन पिय्सि उंदि गोस्टितुन वोपना इत्तेके इविर सेलेके मुविरङ गवङ पहजे.

सारि किय्वल बाबो गिर ना सङा मंदंतोर. ¹⁷ 'इविर माय्निलरा गवा सतेमे' इन्जेर मीवा दर्मता कानुंतगन लिहि कीसि मंता. ¹⁸ नावा नना मोदोडोर गवदारना अनि नाकुन सारि किय्वल बाबो रेंडवा गवदारल आंदुर" इन्जेर वूरकुन वेह्तोर. ¹⁹ अस्के वूर केन्चि, "नी बाबो बगा मंतोर?" इन्जेर पूसि कीतेर. ते येसु, "ननय आयि, ना बाबोय आयि, मीकुन टावा सेले. नाकुन करि कींदिट्ते, ना बाबोन गिर किर कींदिट" इन्जेर वूरकुन वेह्तोर. ²⁰ इव गोस्टिङ मंदिरतुन रोपो हुंडिता जागतुन करुम निल्स वेह्तोर. तेर बित वोन बोरे पिय्मिक. बारितेके, वोना वकत निंद्लेके मत्ता.

नना सोंवडगा मिरट वाया पर्विट

²¹ अस्के उंडे उंदि जोका येसु, "नना दांतोन. मिरट नांकुन मह्किकट बित, नना मीकुन पुटोन. मिरट मी पाप्क मापि आय्वक्नेन सांतिट. इदेन हिंदल नना सोंवडगा मिरट वाया पर्विट" इन्जेर वूरकुन वेह्तोर. ²²ते वूर यूदुल्क, "वोर सोंवडगा माकुन वाया पर्विट इंतोर. मोका तंवा तनय सांतोरोय बतलो?" इन्जेर वड्केर. ²³ अस्के येसु, "मिरट इद दुनियतुर आंदिट. अनि मीवा सोन्च इद दुनियतुन बारेतेन मंदंता. नना स्वर्गोना आंदुन. अनि नावा

మాయ్నలిర గవ సతెమె'# ఇంజెర్ మీవ దర్మత కానున్తగన్ లిహి కీసి మంత. 18 నావ నన మొదొడొర్ గవదారన అని నాకున్ సారి కియ్పల్ బాబొ రెండవ గవదారల్ ఆందుర్" ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తార్. 19 అెప్కె వూర్ కేంచి, "నీ బాబొ బగ మంతొర్?" ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. తె యేసు, "ననయ్ ఆయి, నా బాబొయ్ ఆయి, మీకున్ టావ సెలె. నాకున్ కరి కీందిట్తె, నా బాబొన్ గిర్ కరి కీందిట్" ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తార్. 20 ఇవ్ గొస్టింగ్ మందిర్తున్ రొపొ హుండిత జాగతున్ కరుమ్ నిల్సి వెహ్తార్. తెర్ బతి వోన్ బోరె పియ్మకి. బారితెకె, వోన వకత్ నింద్లెకె మత్త.

నన సొన్వడగ మిరట్ వాయ పర్విట్

 21 అస్కె ఉండె ఉంది జోక యేసు, "నన దాంతొన్. మీరట్ నాకున్ మహ్కాకిట్ బతి, నన మీకున్ పుటొన్. మీరట్ మీ పాప్క్ మాపి ఆయ్పక్ నెన్ సాంతిట్. ఇదెన్ హిందల్ నన సొన్వడగ మీరట్ మాయ పర్పిట్" ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తూర్. 22 తె వూర్ యూదుల్క్, "వోర్ సొన్వడగ మాకున్ వాయ పర్పిట్ ఇంతొర్. మోక తన్వ తనయ్ సాంతొరొయ్ బతలొ?" ఇంజెర్ వడ్క్ తెర్. 23 అస్కె యేసు, "మీరట్ ఇద్ దునియతుర్ ఆందిట్. అని మీవ సోంచ్ ఇద్ దునియతుర్ ఆందిట్. అని మీవ సోంచ్ ఇద్ దునియతున్ బారెతెన్ మందంత. నన స్వర్గ్ నౌన ఆందున్. అని

[#] **8:17** रेंडवा उपदेस 17:6

^{# 8:17} రెండవ ఉపదేస్ 17:6

నావ సోంచ్-విచర్ అలగ్ మందంత. 24 అదెన్ సాటినె, మీవంగ్ పాప్క్ మాపి ఆయ్ఫక్నెన్ సాంతిట్ ఇంజెర్ వెహ్హాన్. నా బారెతె వెహ్హ గొస్టిత్ పొరొ బరొస ఇర్వెకె, మీవంగ్ పాప్క్ మాపి ఆయ్పక్నెన్ సాంతిట్" ఇంజెర్ వెహ్తార్. ²⁵ తె వూర్, "అసల్ నిమె బోని ఆంది?" ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. అస్కె యేసు, "నన మొదొడల్ బోన ఆందున్ ఇంజెర్ వెహ్చెర్ వాతొనొ, వోనయ్ ఆందున్. 26 మీకున్ తస్వ కియ్లే, మీ బారెతె వెలె గొస్టింగ్ నహ్మ మంతంగ్. బతి సిరిప్ నాకున్ సారి కీతొనల్ కేంజ్డంగ్ గొస్టినె దునియతుర్కున్ వెహ్చెర్ మంతొన్. వోర్ సతెవంతల్ ఆత కాడ్కి, వోర్ కియ్పల్ తస్ప గిర్ సతెమె ಆಂಕ" ಇಂಪರ್ ವರ್ಬ್ಡ್ 5.27 ಬಕ್ಕಿ ಯೆಸು తన్వార్ బాబొ బగవంతన్ బారెతె వెహ్సూర్ ఇన్వల్ వూర్ అర్డమ్ కియ్మకి. 28 తె యేసు, "స్పర్గ్ నౌర్ మాయ్నన్ బెస్కెతె మొద్దగ టాంగి కీంతిటొ అస్కె, ననయ్ వోన ఆందున్ ఇన్వల్ కరి కీంతిట్. అచొరె ఆయ్స, నావ నన బతయ్ కియ పరొస్. బతి బాబొ బవ్తె నాకున్ కరుసీతొరొ, అవె గొస్టింగ్ మీకున్ వెహ్హాన్ ఇంజెర్ 10^{-10} කරුවේ පරි ජ්පීන්ව. 10^{-29} නැහැනි නැව కియ్వల్, నా సంగ మంతొర్. వోన్ ఆనంద్ సియ్పలిక్ కామ్క్ బస్కెట్ నన కీత కాడ్కి, వోర్ నాకున్ వొరొనె బస్కెన్ సుటి కియ్మకి" ఇంజెర్ వెహ్హార్. 30 ఇవ్ గొస్టింగ్ కేంచి, వెలెటిర్ వోన్ల బరొస ఇర్తెర్.

सोन्च-विचर अलग मंदंता. साटिने, मीवङ पाप्क मापि आय्वक्नेन सांतिट इन्जेर वेह्तोन. ना बारेते वेह्ता गोस्टित पोरो बरोसा इर्वेके, मीवङ पाप्क मापि आय्वक्नेन सांतिट" इन्जेर वेह्तोर. ²⁵ ते वूर, "असल निमे बोनि आंदि?" इन्जेर पूसि कीतेर. अस्के येसु, "नना मोदोडल बोना आंद्न इन्जेर वेह्चेर वातोनो, वोनय आंदुन. 26 मीकुन तस्वा किय्ले, मी बारेते वेले गोस्टिङ नहगा मंतङ. बति सिरिप नाकुन सारि कीतोनल केन्ज्तङ गोस्टिने दुनियतुरकुन वेह्चेर मंतोन. वोर सतेवंतल आता काड्कि, वोर किय्वल तस्वा गिर सतेमे आंता" इन्जेर वेह्तोर. येस् तंवोर बाबो बगवंतन बारेते वेह्तोर इंवल वूर अर्तम किय्मकि. 28 ते येस्, "स्वर्गोर माय्नन बस्केते मोदनगा टाङि कींतिटो अस्के, ननय वोना आंदुन इंवल करि कींतिट. अचोरे आय्वा, नावा नना बतय किया परोन. बति बाबो बव्ते नाकुन करुसीतोरो, अवे गोस्टिङ मीकुन वेह्तोन इन्जेर गिर मिरट करि कीकिट. ²⁹नाकुन सारि किय्वल, ना सङा मंतोर. वोन आनंद सिय्वलिक काम्क बस्केट नना कीता काड्कि, वोर नाकुन वोरोने बस्केन सुटि किय्मिक" इन्जेर वेह्तोर. 30 इव गोस्टिङ केन्चि, वेलेटिर वोन्गा बरोसा इर्तेर.

अब्राहम्ना संतान अनि सय्तंदा संतान

³¹ अदेन साटि, येसु तंवा पोरो बरोसा इर्तुर यूद्लक्न सङा, "ना गोस्टि पिय्सि ताक्तेके, करलेने ना सिस्यलिर आंतिट. 32 अस्के मिरट सतुन* करि कींतिट. अद सतेम मीकृन मोक्डो सुटि कींता" इन्जेर वूरकुन वेह्तोर. ³³"ममोट अब्राहम्ना कांदांतुर आंदुम. इंके वेरि ममोट बोन्गन दासिपान किय्मकि. बति माकुन मोक्डो सुटि कींता इन्जि बहन वेह्ति?" इन्जेर येसुन पूसि कीतेर. 34 ते येसु, "पाप किय्वल हर वोरोर, पापुन दासि आंतोर. ³⁵ दासि-मायनल बस्केट रोतुर सङा मनोर. बति मरि बस्केट गिर रोतुर सङने मंदंतोर. 36 अदेन साटि, बगवंतनोर मरि मीकुन पापनल मोक्डो सुटि कीनुर्ते, मिरट रोतुर दात करलेने मोक्डो आंतिट. ³⁷मिरट अब्राहम्ना कांदांतुर आंदिट इन्जेर नाकुन टावये. तेर बति, नाकुन जक्ले मिरट सूड्सेर मंतिट. बारितेके मी रोपो नावा गोस्टित्न जागा सेले. ³⁸ना बाबोनगा सूड्तने नना वेहचेर मंतोन. अहने मिरट गिर, मी बाबोनल केन्ज्तङ गोस्टिन पिय्सि कीसेर मंतिट. इद सतेम आंद" इन्जेर वूरकुन वेह्तोर. 39 ते वूर, "मा बाबो अब्राहम आंदुर" इन्जेर वेह्तेर.

అబ్రాహమ్న సంతాన్ అని సయ్తన్**ద** సంతాన్

 31 అదెన్ సాటి, యేసు తన్న పొరొ బరొస ఇర్తుర్ యూదుల్కున్ సంగ, "నా గొస్టి పియ్పి తాక్తెకె, కరలెనె నా సిస్యలిర్ ఆంతిట్. 32 అస్కె మీరట్ సతున్ * కరి కీంతిట్. అద్ సతెమ్ మీకున్ మోకొ సుటి కీంత" ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తార్. ³³ మమొట్ అబ్రాహమ్న కాన్**దాన్తుర్** ఆందుమ్. ఇంకె వేరి మమొట్ బోన్డన్ దాసిపాన్ కియ్మకి. బతి మాకున్ మోక్డా సుటి కీంత ఇంజి బహన్ వెహి?" ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతెర్. 34 తె యేసు, "పాప్ కియ్యల్ హర్ వొరొర్, పాపున్ దాసి ఆంతొర్. 35 దాసి–మాయ్నల్ బస్కెట్ రోతుర్ సంగ మనొర్. బతి మరి బెస్కెట్ గిర్ రోతుర్ సంగనె మందంతొర్. 36 అదెన్ సాటి, బగవంతనొర్ మరి మీకున్ పాప్పల్ మోక్డా సుటి కీనుర్తె, మీరట్ రోతుర్ దాత్ కరలెనె మోక్డ్ ఆంతిట్. 37 మిరట్ అబ్రాహమ్న కాన్దాన్తుర్ ఆందిట్ ఇంజెర్ నాకున్ టావయె. తెర్ బతి, నాకున్ జక్తె మీరట్ సూడ్సెర్ మంతిట్. బారితెకె మీ రొప్పా నావ గొస్టితున్ జాగ సెలె. 38 నా బాబొనగ సూడనె నన వెప్పౌర్ మంతొన్. అప్పై మీరట్ గిర్, మీ బాబొనల్ కేంజ్రంగ్ గొస్టిన్ పియ్స్ట్రి కీసెర్ మంతిట్. ఇద్ సతెమ్ ఆంద్" ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తార్. 39 తె వూర్, "మా బాబొ అబ్రాహమ్ ఆందుర్" ఇంజెర్ వెహెర్.

^{*} **8:32** सतेवंतन करि कींतिट. वोर मीकुन मोक्डो सुटि कींतोर.

^{* 8:32} సతెవంతన్ కరి కీంతిట్. వోర్ మీకున్ మోక్డొ సుటి కీంతొర్.

అస్కె యేసు, "మిరట్ అబ్రాహమ్న కాన్దాన్తుర్ ఆతెకె, అబ్రాహమ్ కీతపె మీరట్ గిర్ కిందిట్. 40 నన బగవంతనల్ కేంజ్ర సతున్ వెహ్త కాడ్కి, మీరట్ నాకున్ జక్లై సూడ్పెర్ మంతిట్. బతి అబ్రాహమ్ అహన్ కియ్మకి. 41 మీరట్ మీ బాబొ కీతపె కీసెర్ మంతిట్" ఇంజెర్ వెహ్తార్. తె వూర్, "మమొట్ పీర్ కీనెకె పుట్తుర్ ఆయొమ్. బగవంతల్ వొరొరె మా బాబొ ఇంజెర్ యేసున్ వెహ్తెర్. 42 అస్కె యేసు వూర్కున్, "బగవంతల్ మీ బాబొ ఆతెకె, మీరట్ నాకున్ పెర్మతె సూడ్స్డ్ర్విట్. నావ నన ఇగె వాయ్మకి. బగవంతలె నాకున్ రొహ్మార్. 43 నన వెహ్హంగ్ గొస్టిన్ మీరట్ వొప్ప కాడ్కినె, మీకున్ అర్డమ్ ఆసెర్ సెలెంగ్. 44 మిరట్ సయ్తన్ 6 ద బాజ్సుర్ ఆందిట్. వోరె మీ బాబొ ఆందుర్. మీ బాబొనంగ్ కరబ్ ఆసన్ పూరి కియ్తెనె మీరట్ సూడంతిట్. వోర్ మొదొడలె మాయ్నరిర్కున్ జక్వల్ ఆస్, సత్సై నిల్వల్ ఆయొర్. వోన్గ సతెమ్ ఇన్వల్ అసలె సెలె. వోర్ తన్న బుది పియ్సినె పకట్ వద్కంతార్. వోర్ పకట్ ఆత కాడ్కి, లబడున్ పయ్లెస్ కీసి నిల్తార్. 45 అదెన్ సాటి, నన మీకున్ సతెమ్ వెహ్రెకె గిర్ బతి, నా పొరొ బరొస ఇర్విట్. ⁴⁶నహ్మ పాప్ మంత ఇంజెర్ వొరొర్ గిర్ నిరుపన్ కియ పర్విట్. నన సతెమె వెహ్చెర్ మంతొన్. 47 బగవంతనుర్ బగవంతనంగ్ గొస్టింగ్ కేంజంతెర్. బతి మిరట్ బగవంతనుర్ ఆయ్య కాడ్కినె, నన వెహ్హ కేంజ్విట్" ఇంజెర్ వెహ్తార్.

अस्के येसु, "मिरट अब्राहम्ना कांदांतुर आतेके, अब्राहम कीतपे मिरट गिर कींदिट. ⁴⁰नना बगवंतनल केन्ज्ता सतुन वेह्ता काड्कि, मिरट नाकुन जक्ले सूड्सेर मंतिट. बति अब्राहम अहन किय्मकि. 41 मिरट मी बाबो कीतपे कीसेर मंतिट" इन्जेर वेहतोर. ते वूर, "ममोट पीर कीनेके पुट्तुर आयोम. बगवंतल वोरोरे मा बाबो" इन्जेर येस्न वेह्तेर. 42 अस्के येसु वूरकुन, "बगवंतल मी बाबो आतेके, मिरट नाकुन पेर्मते सूड्ंदिट. नावा नना इगे वाय्मिक. बगवंतले नाकुन रोह्तोर. ⁴³ नना वेह्तङ गोस्टिन मिरट वोप्वा काड्किने, मीकुन अर्तम आसेर सेलेङ. 44 मिरट सय्तंदा बाज्नुर आंदिट. वोरे मी बाबो आंदुर. मी बाबोनङ करब आसन पूरि किय्लेने मिरट सूडंतिट. वोर मोदोडले माय्नलिरकुन जक्वल आसि, सत्ने निल्वल आयोर, वोन्गा सतेम इंवल असले सेले, वोर तंवा बुदि पिय्सिने पकट वड्कंतोर. वोर पकट आता काड्कि, लबडुन पय्दोस कीसि निल्तोर. ⁴⁵ अदेन साटि, नना मीकुन सतेम वेह्तेके गिर बति, ना पोरो बरोसा इर्विट. 46 नहगा पाप मंता इन्जेर वोरोर गिर निरुपन किया पर्विट. नना सतेमे वेह्चेर मंतोन. बति बारि ना पोरो बरोसा इर्विट? 47 बगवंतनुर बगवंतनङ गोस्टिङ केन्जंतेर. बति मिरट बगवंतनुर आय्वा काड्किने, नना वेह्ता केन्ज्विट" इन्जेर वेह्तोर.

येसु तोत्तोर अब्राहमुन तेर डगुर आंदुर

⁴⁸ अस्के वूर यूदुल्क, "निमे समरयतोनि" अनि बूत्क सोप्रे मासि मंतङ इंवल करले आंद सेलेय?" इन्जेर येसुन राङ्तेर. ⁴⁹ ते येसु, "नना बूत्क सोप्रे मातोना आयोन. ना बाबोन मान सिय्वना आंदुन. मिरट नाकुन मानि कीसेर सेल्विट. ⁵⁰ नावा पोरोल बडे मायना इंवल नाकुन सेले. बित नाकुन डगुर-पान वायना इंवल वोरोर मंतोर. वोरे नाय्दा तस्वा किय्वल आंदुर" इन्जेर वेह्तोर.

⁵¹ "बोरे आयि ना गोस्टि पिय्सि ताकनुर्ते, वोर बस्केन मरंतुन सूडोर. इद गोस्टि सतेम आंद" इन्जेर वूरकुन वेहतोर. ⁵² अद केन्चि वूर यूदुल्क, "निह्गा करलेन बूत सोप्रे मासि मंता इंवल इंके माकुन अर्तम आता. अब्राहम अनि तोत्तुर पर्वक्तलिर गिर मार्तेर. तेर बित 'बोर्ते ना गोस्टि पिय्सि ताकंतोरो, वोर बस्केन मरंतुन सूडोर' इंति. ⁵³मा बाबो अब्राहम मार्तोर. निमे वोन तेर डगुनि आंदि कि? अनि वूर पर्वक्तलिर गिर मार्तेर. नीवा

యేసు తొత్తార్ అబ్రాహమున్ తెర్ డగుర్ ఆందుర్

48 అస్కె వూర్ యూదుల్క్, "నిమె సమరయతొని* అని బూత్క్ సోటై మాసి మంతంగ్ ఇన్వల్ కరలె ఆంద్ సెలెయ్?" ఇంజెర్ యేసున్ రాంగ్తెర్. ⁴⁹ తె యేసు, "నన బూత్క్ సోటై మాతొన ఆయొన్. నా బాబొన్ మాన్ సియ్పన ఆందున్. మీరట్ నాకున్ మాని కీసెర్ సెల్పిట్. ⁵⁰ నావ పొరొల్ బడె మాయన ఇన్పల్ నాకున్ సెలె. బతి నాకున్ డగుర్–పాన్ వాయన ఇన్వల్ వొరొర్ మంతొర్. వోరె నాయ్ద తస్వ కియ్పల్ ఆందుర్" ఇంజెర్ వెహ్తార్.

51 "బోరె ఆయి నా గొస్టి పియ్సి తాకనుర్తె, వోర్ బస్కెన్ మరన్తున్ సూడొర్. ఇద్ గొస్టి సతెమ్ ఆంద్" ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తార్. 52 అద్ కేంచి వూర్ యూదుల్క్, "నిహ్గ కరలెన్ బూత్ సోటై మాసి మంత ఇన్వల్ ఇంకె మాకున్ అర్తమ్ ఆత. అబ్రాహమ్ అని తొత్తుర్ పర్వక్తలిర్ గిర్ మార్తెర్. తెర్ బతి 'బోర్తె నా గొస్టి పియ్సి తాకంతొరొ, వోర్ బస్కెన్ మరన్తున్ సూడొర్' ఇంతి. ⁵³మా బాబొ అబ్రాహమ్ మార్తార్. నిమె వోన్ తెర్ డగుని ఆంది కి? అని వూర్ పర్వక్తలిర్ గిర్

^{* 8:48} तोले कित्तुर यूदुल्क, यूदुल्क आयुर वूर सङा मर्मिङ आतेर. वीर लोकुर यूदुल्क्नङ अनि दुम्रो जातितेरङ रीति-रिवज्क, पूजा-पतेरङ कीसेर मंदिर. वूरकुन पुड्तुर वूर समरया इंवल येरियतगा अलग पिसेर मंदिर. किम जातितुर दात समरयतुरकुन यूदुल्क सूडुसेर मंदिर.

^{* 8:48} తొలె కహితుర్ యూదుల్స్, యూదుల్స్ ఆయుర్ వూర్ సంగ మర్మింగ్ ఆతెర్. వీర్ లోకుర్ యూదుల్స్ నంగ్ అని దుస్రా జాతితెరంగ్ రీతి-రివజ్స్, పూజ-పతెరంగ్ కీసెర్ మందిర్. వూర్కున్ పుడ్తుర్ వూర్ సమరయ ఇన్వల్ యేరియతగ అలగ్ పిసెర్ మందిర్. కమి జాతితుర్ దాత్ సమరయతుర్కున్ యూదుల్స్ సూడ్సెర్ మందిర్.

మార్రెర్. నీవ నిమె బోన ఆందున్ ఇంజెర్ సోంచ్ కీంతి?" ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. 54 తె యేసు, "నావ ననయ్ డగుర్-పాన్ సీతెకె, తాన్ విలువ మనొ. మా బగవంతల్ ఇంజెర్ బోన్తె మీరట్ కేయంతిటా, హోరె నా బాబొ ఆందుర్. వోర్ నాకున్ డగుర్–పాన్ సీసెర్ మంతొర్. 55 వోర్ మీకున్ టావ సెలొర్. బతి నాకున్ వోర్ టావయే. వోర్ నాకున్ టావ సెలొర్ ఇంద్కుతె, నన గిర్ మీ దాతె లపంగిన ఆంతొన్. బతి వోర్ నాకున్ టావయె, వోన గొస్టి నన పియ్పి తాకంతొన్. 56 మీ బాబొ అబ్రాహమ్ నావ వాయ్వల్ దివొసున్ సూడంతొన్ ఇంజెర్ ఆనంద్సె మత్తొర్. అద్ దివొసున్ సూడ్సి ఆనంద్ యేత్తొర్" ఇంజెర్ ఇత్తొర్. 57 అెస్కు వూర్ యూదుల్స్, "నీకున్ అజున్ పనస్ (50) సాల్క్ గిర్ సెలెంగ్. నిమె అబ్రాహమున్ సూడ్తి కి?" ఇంజెర్ యేసున్ ఇత్తెర్. 58 తె యేసు, "అబ్రాహమ్ పుటన్ మొదొడలె నన మన్వన ఆందున్.* ఇద్ గొస్టి సతెమ్ ఆంద్" ఇంజెర్ వెహ్తార్. 59 అస్కె వూర్, వోన్ పొరొ బండంగ్ జురుసి వాట్లె బండంగ్ పియ్తెర్. బతి యేసు మక్పి మందిర్తల్ బట్టా సొత్తార్.

యేసు పుటి–గుడ్డిన్ చొకొట్ కియ్పల్

 निमे बोना आंदुन इन्जेर सोन्च कींति?" इन्जेर पूसि कीतेर. ⁵⁴ते येसु, "नावा ननय डग्र-पान सीतेके, तान विल्वा मनो. मा बगवंतल इन्जेर बोंते मिरट केयंतिटो, वोरे ना बाबो आंद्र. वोर नाकुन डगुर-पान सीसेर मंतोर. ⁵⁵ वोर मीकुन टावा सेलोर. बति नाकुन वोर टावये. वोर नाकुन टावा सेलोर इंद्कते, नना गिर मी दाते लपङिना आंतोन. बति वोर नाकुन टावये, वोना गोस्टि नना पिय्सि ताकंतोन. 56 मी बाबो अब्राहम नावा वाय्वल दिवोसुन सूडंतोन इन्जेर आनंद्ने मत्तोर. अद दिवोसुन सूड्सि आनंद येत्तोर" इन्जेर इत्तोर. ⁵⁷ अस्के वूर यूदुल्क, "नीकुन अजुन पनस (50) साल्क गिर सेलेङ. निमे अब्राहमुन सूड्ति कि?" इन्जेर येसुन इत्तेर. ⁵⁸ ते येसु, "अब्राहम पुटन मोदोडले नना मंवना आंद्न. * इद गोस्टि सतेम आंद" इन्जेर वेह्तोर. 59 अस्के वूर, वोन पोरो बंडङ जुरुसि वाट्ले बंडङ पिय्तेर. बति येसु मक्सि मंदिर्तल बहिर सोत्तोर.

येसु पुटि-गुड्डिन चोकोट किय्वल

9 अहन येसु सरिय सोन्जेर मनेके, वोरोर पुटि-गुड्डिन सूड्तोर. ² अस्के सिस्यिलर, "गुरुजि! वेर गुड्डि आसि पुट्ले कारन, वेर

^{* 8:58} మన్వన ఆందున్ ఇంజెర్ బగవంతల్ వారొరె వెహ పరంతొర్. మోక దుస్టొర్ బోరె అద్ గొస్టి వెహ్తెకె, యూదుల్క్ న లెకతె బగవంతన్ రెహ్చి వడ్క్ తప్ ఆంత.

^{* 8:58} मंवना आंदुन इन्जेर बगवंतल वोरोरे वेहा परंतोर. मोका दुस्रोर बोरे अद गोस्टि वेहतेके, यूदुल्क्ना लेकते बगवंतन रेहिच वड्क्तप आंता.

पाप कीतोर कि, सेलेके वेनुर अवल-बाबो कीतेर?" इन्जेर येसुन पूसि कीतेर. 3 ते येसु, "वेरे आयि, वेनुर अवल-बाबोय आयि, कीता पापुन हिंदल, वेर गुड्डिना जल्मा आय्मिक. बति बगवंतना सक्ति वेन हिंदल दिसना इन्जेरेन गुड्डिन दात पुट्तोर. 4पोड्द सोनल वेरि, नाकुन सारि कीतोनङ काम्क मरट किया लागर. रात आय्ले करुम वासेर मंता. अस्के बोरे काम किया परोर. 5 बति इद दुनियते मनल वेरि, पर्जतुन वेड्चित दात नना मंतोन" इन्जेर सिस्यलिरकुन वेह्तोर. ⁶अहन येसु वेह्चि, तोडितगा उस्कोर. अद ऊच्ने इचुसि चिक्ला कीसि, गुड्डिनङ कडकुन पोरो सोक्तोर. 7 अहन सोक्सि येसु, "निमे सिलोयम इंवल कोनेरतगा सोन्जि नोरा" इन्जेर वोन वेह्तोर. सिलोयम इत्तेके, 'रोह्तोर वोर्' इन्जेर अर्तम. ते वोर सोन्जि नोर्सि, नदुर वाले आसि वातोर.

8 अद जर्ग्ता पेजे, आजु-बाजुतुर अनि वोर बिचेम तल्क्नेके सूड्तुर, "वेर उच्चिकुन बिचेम तल्क्वले आंदुर कि?" इन्जेर इत्तेर. 9"ओहो! वेरे आंदुर" इन्जेर किहतुर इत्तेर अनि, "एहे! वोन मोडि मंवल दुस्रोर आंदुर" इन्जेर उंडे किहतुर इत्तेर. बित वोर, "ननय वोना आंदुन!" इन्जेर वेह्चेरेन मत्तोर. ¹⁰ ते, "नीकुन नदुर बहन वाता?" इन्जेर वूर पूसि कीतेर. ¹¹ अस्के वोर, "येसु इंवल वोरोर मायनल चिक्ला कीसि, ना कडकुन पोरो గుడ్డి ఆసి పుట్లె కారన్, వేర్ పాప్ కీతార్ కి, సెలెకె వేనుర్ అవల్-బాబొ కీతెర్?" ಇಂಪರ್ ಮೆಸುನ್ పూసి కీతెర్. 3 తే యేసు, \ddot{a} వేరె ఆయి, వేనుర్ అవల్-బాబొయ్ ఆయి, కీత పాపున్ హిందల్, వేర్ గుడిన జల్మ ఆయ్మకి. బతి బగవంతన సక్తి వేస్ హిందల్ దిసన ఇంజెరెన్ గుడ్డిన్ దాత్ పుట్తార్. 4 పోడ్డ్ సొనల్ వేరి, నాకున్ సారి కీతొనంగ్ కామ్క్ మరట్ కియ లాగర్. రాత్ ఆయ్లె కరుమ్ వాసెర్ మంత. అస్కె బోరె కామ్ కియ పరొర్. 5 బతి ఇద్ దునియతె మనల్ వేరి, పర్లతున్ వేడ్చిత్ దాత్ నన మంతొన్" ఇంజెర్ సిస్యలిర్కున్ వెహ్తార్. 6 అహన్ యేసు వెహ్చి, తోడితగ ఉస్క్ తొర్. అద్ ఊచ్చె ఇచుసి చిక్ల కీసి, గుడ్డినంగ్ కడ్కున్ పొరొ సోక్తార్. $\frac{7}{9}$ అహన్ సోక్సి యేసు, "నిమె సిలొయమ్ ఇన్వల్ కోనెర్తగ సొంజి నొర" ఇంజెర్ వోన్ వెహ్హార్. సిలొయమ్ ఇత్తెకె, 'రొహ్తార్ వోర్' ఇంజెర్ అర్తమ్. తె వోర్ సొంజి నొర్పి, నదుర్ వాలె ఆసీ వాతొర్.

8 అద్ జర్గ్ త పెజె, ఆజు-బాజుతుర్ అని వోర్ బిచెమ్ తల్క్ నెకె సూడ్తుర్, "వేర్ ఉచ్చికున్ బిచెమ్ తల్క్ వెలె ఆందుర్ కి?" ఇంజెర్ ఇత్తెర్. ⁹ "ఒహా! వేరె ఆందుర్" ఇంజెర్ కహితుర్ ఇత్తెర్ అని, "ఎహె! వోన్ మోడి మన్వల్ దుస్గార్ ఆందుర్" ఇంజెర్ ఉండె కహితుర్ ఇత్తెర్. బతి వోర్, "ననయ్ వోన ఆందున్!" ఇంజెర్ వెహ్చారెన్ మత్తార్. 10 తె, "నీకున్ నదుర్ బహన్ వాత?" ఇంజెర్ పూర్ పూసి కీతెర్. ¹¹ అస్కె వోర్, "యేసు ఇన్వల్ వొరొర్ మాయ్నల్ చిక్ల కీసి, నౌ కడ్కున్ పొరొ సోక్తార్ అని 'సిలొయమ్ కోనెర్తగ సొంజి, నొర్సి వర' ఇంజెర్ వెహ్తూర్. అస్కె నన సొంజి నొర్తాన్. తె నాకున్ నదుర్ వాత" ఇంజెర్ వెహ్తూర్. 12 "పోర్ యేసు బగ మంతొర్?" ఇంజెర్ వోన్ పూసి కీతెర్. తె పోర్, "నాకున్ టావ సెలె" ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తూర్.

అద్ చొకొట్ ఆతతున్ బారెతె పరిసయుల్క్ కరి కియ్పల్

 $^{13-14}$ ఆరమ్న దివొసున్ నేటి, యేసు చిక్ల కీసి, వోనంగ్ కడ్కున్ నదుర్ వాయుస్త కాడ్కి, వూర్ పుటి–గుడ్డి మంజి చొకొట్ ఆతొర్ వోన్ పరిసయుల్క్ నగ వోతెర్. 15 నదుర్ వాయ్పడున్ బారెతె, పరిసయుల్క్ గిర్ వోన్ పూసి కీతెర్. తె వోర్, "నా కడ్కున్ పొరొ యేసు చిక్ల సోక్తార్. తె నన సొంజి నొర్తాన్. అస్కే నాకున్ నదుర్ వాత" ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తూర్. 16 ఇద్ కేంచి కహితుర్ పరిసయుల్క్, "వోర్ ఆరమ్మ దివొస్న నేకి పియ్స్తాక్వ కాడ్కి, బగవంతనల్ వాతొర్ వోర్ ఆయొర్" ఇంజెర్ ఇత్తెర్. ఉండె కహితుర్, "హోర్ పాపెస్తల్ మత్తెకె, ఈతంగ్ మయ్మతంగ్ కామ్క్ బహన్ కియ పరంతొర్?" ఇంజెర్ ఇత్తెర్. ఇహిన్ వూర్ పరిసయుల్కున్ నడ్డుమ్ బేద్–బావ్ పుడ్త. 17 అస్కె వూర్ ఉందుంది జోక నదుర్ వాతొన్ సంగ, "నీకున్ నదుర్ వాయుస్త కాడ్కి, వోన్ బారెతె నిమ్ బతల్ ఇంతి?" ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. తె, "వోర్ పర్వక్షల్ ఆందుర్" ఇంజెర్ వెహ్మార్. 18-19 పుటి–గుడ్డి ಮಂಜಿ, सोक्तोर अनि 'सिलोयम कोनेरतगा सोन्जि, नोर्सि वरा' इन्जेर वेह्तोर. अस्के नना सोन्जि नोर्तोन. ते नाकुन नदुर वाता" इन्जेर वेह्तोर. 12"वोर येसु बगा मंतोर?" इन्जेर वोन पूसि कीतेर. ते वोर, "नाकुन टावा सेले" इन्जेर वूरकुन वेह्तोर.

अद चोकोट आततुन बारेते परिसयुल्क करि किय्वल

13-14 आरम्ना दिवोसुन नेटि, येसु चिक्ला कीसि, वोनङ कडकुन नदुर वायुस्ता काड्कि, वूर पुटि-गुड्डि मन्जि चोकोट आतोर वोन परिसयुल्क्नगा वोतेर. ¹⁵ नदुर वाय्वडुन बारेते, परिसयुल्क गिर वोन पूसि कीतेर. ते वोर, "ना कडकुन पोरो येसु चिक्ला सोक्तोर. ते नना सोन्जि नोर्तोन. अस्के नाकुन नदुर वाता" इन्जेर वूरकुन वेह्तोर. ¹⁶इद केन्चि कहितुर परिसयुल्क, "वोर आरम्ना दिवोस्ना नेकि पिय्सि ताक्वा काड्कि, बगवंतनल वातोर वोर आयोर" इन्जेर इत्तेर. उंडे कहित्र, "वोर पापेस्तल मत्तेके, ईतङ मय्मतङ काम्क बहन किया परंतोर?" इन्जेर इत्तेर. इहिन वूर परिसयुलकुन नड्डुम बेद-बाव पुड्ता. 17 अस्के वूर उंदुंदि जोका नदुर वातोन सङा, "नीकुन नदुर वायुस्ता काड़िक, वोन बारेते निम बतल इंति?" इन्जेर पूसि कीतेर. ते, "वोर पर्वक्तल आंदुर" इन्जेर वेह्तोर. ¹⁸⁻¹⁹पुटि-गुड्डि मन्जि, नदुर

वाता अद गोस्टितुन नम्वा काड्कि, वूर यूदुल्क्नुर अदिकारिर, वोनुर अवल-बाबोन केयुस्तेर. अनि, "पुटि-गुड्डि आसि पुट्तोर वोर मिर, वेरे आंदुर कि बतल? वेरे मत्तेके, वेर इंके बहन सूड्सेर मंतोर?" इन्जेर पूसि कीतेर. 20 ते वूर अवल-बाबो, "पुटि-गुड्डि आसि पुट्तोर वोर मरि, वेरे आंदुर इन्जेर माकुन टावा. ²¹ बति इंके वेन बहन नदुर वाता अनि वेन बोर चोकोट कीतोर इंवल माकुन टावा सेले. वोर तंवा तना वेहा परनल बेर्स्तोर. इद गोस्टितुन मिरटे वोन पूसि कीम्ट" इन्जेर वूर अदिकारिरकुन वेह्तेर. ²² वोनुर अवल-बाबो यूदुल्क्नुर अदिकारिरकुन वेरिसि, अहन वेह्तेर. बारितेके, वोर येसुये, किरिस्तु आंदुर इन्जेर बोरे वोप्तेके, वोन समाज्नल* अलिद वाटंतोम इन्जेर, अदेन मुनेन वूर निर्नय येच्चि मत्तर. 23 अदेन साटिने अवल-बाबो, "वोर वेहा परनल बेर्स्तोर. वोने पूसि कीम्ट" इन्जेर वूरकुन वेह्तेर.

²⁴ अदेन साटि, वोर नदुर वातोन उंदुंदि जोका केयुसि, "करल वेहा. इद काम्ना डगुर-पान बगवंतने वायना. बारितेके, वोर मायनल पापेस्तल इन्जि माकुन टावा" इन्जेर वेह्तेर. ²⁵ ते वोर, "वोर पापि आंदुरो,

నదుర్ వాత అద్ గొస్టితున్ నమ్వ కాడ్కి, వూర్ యూదుల్స్ నుర్ అదికారిర్, వోనుర్ అవల్-బాబొన్ కేయుస్తెర్. అని, "పుటి–గుడ్డి ఆసి పుట్తార్ వోర్ మరి, వేరె ఆందుర్ కి బతల్? వేరె మత్తెకె, వేర్ ఇంకె బహన్ సూడ్సెర్ మంతొర్?" ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. 20 తె వూర్ అవల్-బాబొ, "పుటి–గుడ్డి ఆసి పుట్తార్ వోర్ మరి, వేరె ఆందుర్ ఇంజెర్ మాకున్ టావ. 21 బతి ఇంకె వేన్ బహన్ నదుర్ వాత అని వేన్ బోర్ చొకొట్ కీతొర్ ఇన్ఫల్ మాకున్ టావ సెలె. వోర్ తన్వ తన వెహ పర్నల్ బెర్స్ తొర్. ఇద్ గొస్టితున్ మీరటె వోన్ పూసి కీమ్ల్లో ఇంజెర్ వూర్ అదికారిర్కున్ 22 వోనుర్ అవల్-బాబొ వెహ్తెర్. యూదుల్క్ నుర్ అదికారిర్కున్ వెరిసి, అహన్ వెహెర్. బారితెకె, వోర్ యేసుయె, కిరిస్తు ఆందుర్ ఇంజెర్ బోరె వొప్తెకె, వోన్ సమాజ్నల్* అలది వాటంతొమ్ ఇంజెర్, అదెన్ మునెన్ వూర్ నిర్నయ్ యేచ్చి మత్తెర్. 23 అదెన్ సాటినె అవల్-బాబొ, "వోర్ వెహ పర్నల్ బెర్స్తొర్. వోనె పూసి కీమ్ల్" ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తెర్.

 24 అదెన్ సాటి, పోర్ నదుర్ వాతాన్ ఉందుంది జోక కేయుసి, "కరల్ వెహ. ఇద్ కామ్న డగుర్–పాన్ బగవంతనె వాయన. బారితెకె, పోర్ మాయ్నల్ పాపెస్తల్ ఇంజి మాకున్ టావ" ఇంజెర్ వెహ్తెర్. 25 తె పోర్, "పోర్ పాపి ఆందురొ, ఆయొరొ

^{* 9:22} गिरिक्नगा सुनगोग इन्जेर मंता. इद सुनगोग इंवल यूदुल्क मीरे माय्वल रोतगा यूदुल्क्ना समाज्नङ सम्दो काम्क जर्गुसींतेर.

^{* 9:22} గిరిక్నగ సునగోగ్ ఇంజెర్ మంత. ఇద్ సునగోగ్ ఇన్వల్ యూదుల్క్ మీరె మాయ్పల్ రోతగ యూదుల్క్న సమాజ్నంగ్ సమ్మే కామ్క్ జర్గుసింతెర్.

నాకున్ టావ సెలె. బతి నాకున్ ఉందియ్ టావ. బతల్ ఇత్తెకె, ఇదెన్ మునె గుడ్డిన మత్తొన్ బతి, ఇంకె సూడ పర్సెర్ మంతొన్" තුං සිරි තුණුරි. 26 මෙර් හම නොර්, "න්ර් నీకున్ బతల్ కీతొర్? నీకున్ నదుర్ బహన్ వాత?" ఇంజెర్ ఉండె ఉంది జోక ఫూసి కీతెర్. 27 తె అస్కె వోర్, "సూడట్! ఇదెన్ మునెన్ మీకున్ వెహ్తాన్. బతి మీరట్ కేంజ్మకి. ఉందుంది జోక బారి పూసి కీసెర్ మంతిట్? మిరట్ గిర్ వోనుర్ సిస్యలిర్ ఆకొమ్ ఇంతిట్ కి బతల్?" ఇంజెర్ ఇత్తార్. 28 అస్కె వూర్, "నిమెయ్ వోనొర్ సిస్యని ఆంది. మమొట్ మోసెనుర్ సిస్యలిర్ ఆందుమ్" ఇంజెర్ వోన లజ వోతెర్. 29 అని వూర్, "బగవంతల్ మోసెన్ సంగ వడ్క్ తొర్ ఇన్వల్ మాకున్ టావయె. బతి వేర్ మాయ్పల్ బగటల్ వాతొర్ ఇన్యల్ మాకున్ టావ సెలె" ఇంజెర్ వెహ్హెర్. 30 $^{
m ar a}$ $^{
m ar a}$ $^{
m ar b}$ $^{
m ar a}$ $^{
m ar b}$ $^{
m ar a}$ $^{
m ar a}$ $^{
m ar a}$ $^{
m ar a}$ $^{
m ar a}$ చమత్కార్త ఆంద్. వోర్ బగటల్ వాతొర్ ఇన్వల్ మీకున్ టావ సెలె బతి, నావంగ్ కడ్కున్ మాత్రమ్ నదుర్ వాయుస్తార్. $^{31}\,$ బగవంతల్ పాపెస్తలిర వినంతి కేంజొర్. బతి బోర్తె బగవంతనొర్ బక్తల్ ఆసి, వోన ఇచ పియ్పి తాకంతొరొ, వోనయ్ వినంతి కేంజంతొర్ ఇంజెర్ మాకున్ టావ. 32 ఇద్ కలి గడె మాతగటల్తె ఇంకె వేరి, దుస్టార్ బోరె మాయ్నల్ పుటి-గుడ్డిన్ చొకొట్ కీతొర్ ఇన్ఫల్ మరట్ బెస్కెస్ รื่อ a_{3} ร้. a_{3} a_{3} a_{3} a_{3} a_{3} a_{3} a_{3} a_{4} a_{5} a_{5 వాయ్యేకె, ఈతంగ్ బవె కామ్క్ కియ పర్సి మనొర్" ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తార్. ³⁴ అద్ కేంచి వూర్, "ఎహె! నీమె పాప్పగ పుట్సి, బెర్బ్ తొని ఆంది. మాకున్ బోద వెహ్హె వాతి

आयोरो नाकुन टावा सेले. बति नाकुन उंदिय टावा. बतल इत्तेके, इदेन मुने गुड्डिना मत्तोन बति, इंके सूडा पर्सेर मंतोन" इन्जेर इत्तोर. ²⁶ तेर बति वूर, "वोर नीकुन बतल कीतोर? नीकुन नद्र बहन वाता?" इन्जेर उंडे उंदि जोका पूसि कीतेर. ²⁷ ते अस्के वोर, "सूडट! इदेन मुनेन मीकुन वेह्तोन. बति मिरट केन्ज्मिक. उंदुंदि जोका बारि पूसि कीसेर मंतिट? मिरट गिर वोनुर सिस्यलिर आकोम इंतिट कि बतल?" इन्जेर इत्तोर. 28 अस्के वूर, "निमेय वोनोर सिस्यनि आंदि. ममोट मोसेनुर सिस्यलिर आंदुम" इन्जेर वोना लजा वोतेर. 29 अनि वूर, "बगवंतल मोसेन सङा वड़क्तोर इंवल माकुन टावये. बति वेर मायनल बगटल वातोर इंवल माकुन टावा सेले" इन्जेर वेह्तेर. ³⁰ ते वोर अद केन्चि, "इद गोस्टि वेले चमत्कार्ता आंद. वोर बगटल वातोर इंवल मीक्न टावा सेले बति, नावङ कडकुन मात्रम नदुर वायुस्तोर. ³¹ बगवंतल पापेस्तलिरा विनंति केन्जोर. बति बोर्ते बगवंतनोर बक्तल आसि, वोना इचा पिय्सि ताकंतोरो, वोनय विनंति केन्जंतोर इन्जेर माकुन टावा. ³² इद कलि गडे मातगटल्ते इंके वेरि, दुस्रोर बोरे मायनल पुटि-गुड्डिन चोकोट कीतोर इंवल मरट बस्केन केन्ज्मिक. 33 मोका वेर बगवंतनगटल वाय्वेके, ईतङ बवे काम्क किया पर्सि मनोर" इन्जेर वूरकुन वेह्तोर.

³⁴ अद केन्चि वूर, "एहे! निमे पाप्नगा पुट्सि, बेर्स्तोनि आंदि. माकुन बोदा वेह्ले वाति कि?" इन्जेर अगटल वोन बहिर तेंड्सि पूड्तेर.

बाव-बक्तिता गुड्डि-पान

³⁵ वोन तेंड्सि पूड्तेर इन्जेर येसु केन्चि, वोन महिक्स पुटुसि, "निमे स्वर्गोर माय्नन पोरो बरोसा इर्सेर मंति कि?" इन्जेर पृसि कीतोर. 36 ते वोर मायनल, "वोन्गा नना बरोसा इर्ले, वोर बोर आंदुरेय? वेहा पर्बु" इन्जेर येसुन पूसि कीतोर. 37 अस्के येसु, "निमे इंके वोन सूड्सेर मंति. नी सङा वड्क्वल वोरे आंदुर" इन्जेर वेह्तोर. ³⁸ अद केन्ज्ता बरोबर वोर, "पर्बु नना बरोसा इर्सेर मंतोन" इन्जि, मुर-टोङ्रङ कोट्सि गप्ने काल कर्तोर. 39 अस्के येसु, "गुड्डिर सूडना अनि नदुर वालिर गुड्डिर आयना. इद तीर्दे तस्वा जर्गना इन्जेरेन, इद दुनियते वातोन"# इन्जि वेह्तोर. 40 ते वोन सङा मन्जि, अव गोस्टिङ केन्ज्तुर कहितुर परिसयुल्क, "ममोट गिर गुड्डिर आंदुम इंति कि बतल?" इन्जेर पूसि कीतेर. ⁴¹ अस्के येसु, "मिरट गुड्डिर आंदिट ते, मिह्गा पाप मंवेके सोंदु. बित मिरट सूड्सेर मंतोम इन्जेर इत्ता काड्किने, मी रोपो पाप निल्सि मंता" इन्जेर वूरकुन वेह्तोर.

కి?" ఇంజెర్ అగటల్ వోన్ బహ్రి తెండ్సి పూడైర్.

బావ్-బక్తిత గుడ్డి-పాన్

 35 వోన్ తెండ్సి పూడ్తెర్ ఇంజెర్ యేసు కేంచి, వోన్ మహ్క్ సి పుటుసి, "నిమె స్పర్గ్ నొర్ మాయ్నన్ పొరొ బరొస ఇర్సెర్ మంతి కి?" ఇంజెర్ పూసి కీతార్. ³⁶ తె వోర్ మాయ్నల్, "వోన్గ నన బరొస ఇర్లై, వోర్ బోర్ ఆందురెయ్? వెహ పర్బు" ఇంజెర్ ಯೆಸುನ್ ಭಾಸಿ ತೆಕ್ 37 ಅಸ್ಕು ಯೆಸು, "నిమె ఇంకె వోన్ సూడ్సెర్ మంతి. నీ సంగ వడ్క్ వల్ వోరె ఆందుర్" ఇంజెర్ వెహ్తార్. $^{\overline{38}}$ అద్ కేంజ్ల బరొబర్ వోర్, "పర్పు నన బరొస ఇర్సెర్ మంతొన్" ఇంజి, ముర్-టొంగ్రంగ్ కొట్సి గప్పై కాల్ కర్తార్. 39 అెస్కె యేసు, "గుడ్డిర్ సూడన అని నదుర్ వాలిర్ గుడ్డిర్ ఆయన. ఇద్ తీర్తె తస్వ జర్గన ఇంజెరెన్, ఇద్ దునియతె వాతాన్" $^{"}$ ఇంజి వెహొర్. 40 తె వోన్ సంగ మంజి, అవ్ గొస్టింగ్ కేంజ్శర్ కహితుర్ పరిసయుల్స్, "మమొట్ గిర్ గుడిర్ ఆందుమ్ ఇంతి కి బతల్?" ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. ⁴¹ అస్కె యేసు, "మీరట్ గుడ్డిర్ ఆందిట్ తె, మిహ్మ పాప్ మన్వెకె సొందు. బతి మీరట్ సూడ్సెర్ మంతొమ్ ఇంజెర్ ఇత్త కాడ్కినె, మీ రొపా పాప్ నిల్పి మంత" ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్రార్.

[#] **9:39** येसया 6:9-10

^{# 9:39} యెసయ 6:9-10

యేసు చొకొట్నార్ గొరెంగ్ గాయ్కి ఆందుర్

 $10^{\mbox{ a}}$ యేసు, "గొరెన గావ్జనతగ పాటక్నల్ నేంగ్పక్నె, దుస్రా బాజ్నల్ తెర్గ్ పి వాయ్పల్, కలె అని ಲಾಟಿ కియ్మల్ ఆందుర్. 2 బతి బోర్తె పాటక్నల్ నేంగంతారా వోరె గొరెంగ్ గాయ్కి ఆందుర్. 3 గాయ్కిన్ సాటి గావ్టన కేష్యల్ పాటక్ తెరియంతొర్. గొరెంగ్ వోన లేంగ్ వొడ్కి కీంతంగ్. వోర్ తన్వంగ్ గొరెన్ పొరొల్ ముట్సి కేయ్సెర్ బటా వోంతొర్. 4 అహన్ తన్వంగ్ గొరెన్ బట్రా వోనెకె, వోర్ గాయ్కి బస్కెట్ గిర్ అవెన్ మునె తాకంతొర్. వోన లేంగ్ వొడ్కె మాత కాడ్కి, అవ్ గొరెంగ్ వోన్ పెజెయ్ దాంతంగ్. 5 బతి దుస్సొన లేంగ్ వొడ్కె మాయ్ప కాడ్కి, బుజై మాసి వోన్గటల్ పరర్ ఆంతంగ్. ఇద్ సతెమ్ ఆంద్" ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తూర్.

 6 యేసు ఇద్ నమున యేచ్చి పూర్కున్ వెహ్హార్. బతి బతన్ బారెతె వెహ్హార్ ఇన్వల్ పూర్కున్ అర్తమ్ ఆయ్మకి. 7 తె యేసు ఉందుంది జోక ఇహిన్ వెహ్హల్ మొదొల్ కీతొర్. "ఇద్ గొస్టి సతెమ్ ఆంద్. గొరెంగ్ నేంగ్వల్ పాటకున్ దాత్నొన ఆందున్. 8 నాకున్ తెర్ మునె వాతుర్ సమ్దిరె కలిర్ అని లూటి కియ్పలిర్ ఆందిర్. వూర లేంగ్ అవ్ కరల్ గొరెంగ్ కేంచి తాక్మకి. 9 ననయ్ పాటకున్ దాత్నొన ఆందున్. నహ్హటల్ రొపొ నేంగ్తంగ్ అవ్ బచె మాంతంగ్ అని రొపొ-బట్రూ వాసెర్ రంది సెల్వక్ మందంతంగ్. అవ్ గొరెన్ హిర్వల్ జాడి

येसु चोकोट्नोर गोरेङ गाय्कि आंदुर

10 ते येसु, "गोरेना गाव्टनतगा पाटकनल नेङ्वक्ने, दुस्रो बाज्नल तेर्ग्स वाय्वल, कले अनि लूटि किय्वल आंदुर. ²बित बोर्त पाटकनल नेङंतोरो वोरे गोरेङ गाय्कि आंदुर. ³गाय्किन साटि गाव्टना केप्वल पाटक तेरियंतोर. गोरेङ वोना लेङ वोड्कि कींतङ. वोर तंवङ गोरेन पोरोल मुट्सि केय्सेर बहिर वोंतोर. ⁴अहन तंवङ गोरेन बहिर वोनेके, वोर गाय्कि बस्केट गिर अवेन मुने ताकंतोर. वोना लेङ वोड्के माता काड्कि, अव गोरेङ वोन पेजेय दांतङ. ⁵बित दुस्रोना लेङ वोड्के माय्वा काड्कि, बुज्डे मासि वोन्गटल परर आंतङ. इद सतेम आंद" इन्जेर वूरकुन वेहतोर.

⁶ येसु इद नमुना येच्चि वूरकुन वेह्तोर. बित बतन बारेते वेह्तोर इंवल वूरकुन अर्तम आय्मिक. ⁷ते येसु उंदुंदि जोका इहिन वेह्वल मोदोल कीतोर. "इद गोस्टि सतेम आंद. गोरेङ नेङ्वल पाटकुन दात्नोना आंदुन. ⁸नाकुन तेर मुने वातुर सम्दिरे कलिर अनि लूटि किय्वलिर आंदिर. वूरा लेङ अव करल गोरेङ केन्चि ताक्मिक. ⁹ननय पाटकुन दात्नोना आंदुन. नह्गटल रोपो नेङ्तङ अव बचे मांतङ अनि रोपो-बह्रिर वासेर रंदि सेल्वक मंदंतङ. अव गोरेन हिर्वल जाडि पुटंता. ¹⁰ कले सिरिप कल्लेक, जक्लेक अनि नासेडम किय्लेके वांतोर. बति नना पूना अनि बर्पुर जिन्गनितुन गोरेन सिय्ले वातोन. 11 नना चोकोट्नोर गोरेङ गाय्किना आंद्न. चोकोट्नोर गाय्कि गोरेन साटि, तंवा परन गिर सींतोर. 12 बति बूय्तल गोरेनोर करल गाय्कि आयोर. अव गोरेङ तंवङ आय्वा काड़िक, लांडिगल बदे वोन दिस्तेके गिर परर आंतोर. अस्के अद लांडिगल अवेन पोरो मुच्लि अर्सि, बुजिडि कींता. 13 बूय्तल सिरिप बूतित साटि वाता काड्कि, गोरेना चोकोट-वायुट पटि किय्वक्ने परर आंतोर. ¹⁴⁻¹⁵ बति नना चोकोट्नोर गाय्किना आंदुन. बाबो नाकुन अनि नना बाबोन टावा. अहने नाकुन गोरेङ अनि नावङ गोरेन नना टावा. ना गोरेन साटि नावा परन सींतोन. ¹⁶ इद गाव्टनतङे आय्वा, उंडे दुस्रोक गोरेङ गिर नाकुन मंतङ. अवेन गिर नना पिय्सि वाया लागर. अव ना लेङ केन्जंतङ. अस्के इव अनि अव उंदिय मंदा आंतङ. अव सम्दिन वोरोरे गाय्कि मंदंतोर. ¹⁷नना सासि-नेंड्ले, नावा परन सीसेर मंतोन. इदेन हिंदले, बाबो नाकुन वेले लाड कीसेर मंतोर. 18 नावा परन बोरे येता परुर. नावा ननय परन सीसेर मंतोन. बगवंतल नाकुन हुकुम सीता काड्कि, अद

పుటంత. 10 కలె సిరిప్ కల్లెక్, జక్లైక్ అని నాసెడమ్ కియెకె వాంతొర్. బతి నన పూన అని బర్సుర్ జిన్గనితున్ గొరెన్ సియ్లె వాతొన్. 11 నన చొకొట్సార్ గొరెంగ్ గాయ్కిన ఆందున్. చొకొట్నొర్ గాయ్కి గొరెన్ సాటి, తన్న పరన్ గిర్ సీంతార్. 12 బతి బూయ్తల్ గొరెనొర్ కరల్ గాయ్కి ఆయొర్. అవ్ గొరెంగ్ తన్నంగ్ ఆయ్య కాడ్కి, లాండిగల్ బదె వోన్ దిస్తైకె గిర్ పరర్ ఆంతొర్. అప్కె అద్ లాండిగల్ అవెన్ పొరొ ముచ్లి అర్పి, బుజిడి కీంత. 13 బూయ్తల్ సిరిప్ బూతిత్ సాటి వాత కాడ్కి, గొరెన చొకొట్–వాయుట్ పటి కియ్సక్ $\overline{\Lambda}$ పరర్ ఆంతొర్. $^{14-15}$ బతి నన చొకొట్నార్ గాయ్కిన ఆందున్. బాబొ నాకున్ అని నన బాబొన్ టావ. అప్పై నాకున్ గొరెంగ్ అని నావంగ్ గొరెన్ నన టావ. నా గొరెన్ సాటి నావ పరన్ సీంతొన్. 16 ఇద్ గావ్షనతంగె ఆయ్వ, ఉండె దుస్గొక్ గొరెంగ్ గిర్ నాకున్ మంతంగ్. అవెన్ గిర్ నన పియ్పి వాయ లాగర్. అవ్ నా లేంగ్ కేంజంతంగ్. అస్కె ఇవ్ అని అవ్ ఉందియ్ మంద ఆంతంగ్. అవ్ సమ్దిన్ వొరొరె ಗಾಯ್ಕು ಮಂದಂತ್ δ . 17 ನನ ನಾಸಿ–ನೆಂಡ್ತ, నావ పరన్ సీసెర్ మంతొన్. ఇదెన్ హిందలె, బాబొ నాకున్ వెలె లాడ్ కీసెర్ మంతొర్. 18 నావ పరన్ బోరె యేత పరుర్. నావ ననయ్ పరన్ సీ సెర్ మంతొన్. బగవంతల్ నాకున్ హుకుమ్ సీత కాడ్కి, అద్ పరన్తున్ సియ్లె అని ఉందుంది జోక తాన్ యేత్లె గిర్ నాకున్ అదికార్ మంత" ఇంజెర్ వెహ్చార్.

 19 ఇవ్ గొస్టిన్ హిందల్, యూదుల్కున్ నడ్డుమ్ ఉందుంది జోక బేద్-బావ్ పుడ్త. 20 వూర్గటల్ వెలెటిర్, "వేన్గ బూత్ సోటై మాత కాడ్కి, వేనంగ్ పిసంగ్ అదిక్ ఆతంగ్. వేన గొస్టి బారి కేంజంతిట్?" ఇంజెర్ ఇత్తెర్. 21 బతి ఉండె కహితుర్, "ఇవ్ గొస్టింగ్ బూత్ సోటై మాతొనంగ్ ఆయొంగ్. బూత్ గుడ్డిర్కున్ నదుర్ బహన్ సియ పరర్" ఇంజెర్ ఇత్తెర్.

బగవంతనొర్ మరిన ఇంజెర్ యేసు వెహ్యల్

 22 అద్ పీని-గాలుమ్న గట్కతె, యొరుసలెమ్న మందిర్తగ నేంగ్వల్ హానుక్ ఇన్వల్ సడ్ * జర్గ్ సెర్ మత్త. 23 తె ఉంది దియ యేసు మందిర్త ఆద్రతగ మన్వల్ సొలొమొన్ మండొప్పగ తాక్సెర్ మత్తార్. 24 అదె వకత్నె, యూదుల్క్ నుర్ అదికారిర్ పోన్ గేర్-పాసి, "నిమె బచెజెల్ మాకున్ అనమిన కీసెర్ ఇరంతి? నిమె బచి కియ్వల్ కిరిస్తుని * మత్తెకె, కుల కుల వెహా ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. 25 తె

परंतुन सिय्ले अनि उंदुंदि जोका तान येत्ले गिर नाकृन अदिकार मंता" इन्जेर वेह्तोर.

¹⁹ इव गोस्टिन हिंदल, यूदुलकुन नड्डुम उंदुंदि जोका बेद-बाव पुड्ता. ²⁰ वूर्गटल वेलेटिर, "वेन्गा बूत सोप्रे माता काड्कि, वेनङ पिसङ अदिक आतङ. वेना गोस्टि बारि केन्जंतिट?" इन्जेर इत्तेर. ²¹ बित उंडे कहितुर, "इव गोस्टिङ बूत सोप्रे मातोनङ आयोङ. बूत गुड्डिरकुन नदुर बहन सिया परर" इन्जेर इत्तेर.

बगवंतनोर मरिना इन्जेर येसु वेह्वल

²² अद पीनि-गालुम्ना गट्कते, येरुसलेम्ना मंदिरतगा नेङ्वल हानुक इंवल सड^{*} जर्ग्सर मत्ता. ²³ ते उंदि दिया येसु मंदिर्ता आव्रतगा मंवल सोलोमोन मंडोप्नगा ताक्सेर मत्तोर. ²⁴ अदे वकत्ने, यूदुल्क्नुर अदिकारिर वोन गेर-पासि, "निमे बचेजेल माकुन अनिमना कीसेर इरंति? निमे बचि किय्वल किरिस्तुनि^{*} मत्तेके, कुला कुला वेहा" इन्जेर पूसि कीतेर. ²⁵ ते येसु, "इदेन मुने मीकुन

^{*} 10:22 ఇద్ సడ్ బారి కీసెర్ మంతెర్ ఇత్తెకె, మొదొల్ దుస్రా దేస్కొనుర్ పగ-దార్క్ ఇద్ మందిర్తున్ బహ్హి కీతెర్. బతి ఉందుంది జోక సుదుడ్ కీసి, కిరిస్తున జల్మతున్ మునె 165వ సాల్టగ అద్ మందిర్తగ దర్మతంగ్ కామ్క్ మొదొల్ కియ్పడున్ హానుక్ ఇంజెర్ కేయంతెర్. * 10:24 బచి కియ్పల్ కిరిస్తుని: తమ బచె మాయ్లె, బగవంతల్ నేమి కీతొర్ రాజల్ ఆయ్పల్ కిరిస్తున్ సాటి యూదుల్క్ సూడ్చెర్ మత్తెర్.

^{*10:22} इद सड बारि कीसेर मंतेर इत्तेके, मोदोल दुस्रो देस्क्नुर पगा-दार्क इद मंदिरतुन बह्टि कीतेर. बित उंदुंदि जोका सुदुड कीसि, किरिस्तुना जल्मतुन मुने 165वा साल्दगा अद मंदिरतगा दर्मतङ काम्क मोदोल किय्वडुन हानुक इन्जेर केयंतेर. *10:24 बिच किय्वल किरिस्तुनि: तमा बचे माय्ले, बगवंतल नेमि कीतोर राजल आय्वल किरिसतुन साटि यूदुल्क सूड्सेर मत्तेर.

वेह्तोन बति मिरट बरोसा इर्मिक, बाबोना पोरोडे नना किय्वलिक काम्क, ना बारेते गवा वेह्चेर मंतङ. 26 बति मिरट नावङ गोरेना मंदतुर आय्विट. अदेन साटिने ना पोरो बरोसा इर्विट. 27 नावङ गोरेङ ना लेङ केन्जंतङ. नावङ बव इंवल नाकुन टावये. अव ना पेजेय वांतङ. 28 नना अवेकुन बस्केट पिस्वल जीवा सींतोन, अव बस्केन नासेडम आयोङ. ना केय्दल बोरे अवेन ऊंदा परोर. ²⁹ बारितेके, अव गोरेन ना बाबो नाकुन सीतोर. बाबो सम्दिरकुन डगुर आता काड्कि, ना बाबोना केय्दल अवेन बोरे ऊंदा परोर. 30 नना अनि ना बाबो उंदिय आसि मंतोम" इन्जेर वूरकुन वेह्तोर. ³¹ अस्के वूर यूदुल्क, वोन पासि जक्ले बंडङ तह्तेर. 32 ते येसु, "ना बाबोनल बेय वेले मय्मतङ काम्क तोह्तोन. अवेनल बद काम्न साटि, नाकृन बंडने पाकोम इंतिट" इन्जेर वूरकुन पूसि कीतोर. 33 ते वूर यूदुल्क, "निमे कीतङ चोकोट्नङ कामकुन हिंदल आयो बति, माय्ननि आसि बगवंतना इन्जेर वेहता काड़िकने, बंडने पाय्लेन आंतोम" इन्जेर वेह्तेर.

³⁴⁻³⁶ अस्के येसु, "दर्मा-ग्रंत बस्केट्के लबड वेहो. तोले मीवा दर्मा-ग्रंत्नगा, 'मिरट बगवंतन दात्नुर आंदिट'[#] इन्जि, कहि యేసు, "ఇదెన్ మునె మీకున్ వెహ్హాన్ బతి మిరట్ బరొస ఇర్మకి. బాబొన పొరొడె నన కియ్పలిక్ కామ్క్, నా బారెతె గవ వెహ్చెర్ మంతంగ్. 26 బతి మిరట్ నావంగ్ గొరెన మందతుర్ ఆయ్విట్. అదెన్ సాటినె నా పొరొ బరొస ఇర్విట్. 27 నావంగ్ గొరెంగ్ నా లేంగ్ కేంజంతంగ్. నావంగ్ బవ్ ఇన్వల్ నాకున్ టావయె. అవ్ నా పెజెయ్ వాంతంగ్. 28 నన అవెకున్ బెస్కెట్ పిస్పల్ జీవ సీంతొన్. అవ్ బస్కెన్ నాసెడమ్ ఆయొంగ్. నా కెయ్డల్ బోరె అవెన్ ఊంద పరొర్. 29 బారితెకె, అవ్ గొరెన్ నా బాబొ నాకున్ సీతొర్. బాబొ సమ్దిర్కున్ డగుర్ ఆత కాడ్కి, నా బాబొన కెయ్దల్ అవెన్ బోరె ఊంద పరొర్. 30 నన అని నా బాబొ ఉందియ్ ఆసి మంతొమ్" ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తార్. 31 అస్కె వూర్ యూదుల్క్, వోన్ పాసి జక్లై బండంగ్ తప్తార్. 32 తె యేసు, "నా బాబొనల్ బెయ్ వెలె మయ్మతంగ్ కామ్క్ తొహ్తాన్. అవెనల్ బద్ కామున్ సాటి, నాకున్ బండనె పాకొమ్ ఇంతిట్" ఇంజెర్ వూర్కున్ పూసి కీతొర్. 33 తె వూర్ యూదుల్క్, "నిమె కీతంగ్ చొకొట్నంగ్ కామ్కున్ హిందల్ ఆయొ బతి, మాయ్సని ఆసి బగవంతన ఇంజెర్ వెహ్త కాడ్కినె, బండనె పాయ్లెన్ ఆంతొమ్" ఇంజెర్ వెహెర్.

 $^{34-36}$ అెస్కు యేసు, "దర్మ-గ్రంత్ బెస్కెట్ కెలబడ్ వెహొ. తొలె మీవ దర్మ-గ్రంత్నగ, 'మీరట్ బగవంతన్

[#] **10:34-36** कीर्तन्क्ना 82:6

దాత్సుర్ ఆందిట్'# ఇంజి, నాయదికారిర్కున్ బగవంతల్ వెహ్తూర్ ఇంజెర్ మంత. తె నాకున్ బాబొ నేమి కీసి, తన్వ కామ్ కియ్లె, ఇద్ దునియతగ సారి కీతార్ అస్కె, బగవంతనార్ మరిన ఆందున్ ఇంజెర్ వెహ్వల్ బహన్ రెహ్చి వడ్క్ తప్ ఆంత? 37 నన నా బాబొనంగ్ కామ్క్ కియ్వెకె, నా పొరొ బరొస ఇర్మట్. 38 బతి నన అవ్ కామ్క్ కీకతె, నా గొస్టిత్ పారా బరాస ఇర్వెకె గిర్, నన కియ్పలిక్ కామ్కున్ పొరొ తెర్ బరొస కీమ్జ్. అహన్ కీకిట్తె, బాబొ నా రొప్పా అని నన బాబొన్ రొపా మంతొమ్ ఇంజెర్ కుల కుల కరె మాంత" ఇంజెర్ వెహ్తార్. 39 తె వూర్ ఉండె ఉంది జోక, వోన్ పియన ఇంజెర్ కోసిద్ కీతెర్. బతి వూర కెయ్దల్ తపుసీసి అగటల్ సొతొర్.

 40 యోర్డన్ లవిడున్ హంద బగ్లత యోహన్ మొదొల్ బాప్తిస్ మ సీతొర్ అద్ జాగతగ సొంజి, అగనె మత్తొర్. 41 అస్కె వోన్గ వెలెటిర్ మాంది వాసి, "యోహన్ బదె మయ్మత కామ్ కియ్మకి. బతి వేస్ బారెతె బతంగ్ వేర్ యోహన్ వెహ్హూరొ, అవ్ సమ్పై సతెమ్ ఆందుంగ్" ఇంజెర్ తమ్మ తమ వడ్క్ తెర్. 42 అగ వెలెటిర్ యేసున్ పొరొ బరొస ఇరైర్.

యేసున్ లాడ్ కియ్పల్ బక్తన మరన్

 11^{1} బెతనియ ఇన్పల్ నాటె లాజర్ ఇన్పల్ వొరొర్ బేమరితె అర్సి మత్తొర్. వోనంగ్ తకక్ మార్తల్ అని

नायदिकारिरकुन बगवंतल वेह्तोर इन्जेर मंता. ते नाकुन बाबो नेमि कीसि, तंवा काम किय्ले, इद दुनियतगा सारि कीतोर अस्के, बगवंतनोर मरिना आंदुन इन्जेर वेह्वल बहन रेह्चि वङ्क्तप आंता? ³⁷ नना ना बाबोनङ काम्क किय्वेके, ना पोरो बरोसा इर्मट. ³⁸ बति नना अव काम्क कीकते, ना गोस्टित पोरो बरोसा इर्वेके गिर, नना किय्वलिक कामकुन पोरो तेर बरोसा कीम्ट. अहन कीकिट्ते, बाबो ना रोपो अनि नना बाबोन रोपो मंतोम इन्जेर कुला कुला करे मांता" इन्जेर वेह्तोर. ³⁹ ते वूर उंडे उंदि जोका, वोन पियना इन्जेर कोसिद कीतेर. बित वूरा केय्दल तपुसीसि अगटल सोत्तोर.

⁴⁰ योर्दन लिवडुन हंदा बग्लता योहन मोदोल बाप्तिस्मा सीतोर अद जागतगा सोन्जि, अगने मत्तोर. ⁴¹ अस्के वोन्गा वेलेटिर मांदि वासि, "योहन बदे मय्मता काम किय्मकि. बित वेन बारेते बतङ्ते वोर योहन वेह्तोरो, अव सम्दो सतेम आंदुङ" इन्जेर तम्वा तमा वङ्क्तेर. ⁴² अगा वेलेटिर येसुन पोरो बरोसा इर्तेर.

येसुन लाड किय्वल बक्तना मरन

11 बेतनिया इंवल नाटे लाजर इंवल वोरोर बेमरिते अर्सि मत्तोर. वोनङ तकक मार्तल अनि मरियल गिर, अदे नाटे

^{# 10:34-36} కీర్తన్స్ న 82:6

पिसेर मत्तङ. ²पर्बुन सेंट[#] सोक्सि, वोनङ कालकुन तंवङ केल्क्ने उसुम्ता अद मरियल इदे आंद. वेर लाजर तानोरे तमुर आंदुर. ³अदेन साटि अव रंड तकक, "पर्बु, निमे लाड किय्वल बेमरिते अर्सि मंतोर" इन्जेर येसुनगा कबुर सारि कीतङ.

⁴ अद कबुर केन्चि येसु, "इद बेमिर वोन जक्ले वाय्मिक. बित बगवंतनोर मिरन मान सीसि, बगवंतने मय्मा तर्ले वाता" इन्जेर वेह्तोर.

⁵ येसु मार्तन, ताना सेलडुन अनि लाजरतुन लाड्दे सूड्ंदुर. ⁶ वोर लाजर बेमिरते मत्ता अद कबुर येसुन केन्जा वाता. तेर बित, उंडे रंड रोज्क अगने आग्तोर. ⁷ अहन आग्ता पेजे, "यूदया येरियते मिल्स दाकट" इन्जेर सिस्यलिरकुन इत्तोर.

⁸ अस्के सिस्यलिर, "गुरुजि! अगटुर यूदुल्क इंद्केट्के नीकुन बंडने पाय्ले सूड्सेर मंतेर. उंडे अगा दाका इंतिय?" इन्जेर येसुन पूसि कीतेर.

⁹ ते येसु, "उंदि दिवोसुन बारा गंटङ वेड्चि मंदंता." इद दिहते ताक्वल दुनियता वेड्चि सूड्ता काड्कि, कोदा पायोर. ¹⁰ बित रात्ने ताक्वल वेड्चि सेल्वा काड्कि, वोर कोदा पांतोर" इन्जेर वेह्तोर. మరియల్ గిర్, అదె నాటె పిసెర్ మత్తంగ్. 2 పర్బున్ సెంట్# సోక్సి, హోనంగ్ కాల్కున్ తన్వంగ్ కెల్క్ నె ఉసుమ్త అద్ మరియల్ ఇదె ఆంద్. వేర్ లాజర్ తానొరె తముర్ ఆందుర్. 3 అదెన్ సాటి అవ్ రండ్ తకక్, "పర్బు, నిమె లాడ్ కియ్పల్ బేమరితె అర్సి మంతొర్" ఇంజెర్ యేసునగ కబుర్ సారి కీతంగ్.

 4 అద్ కబుర్ కేంచి యేసు, "ఇద్ బేమరి వోన్ జక్లె వాయ్మకి. బతి బగవంతనొర్ మరిన్ మాన్ సీసి, బగవంతనె మయ్మ తర్లె వాత" ఇంజెర్ వెహ్తూర్.

 5 యేసు మార్తన్, తాన సేలడున్ అని లాజర్తున్ లాడ్డె సూడ్న్డ్డురుర్. 6 వోర్ లాజర్ బేమరితె మత్త అద్ కబుర్ యేసున్ కేంజ వాత. తెర్ బతి, ఉండె రండ్ రోజ్క్ అగనె ఆగ్తొర్. 7 అహన్ ఆగ్త పెజె, "యూదయ యేరియతె మర్సి దాకట్" ఇంజెర్ సిస్యలిర్కున్ ఇత్తార్.

8 అస్కె సిస్యలిర్, "గురుజి! అగటుర్ యూదుల్క్ ఇంద్కెట్ కె నీకున్ బండనె పాయ్లె సూడ్సెర్ మంతెర్. ఉండె అగ దాక ఇంతియ్?" ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతెర్.

 9 తె యేసు, "ఉంది దివొసున్ బార గంటంగ్ వేడ్చి మందంత." ఇద్ దిహతె తాక్వల్ దునియత వేడ్చి సూడ్త కాడ్కి, కొద పాయొర్. 10 బతి రాత్నె తాక్వల్ వేడ్చి సెల్వ కాడ్కి, వోర్ కొద పాంతొర్" ఇంజెర్ వెహ్తూర్.

[#] **11:2** योहन 12:1-11; मार्क 14:3-5 # **11:9** योहन 9:4,5

[#] **11:2** యోహన్ 12:1-11; మార్క్ 14:3-5

[#] **11:9** యోహన్ 9:4.5

¹¹ ఇహిన్ వెహ్త పెజె యేసు, "మావొర్ సోప్తల్ లాజర్ మీండ్సి మంతొర్. వోన్ జోప్నల్ తెహ్లె దాంతొన్" ఇంజెర్ ఇత్తార్.

¹² అెస్కె సిస్యలిర్, "పర్బు, వోర్ మీండ్సి మత్తెకె, తప్పక్ తేచ్చి చొకొట్ ఆంతొర్!" ఇంజెర్ వెహ్తెర్.

 13 యేసు లాజర్త మరస్తున్ బారెతె వెహ్తార్ బతి, వూర్ సిస్కలిర్ సాదరన్ జోపున్ బారెతె వెహ్తార్ ఇంజి మత్తెర్. 14 తె యేసు, "లాజర్ మార్తార్" ఇంజి కుల కుల వెహ్పి, 15 "అగ నన మన్మకి అచొర్ చొకొట్ ఆత. మీ సాటినె ఇహిస్ జర్గ్ త. మీవ బరొస బడె మాయన ఇన్వలె నావ ఇచ. ఇంగె మరట్ అగ దాకట్ దెట్!" ఇంజెర్ వూర్కున్ ఇత్తార్. 16 అస్కె యేమల్ * ఇంజెర్ కేయ్పల్ తోమల్, "యేసున్ తోడా మరస్ ఆయ్లె, మరట్ గిర్ దాకట్ దెట్" ఇంజెర్ తన్వ బరొబర్ మన్పలిర్ సిస్కలిర్కకున్ ఇత్తార్.

సాతుర్కున్ నేండుస్పల్ పక్తి యేసునగ మంత

17-19 బెతనియ నార్ యెరుసలెమ్నల్ కరుమ్ కరుమ్ రండ్ కోస్క్ లంగ్ మత్త. అగ తమున మరస్తున్ హిందల్, దుక్సతె మన్వలిక్ మార్తన్ అని మరియన్ సుమ్జి కియ్లె, వెలెటిర్ యూదుల్క్ వాసి మత్తెర్. తె యేసు అద్ నాటున్ కరుమ్ యెవ్త పెజె, లాజర్త కూర్దున్ నారిత బండత వీచ్న బుయరితగ ఇర్సి, నాలుంగ్ రోజ్క్ ఆత ¹² अस्के सिस्यिलर, "पर्बु, वोर मींड्सि मत्तेके, तप्वक तेच्चि चोकोट आंतोर!" इन्जेर वेह्तेर.

¹³ येसु लाजर्ता मरंतुन बारेते वेह्तोर बित, वूर सिस्यिलर सादरन जोपुन बारेते वेह्तोर इन्जि मत्तेर. ¹⁴ते येसु, "लाजर मार्तोर" इन्जि कुला कुला वेह्चि, ¹⁵"अगा नना मन्मिक अचोर चोकोट आता. मी साटिने इहिन जर्ग्ता. मीवा बरोसा बडे मायना इंवले नावा इचा. इङे मरट अगा दाकट देट!" इन्जेर वूरकुन इत्तोर. ¹⁶ अस्के येमल* इन्जेर केय्वल तोमल, "येसुन तोडो मरन आय्ले, मरट गिर दाकट देट" इन्जेर तंवा बरोबर मंविलर सिस्यिलरकुन इत्तोर.

सातुरकुन नेंडुस्वल सक्ति येसुनगा मंता

17-19 बेतिनया नार येरुसलेमनल करुम करुम रंड कोस्क लङ मत्ता. अगा तमुना मरंतुन हिंदल, दुक्सते मंवलिक मार्तन अनि मरियन सुम्जि किय्ले, वेलेटिर यूदुल्क वासि मत्तेर. ते येसु अद नाटुन करुम येव्ता पेजे, लाजर्ता कूरदुन नारिता बंडता वीच्ना

¹¹ इहिन वेह्ता पेजे येसु, "मावोर सोप्तल लाजर मींड्सि मंतोर. वोन जोपनल तेह्ले दांतोन" इन्जेर इत्तोर.

^{* 11:16} యేమల్ సెలెకె దిదుమ ఇత్తెకె వోన్ బరొబర్ సెలడెయ్ సెలెకె తమురెయ్ పుట్ఫోర్.

^{*11:16} येमल सेलेके दिदुमा इत्तेके वोन बरोबर सेलडेय सेलेके तमुरेय पुट्तोर.

बुयरितगा इर्सि, नालुङ रोज्क आता इन्जेर किर कीतोर. ²⁰ मार्तल, येसु वासेर मंतोर इंवल केन्चि बेटे माय्ले मुनेत्क सोत्ता. बित मिरयल रोतगन रेहे माता. ²¹ मार्तल येसुन बेटे मािस, "पर्बु! निमे इगे मंदि इत्तेके, नावोर तमुर सािस मनोर. ²² बित इंके आतेके गिर बतय आयो. निमे बगवंतन बतल तल्किक अदेन, नीकुन सींतोर" इन्जेर इत्ता.

²³ अस्के येसु, "नी तमुर नेंडंतोर" इन्जेर वेह्तोर.

²⁴ ते मार्तल, "हो पर्बु, तस्वा किय्वल दिवोस्ने वोर नेंडंतोर इंवल नाकुन टावये" इन्जेर इत्ता.

²⁵ अद केन्चि येसु, "जीवता अनि नेंडुस्वना ननये आंदुन. ना पोरो बरोसा इर्वल सातेके गिर मर्ला पिसंतोर. ²⁶ जीवते मन्जि ना पोरो बरोसा इर्वन बस्केट मंवल मरंता सिक्सा पुटो. इदेन बरोसा कींति कि?" इन्जेर पूसि कीतोर.

²⁷ ते अद, "हो पर्बु! निमेय बगवंतनोर मिर किरिस्तुनि आंदि अनि इद कलिते वाय्ले मत्तोनि गिर निमेय आंदि. इदेन बरोसा कींतोन" इन्जेर वेहता.

28-30 येसु अस्के वेरि नाटे नेङ्मिक. मार्तल बगते बेटे मातयो अगने आग्सि मत्तोर. ते मार्तल रोन सोत्ता अनि मरियन कुसये केय्सि, "गुरुजि वातोर. नीकुन केयंतोर" ఇంజెర్ కరి కీతొర్. ²⁰ మార్తల్, యేసు వాసెర్ మంతొర్ ఇన్వల్ కేంచి బేటె మాయ్లె మునెత్క్ సొత్త. బతి మరియల్ రోతగన్ రెహె మాత. ²¹ మార్తల్ యేసున్ బేటె మాసి, "పర్బు! నిమె ఇగె మంది ఇత్తెకె, నాహొర్ తముర్ సాసి మనొర్. ²² బతి ఇంకె ఆతెకె గిర్ బతయ్ ఆయొ. నిమె బగవంతన్ బతల్ తల్కకి అదెన్, నీకున్ సీంతొర్" ఇంజెర్ ఇత్త.

 23 అస్కె యేసు, "నీ తముర్ నేండంతొర్" ఇంజెర్ వెహ్హార్.

 24 తె మార్తల్, "హో పర్బు, తస్వ కియ్పల్ దివొస్నె వోర్ సేండంతొర్ ఇన్పల్ నాకున్ టావయె" ఇంజెర్ ఇత్త.

 25 అద్ కేంచి యేసు, "జీవత అని నేండుస్వన ననయె ఆందున్. నా పొరొ బరొస ఇర్వల్ సాతెకె గిర్ మర్ల పిసంతొర్. 26 జీవతె మంజి నా పొరొ బరొస ఇర్వన్ బస్కెట్ మన్వల్ మరన్త సిక్స పుటొ. $^{\#}$ ఇదెన్ బరొస కీంతి కి?" ఇంజెర్ పూసి కీతొర్.

 2^7 తె అద్, "హో పర్బు! నిమెయ్ బగవంతనొర్ మరి కిరిస్తుని ఆంది అని ఇద్ కలితె వాయ్లె మత్తొని గిర్ నిమెయ్ ఆంది. ఇదెన్ బరొస కీంతొన్" ఇంజెర్ వెహ్తా.

 $^{28-30}$ యేసు అస్కె వేరి నాటె నేంగ్మకి. మార్తల్ బగతె బేటె మాతయొ అగనె ఆగ్సి మత్తొర్. తె మార్తల్ రోన్ సొత్త అని మరియన్ కుసయె కేయ్సు, "గురుజి వాతొర్. నీకున్ కేయంతొర్" ఇంజెర్

[#] **11:26** योहन 5:28,29

^{# 11:26} యోహన్ 5:28,29

సేలడున్ సంగ వెహ్త. ఇద్ గొస్టి కేంజ్ర బరొబర్ మరియల్ తేచ్చి, యేసునగ సొత్త. 31 కహితుర్ యూదుల్క్ మరియన్ సుమ్జి కీసెర్ రోన్ మత్తెర్. అస్కె అద్ సప $^{-3}$ సిప తేచ్చి సొన్వల్ సూడ్సి, వీచ్నగ సొంజి ఆడంత బతలొ ఇంజెర్, తాన్ పెజెయ్ సొత్తెర్. 32 మరియల్ యేసు మన్పల్ జాగతె సొంజి, వోనంగ్ కాల్కున్ పొరొ అర్సి, "పర్బు! నిమె ఇగె మంది ఇత్తెకె, నావొర్ తముర్ మార్సి మనొర్" ఇంజెర్ ఇత్త.

33 మరియుల్ అని తాన్ సంగ వాతుర్ యూదుల్క్ సప్పిర్ ఆడ్వల్ సూడ్సి, యేసున దిల్తె బెయ్ దుక్స లాగ్త. 34 అస్కె యేసు, "వోన కూర్దున్ బగ ఇర్తిట్?" ఇంజెర్ పూసి కీతొర్. తె వూర్, "పర్బు, వాసి సూడ" ఇంజెర్ వెహ్తెర్.

 35 అద్ కేంచి, యేసు జొడ జొడ కాడెర్ తుహ్తొర్. 36 అద్ సూడ్పి వూర్ యూదుల్క్, "లాజర్తున్ బచొర్ లాడ్ కీతొరొ సూడట్" ఇంజెర్ ఇత్తెర్.

 37 వూర్గటల్ కహి లోకుర్, "వేర్ యేసు, గుడ్డిర్కున్ నదుర్ వాయుస్తార్. తె వేర్ లాజర్తున్ సాయ్పక్ ఇర పర్స్ మనొర్ కి బతల్?" ఇంజెర్ ఇత్తెర్.

సాతొర్ వోర్ లాజర్తున్ యేసు నేండుస్పల్

 38 యేసున దిల్లె ఉందుంది జోక దుక్స లాగ్త. తె వీచ్నగ సొత్తార్. అద్ ఉంది నారిత బండత బుయరి ఆంద్. ఉంది బండ తాన్గ అడ్డమ్ ఇర్సి మత్త. 39 తె యేసు, "అద్ బండతున్ తెండట్!" ఇంజెర్ इन्जेर सेलडुन सङा वेह्ता. इद गोस्टि केन्ज्ता बरोबर मरियल तेच्चि, येसुनगा सोत्ता. ³¹ किहतुर यूदुल्क मरियन सुम्जि कीसेर रोन मत्तेर. अस्के अद सपा-सिपा तेच्चि सोंवल सूड्सि, वीच्नगा सोन्जि आडंता बतलो इन्जेर, तान पेजेय सोत्तेर. ³² मरियल येसु मंवल जागते सोन्जि, वोनङ कालकुन पोरो अर्सि, "पर्बु! निमे इगे मंदि इत्तेके, नावोर तमुर मार्सि मनोर" इन्जेर इत्ता.

³³मरियल अनि तान सङा वातुर यूदुल्क सम्दिर आड्वल सूड्सि, येसुना दिल्ते बेय दुक्सा लाग्ता. ³⁴ अस्के येसु, "वोना कूरदुन बगा इर्तिट?" इन्जेर पूसि कीतोर. ते वूर, "पर्बु, वासि सूडा" इन्जेर वेह्तेर.

³⁵ अद केन्चि, येसु जोडा जोडा काडेर तुह्तोर. ³⁶ अद सूड्सि वूर यूदुल्क, "लाजरतुन बचोर लाड कीतोरो सूडट" इन्जेर इत्तेर.

³⁷ वूर्गटल किह लोकुर, "वेर येसु, गुड्डिरकुन नदुर वायुस्तोर. ते वेर लाजरतुन साय्वक्ने इरा पर्सि मनोर कि बतल?" इन्जेर इत्तेर.

सातोर वोर लाजरतुन येसु नेंडुस्वल

³⁸ येसुना दिल्ते उंदुंदि जोका दुक्सा लाग्ता. ते वीच्नगा सोत्तोर. अद उंदि नारिता बंडता बुयरि आंद. उंदि बंडा तान्गा अड्डम इर्सि मत्ता. ³⁹ ते येसु, "अद बंडतुन तेंडट!" इन्जेर वूरकुन वेह्तोर. अस्के सातोर वोना तक्का मार्तल, "पर्बु, इंके वोना कूर कडिसि गाडि वासेर मंदर. बारितेके वोर मार्सि नालुङ रोज्क आसेर मंतोर" इन्जेर वेह्ता.

⁴⁰ अस्के येसु, "निमे बरोसा इर्किते, बगवंतना मय्मतुन सूड्कि, इन्जि नीकुन वेह्तोन कि?" इन्जेर इत्तोर.

⁴¹ ते वूर अद बंडतुन तेंड्तेर. अस्के येसु पोरो सूड्सेर, "बाबा, नावा पार्तनतुन केन्जता काड्कि, नीकुन दनेवाद. ⁴² निमे बस्केट नावा पार्तनङ केन्जंति इंवल नाकुन टावये. बति निमेये नाकुन सारि कीति इन्जेर करि कीसि, ना सिर्मुट्नुर बरोसा इरनिर इन्जि वूर साटिने, इद गोस्टि वेह्तोन" इन्जेर इत्तोर.

⁴³ इहिन इत्ता पेजे येसु, "लाजर, बहिर वरा!" इन्जेर जोर्ते केय्तोर.

44 अस्के तंवा कूरदुन गूंडि कीतङ कप्डिनेन लाजर बहिर वातोर. वोना मोकोम सेलते गूंडि कीसि मत्ता. "गूंडि कीतङ कप्डिन ऊलि कीसि, वोन सोंदा सीम्ट" इन्जेर येसु वेहतोर. వూర్కున్ వెహ్తార్. అస్కె సాతార్ వోన తక్క మార్తల్, "పర్బు, ఇంకె వోన కూర్ కడిసి గాడి వాసెర్ మందర్. బారితెకె వోర్ మార్సి నాలుంగ్ రోజ్క్ ఆసెర్ మంతొర్" ఇంజెర్ వెహ్త.

 40 అస్కె యేసు, "నిమె బరొస ఇర్కితె, బగవంతన మయ్మతున్ సూడ్కి, ఇంజి నీకున్ వెహ్తాన్ కి?" ఇంజెర్ ఇత్తార్.

 41 లె వూర్ అద్ బండతున్ తెండ్రెర్. అస్కె యేసు పొరొ సూడ్సెర్, "బాబ, నావ పార్తనతున్ కేంజ్ర కాడ్కి, నీకున్ దనెవాద్. 42 నిమె బస్కెట్ నావ పార్తనంగ్ కేంజంతి ఇన్ఫల్ నాకున్ టావయె. బతి నిమెయె నాకున్ సారి కీతి ఇంజెర్ కరి కీసి, నా సిర్ముట్నుర్ బరొస ఇరనిర్ ఇంజి వూర్ సాటినె, ఇద్ గొస్టి వెహ్తూన్" ఇంజెర్ ఇత్తొర్.

 43 ఇహిన్ ఇత్త పెజె యేసు, "లాజర్, బట్టూ వర!" ఇంజెర్ జోర్తె కేయ్తోర్.

⁴⁴ అస్కె తన్వ కూర్దున్ గూండి కీతంగ్ కప్డినెన్ లాజర్ బట్రా వాతొర్. వోన మొకొమ్ సేలతె గూండి కీసి మత్త. "గూండి కీతంగ్ కప్డిన్ ఊరి కీసి, వోన్ సొంద సీమ్ట్" ఇంజెర్ యేసు వెహ్తోర్.

యేసున్ జక్లె యూదుల్క్ పిలన్ వాట్పల్

(మత్తయి 26:1-5; మార్క్ 14:1-2; లూక 22:1-2)

 45 అద్ కామున్ సూడ్పి, మరియన్ సుమ్జి కియ్లె వాతుర్ యూదుల్క్ నగటల్ వెలెటిర్ యేసున్ పొరొ బరొస ఇర్తెర్.

 46 బతి వూర్గటల్ కహి జన్స్, పరిసయుల్క్ నగ సొంజి, యేసు కీత కామున్ బారెతె వెహ్తెర్. 47 అదెన్ సాటి డగుక్ కటొడలిర్ అని పరిసయుల్క్ పంచ్పుర్కున్ కేయుసి, "మరట్ బతల్ కీకట్? వోర్ మాయ్నల్ వెలె మయ్మతంగ్ కామ్క్ కీసెర్ మంతొర్. 48 మరట్ వోర్ కియ్యలికున్ ఇహినె సూడ్సెర్ మత్తెకె, వోరె రాజల్ ఇంజెర్ సమ్తిరె వోన్ పొరొ బరొస ఇరంతెర్. అస్కె రోమ రాజ్నుర్ అదికారిర్ వాసి, మా మందిర్శన్ నాసెడమ్ కీంతెర్ అని మా జాతితుర్కున్ ఇగెటల్ పూడి సీంతెర్" ఇంజెర్ వెహ్హెర్. $^{49-50}$ అహన్ వెహ్త బరొబర్, "పిసలిర్నిట్! మా జాతితుర్ నాసెడమ్ ఆయ్వక్**నె, వొరొర్ మా**య్నల్ పర్లత్ సాటి పరన్ సియ్యల్ చొకొట్ ఇంజి సమ్జె మాయ్పిటియ్?" ఇంజెర్ అద్ గట్కతే పెర్సార్ కటొడల్ ఆయ్పల్ కయపల్ ఇత్తార్.

51-52 సిరిప్ యూదుల్క్ న లాబమున్ సాటినె ఆయొ. బతి దునియ పూరొ పగ్రె మాసి మన్వలిర్ బగవంతనుర్ లోకుర్ సమ్దిర్కున్ మీరి కియ్లెనె, యేసు పరన్ సీంతొర్ ఇంజెర్ మునె జర్ద్వల్ వచన్

येसुन जक्ले यूदुल्क पिलन वाट्वल

(मत्तयि 26:1-5; मार्क 14:1-2; लूका 22:1-2)

⁴⁵ अद कामुन सूड्सि, मरियन सुम्जि किय्ले वातुर यूदुल्क्नगटल वेलेटिर येसुन पोरो बरोसा इर्तेर.

⁴⁶ बति वूर्गटल कहि जन्क, परिसयुल्क्नगा सोन्जि, येसु कीता कामुन बारेते वेह्तेर. ⁴⁷ अदेन साटि डगुक कटोडलिर अनि परिसयुल्क पन्च्नुरकुन केयुसि, "मरट बतल कीकट? वोर मायनल वेले मय्मतङ काम्क कीसेर मंतोर. 48 मरट वोर किय्वलिकुन इहिने सूड्सेर मत्तेके, वोरे राजल इन्जेर सम्दिरे वोन पोरो बरोसा इरंतेर. अस्के रोमा राज्नुर अदिकारिर वासि, मा मंदिरतुन नासेडम कींतेर अनि मा जातितुरकुन इगेटल पूडि सींतेर" इन्जेर वेह्तेर. ⁴⁹⁻⁵⁰ अहन वेह्ता बरोबर, "पिसलिर्निट! मा जातितुर नासेडम आय्वक्ने, वोरोर मायनल पर्जत साटि परन सिय्वल चोकोट इन्जि सम्जे माय्विटिय?" इन्जेर अद गट्कते पेर्सोर कटोडल आय्वल कयपल इत्तोर.

51-52 सिरिप यूदुल्क्ना लाबमुन साटिने आयो. बित दुनिया पूरो पग्ने मासि मंवलिर बगवंतनुर लोकुर सम्दिरकुन मीरि किय्लेने, येसु परन सींतोर इन्जेर मुने जर्ग्वल वचन वेह्तोर. इद गोस्टि तंवा तना आसि वेह्मिक. बित अद साल पेसीर कटोडल आसि मत्ता काड्किने, वेहा पर्तोर. ⁵³ अद नेटितल वोन जक्ले पिलन वाट्वल मोदोल कीतेर. ⁵⁴ अदेन साटि येसु अस्केडल यूदुल्क्नगा उजिंगिर वेलिवक्ने, बोडि गुटन करुम मंवल येप्रायिम इंवल चहर्ते सोन्जि, अगा सिस्यिलर सङा कहि रोज्क मत्तोर.

⁵⁵⁻⁵⁷ अस्के यूदुल्क्ना पस्का सड करुम वासेर मत्ता. ते, "बोने येसुना पता लाग्तेके वेहना. ममोट वोन पियंतोम" इन्जेर डगुक कटोडलिर अनि पिरसयुल्क हुकुम सीसि मत्तेर. सडदुन साटि तम्वा तमा सुदुड किय्लेन, मुनेने वेलेटिर लोकुर आजु-बाजुतङ नह्कनल येरुसलेम वातेर. वूर येसुन महक्सेर मंदिर्तुन रोपो निल्सि, "वोर इद सडदुन वांतोर कि, वायोर? मिरट बतल इंतिट?" इन्जेर वोरोन वोरोर पूसि कीतेर.

बेतनियतगा येसुन पोरो सेंट वेडिवल (मत्तयि 26:6-13; मार्क 14:3-9)

12 अदेन साटि, सासि-नेंड्तोर लाजर्ता नार बेतनियतगा पस्का सडदुन सारुङ रोज्क मुनेने येसु वातोर. ² अगा वोन साटि जेवुन तयर कीतेर. मार्तल सर्बरेय कीता. अनि लाजर गिर जेवुन तिंवलिर बरोबर उत्तोर. ³ अस्के मरियल बेय बारिता వెహ్తోర్. ఇద్ గొస్టి తన్వ తన ఆసి వెహ్మకి. బతి అద్ సాల్ పెర్స్రోర్ కటొడల్ ఆసి మత్త కాడ్కినె, వెహ పర్తొర్. 53 అద్ నేటితల్ హోన్ జక్లె పిలన్ వాట్పల్ మొదొల్ కీతెర్. 54 అదెన్ సాటి యేసు అప్కెడల్ యూదుల్క్ నగ ఉజగిరి వెలివక్నె, బోడి గుటన్ కరుమ్ మన్వల్ యెప్రాయిమ్ ఇన్వల్ చహర్తె సొంజి, అగ సిస్యలిర్ సంగ కహి రోజ్క్ మత్తార్.

55-57 అస్కె యూదుల్కొన పస్క సడ్ కరుమ్ వాసెర్ మత్త. తె, "బోనె యేసున పత లాగైకె వెహన. మమొట్ వోన్ పియంతొమ్" ఇంజెర్ డగుక్ కటొడలిర్ అని పరిసయుల్క్ హుకుమ్ సీసి మత్తెర్. సడ్దున్ సాటి తమ్వ తమ సుదుడ్ కియ్లెన్, మునెనె వెలెటిర్ లోకుర్ ఆజు–బాజుతంగ్ నహ్కొనల్ యెరుసలెమ్ వాతెర్. వూర్ యేసున్ మహ్కాసెర్ మందిర్తున్ రాపా నిల్పి, "వోర్ ఇద్ పడ్దున్ వాంతొర్ కి, వాయొర్? మిరట్ బతల్ ఇంతిట్?" ఇంజెర్ వొరొన్ వొరొర్ పూసి కీతెర్.

బెతనియతగ యేసున్ పొరొ సెంట్ వెడివల్

(మత్తయి 26:6-13; మార్క్ 14:3-9)

 1^{2} అదెన్ సాటి, సాసి-నేండ్తొర్ లాజర్త నార్ బెతనియతగ పస్క పడ్దున్ సారుంగ్ రోజ్క్ మునెనె యేసు వాతొర్. 2 అగ వోన్ సాటి జేవున్ తయర్ కీతెర్. మార్తల్ సర్బరెయ్ కీత. అని లాజర్ గిర్ జేవున్ తిన్వలిర్ బరొబర్ ఉత్తొర్. 3 అస్కె మరియల్ బెయ్ బారిత అని వెలె మహ్న్ లగ్-బగ్ అర్గ్త్ లీటర్ సెంట్ \star పియ్ప వాత అని యేసునంగ్ కాల్కున్ పొరొ వెడిసి, తన్వంగ్ కెల్క్ నె ఉసుమ్మ. అద్ సెంట్న గాడి పూరా రోన్ గమ్ప్రేత. 4 అెస్కె సిస్యలిర్గటల్ వొరొర్ ఇత్తెకె, యేసున్ దోక సియ్పల్ ఇస్కరియోత్ నాట్స్టార్ యూదల్, 5 "అరెరె! ఇద్ సెంటున్ మూంద్ నుహ్క్ కూరతంగ్ బిలన్ * వొమ్పి, గరిబున్ బారి సియ్మకి?" ఇంజెర్ తాన్ ఇత్తార్. 6 వోర్ గరిబున్ మదత్ కియన ఇన్వల్ కాడ్జితె అహన్ ఇన్మకి. బతి వోన కలె బుదితున్ హిందలె అని కొతన తెయ్ల వోన్గన్ మన్వల్ కీనెకె, అగటంగ్ కొతంగ్ కల్ఫెర్ మత్త కాడ్కినె అహన్ ఇత్తొర్. 7 తె యేసు, "అద్ నావ మేందొడున్ మాతి కియ్చల్ దివొసున్ సాటి సెంటున్ వొజి కీసి ఇర్చి మత్త. 8 గరిబ్ లోకుర్ బెస్కెట్ మీ నడ్డుమ్ మందంతెర్. బతి నన బస్కెట్ మేందొడ రూప్పై మీ నడ్డుమ్ మనొన్" ఇంజెర్ వెహ్తూర్.

 9 అదె వకత్నె, యేసు అగ మంతొర్ ఇంజెర్ కరి కీసి, బెయ్ వెలెటిర్ యూదుల్క్, యేసునె ఆయ్వ, యేసు నేండుస్తార్ వోర్ లాజర్తున్ గిర్ సూడ్లె వాతెర్. $^{10-11}$ లాజర్తున్ హిందల్, యూదుల్క్ నగటల్ వెలెటిర్ లోకుర్ యేసున్ పొరొ బరొస ఇర్తెర్. అదెన్ సాటి, డగుక్ కటొడలిర్ లాజర్తున్ గిర్ జవ్కన ఇంజెర్ పిలన్ వాడ్తెర్.

अनि वेले महग्ना लग-बग अर्दो लीटर सेंट* पिय्सि वाता अनि येस्नङ कालकुन पोरो वेडिसि, तंवङ केल्क्ने उसुम्ता. अद सेंट्ना गाडि पूरो रोन गम्स्ता. 4 अस्के सिस्यलिर्गटल वोरोर इत्तेके, येस्न दोका सिय्वल इस्करियोत नाट्नोर यूदल, ⁵"अरेरे! इद सेंटुन मूंद नुह्क कूरतङ बिलन* वोम्सि, गरिबुन बारि सिय्मिक?" इन्जेर तान इत्तोर. 6 वोर गरिबुन मदत कियना इंवल काड्जिते अहन इन्मिक. बति वोना कले बुदितुन हिंदले अनि कोतना तेय्ला वोन्गन मंवल कीनेके, अगटङ कोतङ कल्सेर मत्ता काङ्किने अहन इत्तोर. ⁷ ते येसु, "अद नावा मेंदोडुन माति किय्वल दिवोसुन साटि सेंटुन वोजि कीसि इर्सि मत्ता. ⁸गरिब लोकुर बस्केट मी नड्डुम मंदंतेर. बति नना बस्केट मेंदोडा रूप्ने मी नड्डम मनोन" इन्जेर वेह्तोर.

⁹ अदे वकत्ने, येसु अगा मंतोर इन्जेर किर कीसि, बेय वेलेटिर यूदुल्क, येसुने आय्वा, येसु नेंडुस्तोर वोर लाजरतुन गिर सूड्ले वातेर. ^{10–11} लाजरतुन हिंदल, यूदुल्क्नगटल वेलेटिर लोकुर येसुन पोरो बरोसा इर्तेर. अदेन साटि, डगुक कटोडलिर लाजरतुन गिर जठकना इन्जेर पिलन वाड्तेर.

^{* 12:3} అచ్చ జటామాంసి ఇన్వల్ మరత నియ్.

^{* 12:5} ఉంది బిలత విలువ ఉంది దియత బూతిత్ అచొర్ మత్త.

^{* 12:3} अञ्चा जटामांसि इंवल मरता निय. * 12:5 उंदि बिलता विलुवा उंदि दियता बूतित अचोर मत्ता.

येसु जेय जेय कार येच्चेर येरुसलेम नेङ्वल

(मत्तयि 21:1-11; मार्क 11:1-11; लूका 19:28-40)

^{12–13} सडद्न साटि वाता, उंदि डगुर गुब्डतुर, येसु येरुसलेम वांतोर इंवल केन्चि, सींदि मरक्नङ कांदङ पिय्सि वोन मुनेत्क सोत्तर. अहन सोन्जि, "जेय जेय कार!" पर्बुना अदिकार्दे* वाय्वल इज्रयेल पर्जतोर राजने बगवंतल आसिर्वाद सियिर" इन्जेर किलितेर. $^{14-15}$ "येरुसलेम्नुर * लोकुर्निट वेरिमट! इचुला मी राजल गादित पोरो उच्चि वासेर मंतोर" इन्जेर दर्मा-ग्रंतनगा लिहि कीसि मत्ता तीर, येसु उंदि गादित* पोरो उच्चि वासेर मत्तोर. ¹⁶ इव गट्नङ जर्ग्नेके सिस्यलिरकुन सम्जे माय्मिक. बति येस् मय्मते नेंड्सि स्वर्गना सोता पेजे, इव गट्नन बारेते दर्मा-ग्रंत्नगा मत्ता तीर सम्दो जर्ग्तङ इन्जेर सम्जे मातेर. ¹⁷येसु लाजरतुन कूर्दल नेंड्स्नेक, वोन सङा मत्तुर लोकुर इद गवतुन पचर कीतेर. 18 येसु इद मय्मता काम कीतोर इन्जेर लोकुर केन्जता काड्किने,

యేసు జెయ్ జెయ్ కార్ యేచ్చెర్ యెరుసలెమ్ నేంగ్వల్

(మత్తయి 21:1–11; మార్క్ 11:1–11; బూక 19:28–40)

 $^{12-13}$ సడున్ సాటి వాత, ఉంది డగుర్ గుబ్రతుర్, యేసు యెరుసలెమ్ వాంతొర్ ఇన్వల్ కేంచి, సీంది మరక్నంగ్ కాందంగ్ పియ్చి వోన్ మునెత్క్ సొత్తెర్. అహన్ సాంజీ, "జెయ్ జెయ్ కార్!* పర్సున అదికార్తె* వాయ్యల్ ఇజయేల్ పర్లతొర్ రాజనె బగవంతల్ ఆసిర్వాద్ సియిర్" ఇంజెర్ కిలితెర్. $^{14-15}$ "యెరుసలెమ్సుర్ * లోకుర్పిట్ వెరిమట్! ఇచుల మీ రాజల్ గాదిత్ పొరొ ఉచ్చి వాసెర్ మంతొర్" ఇంజెర్ దర్శ-గ్రంత్నగ లిహి కీసి మత్త తీర్, యేసు ఉంది గాదిత్* పొరొ ఉచ్చి వాసెర్ మత్తొర్. 16 ఇవ్ గట్సంగ్ జర్గ్ నెకె సిస్యలిర్కున్ సమ్జె మాయ్మకి. బతి యేసు మయ్మతె నేండ్సి స్పర్గ్ నగ సొత్త పెజె, ఇవ్ గట్పన్ బారెతె దర్శ-గ్రంత్నగ మత్త తీర్ సమ్మె జర్త్ అండ్ సమ్మ మాతెర్. 17 యేసు లాజర్శన్ కూర్డల్ నేండుస్సెకె, వోన్ సంగ మతుర్ లోకుర్ ఇద్ గవతున్ పచర్ కీతెర్. 18 యేసు ఇద్ మయ్మత కామ్ కీతొర్ ఇంజెర్ లోకుర్ కేంజ్ర కాడ్కినె, వోన్

^{* 12:12-13} जेय जेय कार!: ग्रीकु बासतगा होसंना इन्जेर मंता. इदेना अर्तम, "इंके बचि कीम!" * 12:12-13 अदिकार्दे: सेलेते पोरोडे इन्जेर मंदंता. * 12:14-15 सियोंतुर इन्जेर गिर केयंतेर. * 12:14-15 ग्रीकु बासते गादि पिलत पोरो इन्जेर मंदंता.

^{*} 12:12-13 జెయ్ జెయ్ కార్!: గ్రీకు బాసతగ హోసన్న ఇంజెర్ మంత. ఇదెన అర్తమ్, "ఇంకె బచి కీమ్!" * 12:12-13 అదికార్టె: సెలెతె పొరొడె ఇంజెర్ మందంత. * 12:14-15 సియోన్తుర్ ఇంజెర్ గీర్ కేయంతెర్. * 12:14-15 గ్రీకు బాసతె గాది పిలత్ పొరొ ఇంజెర్ మందంత.

బేటె మాయ్లె మునెత్క్ సొత్తెర్. ¹⁹అదెన్ సాటినె పరిసయుల్క్, "సూడట్! మరట్ వాడ్తంగ్ పిలస్క్ బతయ్ కామి సియ్మకి. దునియతుర్ సమ్దిర్ వోన్ పెజెయ్ సొంజెర్ మంతెర్" ఇంజెర్ తమ్ప తమ వడ్క్ తెర్.

యేసు తన్న మరన్తున్ బారెతె వెహ్వల్

 20 అద్ సడ్డున్ రొపొ పార్తన $^{-3}$ ంతి ತಿಮ್ಲ, ವಾತುರ್ಗಟ್ ತಬಾತುರ ಯಾದುಲ್ಬೌ ఆయుర్ వూర్ \star గిర్ మత్తెర్. 21 వూర్ గలిలయ యేరియత బెత్సయిద నాట్సౌర్ పిలిపున్ బేటె మాసి, "సాబ్! మమొట్ యేసున్ బేటె మాయ్లె వాతొమ్" ఇంజెర్ వోన్ వెహ్తార్. 22 ఇద్ గొస్టితున్ పిలిప్ సొంజి, ఆంద్రెయన్ వెహ్తూర్. వూర్ ఇవిర్ ఆసి అద్ గొస్టి యేసునగ సొంజి వెహ్మెర్. 23 అద్ కేంచి యేసు, "స్వర్సౌర్ మాయ్నన్ మయ్మ వాయ్పల్ వకత్ ఇంకె కరుమ్ వాత. $^{24-26}$ గొహ్క్ న దానతున్ బొమితగ ఉర్ప్ వెకె ఉందియ్ మందంత. అద్ దాన ఉర్ప్ నెకె సాతపినయ్ దిసంత. బతి బొమితల్ అద్ మొలొక ఆసి పిరంత అని బెర్సి, గొల్కమెన్ దానంగ్ సీంత. అదె తీర్తె నావ పరన్ సీతెకెన్, వెలెటిర్కున్ పూన జిన్గని పుటంత. అహ్నె మిహ్హటల్ బోరె ఆయి, తన్న జీవతున్ బచ్ కీక ఇన్వల్, తాన్ సుటి కియ లాగర్. బతి బోరె ఆయి ఇద్ కలితంగ్ ఆసన్ కాత్రి కియ్సక్నె మన్వల్, బస్కెట్ పిస్లై తన్వ జీవతున్ బచి

येसु तंवा मरंतुन बारेते वेह्वल

²⁰ अद सडद्न रोपो पार्तना-विंति किय्ले, वातुर्गटल कहितुर यूदुल्क आयुर वूर* गिर मत्तेर. ²¹ वूर गलिलया येरियता बेत्सयिदा नाट्नोर पिलिपुन बेटे मासि, "साब! ममोट येस्न बेटे माय्ले वातोम" इन्जेर वोन वेह्तेर. ²²इद गोस्टितुन पिलिप सोन्जि, आंद्रेयन वेह्तोर. वूर इविर आसि अद गोस्टि येसुनगा सोन्जि वेह्तेर. ²³ अद केन्चि येसु, "स्वर्गीर माय्नन मय्मा वाय्वल वकत इंके करुम वाता. 24-26 गोहक्ना दानत्न बोमितगा उर्स्वेके उंदिय मंदंता. अद दाना उर्स्नेके सातिपनय दिसंता. बति बोमितल अद मोलोका आसि पिरंता अनि बेर्सि. गोल्कमेन दानङ सींता. अदे तीर्दे नावा परन सीतेकेन, वेलेटिरकुन पूना जिन्गनि पुटंता. अहने मिहगटल बोरे आयि, तंवा जीवतुन बचि कीका इंवल, तान स्टि किया लागर. बति बोरे आयि इद कलितङ आसन कात्रि किय्वक्ने मंवल, बस्केट

वोन बेटे माय्ले मुनेत्क सोत्तेर. ¹⁹ अदेन साटिने परिसयुल्क, "सूडट! मरट वाड्तङ पिलन्क बतय कामि सिय्मिक. दुनियतुर सम्दिर वोन पेजेय सोन्जेर मंतेर" इन्जेर तम्वा तमा वड्केर.

^{* 12:20} యూదుల్క్ ఆయుర్ వూర్: ఇత్తెకె గ్రీకు దేస్పుర్ ఇంజెర్ మందంత.

^{* 12:20} यूदुल्क आयुर वूर: इत्तेके ग्रीकु देग्नुर इन्जेर मंदंता.

पिस्ले तंवा जीवतुन बचि किया परंतोर. नावा सेवा कीका इंवल ना सिर-मारग्ने ताकना. अस्केने नना बगा मंदंतोनो, अगा ना सेवा किय्वल गिर मंदंतोर. ना सेवा किय्वन ना बाबो मानि कींतोर. इद सतेम आंद" इन्जेर सिस्यलिरकुन वेह्तोर.

27 "इंके नावा दिल पूरो तकपिका आसेर मंता. बतल इन्जेर वेह्का? ना बाबा! इद गंडम ना पोरो वाय्वक्ने नाकुन बचि कीम. तेर बति, इद गंडमुन सोसि किय्लेने नना वातोन. 28 बाबगो! नीवा पोरोडुने मानि कियुसा" इन्जेर वेह्तोर. अस्के पोरोडल,* "इदेन मुने डगुर-पान वायुस्तोन. उंडे गिर डग्र-पान वाय्संतोन" इन्जेर उंदि लेङ केन्जा वाता. 29 ते अद केन्चि अगा निल्सि मंवलिर कहितुर, "गर्जा" इन्जेर इत्तेर. उंडे कहित्र, "बगवंतनोर वोरोर दूतल वोन सङा वड्कोर" इन्जेर इत्तेर. 30 अदेन साटि येसु, "इद लेङ नाकुन मदत किय्ले वाय्मिक. मीकुन मदत किय्लेने वाता. ³¹ इद दुनियतुरकुन तस्वा किय्वल वकत वाता. इद दुनियतुन आगुटि कीसि, मंवल अदिकारिन तेंड्सि पूड्वल वकत वाता. ³² बस्केते नाकुन बोमितल पोरो तहंतेरो, अस्के ना बाजुन सम्दिरकुन ऊमंतोन" इन्जेर वेह्तोर. 33 तंवा मरन बहन जर्ग्वल मंतयो अदेन बारेते इट गोस्टि वेह्तोर.

కియ పరంతొర్. నావ సేవ కీక ఇన్వల్ నా సరి–మారగ్నె తాకన. అస్కెనె నన బగ మందంతొనొ, అగ నా సేవ కియ్పల్ గిర్ మందంతొర్. నా సేవ కియ్పస్ నా బాబొ మాని కీంతొర్. ఇద్ సతెమ్ ఆంద్" ఇంజెర్ సిస్ఫలిర్కున్ వెహ్తార్.

 27 "ఇంకె నావ దిల్ పూరొ తకపిక ఆసెర్ మంత. బతల్ ఇంజెర్ వెహ్కా? నా బాబ! ఇద్ గండమ్ నా పొరొ వాయ్యక్ నె నాకున్ బచి కీమ్. తెర్ బతి, ఇద్ గండమున్ సోసి కియ్లెనె నన వాతొన్. 28 బాబగొ! నీవ పొరొడునె మాని కియుసm "ఇంజెర్ వెహ్తార్. అస్కె పొరొడల్,* "ఇదెన్ మునె డగుర్–పాన్ వాయుస్తాన్. ఉండె గిర్ డగుర్-పాన్ వాయుసంతొన్" అద్ కేంచి అగ నిల్సి మన్వలిర్ కహితుర్, "గర్ట్త" ఇంజెర్ ఇత్తెర్. ఉండె కహితుర్, "బగవంతనొర్ వొరొర్ దూతల్ వోన్ సంగ వడ్క్ తొర్" ఇంజెర్ ఇత్తెర్. 30 అదెన్ సాటి యేసు, "ఇద్ లేంగ్ నాకున్ మదత్ కియ్తె వాయ్మకి. మీకున్ మదత్ కియ్లెనె వాత. 31 ఇద్ దునియతుర్కున్ తస్వ కియ్వల్ వకత్ వాత. ఇద్ దునియతున్ ఆగుటి కీసి, మన్వల్ అదికారిన్ తెండ్సి పూడ్వల్ వకత్ వాత. 32 బస్కెతె నాకున్ బొమితల్ పొరొ తహంతెరొ, అస్కె నా బాజున్ సమ్తిర్కున్ ఊమంతొన్" ఇంజెర్ వెహ్తూర్. 33 తన్న మరస్ బహన్ జర్గ్ వల్ మంతయొ అదెన్ బారెతె ఇద్ గొస్టి వెహ్తూర్.

^{* 12:28} स्वर्गनल सेलेके हाबडल इन्जेर अर्तम.

^{* 12:28} స్పర్గ్ నల్ సెలెకె హాబడల్ ఇంజెర్ అర్తమ్.

 34 తె పర్జత గుబ్బ, "'కిరిస్తు బస్కెట్ జీవతె మందంతొర్' ఇంజి, దర్మ-గంత్ నల్ కేంజ్తూమ్. బతి నిమె స్పర్గ్ నౌర్ మాయ్నన్ బొమితల్ పొరొ తబ్బి బహన్ జకంతెర్ ఇంతి? వేర్ స్పర్గ్ నౌర్ మాయ్నల్ బోర్ ఆందుర్?" ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతెర్. 35 అస్కె యేసు, "ఉండె జరసి కాలమ్ వేరిన్ మీ నడ్డుమ్ వేడ్చి మందంత. సికటి పగ్గె మాయ్పక్ మునెనె, వేడ్చితగ తాకట్. అస్కె మీరట్ కొద పాయ్పెట్. సికటితే తాక్పల్ తన బగ దాంతొరొ టావ పెలె. 36 మీరట్ ఇద్ వేడ్చిత సంతాన్ ఆయ్లె, అద్ వేడ్చి మనెకెన్ మీరట్ తాన్గ బరొస ఇరట్" ఇంజెర్ యేసు వూర్కున్ వెహ్తార్. అహన్ వెబ్బై, వూర్కున్ దిస్మక్స్ లంగ్ సొడితొర్.

వెలెటిర్ యేసున్ పొరొ బరొస ఇర్మకి

 37 యేసు వూర్ మునె ఇచొంగ్ వెలె మయ్మతంగ్ కామ్క్ కీతొర్ తెర్ బతి, వోన్ పొరొ బరొస ఇర్మకి.

³⁸ "బగవంత! మమొట్ వెహ్త కబుడగ బోరె బరొస ఇర్మకి.

బగవంత! నీవ సక్తితున్ బోరె ${ { { { arg } } { { { arg } { { { {arg } {a } { {arg } {arg } { {arg } {arg } { {arg } {arg } {arg }$

ఇంజెర్ యెసయ పర్వక్తల్ లిహి కీత బర్పుర్ ఆయన్ సాటినె ఇహిన్ జర్గ్ త. 39 వూర్ బరొస ఇర పర్మకి బారితెకె, యొసయ పర్వక్తల్ ఉండె ఉంది జాగ ఇహిస్ లిహి కీతొర్:

³⁴ते पर्जता गुब्डा, "'किरिस्तु बस्केट जीवते मंदंतोर' इन्जि, दर्मा-ग्रंतनल केन्ज्तोम. बित निमे स्वर्गोर माय्नन बोमितल पोरो तिस्च बहन जकंतेर इंति? वेर स्वर्गोर मायनल बोर आंदुर?" इन्जेर येसुन पूसि कीतेर. ³⁵ अस्के येसु, "उंडे जरिस कालम वेरिन मी नड्डुम वेड्चि मंदंता. सिकिट पग्ने माय्वक मुनेने, वेड्चितगा ताकट. अस्के मिरट कोदा पाय्विट. सिकिटिते ताक्वल तना बगा दांतोरो टावा सेले. ³⁶ मिरट इद वेड्चिता संतान आय्ले, अद वेड्चि मनेकेन मिरट तान्गा बरोसा इरट" इन्जेर येसु वूरकुन वेह्तोर. अहन वेह्चि, वूरकुन दिस्वक्ने लङ सोडितोर.

वेलेटिर येसुन पोरो बरोसा इर्मिक

³⁷ येसु वूर मुने इचोङ वेले मय्मतङ काम्क कीतोर तेर बति, वोन पोरो बरोसा इर्मकि.

³⁸ "बगवंता! ममोट वेह्ता कब्डगा

बोरे बरोसा इमिक. बगवंता! नीवा सक्तितुन बोरे वोड्कि किय्मिक"# इन्जेर येसया पर्वक्तल लिहि कीता बर्पुर आयन साटिने इहिन जर्ग्ता. ³⁹ वूर बरोसा इरा पर्मिक बारितेके, येसया पर्वक्तल उंडे उंदि जागा इहिन लिहि कीतोर:

[#] **12:38** येसया 53:1

[#] **12:38** యెసయ 53:1

40 "वूरा नदुर बंद कीता काड्कि, वूर सूडा पर्सेर सेलुर. वूरा मंदुन बंद कीता काड्कि, वूरकुन अर्तम आसेर सेले. अहन किय्वक इत्तेके, वूर ना बाजुन तिरिंदिर.

नना वूरकुन चोकोट कींदुन"# इन्जेर मंता. ⁴¹ येसया पर्वक्तल बविसत्ने वाय्वल येसुना मय्मतुन सूड्ता काड्किने, वोन बारेते इव गोस्टिङ वेह्तोर.

⁴² तेर बित येसुन पोरो बरोसा इर्नुर्गटल वेलेटिर अदिकारिर गिर मत्तेर. बित परिसयुल्क तमकुन समाजनल अलिद वाटिनर इन्जेर वेरिसि बोरे उजगिरि वोप्मिक. ⁴³वूर बगवंतल सिय्वल डगुर-पांदुन तेर अदिक माय्निलर सिय्वल डगुर-पांदुन लाड कीतेर.

येसुनङ गोस्टिङ पर्जतुन तस्वा किय्वल

⁴⁴ अस्के येसु जोर्ते, "ना पोरो बरोसा इर्वल सिरिप नहगने आयो बित नाकुन सारि कीतोनगा गिर बरोसा इसेंर मंतोर. ⁴⁵ नाकुन सूड्वल नाकुन सारि कीतोने सूड्सेर मंतोर. ⁴⁶ नहगा बरोसा इर्वल हर वोरोर सिकटितगा निल्स मंवक्ने, इद दुनियतगा वेड्चित मोडि नना वातोन. ⁴⁷ बोरे आयि नावङ गोस्टिङ 40 "వూర నదుర్ బంద్ కీత కాడ్కి, వూర్ సూడ పర్సెర్ సెలుర్. వూర మన్దున్ బంద్ కీత కాడ్కి, వూర్కున్ అర్తమ్ ఆసెర్ సెలె. అహన్ కియ్పక్ ఇత్తెకె, వూర్ నా బాజున్ తిరిన్నిర్.

నన వూర్కున్ చొకొట్ కీందున్"# ఇంజెర్ మంత. ⁴¹ యెసయ పర్వక్తల్ బవిసత్నె వాయ్పల్ యేసున మయ్మతున్ సూడ్త కాడ్కినె, వోన్ బారెతె ఇవ్ గొస్టింగ్ వెహ్చార్.

 42 లెర్ బతి యేసున్ పొరొ బరొస ఇర్తుర్గటల్ వెలెటిర్ అదికారిర్ గిర్ మత్తెర్. బతి పరిసయుల్క్ తమకున్ సమాజ్నల్ అలది వాటనిర్ ఇంజెర్ వెరిసి బోరె ఉజగిరి పొప్మకి. 43 ఫూర్ బగవంతల్ సియ్పల్ డగుర్–పాన్దన్ లెర్ అదిక్ మాయ్నలిర్ సియ్పల్ డగుర్–పాన్దన్ లాడ్ కీలెర్.

యేసునంగ్ గొస్టింగ్ పర్జతున్ తస్ప కియ్పల్

 44 అస్కె యేసు జోర్తె, "నా పొరొ బరొస ఇర్వల్ సిరిప్ నహ్గనె ఆయొ బతి నాకున్ సారి కీతొనగ గిర్ బరొస ఇర్సెర్ మంతొర్. 45 నాకున్ సూడ్వల్ నాకున్ సారి కీతొనె సూడ్సెర్ మంతొర్. 46 నహ్గ బరొస ఇర్వల్ హర్ వొరొర్ సికటితగ నిల్సి మన్వక్ 5 నే, ఇద్ దునియతగ వేడ్చిత్ మోడి నన వాతొన్. 47 బోరె ఆయి నావంగ్ గొస్టింగ్ కేంచి,

[#] **12:40** येसया 6:10

అవెన్ పియ్స్ తాక్వెకె, నన వోస్ తస్వ కియొన్. నన ఇద్ దునియతుర్కున్ తస్వ కియ్లె వాయ్మకి. బతి బచి కియ్లెనె వాతొన్. 48 నాకున్ అని నావంగ్ గొస్టిన్ వొపొర్ వోస్, తస్వ కియ్పల్ దుస్గొ ఉంది మంత. నన వెహ్హ గొస్టియె తస్వ కియ్పల్ దివొస్సె వోన తస్వ కీంత. 49 బారితెకె, నా ఇచతె నన వడ్క్ మకి బతి, నన బతల్ వడ్కన ఇన్వడున్ బారెతె, నాకున్ సారి కియ్పల్ బాబొయె అహన్ హుకుమ్ పీతొర్. 50 అని అద్ హుకుమ్ బస్కెట్ పిస్పల్ జీవతెకె తాకుసీంత ఇంజెర్ నాకున్ టావ మత్త కాడ్కి, నన వెహ్పలిక్ సమ్మొ గిర్ బాబొ నా సంగ వెహ్హ తీరె మీకున్ వెహ్చెర్ మంతొన్" ఇంజెర్ ఇత్తొర్.

యేసు సిస్యలిరంగ్ కాల్క్ నొర్వల్

13 యేసు పస్క సడ్దున్ తెర్ మునెనె ఇద్ దునియతల్ మల్సి బాబొనగ సాన్వల్ వకత్ కరుమ్ వాత ఇంజెర్ కరి కీతొర్. దునియతగ మన్వలిర్ తన్పుర్కున్ వెలె లాడ్ కీతొర్. అద్ లాడ్దున్ ఆక్రి వేరి వూర్కున్ బర్పుర్ తొహ్మార్. 2 బతి యేసున్ దోక సియన ఇన్వల్ సోంచ్, సీమొన్తొర్ మరి ఇస్కరియోత్ నాట్నొర్ యూదన దిల్లె జేవున్ కియ్పడున్ తెర్ మునెతలె సయ్తన్ ఇర్సి మత్తొర్. 3 తన్వ కెయ్దె సమ్దె అదికార్ బాబొ సీతొర్ ఇన్పల్, తన బగవంతనల్ వాతొర్ అని బగవంతనగ మల్సి దాంతొర్ ఇన్పలిక్ సమ్దె గిర్ యేసున్ టావ. 4 అహన్ టావ మత్త కాడ్కి, వూర్గటల్ తేచ్చి తన్వ సాలువతున్ బగ్గ ఇర్పి, తన్య నడిదున్

केन्चि, अवेन पिय्सि ताक्वेके, नना वोन तस्वा कियोन. नना इद दुनियतुरकुन तस्वा किय्ले वाय्मिक. बित बिच किय्लेने वातोन. ⁴⁸ नाकुन अनि नावङ गोस्टिन वोपोर वोन, तस्वा किय्वल दुस्रो उंदि मंता. नना वेह्ता गोस्टिये तस्वा किय्वल दिवोस्ने वोना तस्वा कींता. ⁴⁹ बारितेके, ना इचते नना वड्क्मिक बित, नना बतल वड्कना इंवडुन बारेते, नाकुन सारि किय्वल बाबोये अहन हुकुम सीतोर. ⁵⁰ अनि अद हुकुम बस्केट पिस्वल जीवतेके ताकुसींता इन्जेर नाकुन टावा मत्ता काड्कि, नना वेह्वलिक सम्दो गिर बाबो ना सङा वेह्ता तीरे मीकुन वेह्चेर मंतोन" इन्जेर इत्तोर.

येसु सिस्यलिरङ काल्क नोर्वल

13 येसु पस्का सडदुन तेर मुनेने इद दुनियतल मिल्स बाबोनगा सोंवल वकत करुम वाता इन्जेर किर कीतोर. दुनियतगा मंवलिर तंवुरकुन वेले लाड कीतोर. अद लाडदुन आक्रि वेरि वूरकुन बर्पुर तोह्तोर. 2 बित येसुन दोका सियना इंवल सोन्च, सीमोंतोर मिर इस्करियोत नाट्नोर यूदना दिल्ते जेवुन किय्वडुन तेर मुनेतले सय्तन इर्सि मत्तोर. 3 तंवा केय्दे सम्दो अदिकार बाबो सीतोर इंवल, तना बगवंतनल वातोर अनि बगवंतनगा मिल्स दांतोर इंवलिक सम्दो गिर येसुन टावा.

4 अहन टावा मत्ता काड्कि, वूर्गटल तेच्चि तंवा सालुवतुन बग्ला इर्सि, तंवा नडिदुन उंदि सेलते दोहतोर. ⁵ दोहता पेजे, उंदि परत्नगा सिस्यलिरङ कालकुन येते नोर्सेर, नडितुन दोह्ता सेलते वूरङ कालकुन उसुम्वल मोदोल कीतोर. 6 अहन कीसेर येसु सीमोन-पेतुरतगा वातोर. अस्के वोर, "पर्बु नावङ काल्क नोर्ले आंति कि?" इन्जेर पूसि कीतोर. 7 ते येसु, "नना किय्वल इंके नीकुन अर्तम आयो, बति मुने वाय्वल गट्कते करि कींति" इन्जेर वेह्तोर. 8 अस्के पेतुरु, "वटिन पर्बु! निमे नावङ काल्क बस्केन नोर्वा" इन्जेर इत्तोर. ते येसु, "नना नीकुन नोरा बीगर ना सङा नीकुन ईसा सेले" इन्जेर पेतुरतुन वेह्तोर. ⁹ते सीमोन-पेतुरु, "पर्बु! सिरिप ना काल्के आय्वा, ना केय्क अनि ना तला गिर नोरा" इन्जेर इत्तोर. 10 अस्के येसु, "येर तुङ्तोर वोर सिरिप काल्क नोर्तेके आयर. दुस्रो बतय नोरा लागो. वोर सुदुडे मंतोर. मिरट गिर सुदुड मंतिट बित, मिह्गटल सम्दिर सुदुड आय्विट" इन्जेर वेह्तोर. 11 तनकुन बोर दोका सिय्वल मंतोर इंवल टावा मत्ता काड्किने, येसु "मिह्गटल सम्दिर सुदुड आय्विट" इन्जेर इत्तोर.

12 अनि वूरङ काल्क नोर्सि, तंवा सालुवतुन सेटनगा वाट्सि, इदेन मुने उच्चि मत्ता जागतगा सोन्जि उद्तोर. अहन उच्चि, "नना इंके कीता अद काम मीकुन अर्तम आता कि?" इन्जेर ఉంది సేలతె దొహ్హార్. 5 దొహ్హ పెజె, ఉంది పరత్నగ సిస్యలిరంగ్ కాల్కున్ యేతె నొర్చెర్, నడితున్ దొహ్హ సేలతె వూరంగ్ కాల్కున్ ఉసుమ్వల్ మొదొల్ కీతొర్. 6 అహన్ కీసెర్ యేసు సీమొన్–పేతుర్గగ వాతొర్. అప్కె వోర్, "పర్బు నావంగ్ కాల్క్ నొర్లె ఆంతి కి?" ఇంజెర్ పూసి కీతొర్. 7 తె యేసు, "నన కియ్పల్ ఇంకె నీకున్ అర్తమ్ ఆయొ, బతి మునే వాయ్వల్ గట్కతె కరి కీంతి" ఇంజెర్ వెహ్తార్. 8 అెస్కె పేతురు, "వటిన్ పర్బు! నిమె నావంగ్ కాల్క్ బస్కెన్ నొర్చ" ఇంజెర్ ఇత్తార్. తె యేసు, "నన నీకున్ నొర బీగర్ నా సంగ నీకున్ ఈస సెలె" ఇంజెర్ పేతుర్తున్ వెహ్తూర్. 9 తె సీమొన్–పేతురు, "పర్బు! సిరిప్ నా కాల్కై ఆయ్ప, నా కెయ్క్ అని నా తల గిర్ నొర $^{"}$ ఇంజెర్ ఇత్తార్. 10 అెస్కె యేసు, "యేర్ తుంగ్తొర్ వోర్ సిరిప్ కాల్క్ నొరైకె ఆయర్. దుస్గా బతయ్ నౌర లాగొ. వోర్ సుదుడె మంతొర్. మీరట్ గిర్ సుదుడ్ మంతిట్ బతి, మిహ్హటల్ సమ్మిర్ సుదుడ్ ఆయ్పిట్" ఇంజెర్ వెహ్హార్. 11 తనకున్ బోర్ దోక సియ్పల్ మంతొర్ ఇన్వల్ టావ మత్త కాడ్కినె, యేసు "మిహ్గటల్ సమ్దిర్ సుదుడ్ ఆయ్విట్" ఇంజెర్ ఇత్తార్.

 12 అని వూరంగ్ కాల్క్ నొర్సి, తన్వ సాలువతున్ సెటనగ వాట్సి, ఇదెన్ మునె ఉచ్చి మత్త జాగతగ సొంజి ఉద్తొర్. అహన్ ఉచ్చి, "నన ఇంకె కీత అద్ కామ్ మీకున్ అర్తమ్ ఆత కి?" ఇంజెర్ సిస్యలిర్కున్ పూసి కీతార్. 13 మీరట్ నాకున్ 'గురుజి' అని 'పర్భు' ఇంజెర్ కేయంతిట్. నన గురున అని పర్భున ఆత కాడ్కి, మీరట్ ఇహిస్ కేయ్పల్ బరొబరె ఆంద్. 14 నన పర్బున అని గురున ఆసి గిర్ మీవంగ్ కాల్క్ నొర్త కాడ్కి, మీరట్ గిర్ వొరానంగ్ వొరొర్ కాల్క్ నొరయ్ లాగర్. $^{15-16}$ దాసి తన్పొర్ మాల్కన్ తెర్ డగుర్ ఆయొర్. అప్పై కబ్రియల్ తనకున్ సారి కీతొన్ తెర్ డగుర్ ఆయొర్. నన మీవంగ్ కాల్క్ నొర్త తీర్, మిరట్ గిర్ కియన ఇంజెర్ మీకున్ నమునత రూప్పె తొహ్హాన్. ఇద్ సతెమ్ ఆంద్. 17 ఇంకె మీరట్ ఇవ్ గొస్టింగ్ కరి కీత కాడ్కి, ఇవెన్ పియ్స్ తాకకిట్తె, బగవంతల్ మీకున్ ఆసిర్వాద్ సీంతొర్" ఇంజెర్ వెహ్చార్.

తనకున్ దోక సియ్పడున్ బారెతె యేసు వెహ్యల్

(మత్తయి 26:20–25; మార్క్ 14:17–21; లూక 22:21–23)

 18 "మీ సమ్దిర్ బారెతె నన వెహ్మాకి. నన నేమి కీతుర్ బారెతె నాకున్ టావ. బతి, 'నా సంగ సారి తితొర్ వోర్, నాకున్ బయ్మన్ ఆసి దోక సీతొర్' ఇంజెర్ దర్మ-(గంత్న గొస్టి బర్పుర్ ఆయ్లె ఇహిస్ జర్గంత. 19 ఇవ్ జర్గ్ పెజె, 'కిరిస్తున ననయె ఆందున్' ఇంజెర్ బరొస కీకిట్ ఇంజెర్, మునెనె మీకున్ వెహ్చెర్ మంతొన్. 20 ఇద్ సతెమ్ ఆంద్. నన బోన్తె సారి కీంతొనొ, వోన్ కరుమ్ కియ్పల్, నాకున్ గిర్ కరుమ్ కీంతొర్. నాకున్ కరుమ్ కియ్మల్, నాకున్

सिस्यलिरकुन पूसि कीतोर. 13 "मिरट नाकुन 'गुरुजि' अनि 'पर्बु' इन्जेर केयंतिट. नना गुरुना अनि पर्बुना आता काड्कि, मिरट इहिन केय्वल बरोबरे आंद. 14 नना पर्बुना अनि गुरुना आसि गिर मीवङ काल्क नोर्ता काड्कि, मिरट गिर वोरोनङ वोरोर काल्क नोरय लागर. 15-16 दासि तंवोर माल्कन तेर डगुर आयोर. अह्ने कब्रियल तनकुन सारि कीतोन तेर डगुर आयोर. नना मीवङ काल्क नोर्ता तीर, मिरट गिर कियना इन्जेर मीकुन नमुनता रूप्ने तोह्तोन. इद सतेम आंद. 17 इंके मिरट इव गोस्टिङ किर कीता काड्कि, इवेन पिय्सि ताकिकट्ते, बगवंतल मीकुन आसिर्वाद सींतोर" इन्जेर वेह्तोर.

तनकुन दोका सिय्वडुन बारेते येसु वेह्वल

(मत्तयि 26:20-25; मार्क 14:17-21; लूका 22:21-23)

18"मी सम्दिर बारेते नना वेह्मिक. नना नेमि कीतुर बारेते नाकुन टावा. बित, 'ना सङा सारि तितोर वोर, नाकुन बय्मन आसि दोका सीतोर' इन्जेर दर्मा-ग्रंत्ना गोस्टि बर्पुर आय्ले इहिन जर्गता. 19 इव जर्ग्ता पेजे, 'किरिस्तुना ननये आंदुन' इन्जेर बरोसा कीकिट इन्जेर, मुनेने मीकुन वेह्चेर मंतोन. 20 इद सतेम आंद. नना बोंते सारि कींतोनो, वोन करुम किय्वल, नाकुन गिर करुम

कींतोर. नाकुन करुम किय्वल, नाकुन रोह्तोर वोर बाबोन गिर करुम कींतोर इन्जि वेह्चेर मंतोन" इन्जेर इत्तोर.

²¹ इव गोस्टिङ वेह्ता पेजे येसु, आत्मतगा तल्मेले मासि, "मिह्गटल वोरोर नाकुन पगा-दार्क्ना केय्दे हिल्ल कींतोर. इद गवा सतेम आंद" इन्जेर वेह्तोर. 22 बोन बारेते वेह्तोरो इन्जेर सिस्यलिर करि किय्वा सोन्जि, वोरोना मोकोम वोरोर सूड्तेर. 23 सिस्यलिर्गटल येसुन वेले पेर्मा किय्वल येसुना तिना बग्ला बेय करुम उच्चि मत्तोर. 24 ते सीमोन-पेतुरु वोर सिस्यन, "येसु बोन बारेते वेहतोरो पूसि कीम" इन्जेर केय्दे इसरा कीतोर. 25 अस्के वोर सिस्यल येस्न करुम उंडे इचुर उन्में मासेर, "पर्बु! वोर बोर आंदुर?" इन्जेर पूसि कीतोर. 26 ते येसु, "कोजतगा मुडुसि बोंते नना सारि टुक्डे सींतोनो वोरे" इन्जेर वेह्तोर. अहन वेह्चि, सारि दुक्डे मुडुसि सीमोंतोर मरि इस्करियोत नाट्नोर यूदन सीतोर. ²⁷⁻³⁰ अस्के वोर सारि दुक्डे येता पेजे, "निमे कीका इंवल काम सप्ने कीम" इन्जेर येसु वोन वेह्तोर. येसु अहन बारि वेह्तोरेय, जेवुन उद्तुर्गटल वोरोन गिर टावा सेले. यूदनगा कोतना तेय्ला मत्ता काड्कि येसु, 'सडदुन पहजे मत्तङ चीज्क येत' इन्जि इत्तोर बतलो इन्जेर कहित्र सोन्च कीतेर. 'गरिब लोकुरकुन बतय सीम्' इन्जि इत्तोर बतलो इन्जेर, उंडे

రాహ్తార్ వోర్ బాబొన్ గిర్ కరుమ్ కీంతార్ ఇంజి వెహ్చెర్ మంతాన్" ఇంజెర్ ఇత్తార్.

 21 ఇవ్ గొస్టింగ్ వెహ్త పెజె యేసు, ఆత్మతగ తల్మెలె మాసి, "మిహ్గటల్ వొరొర్ నాకున్ పగ-దార్క్ న కెయ్దె హవ్లి కీంతొర్. ఇద్ గవ సతెమ్ ఆంద్" ఇంజెర్ వెహ్నార్. ²²బోన్ బారెతె వెహ్హారొ ఇంజెర్ సిస్యలిర్ కరి కియ్స సొంజి, వొరొన మొకొమ్ వొరొర్ సూడ్తెర్. 23 సిస్యలిర్గటల్ యేసున్ వెలె పెర్మ కియ్వల్ యేసున తిన బగ్ల బెయ్ కరుమ్ ఉచ్చి మత్తార్. 24 తె సీమొన్–పేతురు వోర్ సిస్బన్, "యేసు బోన్ బారెతె వెహ్తూరా పూసి కీమ్" ఇంజెర్ కెయ్దె ఇసర కీతొర్. 25 అెస్కై వోర్ సిస్బల్ యేసున్ కరుమ్ ఉండె ఇచుర్ ఉర్న్గ్ మాసెర్, "పర్బు! వోర్ బోర్ ఆందుర్?" ఇంజెర్ పూసి కీతొర్. 26 తె యేసు, "కోజతగ ముడుసి బోనె నన సారి టుకె సీంతొనొ వోరె" ఇంజెర్ వెహ్తూర్. అహన్ వెహ్చి, సారి టుక్తె ముడుసి సీమొన్తొర్ మరి ఇస్కరియోత్ నాట్నార్ యూదన్ సీతొర్. $^{27-30}$ అస్క్ వోర్ సారి టుక్తై యేత్త పెజె, "నిమె కీక ఇన్వల్ కామ్ సప్పె కీమ్" ఇంజెర్ యేసు వోన్ వెహ్చార్. యేసు అహన్ బారి వెహ్తారెయ్, జేవున్ ఉద్తుర్తటల్ వొరొన్ గిర్ టావ సెలె. యూదనగ కొతన తెయ మత్త కాడ్కి యేసు, 'సడ్దున్ పహ్హె మత్తంగ్ చీజ్స్ యేత' ఇంజి ఇత్తార్ బతలా ఇంజెర్ కహితుర్ సోంచ్ కీతెర్. 'గరిబ్ లోకుర్కున్ బతయ్ సీమ్' ఇంజి ఇత్తార్ బతలొ ఇంజెర్, ఉండె కహితుర్ సోంచ్ కీతెర్. వోర్ సారి

టుకై యేత్త పెజె సయ్తన్ సోటై మాసి, బబ్రా సొడితొర్. అస్కె రాత్ ఆసి మత్త.

యేసు పూన హుకుమ్ సియ్ఫల్

(మత్తయి 26:31-35; మార్క్ 14:27-31; లూక 22:31-34)

 31 యూదల్ సొత్త పెజె యేసు, "ఇంకె స్వర్గ్ నార్పున్ మాన్ పుట్వల్ వకత్ వాత. వేర్ తాదన్ హిందల్ బగవంతన్ డగుర్–పాన్ వాంత. 32 మోక బగవంతన్ మరిన్ హిందల్ డగుర్-పాన్ వాతెకె, బగవంతల్ తన్వార్ మరిస్ మాస్ సీంతొర్. అద్ డగుర్-పాన్ యెంటనె వోర్ మరిన్ సీంతొర్. 33 నా మర్క్స్ట్ ఉండె జరసి కాలమ్ వేరి మీ సంగ మందంతొన్. అద్ ఆత పెజె, మీరట్ నాకున్ మహ్కుంతిట్. బతి నన బగ దాంతొన్ అగ మీరట్ ఇంకె వాయ పర్విట్ ఇంజెర్ యూదుల్కున్ వెహ్మ తీరె, మీకున్ గిర్ వెహ్చెర్ మంతొన్. 34 ఇంకె మీకున్ ఉంది పూన హుకుమ్ సీసెర్ మంతొన్. నన మీకున్ లాడ్ కీతపె, మీరట్ గిర్ వొరొన్ వొరొర్ లాడె సూడట్. 35 వొరొన్ వొరొర్ లాడ్డె సూడ్యడున్ హిందలె, మీరట్ నా సిస్యలిర్ ఆందిట్ ఇంజెర్ సమిర్ కరి కీంతెర్" ఇంజెర్ యేసు వెహొర్.

 36 సీమొన్–పేతురు, "పర్బు! నిమె బగ దాంతి?" ఇంజెర్ పూసి కీతొర్. తె యేసు, "నన సొన్వడగ నిమె ఇంకె వాయ పర్వి. బతి పెజెటల్ వాంతి" ఇంజెర్ జవబ్ किहतुर सोन्च कीतेर. वोर सारि टुक्डे येता पेजे सय्तन सोप्रे मासि, बिहर सोडितोर. अस्के रात आसि मत्ता.

येसु पूना हुकुम सिय्वल

(मत्तयि 26:31-35; मार्क 14:27-31; लूका 22:31-34)

 31 यूदल सोत्ता पेजे येसु, "इंके स्वर्गीर माय्नन मान पुट्वल वकत वाता. वेर तादन हिंदल बगवंतन डग्र-पान वांता. ³²मोका बगवंतन मरिन हिंदल डगुर-पान वातेके, बगवंतल तंवोर मरिन मान सींतोर. अद डग्र-पान येंटने वोर मरिन सींतोर. ³³ना मर्क्निट! उंडे जरिस कालम वेरि मी सङा मंदंतोन. अद आता पेजे, मिरट नाकृन महकंतिट. बति नना बगा दांतोन अगा मिरट इंके वाया पर्विट इन्जेर यूदुलकुन वेहता तीरे, मीकुन गिर वेह्चेर मंतोन. ³⁴ इंके मीकुन उंदि पूना ह्कुम सीसेर मंतोन. नना मीकुन लाड कीतपे, मिरट गिर वोरोन वोरोर लाड्दे स्डट. ³⁵ वोरोन वोरोर लाड्दे सूड्वड्न हिंदले, मिरट ना सिस्यलिर आंदिट इन्जेर सम्दिर करि कींतेर" इन्जेर येस् वेह्तोर.

³⁶ सीमोन-पेतुरु, "पर्बु! निमे बगा दांति?" इन्जेर पूसि कीतोर. ते येसु, "नना सोंवडगा निमे इंके वाया पर्वि. बति पेजेटल वांति" इन्जेर जवब सीतोर. ³⁷ अस्के पेतुरु, "पर्बु! नना बारि वाया परोन? नी साटि परन सिय्ले गिर तयर मंतोन" इन्जेर वेह्तोर. ³⁸ अस्के येसु, "अबा! निमे ना साटि परन सींतिय? ना बारेते निमे, 'वोर बोर आंदुरो टावा सेले' इन्जेर, मूंद जोकङ लबड वेहा बीगर, नेटा रातुन असले गोग्डि कूसो. इद सतेम आंद" इन्जेर पेतुरतुन वेह्तोर.

बाबोनगा वोय्वल सरि येसु आंदुर

14 "मिरट मी दिलकुन परेसन आया सिय्मट. बगवंतनगा बरोसा इरट अनि नहगा गिर बरोसा इरट. ²ना बाबोना रोन वेले कम्रङ मंतङ. अवेन तयर कीसि इर्ले, मुने सोन्जेर मंतोन. अहन सेल्वक इत्तेके, मीकुन वेह्चि मनोन. 3नना सोन्जि मी साटि जागा तयर कीता पेजे, नना बगते मंदंतोनो, अगा मिरट गिर मंले, उंदुंदि जोका वासि, मीकुन वोंतोन. 4नना सोंवल जागता सरि मीक्न टावये" इन्जेर वूरकुन वेह्तोर. 5 अस्के तोमल, "पर्बु! निमे बगा दांतियो माकृन टावा सेले. ते अगा सोंवल सरि माकृन बहन वोड्कि आयर?" इन्जेर इत्तोर. ६ अस्के येसु, "ननये सरिता, सतेम्ना अनि जीवता आंद्न. ना बीगर बाबोनगा बोरे वाया परोर. 7 मिरट नाकुन वोङ्कि कींदिट्ते, ना बाबोन गिर वोड़के मांदिट. इंके वोन सूड्तिट अनि वोर मीकृन टावये" इन्जेर वेह्तोर.

సీతొర్. ³⁷ అస్కె పేతురు, "పర్బు! నన బారి వాయ పరొన్? నీ సాటి పరస్ సియ్లె గిర్ తయర్ మంతొన్" ఇంజెర్ వెహ్హార్. ³⁸ అస్కె యేసు, "అబ! నిమె నా సాటి పరస్ సీంతియ్? నా బారెతె నిమె, 'పోర్ బోర్ ఆందురొ టావ సెలె' ఇంజెర్, మూంద్ జోకంగ్ లబడ్ వెహా బీగర్, నేట రాతున్ అసలె గొగ్డి కూసా. ఇద్ సతెమ్ ఆంద్" ఇంజెర్ పేతుర్తున్ వెహ్హార్.

బాబొనగ వోయ్పల్ సరి యేసు ఆందుర్

 14° మీరట్ మీ దిల్కున్ పరెసన్ ఆయ సియ్మట్. బగవంతనగ్గ బరొస ఇరట్ అని నహ్త గిర్ బరొస ఇరట్. 2 నా బాబొన రోన్ వెలె క్రమంగ్ మంతంగ్. అవెన్ తయర్ కీసి ఇర్లె, మునె సొంజెర్ మంతొన్. అహన్ సెల్వక్ ఇత్తెకె, మీకున్ వెహ్సి మనొన్. 3 నన సొంజి మీ సాటి జాగ తయర్ కీత పెజె, నన బగతె మందంతొనొ, అగ మీరట్ గిర్ మన్లె, ఉందుంది జోక వాసి, మీకున్ వోంతొన్. 4 నన సొన్వల్ జాగత సరి మీకున్ టావయె" ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తార్. 5అెస్కు తోమల్, "పర్బు! నిమె బగ దాంతియొ మాకున్ టావ సెలె. తె అగ సొన్వల్ సరి మాకున్ బహన్ వొడ్కి ఆయర్?" ఇంజెర్ ఇత్తొర్. 6 అస్కె యేసు, "ననయె సరిత, సతెమ్స అని జీవత ఆందున్. నా బీగర్ బాబొనగ బోరె వాయ పరొర్. 7 మిరట్ నాకున్ వొడ్కి కీందిట్తె, నా బాబొన్ గిర్ వొడ్కై మాందిట్. ఇంకె వోన్ సూడ్తిట్ అని వోర్ మీకున్ టావయె" ఇంజెర్ వెహ్తూర్.

 8 అెస్కె పిలిప్, "మాకున్ బాబొన్ తొహ పర్పు. అచొరె మాకున్ ఆయర్" ఇంజెర్ ఇత్తార్. 9 తె యేసు పిలిపున్, "ఇంకె వేరి మీ సంగనె మంతొన్ తెరె నాకున్ వొడ్కి కియ్పిటియ్? నాకున్ సూడ్తార్ వోర్, బాబొన్ సూడపై. 'బాబొన్ మాకున్ తొహ' ఇంజెర్ బహన్ పూసి కీసెర్ మంతి? 10 నన బాబొనగ అని బాబొ నహ మంతొర్ ఇంజెర్ బరొస కియ్స్ కి బతల్? నన మీ సంగ వెహ్యలిక్ గొస్టింగ్ నా ఇచతె వెహ్చెర్ సెలోన్. నా రొపా మన్వల్ బాబొయె తన్వంగ్ కామ్క్ కియుసెర్ మంతొర్. 11 బాబొనగ నన అని నహ్ల బాబొ మీరె మాసి మంతొమ్ ఇంజెర్ బరొస కీమ్స్. నన వెహ్తంగ్ గొస్టిన్ పియ్సి బరొస కియ్పెకె, నన కీతంగ్ మయ్మతంగ్ కామ్క్ సూడ్పి తెర్ బరొస కీమ్ల్. 12 నన బాబొనగ సొన్నడున్ హిందల్, నహ్ల బరొస ఇర్వల్ నన కీతంగ్ మయ్మతంగ్ కామ్క్ కీంతొర్. వోర్ నన కీతన్ తెర్ డగుక్ కామ్క్ కీంతొర్. ఇద్ గొస్తి సతెమ్ ఆంద్. 13 నా పొరొడె బతల్ తల్కకిట్ తెర్ మరిస్ హిందల్, బాబొస్ మాన్ పుటన్ సాటి, మిరట్ కోర్త తీర్ కీంతొన్. 14 మిరట్ నా పొరొడె బతల్ కోరెకె గిర్ అదెన్ కీంతౌన్.

యేసు పవిత్ర ఆత్మతున్ బారెతె వెహ్వల్

 15 "మీరట్ నాకున్ పెర్మ కీకిట్తె, నావ హుకుమ్ పియ్సి తాకంతిట్. 16 నా బద్ది మీకున్ మదత్ కీసెర్, బెస్కెట్ మీ సంగ మన్లె, ఉందితున్ సారి కీమ్ ఇంజెర్ నన బాబొన్ వినంతి కీంతొన్. 17 అద్ మదత్

⁸ अस्के पिलिप, "माकुन बाबोन तोहा पर्बु. अचोरे माकुन आयर" इन्जेर इत्तोर. ⁹ते येसु पिलिपुन, "इंके वेरि मी सङ्ने मंतोन तेरे नाकुन वोड्कि किय्विटिय? नाकुन सूड्तोर वोर, बाबोन सूड्तपे. 'बाबोन माकृन तोहा' इन्जेर बहन पुसि कीसेर मंति? 10 नना बाबोनगा अनि बाबो नहगा मंतोर इन्जेर बरोसा किय्वि कि बतल? नना मी सङा वेहवलिक गोस्टिङ ना इचते वेहचेर सेलोन, ना रोपो मंवल बाबोये तंवङ काम्क कियुसेर मंतोर. 11 बाबोनगा नना अनि नहगा बाबो मीरे मासि मंतोम इन्जेर बरोसा कीम्ट. नना वेह्तङ गोस्टिन पिय्सि बरोसा किय्वेके, नना कीतङ मय्मतङ काम्क सूड्सि तेर बरोसा कीम्ट. 12 नना बाबोनगा सोंवड्न हिंदल, नहगा बरोसा इर्वल नना कीतङ मय्मतङ काम्क कींतोर, वोर नना कीतन तेर डगुक काम्क कींतोर. इद गोस्टि सतेम आंद. 13 ना पोरोडे बतल तल्किकट तेर मरिन हिंदल, बाबोन मान पुटन साटि, मिरट कोर्ता तीर कींतोन, 14 मिरट ना पोरोड़े बतल कोर्तेके गिर अदेन कींतोन.

येसु पवित्रा आत्मतुन बारेते वेह्वल

¹⁵ "मिरट नाकुन पेर्मा कीकिट्ते, नावा हुकुम पिय्सि ताकंतिट. ¹⁶ ना बद्लि मीकुन मदत कीसेर, बस्केट मी सङा मंले, उंदितुन सारि कीम इन्जेर नना बाबोन विनंति कींतोन. ¹⁷ अद मदत किय्वल पिवत्रा आत्मा आंद. सतेमुन बारेते अद मीकुन वेहंता. इदेन हिंदल, मीकुन बगवंतना आत्मा टावा. अद आत्मा इंके मी सङा मंता अनि मर्ला मी रोपो मंदंता. बित दुनियतुर तान सूड्सेर सेलुर अनि किर कीसेर सेलुर. अदेन साटि वूर, अद आत्मतुन वोपुर.

¹⁸"मीकुन पोसटिर दात सुटि कियोन. मिह्गा वांतोन. ¹⁹ उंडे किह रोज्क्ने इद दुनियतुर नाकुन बस्केने सूडुर. बति मिरट नाकुन सूडंतिट. बारितेके नना पिस्ता तीरे, मिरट गिर पिसंतिट. ²⁰ अद नेटि नना बाबोनगा, मिरट नहगा अनि नना मिहगा मंतोन इन्जेर करि कींतिट. ²¹ नावङ ह्कुम्क वोप्सि, अवेन पिय्सि ताक्वल नाकुन लाड कींतोर. नाकुन पेमी किय्वन ना बाबो पेमां कींतोर. नना गिर वोन लाड कीसि, नावा ननय वेह्चि तोहंतोन" इन्जेर वेह्तोर. ²² अस्के यूदल (वेर इस्करियोत नाट्नोर यूदल आयोर), "पर्बु! दुनियतुन आय्वा सिरिप माके बारि पावे मांतोन इंति?" इन्जेर येसुन पूसि कीतोर. 23 ते येसु, "नाकुन पेर्मा किय्वल नावा गोस्टि पिय्सि ताकंतोर. आतोन ना बाबो लाड कींतोर. वोन्गा वासि ममोट मंदंतोम. 24 बति नाकुन पेर्मा कियोर वोर, नावा गोस्टि पिय्सि ताकोर. मिरट केन्ज्वलिक गोस्टिङ नावङ आयोङ बति, नाकृन सारि किय्वल बाबोनङ आंदुङ.

కియ్పల్ పవిత్ర ఆత్మ ఆంద్. సతెమున్ బారెతె అద్ మీకున్ వెహంత. ఇదెన్ హిందల్, మీకున్ బగవంతన ఆత్మ టావ. అద్ ఆత్మ ఇంకె మీ సంగ మంత అని మర్ల మీ రొపా మందంత. బతి దునియతుర్ తాన్ సూడ్సెర్ సెలుర్ అని కరి కీసెర్ సెలుర్. అదెన్ సాటి వూర్, అద్ ఆత్మతున్ వొఫుర్.

 18 మీకున్ పోసటిర్ దాత్ సుటి కియొన్. మీహ వాంతొన్. 19 ఉండె కహి రోజ్క్ నె ఇద్ దునియతుర్ నాకున్ బెస్కెనె సూడుర్. బతి మిరట్ నాకున్ సూడంతిట్. బారితెకె నన పిస్త తీరె, మీరట్ గిర్ పిసంతిట్. 20 అద్ నేటి నన బాబొనగ, మిరట్ నహ్హ అని నన మిహ్ల మంతొన్ ఇంజెర్ కరి కీంతిట్. 21 నావంగ్ హుకుమ్క్ వొప్పి, అవెన్ పియ్సి తాక్యల్ నాకుస్ లాడ్ కింతొర్. నాకుస్ పెర్మ కియ్వన్ నా బాబొ పెర్మ కీంతొర్. నన గిర్ వోస్ లాడ్ కీసి, నావ ననయ్ వెహ్సి తొహంతొన్" ఇంజెర్ వెహ్మార్. 22 అెస్కె యూదల్ (వేర్ ఇస్కరియోత్ నాట్నొర్ యూదల్ ఆయొర్), "పర్సు! దునియతున్ ఆయ్య సిరిప్ మాకె బారి పావె మాంతొన్ ఇంతి?" ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతొర్. 23 తె యేసు, "నాకున్ పెర్మ కియ్వల్ నావ గొస్టి పియ్స్తి తాకంతొర్. ఆతొన్ నా బాబొ లాడ్ కీంతొర్. వోన వాసి మమొట్ మందంతొమ్. 24 బతి నాకున్ పెర్మ కియొర్ వోర్, నావ గొస్టి పియ్సి తాకొర్. మీరట్ కేంజ్వలిక్ గొస్టింగ్ నావంగ్ ఆయొంగ్ బతి, నాకున్ సారి కియ్యల్ బాబొనంగ్ ఆందుంగ్. 25 నన

మీ సంగ మనెకెనె, ఇవ్ గొస్టింగ్ మీకున్ వెహ్తాన్. 26 బతి బాబొ నా పొరొడె సారి కియ్పల్ పవిత్ర ఆత్మ మీకున్ సమ్దెకరుసంత. అని అద్ నన వెహ్తంగ్ సమ్దెన్ గిర్ మీకున్ హేతు కియుసంత.

 27 సాంతితున్ మీకున్ సీసి దాంతొన్. నావ సాంతితునె మంతొన్.* దునియ సీసెర్ మత తీర్ నన మీకున్ సీసెర్ సెలొన్. మీవంగ్ దిల్కున్ తకపిక ఆయ సియ్మట్ అని వెరిమట్. ²⁸ 'నన సొంజి, మిహ్గ వాంతొన్' ఇంజెర్ వెహ్త గొస్టి కేంజ్రిట్. బాబొ నాకున్ తెర్ డగుర్-పాన్ వాలె ఆత కాడ్కి, మిరట్ నాకున్ లాడ్ కీతెకె. బాబొనగ్ సొంజెర్ మంతొర్ ఇంజెర్ వెలె ఆనంద్సె మందిట్. 29 మిరట్ బరొస ఇర్కిట్ ఇంజెర్ ఇవ్ జర్ౖవక్ మునెస్, వెప్పౌర్ మంతొన్. 30 ఇద్ దునియతొర్ అదికారి సయ్తన్ వాసెర్ మంతొర్. అదెన్ సాటి ఉండె వెలె జేల్ మీ సంగ వడ్కొన్. నా పొరొ వోన్ బతయ్ అదికార్ సెలె. 31 బతి నన బాబొన్ లాడ్ కీసెర్ మంతొన్ ఇంజెర్, ఇద్ దునియతుర్కున్ కరె మానల్, బాబొన హుకుమున్ పియ్సినె ఇహిస్ కీసెర్* మంతాన్. తేదట్! ఇగెటల్ దాకట్" අංజිර් අණුර්.

²⁵ नना मी सङा मनेकेने, इव गोस्टिङ मीकुन वेह्तोन. ²⁶ बित बाबो ना पोरोडे सारि किय्वल पवित्रा आत्मा मीकुन सम्दो करुसंता. अनि अद नना वेह्तङ सम्दोन गिर मीकुन हेतु कियुसंता.

27 "सांतितुन मीकुन सीसि दांतोन. नावा सांतितुने मीकुन सीसेर मंतोन.* दुनिया सीसेर मत्ता तीर नना मीकुन सीसेर सेलोन. मीवङ दिलकुन तकपिका आया सिय्मट अनि वेरिमट. 28'नना सोन्जि, मिह्गा वांतोन' इन्जेर वेहता गोस्टि केन्जितट. बाबो नाकुन तेर डगुर-पान वाले आता काड्कि, मिरट नाकृन लाड कीतेके, बाबोनगा सोन्जेर मंतोर इन्जेर वेले आनंदुने मंदिट. 29 मिरट बरोसा इर्किट इन्जेर इव जर्ग्वक मुनेन, वेह्चेर मंतोन. 30 इद दुनियतोर अदिकारि सय्तन वासेर मंतोर. अदेन साटि उंडे वेले जेल मी सङा वड्कोन. ना पोरो वोन बतय अदिकार सेले. 31 बति नना बाबोन लाड कीसेर मंतोन इन्जेर, इद दुनियतुरकुन करे मानल, बाबोना हुकुम्न पिय्सिने इहिन कीसेर* मंतोन. तेदट! इगेटल दाकट" इन्जेर इत्तोर.

^{* 14:27} ఇద్ బగవంతన సాంతి ఆంద్. యెహెజ్కౌల్ 37:24–28 * 14:31 ఇత్తెకె నాకున్ దునియతుర కెయ్దె సయ్తన్ జకుస్లె, నావ నన హచ్ది కీంతొన్.

^{* 14:27} इद बगवंतना सांति आंद. येहेज्केल 37:24-28 * 14:31 इत्तेके नाकुन दुनियतुरा केय्दे सय्तन जकुस्ले, नावा नना हिंं कींतोन.

येसुये करल वेलि आंदुर

15 सिस्यलिर येसुन सङा अहन सोन्जेर मनेके, "नना करल आडुर वेलिता आंदुन. ना बाबो अद आडुर वाडितुन माल्कल आंदुर. ² नहगटल कोड्सि, आडुर्क सादोङ अव कांदन बाबो पासि वाटंतोर. साद्वलिक कांदन उंडे इचुर वेले सादना इन्जेर अवेनङ कोड्डिङ किन्न कींतोर. ³नना मीकुन वेह्तङ गोस्टिन हिंदल, मीवङ पाप्क इंवलिक कोड्डिङ किन्न मासि, सुदुड आसि तयर मंतिट. ⁴ नहगा उंदि आसि मंट. मिहगा नना मंदंतोन. कांदा आडुर वेलितगा जोडे मासि मंदा बीगर बहंते सादोयो, अहने नहगा उंदि आसि मंदा बीगर बहंते सादोयो, अहने नहगा उंदि आसि मंदा बीगर मिरट चोकोट्नङ काम्क किया पर्विट.

5"नना आङुर वेलिता आंदुन. मिरट नह्गा कोङ्स्तङ कांदङ आंदिट. बोर्ते नह्गा मंदंतोरो अनि वोन्गा नना मंदंतोनो, वोर उंडे वेले चोकोट्नङ काम्क कींतोर. नाकुन टूटे मासि मिरट बतय किया पर्विट. ६ बोर्ते नह्गा मनोरो, वोर पासि वाड्ता कांदा वत्तपिनय वत्तंतोर. आतङ वत्तङ कांदन माय्नलिर मीरि कीसि तड्मितगा वाटंतेर अनि अव वेंतङ. ७ नह्गा मिरट अनि मिह्गा नावङ गोस्टिङ मत्तेक, मीकुन इस्टम वाततुन कोरट. अद मीकुन पुटंता. ६ मिरट चोकोट्नङ काम्क किय्वडुन हिंदल, ना बाबोन मय्मा वांता.

యేసుయే కరల్ వేలి ఆందుర్

15 సిస్యలిర్ యేసున్ సంగ అహన్ సాంజెర్ మనెకె, "నన కరల్ ఆంగుర్ వేలిత ఆందున్. నా బాబొ అద్ ఆంగుర్ వాడితున్ మాల్కల్ ఆందుర్. 2 నహ్గటల్ కొడ్పి, ఆంగుర్క్ సాదొంగ్ అవ్ కాందన్ బాబొ పాసి వాటంతొర్. సాద్వలిక్ కాందన్ ఉండె ఇచుర్ వెలె సాదన ఇంజెర్ అవెనంగ్ కొడ్డింగ్ కుత్రి కీంతొర్. 3 నన మీకున్ వెహ్తంగ్ గొస్టిస్ హిందల్, మీవంగ్ పాప్క్ ఇన్ఫలిక్ కొడ్డింగ్ కుత్రె మాసి, సుదుడ్ ఆసి తయర్ మంతిట్. 4 నహ్గ ఉంది ఆసి మంట్. మిహ్గ నన మందంతొన్. కాంద ఆంగుర్ వేలితగ జోడె మాసి మంద బీగర్ బహనై సాదొయు, అహ్నె నహ్గ ఉంది ఆసి మంద బీగర్ మిరట్ హొకాట్నంగ్ కామ్క్ కియ పర్ఫిట్.

్ "నన ఆంగుర్ వేలిత ఆందున్. మీరట్ నహ్గ కొడ్సతంగ్ కాందంగ్ ఆందిట్. బోర్తె నహ్గ మందంతొరొ అని వోన్గ నన మందంతొనొ, వోర్ ఉండె వెలె చొకొట్నంగ్ కామ్క్ కీంతొర్. నాకున్ టూటె మాసి మీరట్ బతయ్ కియ పర్పిట్. ⁶ బోర్తె నహ్గ మనొరొ, వోర్ పాసి వాడ్త కాంద వత్తపినయ్ వత్తంతొర్. ఆతంగ్ వత్తంగ్ కాందన్ మాయ్నలిర్ మీరి కీసి తడ్మితగ వాటంతెర్ అని అవ్ వేంతంగ్. ⁷ నహ్గ మీరట్ అని మీహ్గ నావంగ్ గొస్టింగ్ మత్తెకె, మీకున్ ఇస్టమ్ వాతతున్ కోరట్. అద్ మీకున్ పుటంత. ⁸ మీరట్ చొకొట్నంగ్ కామ్క్ కియ్పడున్ హిందల్, నా బాబొన్ మయ్మ వాంత. ఇవ్ సూడ్పి,

మీరట్ నా సిస్యలిర్ ఇంజెర్ దుస్రుర్ కరి కీంతెర్. 9 బాబొ నాకున్ బహన్ లాడ్ కీతొరొ, అహ్నె నన మీకున్ లాడ్ కీతొన్. నావ లాడ్డగ నిల్సి మంట్. 10 నన బహన్లె బాబొనంగ్ హుకుమ్క్ పియ్సి, తాక్సెర్ బాబొన లాడ్డగ నిల్సి మత్తొనొ, అహ్నె మీరట్ గిర్ నావంగ్ హుకుమ్క్ పియ్సి తాకకిట్తె, నావ లాడ్డగ నిల్సి మందంతిట్. 11 నావ ఆనంద్ మీ రొపొ మందన అని అద్ ఆనంద్ బర్పుర్ ఆయన ఇంజెరెస్, ఇవ్ గొస్టింగ్ మీకున్ వెహ్చెర్ మంతొన్.

12 నన మీకున్ లాడ్దె సూడ్త తీరె, మిరట్ గిర్ వొరొన్ వొరొర్ పెర్మతె సూడన. ఇదె నావ హుకుమ్ ఆంద్. 13 సోషలిర్ సాటి తన్న పరస్ సియ్పడుస్ తెర్ అదిక్ పెర్మ కియ్వల్ బోరె సెలొర్. 14 నన మీకున్ హుకుమ్ సీత తీర్ తాక్తెకె, మిరట్ నావుర్ సోషలిర్ ఆసి మందంతిట్. 15 నన ఇంగెడల్ మీకున్ దాసిర్ ఇంజి కేయ్యక్నె, సోషలిర్ ఇంజెర్ కేయంతొన్. బారితెకె మాల్కనంగ్ పిలన్క్ దాసిర్కున్ టావ మనొ. బతి నన నా బాబొనల్ కేంజ్రంగ్ సమ్ద్రె గొస్టింగ్ మీకున్ వెహ్తూన్. 16 నాకున్ మీరట్డ్ ఆచ్మకి బతి, ననయ్ మీకున్ ఆచ్చి, నేమి కీతొన్. బస్కెట్ నిచ్చి మన్వల్ పండి సీనల్ మిరట్ చొకొట్నంగ్ కామ్క్ కియన ఇన్వలె నావ ఇచ. అహన్ కీతెకె, నా పొరొడె బాబొన్ బతల్ తల్క్ తెకె గిర్, అద్ మీకున్ పుటంత. 17 మిరట్ వొరొన్ వొరొర్ పెర్మ కియన ఇంజెరెన్ ఇద్ హుకుమ్ మీకున్ సీతొన్.

इव सूड्सि, मिरट ना सिस्यलिर इन्जेर दुसुर किर कींतेर. 9 बाबो नाकुन बहन लाड कीतोरो, अह्ने नना मीकुन लाड कीतोन. नावा लाड्दगा निल्स मंट. 10 नना बहंते बाबोनङ हुकुम्क पिय्सि, ताक्सेर बाबोना लाड्दगा निल्स मत्तोनो, अह्ने मिरट गिर नावङ हुकुम्क पिय्स ताकिकट्ते, नावा लाड्दगा निल्स मंदितट. 11 नावा आनंद मी रोपो मंदना अनि अद आनंद बर्पुर आयना इन्जेरेन, इव गोस्टिङ मीकुन वेह्चेर मंतोन.

12 "नना मीकुन लाड्दे सूड्ता तीरे, मिरट गिर वोरोन वोरोर पेर्मते सूडना. इदे नावा हुकुम आंद. ¹³ सोप्तलिर साटि तंवा परन सिय्वडुन तेर अदिक पेर्मा किय्वल बोरे सेलोर. 14नना मीकुन हुकुम सीता तीर ताक्तेके, मिरट नावुर सोप्तलिर आसि मंदंतिट. ¹⁵नना इङेडल मीकुन दासिर इन्जि केय्वक्ने, सोप्तलिर इन्जेर केयंतोन. बारितेके माल्कनङ पिलन्क दासिरकुन टावा मनो. बति नना ना बाबोनल केन्जतङ सम्दो गोस्टिङ मीकुन वेह्तोन. ¹⁶नाकुन मिरट आच्मिक बित, ननय मीकुन आच्चि, नेमि कीतोन. बस्केट निच्चि मंवल पंडि सीनल मिरट चोकोट्नङ काम्क कियना इंवले नावा इचा. अहन कीतेके, ना पोरोडे बाबोन बतल तल्क्तेके गिर, अद मीकुन पुटंता. 17 मिरट वोरोन वोरोर पेर्मा कियना इन्जेरेन इद हुकुम मीकुन सीतोन.

दुनियतुर मीकुन मेचुर

18"दुनियतुर मीकुन मेच्वेके, मीकुन तेर मुने नाकुन मेच्मिक इन्जेर हेतु इरट. 19 मिरट दुनियतुर दात मन्मड इत्तेके, वूर मीकुन पसंद कींदिर. बित मिरट दुनियतुर आय्विट. बारितेके मीकुन दुनियतुर्गटल आच्तोन. अदेन साटिने इद दुनियतुर मीकुन पसंद कियुर. 20 'दासि तंवोर माल्कन तेर डगुर आयोर' इन्जि, इदेन मुने वेहता गोस्टितुन हेतु इरट. लोकुर नाकुने दुक्सा बोगि कियुस्ता काड्कि, मीकुन गिर दुक्सा बोगि कियुस्तार वूर नावा गोस्टि पिय्स ताक्तेके, मीवा गिर गोस्टि पिय्स ताकंतेर. 21 नाकुन रोहतोर बाबोन वूर वोड्कि किय्वा काड्कि, ना हिंदल इव सम्दो मीकुन कींतेर.

²² "नना बोदा वेह्ले वाय्वक इत्तेके, वूर पोरो पाप्ना कसुर मंवेके सोंदु. बित नना वाता काड्कि, इंके वूरकुन तम्वा पाप्ना कसुडल तपुसिय्ले मोका सेले. ²³ नाकुन मेचोर वोर, ना बाबोन गिर मेचोर. ²⁴ बोरे कियुर अव चमत्कार्क नना किय्वक इत्तेके, वूर्गा पाप्ना कसुर मंवेके सोंदु. बित नना कीतङ चमत्कार्क वूर सूड्तेर. तेर बित नाकुन अनि ना बाबोन मेच्चेर सेलुर. ²⁵ 'बतय कारन सेल्वेके गिर नाकुन मेच्चेर सेलुर' इन्जेर दर्मा-ग्रंत्ना वचन बर्पुर आयन साटिने इहिन जर्ग्ता. ²⁶ बाबोनगटल मीकुन मदत किय्ले

దునియతుర్ మీకున్ మెచుర్

 18 "దునియతుర్ మీకున్ మెచ్వెకె, మీకున్ తెర్ మునె నాకున్ మెచ్మకి ఇంజెర్ హేతు ఇరట్. 19 మిరట్ దునియతుర్ దాత్ మన్మడ్ ఇత్తెకె, వూర్ మీకున్ పసంద్ కీందిర్. బతి మీరట్ దునియతుర్ ఆయ్పాట్. బారితెకె మీకున్ దునియతుర్గటల్ ఆచ్తొన్. అదెన్ సాటినె ఇద్ దునియతుర్ మీకున్ పసంద్ కియుర్. 20 'దాసి తన్వోర్ మాల్కన్ తెర్ డగుర్ ఆయొర్' ఇంజి, ఇదెన్ మునె వెహ్త గొస్టితున్ హేతు ఇరట్. లోకుర్ నాకునె దుక్స బోగి కియుస్త కాడ్కి, మీకున్ గిర్ దుక్ప బోగి కియుసంతెర్. వూర్ నావ గొస్టి పియ్స్ తాక్తెకె, మీవ గిర్ గొస్టి పియ్స్ తాకంతెర్. 21 నాకున్ రొహ్హార్ బాబొన్ వూర్ వొడ్కి కియ్స కాడ్కి, నా హిందల్ ఇవ్ సమ్మె మీకున్ కీంతెర్.

 22 "నన బోద వెహ్లే వాయ్పక్ ఇత్తెకె, వూర్ పొరా పాష్న కసుర్ మన్వెకె సొందు. బతి నన వాత కాడ్కి, ఇంకె వూర్కున్ తమ్ప పాష్న కసుడల్ తపుసియ్లే మోక సెలె. 23 నాకున్ మెచొర్ హోర్, నా బాబొన్ గీర్ మెచొర్. 24 బోరె కియుర్ అవ్ చమత్ కార్క్ నన కియ్పక్ ఇత్తెకె, వూర్గ పాష్న కసుర్ మన్వెకె సొందు. బతి నన కీతంగ్ చమత్ కార్క్ వూర్ సూడ్తెర్. తెర్ బతి నాకున్ అని నా బాబొన్ మెచ్చెర్ సెలుర్. 25 'బతయ్ కారన్ సెల్వెకె గీర్ నాకున్ మెచ్చెర్ సెలుర్. 25 'బతయ్ కారన్ సెల్వెకె గీర్ నాకున్ మెచ్చెర్ సెలుర్. 25 'బతయ్ కారన్ సెల్వెకె గీర్ నాకున్ మెచ్చెర్ సెలుర్' ఇంజెర్ దర్మ-గ్రంత్న వచన్ బర్పుర్ ఆయన్ సాటినె ఇహిస్ జర్గత. 26 బాబొనగుటల్

మీకున్ మదత్ కియ్లె పవిత్ర ఆత్మతున్ రొహంతొన్. ఆద్ వాత పెజె నా బారెత పత్న గవ మీకున్ వెహంత. 27 మీరట్ గిర్ నా బారెతె గవ వెహంతిట్. బారితెకె, మొదొడల్ నా సంగ మత్తుర్ ఆందిట్.

16 "మీరట్ బరొసతల్ బహ్కె 16 మాయ్పక్ మందన ఇంజెరెస్ ఇవ్ గొస్టింగ్ వెహ్హాస్. 2 వూర్ మీకుస్ సమాజ్మల్* అలది వాటంతెర్. మీకుస్ జక్వల్ హర్ వొరొర్ తన బగవంతన సేవ కీసెర్ మంతొన్ ఇన్ఫల్ వకత్ వాసెర్ మంత. 3 బాబొస్ అని నాకుస్ వూర్ కరి కియ్ప కాడ్కి, ఇహిస్ కీంతెర్. 4 ఇహిస్ జర్గ్ నెకె, ఇవెస్ బారెతె మునెనె మీకుస్ వెహ్హోస్ ఇంజెర్ హేతు కీకిట్, ఇంజి వెహ్సెర్ మంతొస్.

పవిత్ర ఆత్మతంగ్ కామ్క్

"ఇచొంగ్ రోజ్క్ నన మీ సంగనె మత్త కాడ్కి, మొదొల్ ఇప్ గొస్టిన్ బారెతె వెహ్మాకి. 5 బతి ఇంకె నన నాకున్ రొహ్హల్ బాబొనగ సొంజెర్ మంతొన్. తెర్ బతి, మిహ్గటల్ వొరొర్ గిర్ 'నిమె బగ దాంతి?' ఇంజెర్ పూసి కీసెర్ సెల్ఫిట్. 6 ఇప్ గొస్టింగ్ నన మీకున్ వెహ్త కాడ్కి, మీవంగ్ దిల్క్ పూరొ దుక్సతె నించి మంతంగ్. 7 నన సొత్తెకెన్, మీకున్ పాయ్ద ఆంత. నన సొంద బీగర్, మీ సంగ మంజి మదత్ కియ్పల్ పవిత్ర ఆత్మ మిహ్గ వాయొ. నన సొత్తెకెన్ అద్ ఆత్మతున్ మిహ్గ రొహంతొన్. ఇద్ సతెమ్ ఆంద్.

पवित्रा आत्मतुन रोहंतोन. अद वाता पेजे ना बारेता सत्ना गवा मीकुन वेहंता. ²⁷ मिरट गिर ना बारेते गवा वेहंतिट. बारितेके, मोदोडल ना सङा मत्तुर आंदिट.

16 "मिरट बरोसतल बहके माय्वक्ने मंदना इन्जेरेन इव गोस्टिङ वेहतोन. ² वूर मीकुन समाज्नल* अलिद वाटंतेर. मीकुन जक्वल हर वोरोर तना बगवंतना सेवा कीसेर मंतोन इंवल वकत वासेर मंता. ³ बाबोन अनि नाकुन वूर किर किय्वा काड्कि, इहिन कींतेर. ⁴ इहिन जर्मेके, इवेन बारेते मुनेने मीकुन वेह्तोन इन्जेर हेतु कींकिट, इन्जि वेह्चेर मंतोन.

पवित्रा आत्मतङ काम्क

"इचोङ रोज्क नना मी सङ्ने मत्ता काड्कि, मोदोल इव गोस्टिन बारेते वेह्मकि. ⁵ बित इंके नना नाकुन रोह्वल बाबोनगा सोन्जेर मंतोन. तेर बित, मिह्गटल वोरोर गिर 'निमे बगा दांति?' इन्जेर पूसि कीसेर सेल्विट. ⁶ इव गोस्टिङ नना मीकुन वेह्ता काड्कि, मीवङ दिल्क पूरो दुक्सते निन्चि मंतङ. ⁷ नना सोत्तेकेन, मीकुन पाय्दा आंता. नना सोंदा बीगर, मी सङा मन्जि मदत किय्वल पवित्रा आत्मा मिह्गा वायो. नना सोत्तेकेन अद आत्मतुन मिह्गा रोहंतोन.

^{* 16:2} సమాజ్నల్: గ్రీకు బాసతగ సునగొక్నల్ ఇంజెర్ మందంత.

^{* 16:2} समाजनल: ग्रीकु बासतगा सुनगोकनल इन्जेर मंदंता.

इद सतेम आंद. ⁸ अद पवित्रा आत्मा वासि, पापुन बारेते, नियतुन बारेते अनि तस्वतुन बारेते दुनियतुरकुन तोहंता. 9ना पोरो बरोसा इर्वा काड़िक, वूर पाप कीतेर इन्जेर पवित्रा आत्मा तोहंता. 10 नना बाबोनगा दांतोन* अनि इङेडल नाकुन मिरट सूड्वा काड्कि, नना नियत्नोना इन्जेर अद पवित्रा आत्मा तोहंता. 11 इद दुनियतोर अदिकारि सय्तंद्रन तस्वा जर्गा. अदेन साटि, बगवंतल गिर इद द्नियत्रक्न तस्वा कींतोर इन्जेर पवित्रा आत्मा तोहंता. 12 नना मीकुन वेह्वलिक उंडे वेले गोस्टिङ मंतङ बति, मिरट अवेन सोसि किया पर्विट. 13 अद पवित्रा आत्मा वासि, सतेमुन बारेते वेहंता. अद मीकुन बर्प्र सत्नेके ताकुसंता. अद तंवा तनय बतय वेहो. तना केन्जतङ अवेने वेहंता. बविसत्ने जर्ग्वलिकुन बारेते गिर वेहंता. ¹⁴ अद आत्मा नना वेहतङ गोस्टिङ येच्चि मीकुन वेहता काड्कि, नाकुन मान पुटंता. ¹⁵ बाबोनगा मंवलिक सम्दो गिर नावङ आंतङ. अदेन साटि, पवित्रा आत्मा नना वेह्तनल येच्चि वेहंता इत्तोन.

 8 అద్ పవిత్ర ఆత్మ వాస్, పాపున్ బారెతె, నియతున్ బారెతె అని తస్వతున్ బారెతె ದುನಿಯತುರ್ಗುನ್ ತೌಭಾಂತ. 9 ನಾ పొరొ బరొస ఇర్వ కాడ్కి, వూర్ పాప్ కీతెర్ ఇంజెర్ పవీత్ర ఆత్మ తొహంత. 10 నన బాబొనగ దాంతొన్* అని ఇంగెడల్ నాకున్ మీరట్ సూడ్వ కాడ్కి, నన నియత్నొన ఇంజెర్ అద్ పవిత్ర ఆత్మ తొహంత. 11 ఇద్ దునియతొర్ అదికారి సయ్తన్దున్ తస్వ జర్త. అదెన్ సాటి, బగవంతల్ గిర్ ఇద్ దునియతుర్కున్ తస్వ కీంతొర్ ఇంజెర్ పవిత్ర ఆత్మ తొహంత. ¹²నన మీకున్ వెహ్చలిక్ ఉండె వెలె గొస్టింగ్ మంతంగ్ బతి, మిరట్ అవెన్ సోసి కియ పర్విట్. 13 అద్ పవిత్ర ఆత్మ వాసి, సతెమున్ బారెతె వెహంత. అద్ మీకున్ బర్బుర్ సత్సెకె తాకుసంత. అద్ తన్య తనయ్ బతయ్ వెహొ. తన కేంజ్డంగ్ అవెనె వెహంత. బవిసత్సై జర్త్ వలికున్ బారెతె గిర్ వెహంత. 14 అద్ ఆత్మ నన వెహ్తంగ్ గొస్టింగ్ యేచ్చి మీకున్ వెహ్త కాడ్కి, నాకున్ మాన్ పుటంత. 15 బాబొనగ మన్వలిక్ సమ్మె గిర్ నావంగ్ ఆంతంగ్. అదెన్ సాటి, పవిత్ర ఆత్మ నన వెహ్తనల్ యేచ్చి వెహంత ఇత్తొన్.

^{* 16:10} बाबो बगवंतनगा सोन्जि तिना बग्ला उच्चि राज ताकुसंतोर. (हेब्रि 8:1) इहिन बगवंतन सङा उच्चि मंवल तरिका वोर नियत्नोर (1वा योहन 2:1-2) इन्जेर तोहंता.

^{*} 16:10 బాబొ బగవంతనగ సొంజి తిన బగ్గ ఉచ్చి రాజ్ తాకుసంతొర్. (హెబ్రి 8:1) ఇహిన్ బగవంతన్ సంగ ఉచ్చి మన్వల్ తరిక వోర్ నియత్నొర్ (1వ యోహన్ 2:1-2) ఇంజెర్ తొహంత.

దుక్స సొంజి ఆనంద్ వాయ్పల్

 16 "కహీ రోజ్క్ ఆత పెజె నాకున్ మీరట్ సూడ్విట్. బతి ఉండె కహి రోజ్క్ ఆత పెజె నాకున్ సూడంతిట్" ఇంజెర్ సిస్యలిర్కున్ వెహ్హార్. 17 ఇద్ గొస్టి కేంచి కహితుర్ సిస్యలిర్, "'కహి రోజ్క్ ఆత పెజె నాకున్ మీరట్ సూడ్విట్. బతి ఉండె కహి రోజ్క్ ఆత పెజె నాకున్ సూడంతిట్. నన బాబొనగ దాంతొన్' ఇంజెర్ మా సంగ బతతున్ సాటి వెహ్చెర్ మంతొర్?" ఇంజెర్ తమ్మ తమ వడ్క్ తెర్. 18 "'కహి రోజ్క్ ఆత పెజె' ఇంజెర్ బతతున్ బారెతె వెహ్చెర్ మంతొర్? వోర్ వెహ్పల్ గొస్టి మాకున్ అర్డమ్ ఆసెర్ సెలె పెహ్చెర్

 19 తనకున్ పూసి కియ్లే ఆయ్పల్ గొస్టితున్ యేసు కరి కీసి, "కహి రోజ్క్ ఆత పెజె నాకున్ మీరట్ సూడ్విట్. బతి ఉండె కహి రోజ్క్ ఆత పెజె నాకున్ సూడంతిట్' ఇంజెర్ వెహ్త గొస్టితున్ బారెతె మీవ మీరట్ బతంగ్ వడ్క్ సెర్ మంతిట్?" ఇంజెర్ ఉల్ల వూర్కున్ పూసి కీతార్. 20 అని, "మీరట్ దుక్పతె ఆడంతిట్ బతి, దునియ ఆనంద్ యేతంత. మిరట్ ఆడంతిట్ బతి, మీ దుక్ప మారిసి ఆనంద్ ఆయర్. ఇద్ సతెమ్ ఆంద్. 21 వెయ్లో యేర్ పూర్పల్ గట్క వాత కాడ్కి, వాతంగ్ నొపిన దుక్పతున్ బోగె మాంత. బస్కెతె మొడ్డె సెలెకె మొడ్డన్ జల్మ సీంతయొ, అస్కె దునియతె ఉంది జీవతున్ జల్మ సీతొన్ ఇన్వల్ ఆనంద్నె, తన బోగె మాత దుక్పతున్

दुक्सा सोन्जि आनंद वाय्वल

16 "किह रोज्क आता पेजे नाकुन मिरट सूड्विट. बित उंडे किह रोज्क आता पेजे नाकुन सूडंतिट" इन्जेर सिस्यलिरकुन वेह्तोर. 17 इद गोस्टि केन्चि किहतुर सिस्यलिर, "'किह रोज्क आता पेजे नाकुन मिरट सूड्विट. बित उंडे किह रोज्क आता पेजे नाकुन मुंडेतिट. नना बाबोनगा दांतोन' इन्जेर मा सङा बततुन साटि वेह्चेर मंतोर?" इन्जेर तम्वा तमा वड्केर. 18 "'किह रोज्क आता पेजे' इन्जेर बततुन बारेते वेह्चेर मंतोर? वोर वेह्वल गोस्टि माकुन अर्तम आसेर सेले" इन्जेर इत्तेर.

¹⁹तनकुन पूसि किय्ले आय्वल गोस्टितुन येसु किर कीसि, "'किह रोज्क आता पेजे नाकुन मिरट सूड्विट. बित उंडे किह रोज्क आता पेजे नाकुन सूडंतिट' इन्जेर वेह्ता गोस्टितुन बारेते मीवा मिरट बतङ वड्क्सेर मंतिट?" इन्जेर उल्टा वूरकुन पूसि कीतोर. ²⁰ अनि, "मिरट दुक्सते आडंतिट बित, दुनिया आनंद येतंता. मिरट आडंतिट बित, मी दुक्सा मारिसि आनंद आयर. इद सतेम आंद. ²¹ वेय्लो येर पूर्वल गट्का वाता काड्कि, वातङ नोपिना दुक्सतुन बोगे मांता. बस्केते मोड्डे सेलेके मोड्डन जल्मा सीतंगे, अस्के दुनियते उंदि जीवतुन जल्मा सीतोन इंवल आनंद्ने, तना बोगे माता दुक्सतुन मन्गंता. ²² अहने मिरट इंके दुक्सा येच्चेर मंतिट. बित मीकुन उंदुंदि जोका सूडंतोन. अस्के मीवङ दिल्क्ने मंवल आनंदुन बोरे तेंड्सि वाटा परुर. ²³ अद येलते मिरट नाकुन बतय पूसि किया लागो" इन्जेर वूरकुन वेहतोर.

अस्के येसु, "मिरट ना पोरोडे बाबोन बतल तल्क्तेके गिर, अद मीकुन पुटंता. इद सतेम आंद. 24 इंके वेरि मिरट ना पोरोडे बतय कोर्मिक. मी आनंद बर्पुर आयन साटि, तल्क्सेरेन मंट. मीकुन तप्वक सिय्वल जर्गता. ²⁵ इव गोस्टिङ मी सङा नम्नना रूप्ने वेहतोन. बति उंडे बस्केने नमुनना रूप्ने वेहोन. बाबोन बारेते, मत्ता तीर नना मीकुन अर्तम आनल वेहवल वकत वासेर मंता. ²⁶⁻²⁸ नना बाबोनगटल इद दुनियते वातोन. इंके दुनियतुन सुटि कीसि बाबोनगा सोन्जेर मंतोन. मिरट नाकुन पेर्मा कीसि, नना बगवंतनल वातोन इन्जेर बरोसा इर्ता काड्कि, बाबोये मीकुन लाड कीसेर मंतोर. अद वकत्ने नना बाबोन मी साटि कोर्वल ज्रत सेले. बित मिरट ना पोरोडे बाबोन कोरंतिट. वोर मीकुन सींतोर" इन्जेर वूरकुन वेह्तोर.

²⁹ अस्के सिस्यिलर, "इचुला! इंके निमें नमुनना रूप्ने आय्वा कुला कुला वेहचेर मंति. ³⁰ बोरे वोरोर सवल्क पूसि किय्वल जुरत सेले. इंके नीकुन सम्दि टावा इन्जेर మర్న్గంత. 22 అహ్నె మీరట్ ఇంకె దుక్స్ యేచ్చెర్ మంతిట్. బతి మీకున్ ఉందుంది జోక సూడంతొన్. అస్కె మీవంగ్ దిల్క్ నె మన్వల్ ఆనందున్ బోరె తెండ్స్తి వాట పరుర్. 23 అద్ యేలతె మీరట్ నాకున్ బతయ్ పూసి కియ లాగొ" ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తార్.

అస్కె యేసు, "మీరట్ నా పొరొడె బాబొన్ బతల్ తల్క్ తెకె గిర్, అద్ మీకున్ పుటంత. ఇద్ సతెమ్ ఆంద్. 24 ఇంకె వేరి మీరట్ నా పొరొడె బతయ్ కోర్మకి. మీ ఆనంద్ బర్పుర్ ఆయన్ సాటి, తల్క్ సెరెస్ మంట్. మీకుస్ తప్పక్ సియ్వల్ జర్గంత. 25 ఇవ్ గొస్టింగ్ మీ సంగ నమునన రూప్పై వెహ్హాస్. బతి ఉండె బస్కెనె నమునన రూప్పె వెహొన్. బాబొన్ బారెతె, మత్త తీర్ నన మీకున్ అర్గమ్ ఆనల్ వెహ్వల్ వకత్ వాసెర్ మంత. $^{26-28}$ నన బాబొనగటల్ ఇద్ దునియతె వాతొన్. ఇంకె దునియతున్ సుటి కీసి బాబొనగ సొంజెర్ మంతొన్. మిరట్ నాకున్ పెర్మ కీసి, నన బగవంతనల్ వాతొన్ ఇంజెర్ బరొస ఇర్త కాడ్కి, బాబొయె మీకున్ లాడ్ కీసెర్ మంతొర్. అద్ వకత్నె నన బాబొస్ మీ సాటి కోర్యల్ జురత్ సెలె. బతి మిరట్ నా పొరొడె బాబొన్ కోరంతిట్. వోర్ మీకున్ సీంతొర్" ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తార్.

²⁹ అస్కె సిస్యలిర్, "ఇచుల! ఇంకె నిమె నమునన రూప్నె ఆయ్వ కుల కుల వెహ్చెర్ మంతి. ³⁰ బోరె వొరొర్ సవల్క్ పూసి కియ్వల్ జురత్ సెలె. ఇంకె నీకున్ సమ్ది టావ ఇంజెర్ మాకున్ అర్తమ్ ఆత. ఇదెన్ హిందల్ నిమె బగవంతనల్ వాతి ఇన్వడున్ బరొస కీంతొమ్" ఇంజెర్ వెహ్తెర్. 31 తె యేసు, "ఇంకె నహ్గ కరల్ బరొస కీసెర్ మంతిట్ కి? 32 సూడట్! నాకున్ వొరొనె సుటి కీసి, మీరట్ బెందుర్ హకె పరర్ ఆయ్పల్ వకత్ వాసెర్ మంత. అద్ ఇంకె వాసిన్ మంత తెర్ బతి, నన వొరొన ఆయొన్. బాబొ నా సంగ మంతొర్. 33 నా హిందల్, మీకున్ సాంతి వాయన ఇంజెర్ ఇవ్ గొస్టింగ్ వెహ్చెర్ మంతొన్. దునియతగ మీకున్ దుక్సంగ్ అని తక్లిబ్క్ వాంతంగ్. బతి ఆవ్ సమ్దిన్ నన మెయ్స్లు మంతొన్. అదెన్ సాటి మీరట్ గటి–దీర్యతె మంట్" ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్హార్.

యేసు పార్తన కియ్పల్

17 యేసు ఇప్ గొస్టింగ్ వెహ్చి, పొరొ హాబడెక సూడ్సెర్ ఇహిన్ పార్తన కీతొర్: "బాబ! నిమె దునియతుర్ సమ్టిర్ మాయ్నలిర్ పొరొ నాకున్ అదికార్ సీతి. ఇదెన్ హిందల్, నిమె నాకున్ సీతుర్కున్ బస్కెట్ పిస్పల్ జీవ సియ పరంతొన్. వొరొనియ్ సతె బగవంతల్ ఆయ్పల్ నీకున్ అని నిమె రొహ్మి హోర్ యేసు కిరిస్తున్ కరి కియ్పలిర్కునే బస్కెట్ పిస్పల్ జీవ పుటంత. బొమిత్ పొరొ నాకున్ సీత సమ్మె కామున్ బర్పుర్ కీసి, నీకున్ మయ్మ తత్తాన్. అద్ వకత్ ఇంకె వాసిన్ మంత. నాకున్ నీవ మయ్మ వాయుసు. ఇద్ తీర్దె నీకున్ నన మయ్మ వాయుసంతొన్. 5 యే బాబ! ఇద్ కలి గడె మాయ్పక్ మునె నన

माकुन अर्तम आता. इदेन हिंदल निमे बगवंतनल वाति इंवडुन बरोसा कींतोम" इन्जेर वेह्तेर. ³¹ ते येसु, "इंके नहगा करल बरोसा कींसेर मंतिट कि? ³²सूडट! नाकुन वोरोने सुटि कीिस, मिरट बेंदुर हके परर आय्वल वकत वासेर मंता. अद इंके वासिन मंता तेर बित, नना वोरोना आयोन. बाबो ना सङा मंतोर. ³³ना हिंदल, मीकुन सांति वायना इन्जेर इव गोस्टिङ वेह्चेर मंतोन. दुनियतगा मीकुन दुक्सङ अनि तक्लिब्क वांतङ. बित अव सम्दिन नना मेय्सि मंतोन. अदेन साटि मिरट गटि-दीर्यते मंट" इन्जेर वूरकुन वेह्तोर.

येसु पार्तना किय्वल

17 यसु इव गोस्टिङ वेह्चि, पोरो हाबडेके सूड्सेर इहिन पार्तना कीतोर: "बाबा! निमे दुनियतुर सिन्दिर माय्निलर पोरो नाकुन अदिकार सीति. इदेन हिंदल, निमे नाकुन सीतुरकुन बस्केट पिस्वल जीवा सिया परंतोन. वोरोनिय सते बगवंतल आय्वल नीकुन अनि निमे रोह्ति वोर येसु किरिसतुन करि किय्वलिर्कुने बस्केट पिस्वल जीवा पुटंता. बोमित पोरो नाकुन सीता सम्दो कामुन बर्पुर कीसि, नीकुन मय्मा तत्तोन. अद वकत इंके वासिन मंता. नाकुन नीवा मय्मा वायुसा. इद तीर्दे नीकुन नना मय्मा वायुसंतोन. 5ये बाबा!

इद किल गडे माय्वक मुने नना निहगा मनेके, बातल मय्मा मत्तयो, आतले मय्मा इंके नाकुन वाया सीम.

येसु तंवुर सिस्यलिर साटि पार्तना किय्वल

6"इद दुनियतल नाकुन सीति वूर नीकुन करि कीनल कीतोन. वूर लोकुर नीवुर आंदिर, बति निमे वूरकुन नह्गा हव्लि कीति. वूर नीवा वचन पिय्सि ताक्तेर. 7-8 निमे नाकुन सीतङ गोस्टिन वूरकुन वेहतोन. अदेन वूर वोप्सि, निमेय नाकुन सारि कीति इन्जेर बरोसा इर्तेर. नना करलेने निह्गटल वातोन इन्जेर वूरकुन करे माता. ते नना वड्क्ले गोस्टिङ अनि मय्मतङ काम्क किय्ले सक्ति सम्दो निमेय सीति इन्जेर, इंके वूरकुन करे माता. 9वूर साटिने पार्तना कीसेर मंतोन. बति दुनियतुर साटि पार्तना कीसेर सेलोन. निमे नाकुन सीति वूर, नीवुर आता काड़िक, वूर साटिने पार्तना कीसेर मंतोन. ¹⁰नह्गा मंवलिर सम्दिर नीवुरे आंदिर अनि वूरकुन निमेय नाकुन सीति. वूर ना पोरो इर्ता बरोसतुन हिंदल नाकुन मान पुट्ता. ¹¹नना उंडे मुने दुनियतगा मनोन. बति वीर द्नियतगन मंतेर. नना निह्गा वासेर मंतोन. पवित्रा वाले बाबो बगवंता। मरट इंके उंदि आसि मत्तपे, वीर गिर उंदि आसि मनल, निमे नाकुन सीता नीवा पोरोल्ता सक्तिते वीरकृन काबाडा. 12 नना इगे मनेके,

నిహ్గ మనెకె, బాతల్ మయ్మ మత్తయొ, ఆతలె మయ్మ ఇంకె నాకున్ వాయ సీమ్.

యేసు తన్పుర్ సిస్యలిర్ సాటి పార్తన కియ్పల్

 6 ఇద్ దునియతల్ నాకున్ సీతి వూర్ నీకున్ కరి కీనల్ కీతాన్. వూర్ లోకుర్ నీవుర్ ఆందిర్, బతి నిమె వూర్కున్ నహ్గ హన్లి కీతి. వూర్ నీవ వచన్ పియ్సి తాక్రెర్. 7-8 నిమె నాకున్ సీతంగ్ గొస్టిన్ వూర్కున్ వెహ్తాన్. అదెన్ వూర్ వొప్పి, నిమెయ్ నాకున్ సారి కీతి ఇంజెర్ బరొస ఇర్తెర్. నన కరలెనె నిహ్హటల్ వాతొన్ ఇంజెర్ వూర్కున్ కరె మాత. తె నన వడ్క్ లె గొస్టింగ్ అని మయ్మతంగ్ కామ్క్ కియ్లె సక్తి సమ్దా నిమెయ్ సీతి ఇంజెర్, ఇంకె వూర్కున్ కరె మాత. 9 వూర్ సాటినె పార్తన కీసెర్ మంతొన్. బతి దునియతుర్ సాటి పార్తన కీసెర్ సెలొన్. నిమె నాకున్ సీతి వూర్, నీవుర్ ఆత కాడ్కి, వూర్ సాటినె పార్తన కీసెర్ మంతొన్. 10 నహ్హ మన్యలిర్ సమ్దిర్ నీవురె ఆందిర్ అని వూర్కున్ నిమెయ్ నాకున్ సీతి. వూర్ నా పొరొ ఇర్త బరొసతున్ హిందల్ నాకున్ మాన్ పుట్త. 11 నన ఉండె మునె దునియతగ మనొన్. బతి వీర్ దునియతగన్ మంతెర్. నన నిహ్హ వాసెర్ మంతొన్. పవిత్ర వాలె బాబొ బగవంత! మరట్ ఇంకె ఉంది ఆసి మత్తపె, వీర్ గిర్ ఉంది ఆసి మనల్, నిమె నాకున్ సీత నీవ పొరొల్ల సక్తితె వీర్కున్ కాబాడ. 12 నన ఇగె మనెకె, నాకున్ సీతి వూర్కున్ నీ పొరొల్త

సక్తితె కాబాడ్తొన్. దర్శ-గ్రంత్న వచన్ పూరె మానల్ నాసెడమ్ ఆయ్యల్ బోర్తె మత్తారా, వోరె నాసెడమ్ ఆతొర్. 13 ఇంకె నన నిహ్త వాసెర్ మంతొన్. నావ ఆనంద్ వూర్గ బర్పుర్ ఆయన ఇంజెరెన్, నన ఇద్ దునియతగ మనెకెన్, ఇవ్ గొస్టింగ్ వెబ్బార్ మంతొన్. 14 నీవ వచన్ వూర్కున్ వెహ్నాన్. నన ఇద్ దునియతొన ఆయొన్. అప్సై వూర్ గిర్ ఇద్ దునియతుర్ ఆయ్య కాడ్కి, ఇద్ దునియతుర్ వూర్కున్ మెచుర్. 15 ఇద్ దునియతల్ వీర్కున్ వోమ్ ఇంజెర్ నీకున్ పార్తన కీసెర్ సెలొన్. బతి సయ్తన్ ఇన్ఫల్ కరెబనగటల్ వీర్కున్ కాబాడ ఇంజెర్ పార్తన కీసెర్ మంతొన్. 16 నన దునియతొన బహన్తె ఆయొనొ, అప్సై వూర్ గిరె ఇద్ దునియతుర్ ఆయుర్. 17 నీవయ్ గొస్టి సతెమ్ ఆంద్. అద్ సత్నె నీవ సేవ కియ్లె, వూర్కున్ అలగ్ కీమ్. 18 నిమె నాకున్ బద్ తీర్తె దునియతగ రొహ్హియొ, అదె తీర్లె నన వూర్కున్ దునియతగ రొహ్తాన్. 19 నావ నన అర్చన ఆయ్యడున్ హిందల్, వూర్ కరల్ పవిత్ర ఆస్తి, నీవ సేవ కియన ఇన్వలె నావ ఇచ.

యేసు సమ్దిర్ బక్తలిర్ సాటి పార్తన కియ్పల్

 20 "నన సిరిప్ వీర్ సిస్యలిర్ సాటినె ఆయొ బతి, వీర గొస్టి కేంచి బోర్–బోర్తె నా పొరొ బరొస ఇరంతెరొ, వూర్ సమ్దిర్ సాటి పార్తన కీసెర్ మంతొన్. 21 యే బాబ! నన నిహ్గ, నిమె నహ్గ బహన్ ఉంది ఆసి మంతటొ, అహ్మె బరొస కియ్వలిర్ వూర్

नाकुन सीति वूरकुन नी पोरोल्ता सक्तिते काबाड्तोन. दर्मा-ग्रंत्ना वचन पूरे मानल नासेडम आय्वल बोर्ते मत्तोरो, वोरे नासेडम आतोर. 13 इंके नना निहगा वासेर मंतोन. नावा आनंद वूर्गा बर्पुर आयना इन्जेरेन, नना इद दुनियतगा मनेकेन, इव गोस्टिङ वेह्चेर मंतोन. ¹⁴ नीवा वचन वूरकुन वेह्तोन. नना इद द्नियतोना आयोन. अह्ने वूर गिर इद दुनियतुर आय्वा काड्कि, इद दुनियतुर वूरकुन मेचुर. 15 इद दुनियतल वीरकुन वोम इन्जेर नीकुन पार्तना कीसेर सेलोन. बति सय्तन इंवल करेबनगटल वीरकुन काबाडा इन्जेर पार्तना कीसेर मंतोन. ¹⁶नना दुनियतोना बहंते आयोनो, अह्ने वूर गिरे इद दुनियतुर आयुर. ¹⁷नीवय गोस्टि सतेम आंद. अद सत्ने नीवा सेवा किय्ले, वूरकुन अलग कीम. ¹⁸निमे नाकुन बद तीर्दे दुनियतगा रोहितयो, अदे तीर्दे नना वूरकुन दुनियतगा रोह्तोन. 19 नावा नना अर्पना आय्वडुन हिंदल, वूर करल पवित्रा आसि, नीवा सेवा कियना इंवले नावा इचा.

येसु सम्दिर बक्तलिर साटि पार्तना किय्वल

²⁰ "नना सिरिप वीर सिस्यलिर साटिने आयो बित, वीरा गोस्टि केन्चि बोर-बोर्ते ना पोरो बरोसा इरंतेरो, वूर सम्दिर साटि पार्तना कीसेर मंतोन. ²¹ ये बाबा! नना निहगा, निमे नहगा बहन उंदि आसि मंतटो, अहने बरोसा किय्वलिर वूर सम्दिर गिर उंदि आसि मंदना इन्जेर पार्तना कीसेर मंतोन. निमे नाकुन रोहित इन्जेर दुनियतुर किर कियना इत्तेक, वूरकुन महगा मीरि कीम. 22-23 निमे नहगा मंति. नना निहगा मंतोन. नाकुन सीति अद मय्मतुन वूरकुन सीतोन. मरट इंके उंदि आसि मत्तपे, वूर गिर उंदि आसि मंदना. अस्केन निमे नाकुन सारि कीति इन्जेर अनि नाकुन लाड कीतपे, वूरकुन कीसेर मंति इन्जेर दुनियतुर किर कींतेर.

24 "बाबा! निमे नाकुन सीति वूर, ना बरोबर मन्जेर, नाक सीता मय्मतुन वूर सूडना इन्जेर कोर्सेर मंतोन. बारितेके, किल गडे माय्वक मुनेतले नाकुन लाड कीति. 25 नियत्नोर बाबा! दुनियतुर नीकुन किर कीसेर सेलुर बित, नना किर कीतोन. निमेय नाकुन रोहित इन्जेर, वीर सिस्यिलर किर कीतेर. 26 निमे बोनि इंवल वूरकुन तोह्चेरेन मंतोन अनि उंडे वेले तोहंतोन. नाकुन निमे लाड कीति. अहने वूर गिर नाकुन पेर्मा कियना अनि वूरङ दिल्क्नगा नना कुद मंदना इंवले नावा इचा" इन्जेर येस पार्तना कीतोर.

సమ్దిర్ గిర్ ఉంది ఆసి మందన ఇంజెర్ పార్తన కీసెర్ మంతొన్. నిమె నాకున్ రొహ్హి ఇంజెర్ దునియతుర్ కరి కియన ఇత్తెకె, వూర్కున్ మహ్గ మీరి కీమ్. $^{22-23}$ నిమె నహ్గ మంతి. నన నిహ్గ మంతొన్. నాకున్ సీతి అద్ మయ్మతున్ వూర్కున్ సీతొన్. మరట్ ఇంకె ఉంది ఆసి మత్తపె, వూర్ గిర్ ఉంది ఆసి మందన. అస్కెన్ నిమె నాకున్ సారి కీతి ఇంజెర్ అని నాకున్ లాడ్ కీతపె, వూర్కున్ కీసెర్ మంతి ఇంజెర్ దునియతుర్ కరి కీంతెర్.

 24 "బాబ! నిమె నాకున్ సీతి వూర్, నా బరొబర్ మంజెర్, నాక్ సీత మయ్మతున్ వూర్ సూడన ఇంజెర్ కోర్సెర్ మంతొన్. బారితెకె, కలి గడె మాయ్పక్ మునెతలె నాకున్ లాడ్ కీతి. 25 నియత్నొర్ బాబ! దునియతుర్ నీకున్ కరి కీసెర్ సెలుర్ బతి, నన కరి కీతాన్. నిమెయ్ నాకున్ రొహ్తి ఇంజెర్, వీర్ సిస్యలిర్ కరి కీతెర్. 26 నిమె బోని ఇన్పల్ వూర్కున్ తొహ్చారెన్ మంతొన్ అని ఉండె వెలె తొహంతొన్. నాకున్ నిమె లాడ్ కీతి. అహ్మై వూర్ గిర్ నాకున్ పెర్మ కేయన అని వూరంగ్ దిల్క్ నగ నన కుద్ మందన ఇన్పలె నావ ఇచౌ ఇంజెర్ యేసు పార్తన కీతార్.

యేసున్ పియ్పి వోయ్పల్

(మత్తయి 26:47-56; మార్క్ 14:43-50; లూక 22:47-53)

 $18\,$ యేసు పార్తన కీత పెజె, తన్పుర్ సిస్యలిర్ సంగ కెద్రొను లవ్ధిత లొదితున్ వీడ్సి సొత్తార్. అగ ఉంది వాడి మత్త. అద్ వాడిత్ రొప్పా తన అని వోనుర్ సిస్యలిర్ నేంగ్డౌర్. 2 యేసు తన్సూర్ సిస్యలిర్ సంగ వెలెన్ జోకంగ్ అగ సొంజి మత్తార్. అదెన్ సాటి, యేసున్ దుసుర కెయ్తె హవ్లి కీసి, దోక సియ్వల్ యూదన్ గిర్, అద్ వాడి టావ మత్త. 3 డగుక్ కటొడలిర్ అని పరిసయుల్క్ కహితుర్కున్ ఆచ్చి, యూదన్ సంగ సారి కీతెర్. వూర్ బూర్ బూర్ ఇత్తెకె, యూదల్, కహితుర్ సిపాయిర్ అని మందిర్గగ కేష్వలిర్. వూర్ డివ్టింగ్, కందిల్క్ అని ఆయ్తర్క్ పియ్ప వాతెర్. 4 తనకున్ మునె బతల్ జర్గ్ జర్గ్ బ్రామ్ మంత ఇన్వల్ యేసు కరి కీత కాడ్కి, వూర్గ సొంజి, "బోస్ సాటి మహ్క్ సెర్ మంతిట్?" ఇంజెర్ పూసి కీతొర్. $^{5-6}$ అస్కై వూర్, "నజరేత్నౌర్ యేసున్ సాటి" ఇంజెర్ వెహ్తెర్. తె యేసు, "ననయ్ వోన ఆందున్" ఇంజెర్ వెహ్హార్. అద్ గొస్టి కేంచి, దోక సియ్చల్ యూదన్ బరొబర్ వూర్ పెజె జర్గ్ సీ బూడ్ అర్తెర్. 7 ఉందుంది జోక యేసు, "బోన్ సాటి మహ్క్-సెర్ మంతిట్?" ఇంజెర్ పూసి కీతొర్. తె వూర్, "నజరేత్సార్ యేసున్ సాటి" ఇంజెర్ వెహ్తెర్. 8 తె యేసు, "ననయ్ వోన ఆందున్ ఇంజి, ఇదెన్

येसुन पिय्सि वोय्वल

(मत्तयि 26:47-56; मार्क 14:43-50; लूका 22:47-53)

18 येसु पार्तना कीता पेजे, तंबुर सिस्यलिर सङा केद्रोनु लव्डिता लोदितुन वीड्सि सोत्तोर. अगा उंदि वाडि मत्ता. अद वाडित रोपो तना अनि वोनुर सिस्यलिर नेङ्तेर. ²येसु तंवुर सिस्यलिर सङा वेलेन जोकङ अगा सोन्जि मत्तोर. अदेन साटि, येसुन दुस्रुरा केय्दे हिन्ल कीसि, दोका सिय्वल यूदन गिर, अद वाडि टावा मत्ता. ³डगुक कटोडलिर अनि परिसयुल्क कहितुरकुन आच्चि, यूदन सङा सारि कीतेर. वूर बूर बूर इत्तेके, यूदल, कहितुर सिपायिर अनि मंदिरतगा केप्वलिर. वूर डिव्टिङ, कंदिल्क अनि आय्तर्क पिय्सि वातेर. ⁴तनकुन मुने बतल जर्ग्वल मंता इंवल येसु करि कीता काड्कि, वूर्गा सोन्जि, "बोन साटि मह्क्सेर मंतिट?" इन्जेर पूसि कीतोर. 5-6 अस्के वूर, "नजरेत्नोर येसुन साटि" इन्जेर वेह्तेर. ते येसु, "ननय वोना आंदुन" इन्जेर वेह्तोर. अद गोस्टि केन्चि, दोका सिय्वल यूदन बरोबर वूर पेजे जिर्म बूड अर्तेर. ⁷ उंदुंदि जोका येसु, "बोन साटि मह्क्सेर मंतिट?" इन्जेर पूसि कीतोर. ते वूर, "नजरेत्नोर येसुन साटि" इन्जेर वेह्तेर.

⁸ते येसु, "ननय वोना आंदुन इन्जि, इदेन म्नेने वेह्तोन. मिरट ना साटिने महक्सेर मत्ता काड्कि, मेय्तुरकुन सोंदा सीम्ट" इन्जेर वूरकुन वेह्तोर. 9 बारितेके, 'निमे नाकुन सीतुर्गटल वोरोन गिर टूटि किय्मकि' इन्जेर तना वेहिच मत्ता अद वचन पूरि किय्ले, येस् इहिन वेह्तोर. 10 सीमोन-पेतुरतगा उंदि लाम रूसि मत्ता. अदेने पेसीर कटोडनोर मल्क इंवल सेव्कना, तिना केवितुन तिवुस्तोर. 11 अस्के येसु, "नीवा रूसितुन टोप्रतगा इरा. बाबो नाकुन बोगे माम इन्जेर सीता गंडमुन बोगे माय्वक मन्कय?" इन्जेर पेतुरतुन इत्तोर. 12 अस्के वूर सिपायिर अनि वूरोर अदिकारि, यूदुल्क्ना मंदिरतगा केप्वलिर येसुन पिय्सि, अंनल इंवल पेसीर कटोडनगा मोदोल वोतेर. 13 वोर अंनल अद गटुकते पेसीर कटोडा-पान किय्वल कयपनोर कास मामल आंद्र. 14'मा जातितुर नासेडम आय्वक्ने, वोरोर मायनल पर्जत साटि परन सिय्वल चोकोट्ना गोस्टि आंद्'# इन्जेर यूद्लकुन सूचना कीतोर वोर कयपल वेरे आंद्र.

మునెనె వెహ్హాన్. మీరట్ నా సాటినె మహ్క్ సెర్ మత్త కాడ్కి, మెయ్తుర్కున్ సొంద సీమ్జ్" ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తూర్. 9 బారితెకె, 'నిమె నాకున్ సీతుర్గటల్ వొరొన్ గిర్ టూటి కియ్మకి' ఇంజెర్ తన వెహ్చి మత్త అద్ వచన్ పూరి కియ్లే, యేసు ఇహిన్ వెహ్నార్. 10 సీమొన్ $^{-1}$ పీతుర్గగ ఉంది లామ్ రూసి మత్త. అదెనె పెర్సొర్ కటొడనొర్ మల్కు ఇన్వల్ సేవ్కన, తిన కెవితున్ తివుస్తార్. 11 అస్కె యేసు, "నీవ రూసితున్ టోడ్రతగ ఇర. బాబొ నాకున్ బోగె మామ్ ఇంజెర్ సీత గండమున్ బోగె మాయ్పక్ మన్కయ్?" ఇంజెర్ పేతుర్తున్ ఇత్తార్. 12 అస్కె వూర్ సిపాయిర్ అని వూరొర్ అదికారి, యూదుల్స్ న మందిర్తగ కేష్పలిర్ యేసున్ పియ్పి, అన్నల్ ఇన్ఫల్ పెర్చొర్ కటొడనగ మొదొల్ 13 వోర్ అన్నల్ అద్ గట్కుతె పెర్సొర్ కటొడ-పాన్ కియ్యల్ కయపనొర్ కాస్ మామల్ ఆందుర్. ¹⁴ మా జాతితుర్ నాసెడమ్ ఆయ్యక్ నె, వొరొర్ మాయ్నల్ పర్హత్ సాటి పరన్ సియ్వల్ చొకొట్న గొస్టి ఆంద్'# ఇంజెర్ యూదుల్కున్ సూచన కీతొర్ వోర్ కయపల్ వేరె ఆందుర్.

[#] **18:14** योहन 11:49-50

యేసు టావ సెలొర్ ఇంజెర్ పేతురు లబడ్ వెహ్వల్

(మత్తయి 26:69-70; మార్క్ 14:66-68; లూక 22:55-57)

 15 అహన్ యేసున్ పియ్స్ సొనెకె, సీమొన్–పేతురు అని ఉండె సిస్యల్ వూర్ పెజెయ్ సొత్తెర్. వోర్ సిస్యల్ పెర్బొర్ కటొడన్ టావ మత్త కాడ్కి, యేసున్ బరొబర్ పెర్సొర్ కటొడన రోత ఆవతున్ రొపా సొత్సార్. 16 బతి పేతురు పెర్సౌర్ కటొడన రోత పాటక్సగ బహ్రి నిల్పి మత్తొర్. అదెన్ సాటి, వోర్ సిస్వల్ పెజె మల్పి వాసి, పాటక్ కేష్పల్ పేడిన్ సంగ వడ్క్ సి, పేతుర్తున్ రాపా వోతార్. 17 అద్ పాటక్నగ కేష్యల్ పేడి, "వోనుర్ సిస్యలిర్గటల్ వొరాని ఆంది సెలెయ్?" ఇంజెర్ పేతుర్తున్ పూసి కీత. తె పేతురు, "నన ఆయొన్" ఇంజెర్ వెహ్నార్. 18 అద్ గట్కతె పీని మత్త కాడ్కి, సేవ్కలిర్ అని మందిర్తగ కేప్పలిర్ తడ్మి మాసి, పీని ఆర్చెర్ మత్తెర్. తె పేతురు గిర్ సొంజి, వూర్ బరొబర్ పీని ఆర్సెర్ మత్తార్.

येसु टावा सेलोर इन्जेर पेतुरु लबड वेहवल

(मत्तयि 26:69-70; मार्क 14:66-68; लूका 22:55-57)

¹⁵ अहन येसुन पिय्सि सोनेके, सीमोन-पेतुरु अनि उंडे वोरोर सिस्यल वूर पेजेय सोत्तेर. वोर सिस्यल पेर्सोर कटोडन टावा मत्ता काड्कि, येसुन बरोबर पेर्सीर कटोडना रोता आव्रतुन रोपो सोत्तोर. ¹⁶ बति पेतुरु पेर्सोर कटोडना रोता पाटक्नगा बहिर निल्सि मत्तोर. अदेन साटि, वोर सिस्यल पेजे मल्सि वासि, पाटक केप्वल पेडिन सङा वड्क्सि, पेतुरतुन रोपो वोतोर. ¹⁷ अद पाटक्नगा केप्वल पेडि, "वोनुर सिस्यलिर्गटल वोरोनि आंदि सेलेय?" इन्जेर पेतुरतुन पूसि कीता. ते पेतुरु, "नना आयोन" इन्जेर वेह्तोर. ¹⁸ अद गटुकते पीनि मत्ता काड़िक, सेव्कलिर अनि मंदिरतगा केप्वलिर तड्मि मासि, पीनि आर्सेर मत्तेर. ते पेतुरु गिर सोन्जि, वूर बरोबर पीनि आर्सेर मत्तोर.

पेर्सोर कटोडल येसुन सवल्क पूसि किय्वल

(मत्तयि 26:59-66; मार्क 14:55-64; लूका 22:66-71)

¹⁹ अदे येलते पेसीर कटोडल अंनल, वोनुर सिस्यलिर बारेते अनि वोना बोदतुन बारेते येसुन पूसि कीतोर. 20 ते येसु, "यूदुल्क मीरे माय्वलिक सुनगोक्नगा अनि मंदिर्तगा मंवलिर सम्दिर मुने कुला कुला बोदा कीतोन. मिक्डिते बतय बोदा किय्मिक. ²¹ इद सवल नाकुन बारि पूसि कींति? नना बतल बोदा कीतोन इंवल केन्ज्तुर वूरकुन पूसि कीम. इचुला! नना वेह्ता वीरकुन टावये" इन्जेर जवब सीतोर. 22 येसु अहन जवब सीतोर अस्के, मंदिरतुन केप्वलिर्गटल करुम निल्सि मंवल वोरोर, "वोरोर पेर्सोर कटोडन अहन जवब सींति कि?" इन्जेर कोर्वितगा पातोर. ²³ अस्के येसु, "नना बतय तप वड्केके वेहा. बरोबरे वड्क्सि मत्तेके बारि नाकुन पाति?" इन्जेर मंदिरतगा केप्वन पुसि कीतोर. 24 अस्के अंनल, दोहतङ नोडेङ रेह्वक्ने, इंके मंवल पेसीर कटोडल कयपनगा येसुन रोह्तोर.

పెర్సొర్ కటొడల్ యేసున్ సవల్క్ పూసి కియ్వల్

(మత్తయి 26:59-66; మార్క్ 14:55-64; లూక 22:66-71)

¹⁹ అదె యేలతె పెర్సొర్ కటొడల్ అన్నల్, వోనుర్ సిస్యలిర్ బారెతె అని వోన బోదతున్ బారెతె యేసున్ పూసి కీతొర్. 20 తె యేసు, "యూదుల్క్ మీరె మాయ్చలిక్ సునగోక్సగ అని మందిర్తగ మన్వలిర్ సమ్దిర్ మునె కుల కుల బోద కీతొన్. మక్తితె బతయ్ బోద కియ్మకి. 21 ఇద్ సవల్ నాకున్ బారి పూసి కీంతి? నన బతల్ బోద కీతొన్ ఇన్వల్ కేంజ్తుర్ వూర్కున్ పూసి కీమ్. ఇచుల! నన వెహ్త వీర్కున్ టావయె" ఇంజెర్ జవబ్ సీతొర్. 22 యేసు అహన్ జవబ్ సీతొర్ అస్కె, మందిర్తున్ కేష్వలిర్గటల్ కరుమ్ నిల్స్ మన్వల్ $^-$ వొరొర్స్ "వొరొర్ పెర్సౌర్ కటొడన్ అహన్ జవబ్ సీంతి కి?" ఇంజెర్ కొర్వితగ పాతొర్. 23 అస్కె యేసు, "నన బతయ్ తప్ వడ్క్ తెకె వెహ. బరొబరె వడ్క్ సి మత్తెకె బారి నాకున్ పాతి?" ఇంజెర్ మందిర్గగ కేష్యన్ పూసి కీతొర్. ²⁴ అస్కె అన్నల్, దొహ్తంగ్ నోడెంగ్ రెహ్వక్నె, ఇంకె మన్వల్ పెర్సొర్ కటొడల్ కయపనగ యేసున్ రొహ్తార్.

పేతురు లబడ్ వెహ్త బరొబర్ గొగ్డి కూస్పల్

(మత్తయి 26:71-75; మార్క్ 14:69-72; లూక 22:58-62)

 25 సీమొన్–పేతురు తడ్మితగ పీని ఆర్సెర్ మనెకె, వూర్ సూడ్సి, "కరలెస్ వోనుర్ సిస్యలిర్గటల్ వొరొని ఆంది సెలెయ్?" ఇంజెర్ ఇత్తెర్. తె పేతురు, "నన ఆయొన్. వోర్ నాకుస్ టావ సెలె" ఇంజెర్ వూర్కుస్ వెహ్తూర్. 26 బతి పేతురు బోనతె కెవితుస్ కొయ్మెరొ, వోన చుటమ్మొర్ వొరొర్ పెర్సొర్ కటొడనగ సేవ కీసెర్ మత్తార్. వోర్ సేవ్కల్, "యేసుస్ సంగ వాడితగ మనెకె, నన నీకుస్ సూడ్మకి కి బతల్?" ఇంజెర్ పేతుర్తున్ ఇత్తార్. 27 అస్కె పేతురు, "నాకుస్ టావ సెలె" ఇంజెర్ ఉండె ఉంది జోక వెహ్తొర్. అస్కెనె గొగ్డి కూస్తు.

గవర్నర్ పిలాతున్ మునె యేసు నిల్పల్

(మత్తయి 27:1-2,11-31; మార్క్ 15:1-20; లూక 23:1-25)

 28 అస్కె ఉజ్డె మాత పెజె, కయపనగటల్ యేసున్ వూర్ రోమ గవర్నర్త మహల్తగ వోతెర్. తమొ అస్ట్ బస్ట్ ఆయ్పక్ సె పస్క సడ్డ జేవున్ కియన ఇంజెర్, అద్ మహల్తున్ రొపొ వూర్ నేంగ్మకి. 29 తె పిలాతుయ్ బట్టూ వాసి, "వేర్ మాయ్సన్ పొరొ బద్ కసుర్ వాట్సెర్ మంతిట్?" ఇంజెర్ పూసి

पेतुरु लबड वेह्ता बरोबर गोग्डि कूस्वल

(मत्तयि 26:71-75; मार्क 14:69-72; लूका 22:58-62)

²⁵ सीमोन-पेतुरु तड्मितगा पीनि आर्सेर मनेके, वूर सूड्सि, "करलेन वोनुर सिस्यिलर्गटल वोरोनि आंदि सेलेय?" इन्जेर इत्तेर. ते पेतुरु, "नना आयोन. वोर नाकुन टावा सेले" इन्जेर वूरकुन वेहतोर. ²⁶ बित पेतुरु बोनते केवितुन कोय्तोरो, वोना चुटम्नोर वोरोर पेर्सोर कटोडनगा सेवा कीसेर मत्तोर. वोर सेव्कल, "येसुन सङा वाडितगा मनेके, नना नीकुन सूड्मिक कि बतल?" इन्जेर पेतुरतुन इत्तोर. ²⁷ अस्के पेतुरु, "नाकुन टावा सेले" इन्जेर उंडे उंदि जोका वेहतोर. अस्केने गोग्डि कुस्ता.

गवर्नर पिलातुन मुने येसु निल्वल

(मत्तयि 27:1-2,11-31; मार्क 15:1-20; लूका 23:1-25)

²⁸ अस्के उज्डे माता पेजे, कयपनगटल येसुन वूर रोमा गवर्नर्ता महलतगा वोतेर. तमो अस्ट बस्ट आय्वक्ने पस्का सड्दा जेवुन कियना इन्जेर, अद महलतुन रोपो वूर नेङ्मिक. ²⁹ ते पिलातुय बिहर वासि, "वेर माय्नन पोरो बद कसुर वाट्सेर मंतिट?" इन्जेर पूसि कीतोर. ³⁰ अस्के वूर, "वेर तप किय्वक इत्तेके, निह्गा बारि पिय्सि वांदुम?" इन्जेर वेह्तेर. ³¹⁻³²ते पिलातु, "मिरटे वोन वोसि, मीवा दर्मता कानुन पिय्स तस्वा कीम्ट" इन्जेर इत्तोर. अद केन्चि यूदुल्क, "मी मोडि दुस्नोन मरंता सिक्सा वाट्वल अदिकार माकुन सेले" इन्जेर वेह्तेर. अदेन हिंदल, येसु बातल मरन आय्वल मंतोर इंवल गोस्टि पूरे माता.

33 अस्के पिलातु महलतगा रोपो सोन्जि, येसुन केयुसि, "निमे यूदुल्क्नोर राजनि आंदि कि?" इन्जेर पूसि कीतोर. ³⁴ ते येसु, "निमेय कुद इहिन इंति कि? सेलेके, दुसुर बोरे ना बारेते नीकुन वेह्तेर?" इन्जेर उल्टा पूसि कीतोर. ³⁵ अदेन साटि पिलातु, "नना यूदुल्क्ना जातितोना आंदुन कि बतल? नी लोकुर अनि डगुक कटोडलिरे, नीकुन नहगा सारि कीतेर. निमे बतल कीति?" इन्जेर पूसि कीतोर. ³⁶ अस्के येसु, "नावा राज इद दुनियतुन बारेता आयो. उंदि मोका नावा राज दुनियतुन बारेता आय्मड इत्तेके, यूद्ल्क नाकुन पिय्सि वोय्वक्ने, नावुर सेव्कलिर लंडेय कींदिर. बति नावा राज इगेटा आयो" इन्जेर वेह्तोर. 37 अद केन्चि पिलात्, "ते निमे राजनि आंदि कि?" इन्जेर पूसि कीतोर. ते येसु, "निमेय नाकुन 'राजनि आंदि' इन्जेर इत्ति. ननते सतुन बारेते गवा वेह्ले जल्मा येत्तोन. इद कारंतुन हिंदले दुनियते वातोन.

కీతార్. 30 అస్కె వూర్, "వేర్ తప్ కియ్వక్ ఇత్తెకె, నిహ్గ బారి పియ్సి వాందుమ్?" ఇంజెర్ వెహ్తెర్. $^{31-32}$ తె పిలాతు, "మిరటె వోన్ వోసి, మీవ దర్మత కానున్ పియ్సి తస్వ కీమ్ట్" ఇంజెర్ ఇత్తొర్. అద్ కేంచి యూదుల్క్, "మీ మోడి దుస్టాన్ మరన్ల సిక్స వాట్వల్ అదికార్ మాకున్ సెలె" ఇంజెర్ వెహ్తెర్. అదెన్ హిందల్, యేసు బాతల్ మరన్ ఆయ్వల్ మంతొర్ ఇన్వల్ గొస్టి పూరె మాత.

 33 ಅ $_{N_F}$ పిలాతు మహల్తగ రొపొ సొంజి, యేసున్ కేయుసి, "నిమె యూదుల్క్ నొర్ రాజని ఆంది "నిమెయ్ కుద్ ఇహిన్ ఇంతి కి?ె సెలెకె, దుసుర్ బోరె నా బారెతె నీకున్ వెహెర్?" ఇంజెర్ ఉల్ల పూసి కీతొర్. 35 అదెన్ సాటి పిలాతు, "నన యూదుల్క్ న జాతితొన ఆందున్ కి బతల్? నీ లోకుర్ అని డగుక్ కటొడలిరె, నీకున్ నహ సారి కీతెర్. నిమె బతల్ కీతి?" ఇంజెర్ పూసి కీతొర్. 36 అస్కె యేసు, "నావ రాజ్ ఇద్ దునియతున్ బారెత ఆయొ. ఉంది మోక నావ రాజ్ దునియతున్ బారెత ఆయ్మడ్ ఇత్తెకె, యూదుల్క్ నాకున్ పియ్స్ట్రి పావుర్ సేవ్రాలిక్ లడెయ్ కిందిర్. బతి నావ రాజ్ ఇగెట ఆయు" ఇంజెర్ వెహ్హార్. 37 అద్ కేంచి పిలాతు, "తె నిమె రాజని ఆంది కి?" ఇంజెర్ పూసి కీతొర్. తె యేసు, "నిమెయ్ నాకున్ 'రాజని ఆంది' ఇంజెర్ ఇత్తి. ననతె సతున్ బారెతె గవ వెహ్లె జల్మ యేత్తొన్. ఇద్ కారన్మన్ హిందలె దునియతె

వాతొన్. సతున్ పెర్మ కియ్పలిర్ నా hoస్టి కేంజంతెర్" ఇంజెర్ వెహ్తార్. ho8 తె పిలాతు, "సతెమ్ ఇత్తెకె బతల్?" ఇంజెర్ చేడి కీసెర్, పూసి కీతొర్.

అని బట్గా మన్ఫలిర్ యూదుల్స్ నగ సొంజి, "వోన్గ నాకున్ బదె గల్తి దిసెర్ సెలె. 39 బతి మీవ పస్క సడ్ జర్గ్ నెకె, నన జేల్దగ అర్సి మన్ఫలిర్గటల్ వొరొన్ సుటి కియ్పల్ రివజ్ తాక్సెర్ మంత. తె వేర్ యూదుల్స్ నొర్ రాజన్ సుటి కియ్పల్ మీకున్ ఇస్టమె కి?" ఇంజెర్ పూసి కీతొర్. 40 అస్కె వూర్ జోర్తె, "వోన్ వటిన్, బతి బరబన్ సుటి కీమ్" ఇంజెర్ కిలితెర్. వోర్ బరబల్ లూటి కీసి జేల్దగ అర్సి మత్తార్ ఆందుర్.

యేసున్ మరన్త సిక్స వాట్పల్

 19er స్క పీలాతు యేసున్ 2er సిపాయిర్ చహ్క్ న కాందతున్ కిరిటున్ దాత్ గీడి కీసి, యేసున తలదగ కెరుస్తెర్. రాజల్ పోండ్పల్ సాయ్ రంగ్న పాంగుడ్ వోన్ పోండుస్తెర్. 3er అహన్ పోండుస్త పెజె వోన్ కరుమ్ వాసి, "యూదుల్క్ నొర్ రాజ! నీకున్ జెయ్ జెయ్ కార్" ఇంజెర్ తాపంగ్ పాతెర్.

 4 పిలాతు ఉందుంది జోక బట్లా పెసిసి, "వేన్ మీ మునె తరంతొన్. బతి కేంజట్! వేన్ సిక్స వాట్నల్, నాకున్ బదె గల్తి దిసెర్ సెలె" ఇంజెర్ వెహ్తూర్. 5 యేసున్, చహ్క్ న కిరిట్ అని అద్ రగల్ రంగ్న పాంగుడ్ పోండుసి, బట్టా తత్తెర్. అస్కె పిలాతు,

सतुन पेर्मा किय्वलिर ना गोस्टि केन्जंतेर" इन्जेर वेह्तोर. ³⁸ते पिलातु, "सतेम इत्तेके बतल?" इन्जेर चेडि कीसेर, पूसि कीतोर.

अनि बहिर मंवलिर यूदुल्क्नगा सोन्जि, "वोन्गा नाकुन बदे गल्ति दिसेर सेले. ³⁹ बित मीवा पस्का सड जर्ग्नेके, नना जेल्दगा अर्सि मंवलिर्गटल वोरोन सुटि किय्वल रिवज ताक्सेर मंता. ते वेर यूदुल्क्नोर राजन सुटि किय्वल मीकुन इस्टमें कि?" इन्जेर पूसि कीतोर. ⁴⁰ अस्के वूर जोर्ते, "वोन विटन, बित बरबन सुटि कीम" इन्जेर किलितेर. वोर बरबल लूटि कीसि जेल्दगा अर्सि मत्तोर आंदुर.

येसुन मरंता सिक्सा वाट्वल

19 अस्के पिलातु येसुन चाटल्क्ने पायुस्तोर. ²सिपायिर चह्क्ना कांदतुन किरिटुन दात गीडि कीसि, येसुना तलदगा केरुस्तेर. राजल पोंड्वल साय रङ्ना पाङुड वोन पोंडुस्तेर. ³ अहन पोंडुस्ता पेजे वोन करुम वासि, "यूदुल्क्नोर राजा! नीकुन जेय जेय कार" इन्जेर ताप्डङ पातेर.

⁴पिलातु उंदुंदि जोका बहिर पेसिसि, "वेन मी मुने तरंतोन. बित केन्जट! वेन सिक्सा वाटनल, नाकुन बदे गल्ति दिसेर सेले" इन्जेर वेह्तोर. ⁵येसुन, चह्क्ना किरिट अनि अद रगल रङ्ना पाङुड पोंडुसि, बहिर तत्तेर. अस्के पिलातु, "इचुला! वेर माय्नन सूडट!" इन्जेर इत्तोर. ⁶ येसुन सूड्सि, वूर डगुक कटोडलिर अनि मंदिरतगा केप्वलिर, "वोन मोद्नगा मोलने पासि जकना! वोन जकना!" इन्जेर किलितेर. ते पिलातु, "वेन्गा नाकुन बदे गल्ति दिसेर सेले. अदेन साटि मिरटे वेन मोद्नगा मोलने पासि जकट" इन्जेर वेह्तोर. ⁷ अद केन्चि, वूर यूदुल्क, "माकुन उंदि कानुन मंता. बगवंतनोर मिरना आंदुन इन्जेर वेर इत्ता काड्कि, मावा कानुंतुन पिय्सि वेर तप्वक साया लागर" इन्जेर वेह्तेर. ⁸ अद केन्चि, पिलातु बेय वेरितोर.

⁹ अनि येसुन महलतुन रोपो वोसि पिलातु, "निमे बगटल वाति?" इन्जेर पूसि कीतोर. बित येसु जवब सिय्मिक. ¹⁰ ते पिलातु, "निमे ना सङा बारि वड्क्वि? नीकुन सुटि कियुस्ले अनि मोद्नगा मोलने पासि जकुस्ले गिर नाकुन अदिकार मंता" इन्जेर येसुन वेह्तोर. ¹¹ अस्के येसु, "पोरो मंवल बगवंतल सीसि मत्तेके तपा, ना पोरो बदे अदिकार नीकुन सेले. अदेन साटि, नाकुन निह्गा हिल्ल कियुस्तोर वोन, बेय पाप लागंता" इन्जेर वेह्तोर.

12 अस्केडल पिलातु, येसुन सुटि कियुसना इन्जेर कोसिद कीतोर. बित यूदुल्क, "तना राजना इन्जेर वेह्वल हर मायनल, महा राजन बय्मन आतप आंता. उंदि मोका वेन सुटि कीकिते, निमे महा राजनोर दोस्तिन "ఇచుల! వేర్ మాయ్నన్ సూడట్!" ఇంజెర్ ఇత్తార్. 6 యేసున్ సూడ్స్, వూర్ డగుక్ కటొడలిర్ అని మందిర్తగ కేష్పలిర్, "వోన్ మొద్దగ మోలన పాసి జకన! వోన్ జకన!" ఇంజెర్ కిలితెర్. తె పిలాతు, "వేన్గ నాకున్ బదె గల్తి దిసెర్ సెలె. అదెన్ సాటి మీరటె వేన్ మొద్దగ మోలనె పాసి జకట్" ఇంజెర్ వెహ్తూర్. 7 అద్ కేంచి, వూర్ యూదుల్క్, "మాకున్ ఉంది కానున్ మంత. బగవంతనొర్ మరిన ఆందున్ ఇంజెర్ వేర్ ఇత్త కాడ్కి, మావ కానున్తున్ పియ్స్ వేర్ తప్పక్ సాయ లాగర్" ఇంజెర్ వెహ్తార్. 8 అద్ కేంచి, పిలాతు బెయ్ వెరితొర్.

 9 అని యేసున్ మహల్తున్ రొపా వోసి పిలాతు, "నిమె బగటల్ వాతి?" ఇంజెర్ పూసి కీతొర్. బతి యేసు జవబ్ సియ్మకి. 10 తె పిలాతు, "నిమె నా సంగ బారి వడ్క్ వి? నీకున్ సుటి కియ్ముస్ల అని మొద్దగ మోలనె పాసి జకుస్లై గీర్ నాకున్ అదికార్ మంత" ఇంజెర్ యేసున్ వెహ్తూర్. 11 అస్కె యేసు, "పారొ మన్వల్ బగవంతల్ సీసి మత్తెకె తప, నా పారొ బదె అదికార్ నీకున్ సెలె. అదెన్ సాటి, నాకున్ నిహ్మ హబ్లి కియుస్తూర్ వోన్, బెయ్ పాప్ లాగంత" ఇంజెర్ వెహ్తూర్.

12 అస్కెడల్ పిలాతు, యేసున్ సుటి కియుసన ఇంజెర్ కోసిద్ కీతొర్. బతి యూదుల్క్, "తన రాజన ఇంజెర్ వెహ్వల్ హర్ మాయ్నల్, మహ రాజన్ బయ్మన్ ఆతప్ ఆంత. ఉంది మోక వేన్ సుటి కీకితె, నిమె మహ రాజనొర్ దోస్తని ಆಯ್ಸ್" ಇಂಔರ್ కిలితెర్. 13 తె పిలాతు ఇవ్ గొసింగ్ కేంచి, యేసున్ బబ్రూ తత్సార్. తస్వ కీనెకె ఉద్వల్ చవ్తొరత్ పొరొడ కుర్పితగ ఉద్తొర్. యూదుల్క్ న* బాసతె అద్ జాగతున్, 'గబ్బతా' ఇంతేర్. 14 అద్ పస్ప సడ్ద తయరి కియ్పల్ దివొస్ ఆంద్. అద్ వకత్నె బార్ దుపరి ఆసెర్ మత్త. తె పిలాతు, "ఇచుల! మీ రాజల్" ఇంజెర్ యూదుల్కున్ వెహ్తూర్. 15 అెస్కు వూర్, "వోన్ జకనయే! వోన్ జకనయే! వోన్ మొద్దగ మోలనె పాసి జకన" ఇంజెర్ కిలితెర్. తె పిలాతు, "మీ రాజన్ మొద్దగ మోలనె పాసి బారి జకనయే ఇంతిట్?" ఇంజెర్ పూసి కీతొర్. తె డగుక్ కటొడలిర్, "మహ రాజల్ తప, మాకున్ దుస్రార్ బోరె రాజల్ సెలొర్" ఇంజెర్ వెహ్తార్. 16 అస్కె పిలాతు, మొద్దగ మోలనె పాసి జక్లె, వోన్ సిపాయిర కెయ్డె హవ్లి కీతార్. తె వూర్ యేసున్ వోతెర్.

యేసున్ మొద్దగ మోలనె పాసి జక్వల్

(మత్తయి 27:32-44; మార్క్ 15:21-32; లూక 23:26-43)

 17 యేసు తన్వ మొద్ కాంచికున్ తల-టోక్రె ఇన్వల్ జాగతగ సొత్తార్. యూదుల్క్ న బాసతె ఇదెన్, 'గొల్గొత' ఇంతెర్. 18 అగ నడ్డుమ్మ మొద్దగ యేసున్ మోలనె పాసి టాంగి కీతెర్. యేసున్

आय्वि" इन्जेर किलितेर. 13 ते पिलात् इव गोस्टिङ केन्चि, येसुन बहिर तत्तोर. तस्वा कीनेके उद्वल चव्तोरत पोरोडा कुर्सितगा उद्तोर. यूदुल्क्ना* बासते अद जागतुन, 'गब्बता' इंतेर. ¹⁴ अद पस्का सङ्दा तयरि किय्वल दिवोस आंद. अद वकत्ने बार दुपरि आसेर मत्ता. ते पिलातु, "इचुला! मी राजल" इन्जेर यूदुलकुन वेह्तोर. 15 अस्के वूर, "वोन जकनये! वोन जकनये! वोन मोद्नगा मोलने पासि जकना" इन्जेर किलितेर. ते पिलातु, "मी राजन मोद्नगा मोलने पासि बारि जकनये इंतिट?" इन्जेर पूसि कीतोर. ते डगुक कटोडलिर, "महा राजल तपा, माकुन दुस्रोर बोरे राजल सेलोर" इन्जेर वेह्तेर. ¹⁶ अस्के पिलातु, मोद्नगा मोलने पासि जक्ले, वोन सिपायिरा केय्दे हिन्ल कीतोर. ते वूर येसून वोतेर.

येसुन मोद्नगा मोलने पासि जक्वल

(मत्तयि 27:32-44; मार्क 15:21-32; लूका 23:26-43)

¹⁷ येसु तंवा मोद कान्चिकुन तला-टोक्रे इंवल जागतगा सोत्तोर. यूदुल्क्ना बासते इदेन, 'गोल्गोत' इंतेर. ¹⁸ अगा नड्डुम्ना मोद्नगा येसुन मोलने पासि टाङि कीतेर.

^{* 19:13} యూదుల్స్ హెబ్రి అని అరమిక్ బాసంగ్ వడ్క్ స్ట్రాన్ట్ స్ట్రాన్ స్ట్రాన్ స్ట్రాన్ స్ట్రాన్స్ స్ట్రాన్స్టర్స్ స్ట్రాన్స్ స్టర్స్ స్ట్రాన్స్ స్ట్రాన్స్ స్ట్రాన్స్ స్ట్రాన్స్ స్ట్రాన్స్ స్ట్రాన్స్ స్టర్స్ స్ట్రాన్స్ స్టర్స్ స్ట్రాన్స్ స్ట్రాన్స్ స్ట్రాన్స్ స్ట్రాన్స్ స్టర్స్ స్ట్రాన్స్ స్టర్స్ స్ట్రాన్స్ స్టర్స్ స్ట్రాన్స్ స్టర్స్ స్ట్స్ స్ట్స్ స్టర్స్ స్ట్స్ స్ట

^{* 19:13} यूदुल्क हेब्रि अनि अरमिक बासङ वड्क्ंदिर.

येसुन तिना बग्ला वोरोन अनि डेमा बग्ला वोरोन मोदुक्नगा मोलने पासि टाङि कीतेर. ¹⁹ अस्के पिलातु, "नजरेत्नोर येसु यूदुल्क्नोर राजल आंदुर" इन्जेर चेकतगा* लिहि कियुसि, येसुन टाङि कीसि मंवल मोद्नगा पायुस्तोर. 20 येसुन मोद्नगा टाङि कीता जागा नगुड्न करुम मत्ता. अद पाटितगा हेब्रि, लाटिन अनि ग्रीक् बासने लिहि कियुस्ता काड्कि, सडदुन साटि वातुर वेलेटिर यूद्ल्क वाचि किया पर्तेर. 21 अस्के डगुक कटोडलिर, "यूदुल्क्नोर राजल आयो बति, 'नना यूदुल्क्नोर राजना इत्तोर' इन्जि लिहि कियुसट" इन्जेर पिलातुनगा सोन्जि वेह्तेर. 22 अस्के पिलात्, "लिहि किय्स्तोन अगा, लिहि किय्स्तोन अहने मनि" इन्जेर इत्तोर.

²³ येसुन सिपायिर मोद्नगा मोलने पाता पेजे, वोनङ पाङुक वोरोन वोरोन उंदि ईसा वानल नालुङ ईसङ कीसि तूस्तेर. पोरोडा कमिसुन^{*} गिर येत्तेर. अद कमिस कोट्वक्ने लाम मत्ता. ²⁴ ते सिपायिर, "इदेन सरुस्वट. बोना पोरोल पेसितेके वोरे येतना" इन्जेर

* 19:19 बदे तप कीतोर वोर साप्डे मातेके, वोर उंदि मोद कान्चि वोया लागर. अस्के वोन मुने वोर बतल तप कीतोर अदेना सूचना लिहि कीसि मंदंता. अद वाचि कीतुर वोन बततुन साटि मोद्नगा मोलने टाङि कीसि परन येत्वलिर मंतेरो किर कींतेर. * 19:20 वेलेटिर यूदुल्क इव बासनल उंदितेर बासा वाचि किया पर्ंदिर. * 19:23 तोले ईतङ लाम किमसकुन कोट्वक्ने तयर कींदिर.

తిన బగ్గ వొరొన్ అని డెమ బగ్గ వొరొన్ మొద్క్ నగ మోలనె పాసి టాంగి కీతెర్. 19 అెస్కై పిలాతు, "నజరేత్సౌర్ యేసు యూదుల్క్ నొర్ రాజల్ ఆందుర్" ఇంజెర్ చెకతగ* లిహి కియుసి, యేసున్ టాంగి కీసి మన్వల్ మొద్దగ పాయుస్తార్. 20 యేసున్ మొద్దగ టాంగి కీత జాగ నగుడున్ కరుమ్ మత్త. అద్ పాటితగ హెబ్డి, లాటిన్ అని గ్రీకు బాసనె* లిహి కియుస్త కాడ్కి, సడ్తున్ సాటి వాతుర్ వెలెటిర్ యూదుల్క్ వాచి కియ పర్రెంద్. 21 అస్కె డగుక్ కటొడలిర్, "యూదుల్క్ నొర్ రాజల్ ఆయొ బతి, 'నన యూదుల్క్ నొర్ రాజన ఇత్తొర్' ఇంజి లిహి కియుసట్" ఇంజెర్ పిలాతునగ సొంజి వెహ్తార్. 22 అస్కె పిలాతు, "లిహి కియుస్తాన్ అగ, లిహి కియుస్తాన్ అప్పై మని" ఇంజెర్ ఇత్తార్.

 23 యేసున్ సిపాయిర్ మొద్దగ మోలనె పాత పెజె, వోనంగ్ పాంగుక్ వొరొన్ వొరొన్ వొరొన్ ఉంది ఈస వానల్ నాలుంగ్ ఈసంగ్ కీసి తూస్తెర్. పొరొడ కమిసున్* గిర్ యేత్తెర్. అద్ కమిస్ కొట్పక్నె లామ్ మత్త. 24 తె సిపాయిర్, "ఇదెన్ సరుస్పట్.

^{*} 19:19 బదె తప్ కీతార్ వోర్ సాప్డై మాతెకె, వోర్ ఉంది మొద్ కాంచి వోయ లాగర్. ఆస్కా వోస్ మునె వోర్ బతల్ తప్ కీతార్ అదెన సూచన లిహి కీసి మందంత. అద్ వాచి కీతుర్ వోన్ బతతున్ సాటి మొద్దగ మోలనె టాంగి కీసి పరస్ యేత్వలిర్ మంతెరొ కరి కీంతెర్. * 19:20 వెలెటిర్ యూదుల్క్ ఇవ్ బాసనల్ ఉందితెర్ బాస వాచి కియ పర్న్గదెర్. * 19:23 తొలె ఈతంగ్ లామ్ కమిస్కున్ కొట్వక్నే తయర్ కీందిర్.

బోన పొరొల్ పెసితెకె వోరె యేతన" ఇంజెర్ చిటింగ్ వాడ్తెర్. "వూర్ నావంగ్ కెప్డిన్ ఈసంగ్ కీసి తూసి, నావ కమీసున్ యేత్లె, చిటింగ్# వాటంతెర్" ఇంజెర్ దర్మ-గ్రంత్ నగ లిహి కీత వచన్ పూరి మాయ్లెనె, ఇహిన్ జర్గ్ త. అదెన్ సాటినె సిపాయిర్ ఇహిన్ కీతెర్.

 25 యేసున్ మోలనె పాత మొదున్ కరుమ్, యేసున అవల్, వోన కాకి, క్లొపన బాయ్కు మరియల్ అని మగ్దలేనె నాట్న మరియల్ నిల్సి మత్తంగ్. 26 యేసు తన్వ అవల్ అని తన్వొర్ లాడ్నొర్ సిస్యల్ కరుమ్ నిల్సి మన్వల్ సూడ్సి, "బెయె ఇచుల! నీవొర్ మరి" ఇంజెర్ వెహ్తార్. 27 అని వోర్ సిస్యనెకె సూడ్సి, "ఇచుల! నీవ అవల్" ఇంజెర్ వెహ్తార్. లేవ గట్కతల్ తాన్ తన్వ రోన్ వోసి కాస అవన్ దాత్ సూడ్సొర్.

యేసు తన్న పరన్ సుటి కియ్సల్

(మత్తయి 27:45-56; మార్క్ 15:33-41; లూక 23:44-49)

 28 అద్ ఆత పెజె, తన వాత కామ్ సమ్దె మార్త ఇంజెర్ కరి కీసి, దర్మ-గ్రంత్నగ లిహి కీత అద్ జర్గ్లేలె, "నాకున్ వట్క వస్త్త"# ఇంజెర్ యేసు ఇత్తొర్. 29 అగ పులిత ఆంగుర్ రస నిహ్చి ఉంది బుడ్డి మత్త. తె పూర్ తాన్గ దూది నహ్చి, హిస్సాప్ మరత

22:18

चिटिङ वाड्तेर. "वूर नावङ कप्डिन ईसङ कीसि तूसि, नावा कमिसुन येत्ले, चिटिङ# वाटंतेर" इन्जेर दर्मा-ग्रंत्नगा लिहि कीता वचन पूरि माय्लेने, इहिन जर्ग्ता. अदेन साटिने सिपायिर इहिन कीतेर.

²⁵ येसुन मोलने पाता मोदुन करुम, येसुना अवल, वोना काकि, क्लोपना बाय्को मिरयल अनि मग्दलेने नाट्ना मिरयल निल्सि मत्तङ. ²⁶ येसु तंवा अवल अनि तंवोर लाङ्नोर सिस्यल करुम निल्स मंवल सूड्सि, "बेये इचुला! नीवोर मिर" इन्जेर वेह्तोर. ²⁷ अनि वोर सिस्यनेके सूड्सि, "इचुला! नीवा अवल" इन्जेर वेह्तोर. अद गट्कतल तान तंवा रोन वोसि कासा अवन दात सूड्तोर.

येसु तंवा परन सुटि किय्वल

(मत्तयि 27:45-56; मार्क 15:33-41; लूका 23:44-49)

²⁸ अद आता पेजे, तना वाता काम सम्दो मार्ता इन्जेर किर कीसि, दर्मा-ग्रंत्नगा लिहि कीता अद जग्लें, "नाकुन वट्का वस्ता"[#] इन्जेर येसु इत्तोर. ²⁹ अगा पुलिता आङुर रसा निह्चि उंदि बुड्डि मत्ता. ते वूर तान्गा

[#] **19:24** కీర్తన్_రన

^{# 19:28} కీర్తన్స్ న 69:21

[#] **19:24** कीर्तन्क्ना 22:18 # **19:28** कीर्तन्क्ना 69:21

दूदि नहिच, हिस्सोप मरता कांदतगा तटुस्तेर अनि येसुना तोड्दगा अंदुस्तेर. ³⁰ अस्के येसु, अद रसता सबद सूड्सि, "नना वाता काम महतोन" इन्जेर तला वरुसि, तंवा परन स्टि कीतोर.

³¹ अद पस्का सङ्दा तयरि किय्वल दिवोस आंद. दुस्रो नेटि, बेय नेकिता आरम्ना दिवोस* मत्ता काड्कि, अव मेंदोल्क मोदकुन पोरो टाङे मासि मंवल यूदुलकुन इस्टम सेले. अदेन साटि, "वूरङ काल्क उरुसि,* अव मेंदोलकुन बूड रेहुसा" इन्जेर पिलातुन पूसि कीतेर. ³² ते सिपायिर वासि, येसुन बरोबर मोद्क्नगा टाङि कीसि मंवलिर इविरङ्ते काल्क उरुस्तेर. 33 बति वूर येसुनगा वासि, अदेन मुनेने वोर सासि मत्ता सूड्सि, वोनङ काल्क उरुस्मिक. ³⁴ बति वूर्गटल वोरोर सिपायि येसुना डोकतुन गोर्कते कोट्तोर. येंटने नेतुर अरिक येर पोङ्ता. ³⁵मिरट गिर बरोसा इरनल, इद सूड़तोर वोर गवा वेह्तोर. वोना गवा करल आंद. वोर सतेम वेह्चेर मंतोर इन्जेर वोन टावा. 36-37 "वोनङ बोकनल उंदि

* 19:31 आरम्ना दिवोस: यूदुल्क्ना आरम्ना दिवोस सुकुर वार पोद्रेकनल सुरु आंता अनि संवर पोद्रेक मारंता. ते वूरा नेकितुन पिय्सि अद दिवोस्नगा बोनय कूर माति किय्वक्ने बहिर मंवा. अदेन साटि अद काम वेय्ने किय्वल मत्ता.
* 19:31 मोद्नगा मोलने पासि टाङे मासि मंवल तंवङ कालकुन अहिच नेस्का परंतोर. बति बस्केते वोनङ काल्क उरुसंतेरो, अस्के नेस्का वाय्वा काड्कि, वेय्ने परन सुटि कींतोर.

కాందతగ తటుస్తెర్ అని యేసున తొడ్దగ అందుస్తెర్. 30 అస్కె యేసు, అద్ రసత సవద్ సూడ్సి, "నన వాత కామ్ మహ్హాన్" ఇంజెర్ తల వరుసి, తన్న పరన్ సుటి కీతార్.

 31 అద్ పస్క సడ్ద తయరి కియ్పల్ దివొస్ ఆంద్. దుస్లా నేటి, బెయ్ నేకిత ఆరమ్స దివొస్* మత్త కాడ్కి, అవ్ మేందొల్క్ మొద్కున్ పొరొ టాంగె మాసి మన్వల్ యూదుల్కున్ ఇస్టమ్ సెలె. అదెన్ సాటీ, "వూరంగ్ కాల్క్ ఉరుసి,* అవ్ మేందొల్కున్ బూడ్ రెహుస" ఇంజెర్ పిలాతున్ పూసి కీతెర్. 32 తె సిపాయిర్ వాసి, యేసున్ బరొబర్ మొద్క్ నగ టాంగి కీసి మన్ఫలిర్ ఇవిరంగై కాల్క్ ఉరుస్తేర్. 33 బతి వూర్ యేసునగ వాసి, అదెన్ మునెనె వోర్ సాసి మత్త సూడ్చి, వోనంగ్ కాల్క్ ఉరుస్మకి. 34 బతి వూర్గటల్ వొరొర్ సిపాయి యేసున డొకతున్ గొర్కతె కొట్నార్. యెంటనె నెతుర్ అరిక్ యేర్ పోంగ్త. 35 మీరట్ గిర్ బరొస ఇర్పల్, ఇద్ సూడ్తొర్ వోర్ గవ వెహ్తూర్. వోన గవ కరల్ ఆంద్. వోర్ సతెమ్ వెహ్చెర్ మంతొర్ ఇంజెర్ వోన్ టావ. $^{36-37}$ "వోనంగ్

^{* 19:31} ఆరమ్న దివౌన్: యూదుల్క్ న ఆరమ్న దివౌస్ సుకుర్ వార్ పోదెక్ నల్ సురు ఆంత అని సన్పర్ పోదెక్ మారంత. తె వూర నేకితున్ పియ్స్టి అద్ దివొస్సగ బోనయ్ కూర్ మాతి కియ్పక్ నె బహ్రి మన్ప. అదెన్ సాటి అద్ కామ్ వెయ్స్లె కియ్పుల్ మత్త. * 19:31 మొద్దగ మోలనె పాసి టాంగె మాసి మన్పల్ తన్వంగ్ కాల్కున్ అప్పి నేస్కు పరంతొర్. బతి బెస్కెతె వోనంగ్ కాల్క్ ఉరుసంతెరొ, అస్కెనేస్క వాయ్ప కాడ్కి, వెయ్పై పరన్ సుటి కీంతొర్.

బొకనల్ ఉంది బొక గిర్ ఉర్న్గొంగ్"# అని ఉండె ఉంది జాగ, "వోన్ కొట్తుర్ వూర్ వోన్ బాజ్ సూడంతెర్"# ఇంజెర్ దర్మ-గ్రంత్నగ లిహి కీసి మత్తంగ్ అవ్, గొస్టింగ్ పూరె మాయ్లెనె ఇహిన్ జర్గ్ త.

యేసున కూర్దున్ నారిత బండత బుయరితగ ఇర్వల్

(మత్తయి 27:57-61; మార్క్ 15:42-47; లూక 23:50-56)

 38 అరిమతయ చహర్చొర్ యోసెప్ ఇన్వల్ యూదుల్క్ న వెరెతె, యేసున బక్తి మక్డితె కీందుర్. బతి ఇంకె పిలాతునగ సొంజి, "యేసున కూర్తున్ వోయ సీమ్" ఇంజెర్ పూసి కీతొర్. తె పిలాతు వొప్త కాడ్కి, యేసున కూర్తున్ వోతొర్. 39 వేర్ యోసెపున్ సంగ ఉంది దియ రాత్సె యేసునగ వాసి, బేటె మాయ్యల్ నికొదేమ్ గిర్ మత్తార్. నికొదేమ్ తన్న సంగ ల \hbar -బ \hbar తీస సియుంగ్ (35) కిలొంగ్ బోలమ్ అని అగర్ ఇన్వలిక్ గమ గమ గాడి సియ్వలిక్ చీజ్క్ కూర్దున్ సోక్లై తత్తార్. 40 ఇవ్ చీజ్కున్ వూర్ ఇవిర్ ఆస్, యూదుల్క్ న నేకి తీర్ యేసున కూర్తున్ సోక్తెర్ అని అద్ కూర్తున్ బారిత పూన కాది కపిడె గూండి కీతెర్. 41 యేసున్ మొద్దగ మోలనె పాసి టాంగి కీత జాగతగ ఉంది వాడి మత్త. అగ ఉంది నార్యుసీత బండత పూన వీచ్ప బుయరి మత్త. అస్కె వేరి,

बोका गिर उन्गोंङ"# अनि उंडे उंदि जागा, "वोन कोट्तुर वूर वोन बाज सूडंतेर"# इन्जेर दर्मा-ग्रंत्नगा लिहि कीसि मत्तङ अव, गोस्टिङ पूरे माय्लेने इहिन जर्ग्ता.

येसुना कूरदुन नारिता बंडता बुयरितगा इर्वल

(मत्तयि 27:57-61; मार्क 15:42-47; लूका 23:50-56)

38 अरिमतया चहर्तोर योसेप इंवल यूदुल्क्ना वेरेते, येसुना बक्ति मक्डिते कींद्र. बति इंके पिलातुनगा सोन्जि, "येसुना कूरद्न वोया सीम" इन्जेर पूसि कीतोर. ते पिलातु वोप्ता काड्कि, येसुना कूरदुन वोतोर. 39 वेर योसेपुन सङा उंदि दिया रात्ने येस्नगा वासि, बेटे माय्वल निकोदेम गिर मत्तोर. निकोदेम तंवा सङा लग-बग तीसा सियुङ (35) किलोङ बोलम अनि अगर इंवलिक गमा गमा गाडि सिय्वलिक चीज्क कूरद्न सोक्ले तत्तोर. 40 इव चीजक्न वूर इविर आसि, यूदुल्क्ना नेकि तीर येसुना कूरदुन सोक्तेर अनि अद कूरदुन बारिता पूना कादि कपिडे गूंडि कीतेर. 41 येस्न मोद्नगा मोलने पासि टाङि कीता जागतगा उंदि वाडि मत्ता. अगा उंदि नार्युसीता बंडता पूना वीच्ना ब्यरि मत्ता. अस्के वेरि, अदेनगा

[#] **19:36–37** బట్టా పెసివల్ 12:46; ఇసాబ్న 9:12; కీర్తన్క్ న 34:20 # **19:36–37** జెకర్య 12:10

^{# 19:36-37} बहिर पेसिवल 12:46; इसोब्ना 9:12; कीर्तन्क्ना 34:20 # 19:36-37 जेकर्या 12:10

बदे कूरदुन इमिक. ⁴² अद नेटि यूदुल्क्ना पस्का सड्दा तयिर किय्वल मत्ता काड्कि, लह्कि वर्सि येसुना कूरदुन अद करुम मंवल बुयरितगन इर्तेर.*

येसु सासि-नेंड्वल

(मत्तयि 28:1-10; मार्क 16:1-8; लूका 24:1-12)

20 वारम्ना मोदोडा दिवोस आय्त्वरतुन नेटि सक्रे बय बय आनेकेन मग्दलेने नाट्ना मरियल येसुना कूर इर्ता बुयरितगा सोत्ता. ते अद बुयरितुन अड्डम इर्ता बंडा कूडुिस दिस्ता. 2 अदेन साटि, अद मरियल, सीमोन-पेतुरतगा अनि येसु लाड किय्वल उंडे वोरोर सिस्यनगा विद्येर सोन्जि, "पर्बुना कूरदुन अद वीच्ना बुयरितल बूरेय वोसि, बगा इर्तेरेय माकुन टावा सेले" इन्जेर वेहता. 3 ते पेतुरु अनि वोन सङा मंवल सिस्यल बुयरितगा सूड्ले पेसितेर. 4 वूर इविर मीरे मासि विद्येर मनेके, वोर सिस्यल पेतुरतुन तेर मुने विद्येर सोन्जि, वीच्ना बुयरितगा येव्तोर. 5 अनि बहिडले वरिसि सूड्तोर. ते

అదెనగ బదె కూర్దున్ ఇర్మకి. ⁴² అద్ నేటి యూదుల్క్ న పస్క సడ్ద తయరి కియ్వల్ మత్త కాడ్కి, లహ్కి వర్సి యేసున కూర్దున్ అద్ కరుమ్ మన్వల్ బుయరితగన్ ఇరైర్.*

యేసు సాసి–నేండ్వల్

(మత్తయి 28:1-10; మార్క్ 16:1-8; లూక 24:1-12)

వారమ్స మొదొడ 20 ఆయ్త్వవర్తున్ నేటి సక్రె బయ్ బయ్ ఆనెకెన్ మగ్గలేనె నాట్స మరియల్ ಮೆಸುನ ತುರ್ರ ಇರ್ರ ಬುಯರಿತಗ ನಿಕ್ತು. తె అద్ బుయరితున్ అడ్డమ్ ఇర్త బండ కూడుసి దిస్త. 2 అదెన్ సాటి, అద్ మరియల్, సీమొన్-పేతుర్గగ అని యేసు లాడ్ కియ్వల్ ఉండె వొరొర్ సిస్యనగ విచ్చెర్ సొంజి, "పర్బున కూర్దున్ అద్ వీచ్న బుయరితల్ బూరెయ్ వోసి, బగ ఇరైరెయ్ మాకున్ టావ సెలె" ఇంజెర్ వెహ. 3 తె పేతురు అని వోన్ మన్సల్ బుయరితగ పెసితెర్. 4 వూర్ ఇవిర్ మీరె మాసి విచ్చెర్ మనెకె, వోర్ సిస్బల్ పేతుర్తున్ తెర్ మునె విచ్చెర్ సొంజి, వీచ్న బుయరితగ యెవ్తొర్. 5 అని బహిడలె వరిసి సూడ్తొర్. తె అగ సిరిప్ కూర్తున్ గూండి కీతంగ్

^{* 19:42} यूदुल्क्ना आरम्ना दिवोस सुकुर वार पोद्रेकनल सुरु आंता अनि संवर पोद्रेक मारंता. ते वूरा नेकितुन पिय्सि अद दिवोस्नगा बोनय कूर माति किय्वक्ने बहिर मंवा. अदेन साटि अद काम वेय्ने किय्वल मत्ता.

^{* 19:42} యూదుల్క్ న ఆరమ్న దివొస్ సుకుర్ వార్ పోద్రెక్ నల్ సురు ఆంత అని సన్వర్ పోద్రెక్ మారంత. తె వూర నేకితున్ పియ్సి అద్ దివొస్నగ బోనయ్ కూర్ మాతి కియ్సక్ నె బట్గా మన్వ. అదెస్ సాటి అద్ కామ్ వెయ్సె కియ్యల్ మత్త.

కప్టింగె వోస్ దిస్తంగ్. బతి వోర్ రొపొ నేంగ్మకి. $^{6-7}$ అస్కెస్ సీమొన్-పేతురు అగ యెవ్సి, రొపొ వీచ్న బుయరితగ నేంగ్తొర్. కూర్డున్ గూండి కీతంగ్ కప్టింగ్ అగ మత్తంగ్. యేసున తలతున్ గూండి కీత కప్డి గడి కీసి, మెయ్తంగ్ కప్డినల్ అలది మన్వల్ సూడ్తొర్. 8 అస్కె వీచ్నగ మొదొల్ యెవ్తొర్ వోర్ సిస్యల్ రొపొ నేంగ్సి, సూడ్సి బరొస కీతొర్. 9 అస్కె గీర్, "కిరిస్తు సాసి తప్పక్ నేండంతొర్" ఇంజెర్ దర్మ-గంత్నగ మన్వల్ గొస్టి వూర్కున్ అర్డమ్ ఆయ్లెకె మత్త. 10 అస్కె వూర్క్ ఇవిర్ మర్సి, తమ్పుర్గ సొత్తెర్.

యేసు మగ్దలేనె నాట్న మరియన్ దిస్పల్ $(\text{మా} \mathcal{S}_{\gamma_r} \ 16:9\text{--}11)$

 11 బతి మగ్దలేనె నాట్న మరియల్ బుయరితున్ బట్గా నిల్స్ ఆడ్సెర్ మత్త. అహన్ ఆడ్సెర్ బహిడలె వరిసి సూడ్త. 12 అస్కె బెయ్ దద్దలిక్ కప్డింగ్ పోండ్తుర్ ఇవిర్ బగవంతనుర్ దూతలిర్ దిస్తెర్. వూర్ యేసున కూర్ మత్త అద్ జాగతగ తలవడ్డ వొరొర్ అని కాల్పడ వొరొర్ ఉచ్చి మత్తెర్. 13 వూర్, "బాయి! బారి ఆడంతి?" ఇంజెర్ తాన్ పూసి కీతెర్. తె అద్, "పర్బున కూర్దున్ బుయరితల్ బూరెయ్ వోసి, బగ ఇర్తెరెయొ నాకున్ టావ సెలె" ఇంజెర్ మరియల్ వెహ్తా. 14 అహన్ వెహ్చి, పెజె తిరిత. అస్కె యేసు నిల్ఫి

अगा सिरिप कूरदुन गूंडि कीतङ कप्डिङे वोन दिस्तङ. बित वोर रोपो नेङ्मिक. 6-7 अस्केन सीमोन-पेतुरु अगा येव्सि, रोपो वीच्ना बुयरितगा नेङ्तोर. कूरदुन गूंडि कीतङ कप्डिङ अगा मत्तङ. येसुना तलतुन गूंडि कीता कप्डि गिंड कीसि, मेय्तङ कप्डिनल अलिंद मंवल सूड्तोर. 8 अस्के वीच्नगा मोदोल येव्तोर वोर सिस्यल रोपो नेङ्सि, सूड्सि बरोसा कीतोर. 9 अस्के गिर, "किरिस्तु सासि तप्वक नेंडंतोर" इन्जेर दर्मा-ग्रंत्नगा मंवल गोस्टि वूरकुन अर्तम आय्लेके मत्ता. 10 अस्के वूर इविर मिल्स, तम्वुर्गा सोत्तेर.

येसु मग्दलेने नाट्ना मरियन दिस्वल (मार्क 16:9-11)

¹¹ बित मग्दलेने नाट्ना मिरयल बुयिरतुन बिहर निल्स आङ्सेर मत्ता. अहन आङ्सेर बिहडले विरिस सूङ्ता. ¹² अस्के बेय दब्रिलक किष्डिङ पोंड्तुर इविर बगवंतनुर दूतिलर दिस्तेर. वूर येसुना कूर मत्ता अद जागतगा तलवड्डा वोरोर अनि काल्वडा वोरोर उच्चि मत्तेर. ¹³ वूर, "बायि! बारि आडंति?" इन्जेर तान पूसि कीतेर. ते अद, "पर्बुना कूरदुन बुयिरतल बूरेय वोसि, बगा इर्तेरेयो नाकुन टावा सेले" इन्जेर मिरयल वेह्ता. ¹⁴ अहन वेह्चि, पेजे तिरिता. अस्के

येसु निल्सि मंवल सूड्ता बति, वोरे येसु इन्जेर वोड्के माय्मिक. 15 अस्के येसु, "बायि बारि आडंति? अनि बोन साटि मह्क्सेर मंति?" इन्जेर पूसि कीतोर. ते मरियल, वोन वाडितगा मंवल गडियल इन्जेर सम्जे मासि, "दादा! निमे पर्बुना कूरद्न वोसि मंद्किते, बगा इर्तियो वेहा. नना सोन्जि कूरदुन वोंतोन" इन्जेर पूसि कीता. ¹⁶ ते येसु, "मरिया!" इन्जेर तान केय्तोर. अस्के मरियल वोन बाजुन मल्सि हेब्रि बासते, "रबुनि!" इन्जेर केय्ता. 'बोदा गुरु' इन्जेर इदेना अर्तम. ¹⁷येसु तान सङा, "नना पोरो बाबोनगा सोंदा लागर. नाकुन पिय्सि मन्मा. बति ना तमुक्नगा सोन्जि, 'ना बाबोये मी बाबो आंदुर. ना बगवंतले मी बगवंतल आंदुर. पोरो बगवंतनगा नना सोन्जेर मंतोन' इन्जेर वूरकुन वेहा" इन्जि तान वेह्तोर. 18 ते मग्दलेने नाट्ना मरियल सिस्यलिर्गा सोन्जि, "नना पर्बुन सूड्तोन. पर्बु मीकुन इव गोस्टिङ वेहा इत्तोर" इन्जेर सिस्यलिरकुन वेह्ता.

¹⁹ अंटित्के^{*} पोद्रेक सिस्यलिर यूदुल्क्नुर अदिकारिरकुन वेरिसि, तमो मीरे मासि मत्ता रोतङ कावक केह्चि, गोल्स वाट्सि रोपो मत्तेर. अस्के येसु वूर नड्डुम पावे మన్వల్ సూడ్డ బతి, వోరె యేసు ఇంజెర్ వొడ్కె మాయ్మకి. 15 అస్కె యేసు, "బాయి బారి ఆడంతి? అని బోన్ సాటి మహ్క్ సెర్ మంతి?" ఇంజెర్ పూసి కీతొర్. తె మరియల్, వోన్ వాడితగ మన్యల్ గడియల్ ఇంజెర్ సమ్జె మాసి, "దాద! నిమె పర్బున కూర్దున్ వోసి మంద్కితె, బగ ఇర్తియో వెహ. నన సొంజి కూరున్ వోంతొన్" ఇంజెర్ పూసి కీత. 16 తె యేసు, "మరియ!" ఇంజెర్ తాన్ కేయ్తోర్. అస్కె మరియల్ వోన్ బాజున్ మల్పి హెబ్రి బాసతె, "రబుని!" ఇంజెర్ కేయ్త. 'బోద గురు' ఇంజెర్ ఇదెన అర్హమ్. 17 యేసు తాన్ సంగ, "నన పొరొ బాబొనగ సొంద లాగర్. నాకున్ పియ్స్లు మన్మ. బతి నా తముక్సగ సొంజి, 'నా బాబొయే మీ బాబొ ఆందుర్. నా బగవంతలె మీ బగవంతల్ ఆందుర్. పౌరొ బగవంతనగ నన సొంజెర్ మంతొన్' ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ" ఇంజి తాన్ వెహ్తూర్. 18 తె మగ్గలేనె నాట్స మరియల్ సిస్బలిర్గ సొంజి, "నన పర్బున్ సూడ్తొన్. పర్బు మీకున్ ఇవ్ గొస్టింగ్ వెహ ఇత్తార్" ఇంజెర్ సిస్యలిర్కున్ వెహ్హ.

¹⁹ అంటిత్కా* పోడ్రెక్ సిస్యలిర్ యూదుల్క్ నుర్ అదికారిర్కున్ వెరిసి, తమొ మీరె మాసి మత్త రోతంగ్ కావక్ కెహ్చి, గొల్స్ వాట్సి రొపొ మత్తెర్. అస్కె

^{* 20:19} यूदा दर्मता नेकितुन पिय्सि, सनिवारतुन आरम्ना दिवोस इंतेर. अद वारमुन अद सनिवार आक्रिता दिवोस. आय्त्वर पूना वारम्ना मोदोडा दिया आंता.

^{* 20:19} యూద దర్మత నేకితున్ పియ్సు, సనివార్తున్ ఆరమ్న దివొస్ ఇంతెర్. అద్ వారమున్ అద్ సనివార్ ఆక్రిత దివొస్. ఆయ్త్ వర్ పూన వారమ్స మొదొడ దియ ఆంత.

యేసు వూర్ నడ్డుమ్ పావె మాసి, "మీకున్ సాంతి వాయి" ఇంజెర్ వెహ్స్ 5.20 అహన్ వెహ్త పెజె, తన్వంగ్ కెయ్కున్ అని డొకతున్ తొహ్హార్. తె వూర్ సిస్యలిర్ పర్బున్ వొడ్కి పియ్సి, వెలె ఆనంద్ యేత్తేర్. 21 అస్కె యేసు ఉండె ఉంది జోక, "మీకున్ సాంతి వాయి! బాబొ నాకున్ దునియతగ రొహ్త తీర్, నన గిర్ మీకున్ దునియతె రొహంతాన్" ఇంజెర్ సిస్యలిర్కున్ వెహ్తూర్. 22 ఇహిన్ వెహ్సి, "పవిత్ర ఆత్మ యేతట్" ఇంజెర్ వూర్ పారా హూకుర్ ఉహ్క్ తొర్.# ²³అని "మిరట్ బోనంగ్ పాప్క్ తే మాపి కీంతిటొ, వూర్కున్ మాపి పుటంత. బోనంగ్ పాప్క్ తె మాపి కియ్విటా, వూర్కున్ మాపి పుటా" ఇంజెర్ వెహొర్.

యేసు తోమన్ దిస్వల్

(మత్తయి 28:16-20; మార్క్ 16:14-18; లూక 24:36-49)

 24 యేసు వాసి మత్తార్ అస్కె, బార జన్క్ సిస్యలిర్గటల్ యేమల్ ఇన్వల్ తోమల్ సెలె మత్తార్. 25 అదెన్ సాటి సిస్యలిర్, "మమొట్ పర్బున్ సూడ్తొమ్!" ఇంజెర్ తోమన్ వెహ్తార్. బతి తోమల్, "నన కుద్ పర్బునంగ్ కెయ్క్ నగ మోలనె పాతంగ్ అవ్ గద్దిన్ సూడ్సి, అవెనగ బొటనె ఇట బీగర్ అని గొర్కతె కొట్త డొకతగ కెయ్ ఇర బీగర్, నన నమ్మూన్ ఇత్తెకె నమ్మూన్" ఇంజెర్ ఇత్తొర్.

मासि, "मीकुन सांति वायि" इन्जेर वेह्तोर. 20 अहन वेह्ता पेजे, तंवङ केयकुन अनि डोकतुन तोह्तोर. ते वूर सिस्यिलर पर्बुन वोड्कि पिय्सि, वेले आनंद येत्तेर. 21 अस्के येसु उंडे उंदि जोका, "मीकुन सांति वायि! बाबो नाकुन दुनियतगा रोह्ता तीर, नना गिर मीकुन दुनियते रोहंतोन" इन्जेर सिस्यिलरकुन वेह्तोर. 22 इहिन वेह्चि, "पवित्रा आत्मा येतट" इन्जेर वूर पोरो हूकुर उह्तोर. # 23 अनि "मिरट बोनङ पाप्के मापि कींतिटो, वूरकुन मापि पुटंता. बोनङ पाप्के मापि किय्विटो, वूरकुन मापि पुटो" इन्जेर वेह्तोर.

येसु तोमन दिस्वल

(मत्तयि 28:16-20; मार्क 16:14-18; लूका 24:36-49)

²⁴ येसु वासि मत्तोर अस्के, बारा जन्क सिस्यिलर्गटल येमल इंवल तोमल सेले मत्तोर. ²⁵ अदेन साटि सिस्यिलर, "ममोट पर्बुन सूड्तोम!" इन्जेर तोमन वेह्तेर. बित तोमल, "नना कुद पर्बुनङ केय्क्नगा मोलने पातङ अव गद्दिन सूड्सि, अवेनगा बोटने इटा बीगर अनि गोर्कते कोट्ता डोकतगा

[#] **20:22** पुट्गड्मि 2:7

केय इरा बीगर, नना नंमोन इत्तेक नंमोन" इन्जेर इत्तोर.

²⁶ अहन इन्जि आट रोज्क आता पेजे, तोमल अनि मेय्तुर सिस्यिलर उंदि रोन कावड केह्चि, गोल्च वाट्सि मत्तेर. तेर बित, येसु वूर्गा पावे मातोर. अनि "मीकुन सांति वायि!" इन्जेर इत्तोर. ²⁷ अहन इत्ता पेजे तोमन, "नीवङ बोटने ना केयकुन इट्सि सूडा. अनि नीवा केय चह्चि, ना डोकतगा इर्सि, बरोसा सेलोर वोन मोडि आय्वक्ने, बरोसा वालेनि आसि मन" इन्जेर वेह्तोर. ²⁸ अस्के तोमल, "हो, ना बगवंता! ना पर्बु!" इन्जेर येसुन जवब सीतोर. ²⁹ ते येसु, "निमे नाकुन सूड्सि बरोसा कीति. सूड्वक्ने बरोसा किय्वलिरकुन वेले आसिर्वाद्क प्टंतङ" इन्जेर तोमन वेह्तोर.

इद पुस्तक्ना बाव

³⁰ इवे आय्वा, येसु सिस्यिलर मुने दुस्रोक वेले मय्मतङ काम्क कीतोर. अवेन इद पुस्तक्नगा लिहि किय्मिक. ³¹ बित येसुये, बिच किय्वल किरिस्तु* अनि वोरे बगवंतनोर मिर आंदुर इन्जि निकट्ते, बस्केट पिस्वल जिन्गिन मीकुन पुटना इन्जेरेन, इव गोस्टिङ लिहि किय्वल जर्ग्ता. 26 అహన్ ఇంజి ఆట్ రోజ్క్ ఆత పెజె, తోమల్ అని మెయ్తుర్ సిస్యలిర్ ఉంది రోన్ కావడ్ కెహ్చి, గొల్చ్ వాట్సి మత్తెర్. తెర్ బతి, యేసు వూర్గ పావె మాతొర్. అని "మీకున్ సాంతి వాయి!" ఇంజెర్ ఇత్తార్. 27 అహన్ ఇత్త పెజె తోమన్, "నీవంగ్ బొటనె నా కెయ్కున్ ఇట్సి సూడ. అని నీవ కెయ్ చెహ్చి, నా డొకతగ ఇర్సి, బరొస సెలొర్ వోన్ మోడి ఆయ్పక్ నె, బరొస వాలెని ఆసి మన్" ఇంజెర్ వెహ్తార్. 28 అస్కె తోమల్, "హో, నా బగవంత! నా పర్పు!" ఇంజెర్ యేసున్ జవబ్ సీతొర్. 29 తె యేసు, "నిమె నాకున్ సూడ్సి బరొస కీతి. సూడ్సక్ నె బరొస కియ్పలిర్కున్ వెలె ఆసిర్వార్క్ పుటంతంగ్" ఇంజెర్ తోమన్ వెహ్తార్.

ఇద్ పుస్తక్**న** బావ్

 30 ఇవె ఆయ్వ, యేసు సిస్యలిర్ మునె దుస్రొక్ వెలె మయ్మతంగ్ కామ్క్ కీతార్. అవెన్ ఇద్ పుస్తక్నగ లిహి కియ్మకి. 31 బతి యేసుయె, బచి కియ్వల్ కిరిస్తు* అని వోరె బగవంతనొర్ మరి ఆందుర్ ఇంజి నమ్కిట్తె, బెస్కెట్ పిస్వల్ జిన్గని మీకున్ పుటన ఇంజెరెన్, ఇవ్ గొస్టింగ్ లిహి కియ్పల్ జర్గ్ త.

^{* 20:31} बिच किय्वल किरिस्तुः हेब्रि बासते मेसयल इंतेर. इदेना अर्तम पर्जतुन बिच किय्ले, बगवंतल नेमि कीसि, सारि किय्वल राजल. वेन साटि यूदुल्क सूड्सेर मत्तेर.

^{* 20:31} బచి కియ్పల్ కిరిస్తు: హెబ్రి బాసతె మెసయల్ ఇంతెర్. ఇదెన అర్తమ్ పర్హతున్ బచి కియ్లె, బగవంతల్ నేమి కీసి, సారి కియ్పల్ రాజల్. వేన్ సాటి యూదుల్క్ సూడ్చెర్ మత్తెర్.

యేసు యేడ్ఫిర్ సిస్యలిర్కున్ దిస్పల్

21 అద్ ఆత పెజె, యేసు ఉండె ఉంది జోక గరిలయ సమ్దర్త* డర్డితగ సిస్బలిర్కున్ ఇద్ తరికతె దిస్తార్: 2 సీమొన్–పేతురు, యేమల్ ఇన్వల్ తోమల్, గరిలయ యేరియత కాన చహర్తొర్ నతనియేల్, జెబెదయినుర్ మర్క్ అని యేసునుర్ సిస్బలిర్గటల్ ఉండె ఇవిర్ మీరె మాసి మత్తెర్. 3 అస్కెసీమొన్–పేతురు, "నన మీస్క్ పియ్లె దాంతొన్" ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తూర్. తె వూర్, "మమొట్ గిర్ నీ సంగ వాంతొమ్" ఇంజెర్ ఇత్తెర్. అని సొంజి రూకతగ ఉద్తెర్ బతి, అద్ రాతున్ వూర్ బతంగె పియ్యకి.

 4 పోడ్డ్ పెసినెకె, యేసు డర్డితె నిల్సి మత్తార్ బతి, వూర్ సిస్యలిర్ వోన్ వొడ్కె మాయ్మకి. 5 అస్కె యేసు, "దాదలిర్నట్! తిన్లె మీన్క్ పియ్తట్ కి?" ఇంజెర్ పూసి కీతొర్. తె వూర్ "పియ్మకి" ఇంజెర్ పూసి కీతొర్. తె వూర్ "పియ్మకి" ఇంజెర్ వెహ్తార్. 6 తె యేసు, "రూకత తిన బగ్ల మీవ జార్ వాటట్. అస్కె మీన్క్ అరంతంగ్" ఇంజెర్ వెహ్తార్. తె మోర్డ్ వెహ్తా తీర్ జార్ వాడ్తెర్. అస్కె బెయ్ వెలె మీన్క్ అర్తంగ్. తె అద్ జార్దున్ రూకత్ పొరొ తహ పర్మకి. 7 అస్కె యేసు లాడ్ కియ్వల్ సిస్యల్, "వోర్ పర్పు ఆందుర్!" ఇంజెర్ పేతుర్తున్ వెహ్తార్. తె అద్ గొస్టి కేంజ్త బరొబర్, వోర్ డూండ్కొల మత్త కాడ్కి, ఆంగ్డె కెర్తొర్ అని డర్డితె సొన్లె సమ్దుర్తగా డెయ్మెర్. 8 మెయ్తుర్ సిస్యలిర్

येसु येड्विर सिस्यलिरकुन दिस्वल

21 अद आता पेजे, येसु उंडे उंदि जोका गलिलया सम्दुर्ता डर्डितगा सिस्यलिरकुन इद तरिकते दिस्तोर: ²सीमोन-पेतुरु, येमल इंवल तोमल, गलिलया येरियता काना चहर्तोर नतनियेल, जेबेदियनुर मर्क अनि येसुनुर सिस्यलिर्गटल उंडे इविर मीरे मासि मत्तेर. ³अस्के सीमोन-पेतुरु, "नना मीन्क पिय्ले दांतोन" इन्जेर वूरकुन वेहतोर. ते वूर, "ममोट गिर नी सङा वांतोम" इन्जेर इत्तेर. अनि सोन्जि रूकतगा उद्तेर बित, अद रातुन वूर बतङे पिय्मिक.

4पोड्द पेसिनेके, येसु डर्डिते निल्सि मत्तोर बित, वूर सिस्यिलर वोन वोड्के माय्मिक. 5 अस्के येसु, "दादिलर्निट! तिंले मीन्क पिय्तिट कि?" इन्जेर पूसि कीतोर. ते वूर "पिय्मिकि" इन्जेर वेहतेर. 6 ते येसु, "रूकता तिना बग्ला मीवा जार वाटट. अस्के मीन्क अरंतङ" इन्जेर वेहतोर. ते वोर वेहता तीर जार वाड्तेर. अस्के बेय वेले मीन्क अर्तङ. ते अद जारदुन रूकत पोरो तहा पर्मिक. 7 अस्के येसु लाड किय्वल सिस्यल, "वोर पर्बु आंदुर!" इन्जेर पेतुरतुन वेहतोर. ते अद गोस्टि केन्जता बरोबर, वोर डूंड्कोला मत्ता काड्कि, आङ्डे केर्तोर अनि डर्डिते

^{* 21:1} తిబెరియ సమ్దర్ ఇంజెర్ గిర్ కేయంతెర్.

^{* 21:1} तिबेरिया सम्दुर इन्जेर गिर केयंतेर.

सोंले सम्दुरतगा डेय्तोर. ⁸ मेय्तुर सिस्यलिर डर्डितल रंड नुह्क (200) कूटङ लङ मत्ता काड्कि, मीन्क अर्सि मंवल जार ऊम्सेर अदे रूकते वातेर.

⁹रूका डर्डिते येव्ता पेजे, वूर रेय्तेर. अस्के वूरकुन इचुङ सारिङ अनि गोकन पोरो वाट्सि मंवलिक मीन्क दिस्तङ. 10 अस्के येस्, "मिरट इंके पिय्तङ मीन्क्नगटल इचुङ पिय्सि वरट" इन्जेर इत्तोर. 11 ते सीमोन-पेतुरु रूकतगा सोन्जि, नोडे पिय्सि येतल जारदुन डर्डिते ऊम्तोर. अद जार नूटा पनस मूंद (153) डगुक मीन्क्ने निन्चि मत्ता. तेर बति अद जार सर्मकि. ¹² अस्के येसु, "वासि तिंट!" इन्जेर सिस्यलिरकुन केय्तोर. ते वोर पर्बु इन्जि करे माता काड्कि, 'निमे बोनि आंदि?' इन्जेर बोरे वोन पूसि किय्मकि. ¹³ते येसु सारिङ अनि मीन्क वूरकुन तूसि सीतोर. 14येसु सासि-नेंड्ता पेजे सिस्यलिरकुन दिस्वल इद मूडवा जोका आंद.

पेतुर्ता बह्के माता बरोसतुन येसु सुद्रि किय्वल

¹⁵ वूरा तिंवल आता पेजे येसु, "योहंतोर मिर सीमोन! वीर्गटल तेर अदिक नाकुन पेमां कींति कि?" इन्जेर सीमोन-पेतुरतुन पूसि कीतोर. ते "हो पर्बु! नना पेमां कींतोन इन्जि नीकुन टावये" इन्जेर पेतुरु इत्तोर. డర్డితల్ రండ్ నుహ్క్ (200) కూటంగ్ లంగ్ మత్త కాడ్కి, మీస్క్ అర్సి మన్వల్ జార్ ఊమ్పెర్ అదె రూకతె వాతెర్.

⁹రూక డర్డితె యెవ్త పెజె, వూర్ రెయ్తెర్. అస్కె వూర్కున్ ఇచుంగ్ సారింగ్ అని గొకన్ పొరొ వాట్సి మన్వలిక్ మీస్క్ దిస్తంగ్. 10 అస్కె యేసు, "మిరట్ ఇంకె పియ్తంగ్ మీస్క్ నగటల్ ఇచుంగ్ పియ్స్ వరట్" ఇంజెర్ ఇత్తార్. 11 తె సీమొన్-పేతురు రూకతగ సొంజి, నోడె పియ్పి యేతల్ జార్డున్ డర్డితె ఊమ్మెర్. అద్ జార్ నూట పనస్ మూంద్ (153) డగుక్ మీస్క్ నె నించి మత్త. తెర్ బతి అద్ జార్ సర్మకి. 12 అస్కె యేసు, "వాసి తింట్!" ఇంజెర్ సిస్యలిర్కున్ కేయ్తోర్. తె వోర్ పర్బు ఇంజి కరె మాత కాడ్కి, 'నిమె బోని ఆంది?' ఇంజెర్ బోరె వోన్ పూసి కియ్మకి. 13 తె యేసు సారింగ్ అని మీన్క్ వూర్కున్ తూసి సీతొర్. 14 యేసు సాసి–నేండ్త పెజె సిస్యలిర్కున్ దిస్వల్ ఇద్ మూడవ జోక ఆంద్.

పేతుర్త బహ్కె మాత బరొసతున్ యేసు పుద్రి కియ్చల్

 15 వూర తిన్వల్ ఆత పెజె యేసు, "యోహన్తొర్ మరి సీమొన్! వీర్గటల్ తెర్ అదిక్ నాకున్ పెర్మ కీంతి కి?" ఇంజెర్ సీమొన్–పేతుర్తున్ పూసి కీతార్. తె "హో పర్బు! నన పెర్మ కీంతొన్ ఇంజి నీకున్ టావయె" ఇంజెర్ పేతురు ఇత్తార్. తె యేసు, "నా గొరె పిలన చొకొట్-వాయుట్ సూడ"# ఇంజెర్ వెహ్స్ 16 ఉండె ఉంది జోక యేసు, "యోహన్తొర్ మరి సీమొన్! నాకున్ కరల్ పెర్మ కీంతి కి?" ఇంజెర్ పూసి కీతొర్. తె, "హో పర్బు! నన పెర్మ కీంతాన్ ఇంజి నీకున్ టావయె" ఇంజెర్ పేతురు ఇత్తొర్. తె యేసు, "నా గొరెన చొకొట్ –వాయుట్ సూడ" ఇంజెర్ వెహ్నార్. 17 మూడవ జోక యేసు, "యోహన్తొర్ మరి సీమొన్! నాకున్ కరల్ పెర్మ కీంతి కి?" ఇంజెర్ పూసి కీతొర్. 'నాకున్ పెర్మ కీంతి కి?' ఇంజెర్ మూడవ జోక పూసీ కీత కాడ్కి, పేతురు దుక్సతె, "హో పర్బు! మీకున్ సమ్ది టావయె. నన నీకున్ పెర్మ కీంతొన్ ఇంజెర్ గిర్ టావయె" ఇంజెర్ ఇత్తార్. తె యేసు, "నా గొరెన చొకొట్-వాయుట్ సూడ" ఇంజెర్ పేతుర్తున్ వెహ్తూర్. 18 అని "ఇద్ సతెమ్ ఆంద్. డియొని మనెకె నీవ నిమె నడి ఆవ్రి కీసి, నీకున్ పసంద్ వాత జాగతగ దాంతి. బతి బుడియని ఆత పెజె, నిమె కెయ్క్ చహ్చి మనెకె, ఉండె వొరొర్ నీకున్ దొహ్చి, పసంద్ సెలె అద్ జాగతె వోంతొర్" ఇంజెర్ యేసు వెహ్హార్. 19 పేతురు బాతల్ మరన్ ఆస్, బగవంతన్ మయ్మ తరంతొర్ ఇన్ఫల్ తొహ్హె, యేసు ఇహిన్ వెహ్హార్. అహన్ వెహ్హ పెజె, "నా బక్తి పియ్చి తాక" ఇంజెర్ ఇత్తోర్.

 20 పస్కు సడ్ద జేవున్ కీనెకె, పర్బునగ ఉండె ఇచుర్ కరుమ్ ఉర్న్గ్ మాసెర్, 'పర్బు! వోర్ బోర్ ఆందుర్?' ఇంజెర్ పూసి ते येसु, "ना गोरे पिलना चोकोट-वायुट सूडा"# इन्जेर वेह्तोर. 16 उंडे उंदि जोका येसु, "योहंतोर मिर सीमोन! नाकुन करल पेमां कींति कि?" इन्जेर पूसि कीतोर. ते, "हो पर्बु! नना पेर्मा कींतोन इन्जि नीकुन टावये" इन्जेर पेतुरु इत्तोर. ते येसु, "ना गोरेना चोकोट-वायुट सूडा" इन्जेर वेह्तोर. ¹⁷मूडवा जोका येसु, "योहंतोर मरि सीमोन! नाकुन करल पेमां कींति कि?" इन्जेर पूसि कीतोर. 'नाकुन पेर्मा कींति कि?' इन्जेर मूडवा जोका पूसि कीता काड्कि, पेतुरु दुक्सते, "हो पर्बु! मीकुन सम्दि टावये. नना नीकुन पेमां कींतोन इन्जेर गिर टावये" इन्जेर इत्तोर. ते येसु, "ना गोरेना चोकोट-वायुट सूडा" इन्जेर पेतुरतुन वेह्तोर. ¹⁸ अनि "इद सतेम आंद. डियोनि मनेके नीवा निमे नडि आव्रि कीसि, नीकुन पसंद वाता जागतगा दांति. बति बुडियनि आता पेजे, निमे केय्क चह्चि मनेके, उंडे वोरोर नीकुन दोह्चि, पसंद सेले अद जागते वोंतोर" इन्जेर येसु वेह्तोर. ¹⁹ पेतुरु बातल मरन आसि, बगवंतन मय्मा तरंतोर इंवल तोह्ले, येस् इहिन वेह्तोर. अहन वेह्ता पेजे, "ना बक्ति पिय्सि ताका" इन्जेर इत्तोर.

²⁰ पस्का सड्दा जेवुन कीनेके, पर्बुनगा उंडे इचुर करुम उर्न्ग मासेर, 'पर्बु! वोर बोर आंदुर?' इन्जेर पूसि कीतोर वोर, येसु

[#] **21:15** योहन 10:1-15

लाड किय्वल सिस्यल, तम्वा पेजेय वासेर पेतुरतुन दिस्तोर. ²¹ ते वोन सूड्सि पेतुरु, "पर्बु! वेन बतल जर्गता?" इन्जेर येसुन पूसि कीतोर. ²² ते येसु, "नना उंदुंदि जोका वानल वेरि, वोर मंवल नाकुन पसंद मत्तेके, वोन बारेते नीक बतल आयि. सिरिप निमे ना बक्ति पिय्सि ताका" इन्जेर पेतुरतुन वेहतोर. ²³ अदेन हिंदल, वोर सिस्यना मरन आयो इंवल गोस्टि बक्तलिर नड्डुम कप्ता. बित येसु लाड किय्वल सिस्यन बारेते, अहन वेह्मिक. सिरिप, "नना उंदुंदि जोका वानल वेरि, वोर मंवल नाकुन पसंद मत्तेके, वोन बारेते नीक बतल आयि" इन्जेर वेह्तोर.

आक्रिता गोस्टि

²⁴ येसु लाड किय्वल वेर सिस्यले इव गट्नन सूड्सि, गवा वेह्ले, इव सम्दोन लिहि कीतोर. वेना गवा सतेम इन्जेर माकुन टावा. ²⁵ येसु बोमित पोरो कीतङ काम्क उंडे वेले मंतङ. अवेनल हर उंदितुन पोडि कीसि लिहि कीतेके, अव पुस्तकुन इर्ले, इद दुनियता जागा येवो इन्जेर नना सोन्च कींतोन. కీతొర్ వోర్, యేసు లాడ్ కియ్పల్ సిస్యల్, తమ్ప పెజెయ్ వాసెర్ పేతుర్తున్ దిస్తార్. 21 తె వోన్ సూడ్సి పేతురు, "పర్బు! వేన్ బతల్ జర్గంత?" ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతొర్. 22 తె యేసు, "నన ఉందుంది జోక వానల్ వేరి, వోర్ మన్పల్ నాకున్ పసంద్ మత్తెకె, వోన్ బారెతె నీక్ బతల్ ఆయి. సిరిప్ నిమె నా బక్తి పియ్సి తాక" ఇంజెర్ పేతుర్తున్ వెహ్మార్. 23 అదెన్ హిందల్, వోర్ సిస్యన మరన్ ఆయొ ఇన్ఫల్ గొస్టి బక్తలిర్ నడ్డుమ్ కష్ణ. బతి యేసు లాడ్ కియ్పల్ సిస్యన్ బారెతె, అహన్ వెహ్మాకి. సిరిప్, "నన ఉందుంది జోక వానల్ వేరి, వోర్ మన్పల్ నాకున్ పసంద్ మత్తెకె, వోన్ బారెతె నీక్ బతల్ ఆయి" ఇంజెర్ వెహ్హార్.

ఆక్రిత గొస్టి

 24 యేసు లాడ్ కియ్పల్ వేర్ సిస్యలె ఇవ్ గట్నన్ సూడ్సి, గవ వెహ్లె, ఇవ్ సమ్దెన్ లిహి కీతొర్. వేన గవ సతెమ్ ఇంజెర్ మాకున్ టావ. 25 యేసు బొమిత్ పొరొ కీతంగ్ కామ్క్ ఉండె వెలె మంతంగ్. అవెనల్ హర్ ఉందితున్ పోడి కీసి లిహి కీతెకె, అవ్ పుస్తకున్ ఇర్లె, ఇద్ దునియత జాగ యెవొ ఇంజెర్ నన సోంచ్ కీంతొన్.

© 2017, Wycliffe Bible Translators

This work is licensed under a Creative Commons

Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License.